

**TÜRKİYE
BİLİŞİM DERNEĞİ**

Bilişim Mevzuatı El Kitabı

Sürüm 1.0

TBD Kamu – BİB

Türkiye Bilişim Derneği yayınları
2006

**TÜRKİYE
BİLİŞİM DERNEĞİ**

Bilişim Mevzuatı El Kitabı

Sürüm 1.0

DERLEYENLER

Çiğdem ÇAMURDAN	GÜMRÜK MÜŞ.
Nurcan ÖZYAZICI	TBD KAMU BİB
Gökhan AHİ	AVUKAT
Ersin Tufan YALVAÇ	MALİYE BAK. BAHUM

TBD Kamu – BİB

Türkiye Bilişim Derneği yayınları
2006

Bu çalışma ile ilgili istek, görüş ve önerileriniz için:

Türkiye Bilişim Derneği

Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cad. No: 3/11 - 12
06460 Aşağı Öveçler – Ankara
Tel : 0312 479 34 62; Faks : 0312 479 34 67
e - posta : tbd - merkez@tbd.org.tr
www.tbd.org.tr

ISBN 975 xxxxxxxxx

Yayın Dağıtım Hakları
Türkiye Bilişim Derneği,..... 2006

Bu kitapta yayınlanan yazılar, izin almaksızın ya da kaynak gösterilmeksizin başka bir yerde yayınlanamaz.

Kapak ve Dizgi :

XXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Basımevi :

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

...?... adet basılmıştır.

Önsöz

**Türkiye Bilişim Derneği
Yönetim Kurulu Başkanlığı**

GİRİŞ	10
BİRİNCİ BÖLÜM	4
ELEKTRONİK İMZA KANUNU	6
ELEKTRONİK İMZA KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	14
ELEKTRONİK İMZA İLE İLGİLİ SÜREÇLERE VE TEKNİK KRİTERLERE İLİŞKİN TEBLİĞ	26
KAMU SERTİFİKASYON MERKEZİ OLUŞTURULMASI	29
KAMU SERTİFİKASYON HİZMETLERİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR	31
BORÇLAR KANUNU	33
HUKUK USULÜ MUHAKEMLERİ KANUNU	34
DAMGA VERGİSİ KANUNU	35
FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU	36
GELİR VERGİSİ KANUNU	40
EVRENSEL HİZMETİN SAĞLANMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN	41
İKİNCİ BÖLÜM	52
ELEKTRONİK ORTAMDA	52
YAPILABİLECEK İŞLEMLERE	52
İLİŞKİN MEVZUAT	52
BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	54
BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESAS VE USULLER HAKKINDA YÖNETMELİK	55
CEZA MUHALEMESİ KANUNU	59
ÇEKLE ÖDEMELERİN DÜZENLENMESİ VE ÇEK HAMİLLERİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN	60
ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİĞORTALAR KURUMU KANUNU	61
MİLLETLERARASI TAHKİM KANUNU	62
SERMAYE PİYASASI KANUNU	63
GÜMRÜK KANUNU	66
GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ	68
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEŞKİLÂTI KANUNU	80
SOSYAL SİĞORTALAR KANUNU	81
TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN	84
YARDIM TOPLAMA KANUNU	85
VERGİ USUL KANUNU	86
RESMÎ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK ESAS VE USULLER HAKKINDA YÖNETMELİK	90
ELEKTROMANYETİK UYUMLULUK YÖNETMELİĞİ	112
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	120
ELEKTRONİK VERİLERİNE ULAŞILABİLECEK	120
KURUMLARA İLİŞKİN MEVZUAT	120
KAMU İHALE KANUNU	122
NÜFUS KANUNU	124
TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNU	125

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ	
HAKKINDA KANUN	126
BANKACILIK KANUNU	127
KİMLİK BİLDİRME KANUNU	128
NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU	129
Genel Hükümler	129
Amaç, Kapsam ve Tanımlar	129
Amaç	129
Kapsam	129
Tanımlar	129
BİRİNCİ BÖLÜM	131
Nüfus hizmetleri yetkilileri	131
Hukukî mahiyeti	131
Nüfus kütüklerinin tutulması	131
Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler	131
Türkiye'de oturan yabancıların nüfus kayıtları	132
İKİNCİ BÖLÜM	132
Nüfus Kayıtlarının Özellikleri	132
Gizlilik	132
Resmî işlemlerde esas alınması	132
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	132
Tescil mecburiyeti	132
Tescilde dayanak belgesi zorunluluğu	133
Tescil	133
Kaydın kapatılması ve yeniden açılması	133
Doğum	133
Bildirim yükümlülüğü ve süresi	133
Süresi içinde bildirilmeyen doğumlar	134
Nüfus müdürlüklerinin yetkisi	134
Bildirimle yükümlü diğer görevliler	134
Bulunmuş çocuklar ve zihinsel özürlü kişiler	134
Türk vatandaşlığını kazananlar	135
Yabancıların nüfus olayları	135
Evlenme	135
Evlendirme yetkisi	135
Evlenmenin bildirilmesi ve tescili	135
Yurt dışında yapılan evlendirmeler	136
Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazananların tescili	136
Boşanma ve Evliliğin İptali	136
Kadının bekleme süresinin başlangıcı	136
Boşanma veya evliliğin iptali kararlarında bulunması gerekli hususlar	136
Tanıma işlemi	136
Evlât edinme işlemi	137
Bildirim süresi ve yükümlü olanlar	137
Ölüm karinesi	138
Ölü olduğu halde aile kütüklerinde sağ görünenler	138
Gaiplik işlemi	138

Kayıt Düzeltmeleri	138
BİRİNCİ BÖLÜM	138
Kayıt düzeltilmesi	138
Nüfus davaları	139
Nüfus müdürlüklerinin yetkisi	139
Maddî hatalar	139
Tarihlerde düzeltme ve tamamlama yetkisi	139
Nüfus kaydının iptali	139
Nüfus ve Uluslararası Aile Cüzdanları	140
Düzenlenmesi ve dağıtılması	140
Cüzdan talep belgesi	140
Nüfus kayıt örneği verilmesi	141
Nüfus kayıt örneğini almaya yetkili olanlar	141
Kimlik ve Adres Paylaşımı Sistemlerinin kullanılması	141
YEDİNCİ KISIM	142
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası	142
Kullanımı	142
Adres Kayıt Sistemi	142
Adres bilgilerinin tutulması ve adres standardı	142
Adres bilgisi ve güncellenmesi	143
Bildirim yükümlülüğü	143
Bildirim süresi ve güncelliği	143
Adres bilgilerinin kullanımı	144
Koordinasyon ve işbirliği	144
Ortak Hükümler	144
Tescil görevi ve süre	144
Mahkeme yazı işleri müdürlerinin görevleri	145
Sağlık kuruluşlarının görevleri	145
Vekiller	145
Yazım dışı kalanlar	145
Tutanakların imzalanması	145
Beyanda şüphe	145
Atık veya işlemde kaldırılmış kütükler	146
Askerlik çağına girenlerin listesi	146
Formların düzenlenmesi	146
ONUNCU KISIM	146
Ücretlendirme	146
Fazla çalışma ücreti	146
Gerçek dışı beyan	146
İdarî para cezaları	147
ONİKİNCİ KISIM	147
Yönetmelik	147
Kadrolar	148
Kaldırılan hükümler	148
Diğer kanunların değiştirilen hükümleri	148
Diğer kanunlara eklenen hükümler	148
ONÜÇÜNCÜ KISIM	148

Yürürlük	150
Yürütme	150
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	152
BİLİŞİM SUÇLARI-YAPTIRIMLAR	152
TÜRK CEZA KANUNU	154
CEZA MUHALEMESİ KANUNU	163
KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU	165
BANKACILIK KANUNU	166
SERMAYE PİYASASI KANUNU	167
FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU	169
BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ KANUNU	171
VERGİ USUL KANUNU	173
BEŞİNCİ BÖLÜM	176
TASARILAR-TEKLİFLER	176
ELEKTRONİK HABERLEŞME KANUNU TASARISI	178
II - Defterlerin tutulması	213
VIII- Yüklemenin hiç veya süresinde yapılmaması	214
1. Yüklemenin hiç yapılmaması	214
X- Kırkambar sözleşmesi	214
1. Yükleme anı	214
V- Fesih yetkisinin kullanılması	214
1. Feshin bildirimi	214
İKİNCİ BÖLÜM	219
Madde 55- (1) Kişisel Verileri Koruma Kurumunda çalışanlar hakkında genel hükümler uygulanır.	234
ULUSAL BİLGİ GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TASARISI	
TASLAĞI	237
ELEKTRONİK TEBLİGAT KANUNU TEKLİFİ	250
KAMUDAKİ BİLGİNİN VATANDAŞTAN İSTENMEMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ	252

GİRİŞ

Dünyadaki gelişmelere paralel olarak ülkemizde de elektronik ticaretin yaygınlaşması ve gelişmesi yolunda kamusal alanda yapılan çalışmalar, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 25.08.1997 tarihli kararıyla Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın koordinasyonunda Elektronik Ticaret Koordinasyon Kurulunun (ETKK) oluşturulmasıyla başlamıştır. Bu çalışmalar sonucunda 23 Ocak 2004 tarih ve 25355 sayılı Resmi Gazete'de 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu yayımlanmış ve yayımından altı ay sonra 23.07.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ise 06.01.2005 tarih ve 25692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 5 inci maddesinde;

"Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur.

Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez." hükmü yer almaktadır.

Maddenin gerekçesinde ise;

"Maddede, güvenli elektronik imzanın elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurması düzenlenmiş, kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tâbi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez, hükmü getirilmiştir. Bu düzenleme ile teminat sözleşmeleri kapsam dışı bırakılmak suretiyle, elektronik imzanın kullanımının çabukluğu dolayısıyla doğması muhtemel zararların önlenmesi amaçlanmıştır.

Güvenli elektronik imzanın bu Kanunda aranılan şartları karşılayacak nitelikte olması için, çıkarılması öngörülen yönetmeliklerde aranılan şartları yerine getirmesi gerekmektedir.

Öte yandan güvenli elektronik imzada aranan şartları taşımayan bir elektronik imzanın söz konusu olduğu hallerde ise bu elektronik imzanın hukukî değeri tanımlar maddesinde tanıımı yapılan elektronik imza ile aynı olacaktır. Ancak, güvenli elektronik imzanın niteliklerini taşımayan elektronik imza maddeyle düzenlenen hukukî sonucu vermeyecektir." denilmektedir.

5070 sayılı Kanun'un 22 nci maddesiyle 818 sayılı Borçlar Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına; "Güvenli elektronik imza elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir." cümlesi, 23 üncü maddesiyle ise 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 295/A maddesi eklenmiştir.

"MADDE 295/A- Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imza ile oluşturulmuş veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır."

Bu maddelerin gerekçelerinde maddelerin düzenlenme nedeni aşağıdaki şekilde açıklanmıştır:

“Madde 22. - Madde ile Borçlar Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına yapılan eklemeye Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun senetle ispat zorunluluğuna - ilişkin hükümlerinin kaynağı olan Fransız Medenî Kanununun 1316-3 üncü maddesinde elektronik imzaya ilişkin yapılan düzenlemeye paralel bir düzenleme yapılarak sözleşmelerle ilgili temel nitelikte kanun olan Borçlar Kanununda güvenli elektronik imzanın elle atılan imzayla eşdeğerliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 23. - Madde ile, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295/A maddesi eklenmek suretiyle güvenli elektronik imzayla oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olması ve aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılması sağlanmıştır. Böylece, mehz Fransız Medenî Kanununda olduğu gibi, güvenli elektronik imza yürürlükteki senetle ispat zorunluluğu hükümleri içerisine yerleştirilmiş olmaktadır.”

5070 sayılı Kanun’un yukarıda belirtilen maddeleri gerekçeleriyle birlikte değerlendirildiğinde, 5 inci maddede yer alan “Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri” hariç olmak üzere tüm işlemlerin elektronik imza ile yapılabileceği ve elektronik imzanın güvenli elektronik imza olması halinde elle atılmış imza gibi hukuken geçerli olacağı sonucu doğmaktadır. Bu nedenle yapılacak işleme ilişkin mevzuatta işlemin elektronik imza ile yapılabileceğine ilişkin bir açıklık bulunmasına gereklilik bulunmamaktadır. Ancak, işlem ile ilgili kurum veya kuruluş güvenli elektronik imzayı yeterli görmezse, örneğin işlem zamanının tespiti için zaman damgasına veya başka güvenlik önlemlerine gereksinim duyarsa veya güvenli elektronik imza ile yapılacak işleme ilişkin özel bir yöntemin belirlenmesi gerekiyorsa bu hususların mevzuatta düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu el kitabında, bilişim yöneticilerinin iş ve işlemlerinde kullanabileceklerini düşündüğümüz bilişim mevzuatı hükümleri toplanmış bulunmaktadır. Kitap, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde hukuki niteliği belirleyen mevzuat hükümleri, ikinci bölümde elektronik ortamda işlem yapılmasına olanak veren mevzuat hükümleri, üçüncü bölümde ise verilerine elektronik ortamda erişilebilecek kurumların mevzuat hükümleri yer almaktadır. Dördüncü bölüm bilişim suçlarını ve bilişim yoluyla işlenmesinin ağırlaştırıcı neden sayıldığı suçları içermektedir. Beşinci ve son bölümde ise, bilişim mevzuatı ile ilgili tasarılar ve tekliflere yer verilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

HUKUKİ NİTELİK

ELEKTRONİK İMZA KANUNU

Kanun Numarası : 5070
Kabul Tarihi : 15/01/2004
Resmi Gazete Tarihi : 23/01/2004
Resmi Gazete Sayısı : 25355

BİRİNCİ KISIM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, elektronik imzanın hukukî ve teknik yönleri ile kullanımına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun, elektronik imzanın hukukî yapısını, elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini ve her alanda elektronik imzanın kullanımına ilişkin işlemleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunda geçen;

- a) **Elektronik veri:** Elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtları,
  - b) **Elektronik imza:** Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,
  - c) **İmza sahibi:** Elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan gerçek kişiyi,
  - d) **İmza oluşturma verisi:** İmza sahibine ait olan, imza sahibi tarafından elektronik imza oluşturma amacıyla kullanılan ve bir eşi daha olmayan şifreler, kriptografik gizli anahtarlar gibi verileri,
  - e) **İmza oluşturma aracı:** Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,
  - f) **İmza doğrulama verisi:** Elektronik imzayı doğrulamak için kullanılan şifreler, kriptografik açık anahtarlar gibi verileri,
  - g) **İmza doğrulama aracı:** Elektronik imzayı doğrulamak amacıyla imza doğrulama verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,
  - h) **Zaman damgası:** Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve / veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik imzayla doğrulanan kaydı,
  - ı) **Elektronik sertifika:** İmza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kaydı,
  - j) Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,
- İfade eder.

İKİNCİ KISIM

Güvenli Elektronik İmza ve Sertifika Hizmetleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Güvenli Elektronik İmza, Güvenli Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Araçları

Güvenli elektronik imza

MADDE 4.- Güvenli elektronik imza;

- a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,
- b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,
- c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespiti sağlayan,
- d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespiti sağlayan,

Elektronik imzadır.

Güvenli elektronik imzanın hukukî sonucu ve uygulama alanı

MADDE 5.- Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur.

Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez.

Güvenli elektronik imza oluşturma araçları

MADDE 6.- Güvenli elektronik imza oluşturma araçları;

- a) Ürettiği elektronik imza oluşturma verilerinin kendi aralarında bir eşi daha bulunmamasını,
  - b) Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin araç dışına hiçbir biçimde çıkarılamamasını ve gizliliğini,
  - c) Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin, üçüncü kişilerce elde edilememesini, kullanılamamasını ve elektronik imzanın sahteciliğe karşı korunmasını,
  - d) İmzalanacak verinin imza sahibi dışında değiştirilememesini ve bu verinin imza sahibi tarafından imzanın oluşturulmasından önce görülebilmesini,
- Sağlayan imza oluşturma araçlarıdır.

Güvenli elektronik imza doğrulama araçları

MADDE 7.- Güvenli elektronik imza doğrulama araçları;

- a) İmzanın doğrulanması için kullanılan verileri, değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,
- b) İmza doğrulama işlemini güvenilir ve kesin bir biçimde çalıştıran ve doğrulama sonuçlarını değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,
- c) Gerektiğinde, imzalanmış verinin güvenilir bir biçimde gösterilmesini sağlayan,

- d) İmzanın doğrulanması için kullanılan elektronik sertifikanın doğruluğunu ve geçerliliğini güvenilir bir biçimde tespit ederek sonuçlarını değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,
- e) İmza sahibinin kimliğini değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,
- f) İmzanın doğrulanması ile ilgili şartlara etki edecek değişikliklerin tespit edilebilmesini sağlayan,
- İmza doğrulama araçlarıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı, Nitelikli Elektronik Sertifika ve Yabancı Elektronik Sertifikalar

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı

MADDE 8.- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sağlayan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerdir. Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, Kuruma yapacağı bildirimden iki ay sonra faaliyete geçer.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı yapacağı bildirimde;

- a) Güvenli ürün ve sistemleri kullanmak,
- b) Hizmeti güvenilir bir biçimde yürütmek,
- c) Sertifikaların taklit ve tahrif edilmesini önlemekle ilgili her türlü tedbiri almak,

İle ilgili şartları sağladığını ayrıntılı bir biçimde gösterir.

Kurum, yukarıdaki şartlardan birinin eksikliğini veya yerine getirilmediğini tespit ederse, bu eksikliklerin giderilmesi için, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına bir ay geçmemek üzere bir süre verir, bu süre içinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının faaliyetlerini durdurur. Sürenin sonunda eksikliklerin giderilmemesi halinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının faaliyetine son verir. Kurumun bu kararlarına karşı 19 uncu maddenin ikinci fıkrası hükümleri gereğince itiraz edilebilir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerinin devamı sırasında bu maddede gösterilen şartları kaybetmeleri hâlinde de yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları, Kurumun belirleyeceği ücret alt ve üst sınırlarına uymak zorundadır.

Nitelikli elektronik sertifika

MADDE 9.- Nitelikli elektronik sertifikada;

- a) Sertifikanın "nitelikli elektronik sertifika" olduğuna dair bir ibarenin,
- b) Sertifika hizmet sağlayıcısının kimlik bilgileri ve kurulduğu ülke adının,
- c) İmza sahibinin teşhis edilebileceği kimlik bilgilerinin,
- d) Elektronik imza oluşturma verisine karşılık gelen imza doğrulama verisinin,
- e) Sertifikanın geçerlilik süresinin başlangıç ve bitiş tarihlerinin,
- f) Sertifikanın seri numarasının,
- g) Sertifika sahibi diğer bir kişi adına hareket ediyorsa bu yetkisine ilişkin bilginin,
- h) Sertifika sahibi talep ederse meslekî veya diğer kişisel bilgilerinin,

- i) Varsa sertifikanın kullanım şartları ve kullanılacağı işlemlerdeki maddî sınırlamalara ilişkin bilgilerin,
  - j) Sertifika hizmet sağlayıcısının sertifikada yer alan bilgileri doğrulayan güvenli elektronik imzasının,
- Bulunması zorunludur.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının yükümlülükleri

MADDE 10.- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı;

- a) Hizmetin gerektirdiği nitelikte personel istihdam etmekle,
  - b) Nitelikli sertifika verdiği kişilerin kimliğini resmî belgelere göre güvenilir bir biçimde tespit etmekle,
  - c) Sertifika sahibinin diğer bir kişi adına hareket edebilme yetkisi, meslekî veya diğer kişisel bilgilerinin sertifikada bulunması durumunda, bu bilgileri de resmî belgelere dayandırarak güvenilir bir biçimde belirlemekle,
  - d) İmza oluşturma verisinin sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından veya sertifika talep eden kişi tarafından sertifika hizmet sağlayıcısına ait yerlerde üretilmesi durumunda bu işlemin gizliliğini sağlamak veya sertifika hizmet sağlayıcısının sağladığı araçlarla üretilmesi durumunda, bu işlemin güvenliğini sağlamakla,
  - e) Sertifikanın kullanımına ilişkin özelliklerin ve uyuşmazlıkların çözüm yolları ile ilgili şartların ve kanunlarda öngörülen sınırlamalar saklı kalmak üzere güvenli elektronik imzanın elle atılan imza ile eşdeğer olduğu hakkında sertifika talep eden kişiyi sertifikanın tesliminden önce yazılı olarak bilgilendirmekle,
  - f) Sertifikada bulunan imza doğrulama verisine karşılık gelen imza oluşturma verisini başkasına kullanırmaması konusunda, sertifika sahibini yazılı olarak uyarmak ve bilgilendirmekle,
  - g)Yaptığı hizmetlere ilişkin tüm kayıtları yönetmelikle belirlenen süreyle saklamakla,
  - h) Faaliyetine son vereceği tarihten en az üç ay önce durumu Kuruma ve elektronik sertifika sahibine bildirmekle,
- Yükümlüdür.
- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı üretilen imza oluşturma verisinin bir kopyasını alamaz veya bu veriyi saklayamaz.

Nitelikli elektronik sertifikaların iptal edilmesi

MADDE 11.- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı;

- a) Nitelikli elektronik sertifika sahibinin talebi,
  - b) Sağladığı nitelikli elektronik sertifikaya ilişkin veri tabanında bulunan bilgilerin sahteliğinin veya yanlışlığının ortaya çıkması veya bilgilerin değişmesi,
  - c) Nitelikli elektronik sertifika sahibinin fiil ehliyetinin sınırlandırıldığını, iflâsının veya gaipliğinin ya da ölümünün öğrenilmesi,
- Durumunda vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaları derhâl iptal eder.
- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, nitelikli elektronik sertifikaların iptal edildiği zamanın tam olarak tespit edilmesine imkân veren ve üçüncü kişilerin hızlı ve güvenli bir biçimde ulaşabileceği bir kayıt oluşturur.
- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, faaliyetine son vermesi ve vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaların başka bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı

tarafından kullanımının sağlanamaması durumunda vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaları derhâl iptal eder.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının faaliyetine Kurum tarafından son verilmesi halinde Kurum, faaliyetine son verilen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaların başka bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına devredilmesine karar verir ve durumu ilgililere duyurur.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı geçmişe yönelik olarak nitelikli elektronik sertifika iptal edemez.

Bilgilerin korunması

MADDE 12.- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı;

- a) Elektronik sertifika talep eden kişiden, elektronik sertifika vermek için gerekli bilgiler hariç bilgi talep edemez ve bu bilgileri kişinin rızası dışında elde edemez,
- b) Elektronik sertifika sahibinin izni olmaksızın sertifikayı üçüncü kişilerin ulaşabileceği ortamlarda bulunduramaz,
- c) Elektronik sertifika talep eden kişinin yazılı rızası olmaksızın üçüncü kişilerin kişisel verileri elde etmesini engeller. Bu bilgileri sertifika sahibinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletemez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Hukukî sorumluluk

MADDE 13.- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının, elektronik sertifika sahibine karşı sorumluluğu genel hükümlere tâbidir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, bu Kanun veya bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerinin ihlâli suretiyle üçüncü kişilere verdiği zararları tazminle yükümlüdür. Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı kusursuzluğunu ispat ettiği takdirde tazminat ödeme yükümlülüğü doğmaz.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, söz konusu yükümlülük ihlâlinin istihdam ettiği kişilerin davranışına dayanması hâlinde de zarardan sorumlu olup, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, bu sorumluluğundan, Borçlar Kanununun 55 inci maddesinde öngörülen türden bir kurtuluş kanıtı getirerek kurtulamaz.

Nitelikli elektronik sertifikanın içerdiği kullanım ve maddî kapsamına ilişkin sınırlamalar hariç olmak üzere, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının üçüncü kişilere ve nitelikli elektronik imza sahibine karşı sorumluluğunu ortadan kaldıran veya sınırlandıran her türlü şart geçersizdir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu doğan zararların karşılanması amacıyla sertifika malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır. Sigortaya ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede öngörülen sertifika malî sorumluluk sigortası Türkiye'de ilgili branşta çalışmaya yetkili olan sigorta şirketleri tarafından yapılır. Bu sigorta şirketleri sertifika malî sorumluluk sigortasını yapmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe uymayan sigorta şirketlerine Hazine Müsteşarlığınca sekizmilyar lira idarî para cezası verilir. Bu para cezasının tahsilinde ve cezaya itiraz usulünde 18 inci madde hükümleri uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, nitelikli elektronik sertifikayı elektronik imza sahibine sigorta ettirerek teslim etmekle yükümlüdür.

Yabancı elektronik sertifikalar

MADDE 14.- Yabancı bir ülkede kurulu bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından verilen elektronik sertifikaların hukukî sonuçları milletlerarası anlaşmalarla belirlenir.

Yabancı bir ülkede kurulu bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından verilen elektronik sertifikaların, Türkiye'de kurulu bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından kabul edilmesi durumunda, bu elektronik sertifikalar nitelikli elektronik sertifika sayılır. Bu elektronik sertifikaların kullanılması sonucunda doğacak zararlardan, Türkiye'deki elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı da sorumludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Denetim ve Ceza Hükümleri

Denetim

MADDE 15.- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının bu Kanunun uygulanmasına ilişkin faaliyet ve işlemlerinin denetimi Kurumca yerine getirilir.

Kurum, gerekli gördüğü zamanlarda elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarını denetleyebilir. Denetleme sırasında, denetleme yapmaya yetkili görevliler tarafından her türlü defter, belge ve kayıtların verilmesi, yönetim yerleri, binalar ve eklentilerine girme, yazılı ve sözlü bilgi alma, örnek alma ve işlem ve hesapları denetleme isteminin elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları ve ilgililer tarafından yerine getirilmesi zorunludur.

İmza oluşturma verilerinin izinsiz kullanımı

MADDE 16.- Elektronik imza oluşturma amacı ile ilgili kişinin rızası dışında; imza oluşturma verisi veya imza oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik imza oluşturanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşyüz milyon liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıdaki fıkrada işlenen suçlar elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenirse bu cezalar yarısına kadar artırılır.

Bu maddedeki suçlar nedeniyle oluşan zarar ayrıca tazmin ettirilir.

Elektronik sertifikalarda sahtekârlık

MADDE 17.- Tamamen veya kısmen sahte elektronik sertifika oluşturanlar veya geçerli olarak oluşturulan elektronik sertifikaları taklit veya tahrif edenler ile yetkisi olmadan elektronik sertifika oluşturanlar veya bu elektronik sertifikaları bilerek kullananlar, fiilleri başka bir suç oluştursa bile ayrıca, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve birmilyar liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıdaki fıkrada işlenen suçlar elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenirse bu cezalar yarısına kadar artırılır.

Bu maddedeki suçlar nedeniyle oluşan zarar ayrıca tazmin ettirilir.

İdarî para cezaları

MADDE 18.- Bu Kanunun;

- a) 10 uncu maddesindeki yükümlölüklerinden herhangi birini yerine getirmeyen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına onmilyar lira,
- b) 11 inci maddesindeki yükümlölüklerden herhangi birini yerine getirmeyen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına sekizmilyar lira,
- c) 12 nci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında onmilyar lira,
- d) 13 üncü maddesinin beş ve yedinci fıkralarındaki yükümlölükleri yerine getirmeyen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına sekizmilyar lira,
- e) 15 inci maddesi hükmüne aykırı hareket eden elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına yirmimilyar lira,

İdarî para cezası Telekomünikasyon Kurulu tarafından verilir. Verilen para cezalarına dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz, zaruret görölmeyen hâllerde, evrak üzerinden inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İtiraz üzerine verilen kararlara karşı Bölge İdare Mahkemesine başvurulabilir. Bölge İdare Mahkemesinin verdiği kararlar kesindir. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, Kurumun bildirimine üzerine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca tahsil olunur.

İdarî nitelikteki suçların tekrarı ve kapatma

MADDE 19.- 18 inci maddedeki suçları işleyenlerin bu suçları işledikleri tarihten itibaren geriye doğru üç yıl içinde ikinci kez işlemeleri hâlinde para cezaları iki kat olarak uygulanır, üçüncü kez işlemeleri hâlinde ise Kurum tarafından elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları hakkında kapatma cezası verilir.

Kapatma cezası verilmesine ilişkin karar 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre ilgililere tebliğ edilir. Bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, yetkili makam tarafından verilen kapatma kararının yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz, zaruret görölmeyen hâllerde, evrak üzerinden inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İtiraz üzerine verilen kararlara karşı Bölge İdare Mahkemesine başvurulabilir. Bölge İdare Mahkemesinin verdiği kararlar kesindir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

MADDE 20.- Bu Kanunun 6, 7, 8, 10, 11 ve 14 üncü maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Kamu kurum ve kuruluşları hakkında uygulanmayacak hükümler

MADDE 21.- Bu Kanunun 8 inci maddesinin dört ve beşinci fıkraları ile 15 ve 19 uncu maddesi hükümleri, elektronik sertifika hizmet sağlama faaliyeti yerine getiren kamu kurum ve kuruluşları hakkında uygulanmaz.

MADDE 22.- 22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

Güvenli elektronik imza elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir.

MADDE 23.- 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa 295 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 295/A maddesi eklenmiştir.

MADDE 295/A- Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imza ile oluşturulmuş veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.

MADDE 24.- 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (m) bendi eklenmiş ve mevcut (m) bendi (n) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

m) Elektronik İmza Kanunu ile verilen görevleri yerine getirmek,

Yürürlük

MADDE 25.- Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ELEKTRONİK İMZA KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi : 06.01.2005

Resmi Gazete Sayısı : 25692

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 – Bu Yönetmeliğin amacı; elektronik imzanın hukuki ve teknik yönleri ile uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönetmelik; bildirim ve sertifikasyon süreçlerine, güvenli elektronik imza oluşturma ve doğrulama verileri ile araçlarına, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, Kurum, nitelikli elektronik sertifika sahibi ve üçüncü kişilerin yükümlülüklerine, denetime, faaliyetin sona erme hallerine, zaman damgasına, yabancı elektronik sertifikalara, güvenliğe, teknik ve mali hususlara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu Yönetmelik 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununu,

Kurul: Telekomünikasyon Kurulunu,

Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,

ESHS: Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısını,

Arşiv: Bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ve ESHS'nin saklamakla yükümlü olduğu bilgi, belge ve elektronik verileri,

Bildirim Şartları: Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartları,

Denetim: ESHS'nin her türlü faaliyet ve işleyişinin ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun incelenerek; muhtemel hata, noksanlık, usulsüzlük ve/veya suistimallerin tespit edilmesi ve ilgili mevzuatta öngörülen yaptırımların uygulanması amacıyla yapılan çalışmalar bütünü,

Dizin: Geçerli sertifikaları içinde bulunduran elektronik depoyu,

Erişim Verisi: Güvenli elektronik imza oluşturma araçlarına erişim için kullanılan parola, biyometrik değer gibi verileri,

İnceleme: Kuruma yapılan bildirimin gerekli şartları sağlayıp sağlamadığını tespit etmek amacıyla yapılan çalışmalar bütünü,

İptal Durum Kaydı: Kullanım süresi dolmamış sertifikaların iptal bilgisinin yer aldığı, iptal zamanının tam olarak tespit edilmesine imkan veren ve üçüncü kişilerin hızlı ve güvenli bir biçimde ulaşabileceği kaydı,

Kurumsal Başvuru: Bir tüzel kişiliğin çalışanları veya müşterileri veya üyeleri veya hissedarları adına yaptığı nitelikli elektronik sertifika başvurusunu,

Nitelikli Elektronik Sertifika: Kanunun 9 uncu maddesinde sayılan nitelikleri haiz elektronik sertifikayı,

Özetleme Algoritması: İmzalanacak elektronik verilerin sabit uzunlukta bir özetinin çıkarılmasında kullanılan algoritmayı,

Sertifika Özet Değeri: Sertifikanın, özetleme algoritması ile elde edilen çıktısını,

Sertifika İlkeleri: ESHS'nin işleyişi ile ilgili genel kuralları içeren belgeyi,

Sertifika Uygulama Esasları: Sertifika ilkelerinde yer alan hususların nasıl uygulanacağını detaylı olarak anlatan belgeyi,

Sertifika Mali Sorumluluk Sigortası: ESHS'nin, Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu doğacak zararların karşılanması amacıyla yaptırmakla yükümlü olduğu sigortayı,

Zaman Damgası İlkeleri: Zaman damgası ve hizmetleri ile ilgili genel kuralları içeren belgeyi,

Zaman Damgası Uygulama Esasları: Zaman damgası ilkelerinde yer alan hususların nasıl uygulanacağını detaylı olarak anlatan belgeyi, ifade eder.

Bu Yönetmelikte yer almayan tanımlar için Kanunda yer alan tanımlar geçerlidir.

İlkeler

Madde 5 – Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki temel ilkeler göz önüne alınır;

a) Objektif nedenler aksini gerektirmedikçe, niceliksel ve niteliksel devamlılık, güvenilirlik, ayrımcı olmama, düzenlilik, verimlilik, açıklık, şeffaflık ve kaynakların etkin kullanılması,

b) Tüketici haklarının korunması,

c) Hizmet kalitesinin sağlanması,

d) Etkin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması ve devamına yönelik uygulamaların teşvik edilmesi,

e) Uluslararası standartların dikkate alınması,

f) Elektronik imza kullanımının yaygınlaşması için yeni yatırımların ve uygulamaların özendirilmesi,

g) Elektronik sertifika sahibinin, talep ettiği hizmet ya da ürünler dışında herhangi bir hizmeti ya da ürünü satın almak zorunda bırakılmaması,

h) Bir hizmetin ya da ürünün diğer bir hizmetin ya da ürünün ücreti yoluyla desteklenmesinden veya karşılanmasından kaçınılması.

İKİNCİ BÖLÜM **Bildirim Süreci**

Bildirimin Yapılması

Madde 6 – Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri, ESHS olma talebini içeren dilekçeyi ve Ek-1’de yer alan bilgi ve belgeleri eksiksiz olarak Kuruma ibraz etmek suretiyle bildirimde bulunur. ESHS yapmış olduğu bildirimde, bildirim şartlarını sağladığını ayrıntılı bir biçimde gösterir.

Bildirimin İncelenmesi ve Sonuçları

Madde 7 – Kurum, yapılan bildirimini derhal incelemeye alır ve incelemeyi iki (2) ay içinde sonuçlandırır. Bildirim şartlarını eksiksiz olarak yerine getiren ESHS, bildirim yaptığı tarihten iki (2) ay sonra faaliyete geçer.

Kurum, inceleme sonucunda bildirim şartlarından bir veya birkaçının eksikliğini veya yerine getirilmediğini tespit ederse, bu eksikliklerin giderilmesi için ESHS’ye bir (1) ayı geçmemek üzere bir süre verir.

ESHS bu sürenin sonuna kadar faaliyette bulunamaz. ESHS, Kurum tarafından verilen süre içinde bildirim şartlarındaki eksiklikleri giderdiğini ispatlayan bilgi ve belgeleri Kuruma sunar. Bu şartları sağladığı Kurum tarafından tespit edilen ESHS, bildirim yaptığı tarihten itibaren iki (2) aylık sürenin tamamlanmış olması halinde faaliyete geçer. Kurum, vermiş olduğu sürenin sonuna kadar bildirim şartlarındaki eksiklikleri gidermeyen ESHS’nin ESHS olma vasfını kaybettiğine karar verir.

Bildirimdeki Değişiklikler

Madde 8 – ESHS, faaliyete geçtikten sonra, yapmış olduğu bildirimde herhangi bir değişiklik meydana gelmesi halinde, bu değişiklikleri yedi (7) gün içinde Kuruma bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sertifikasyon Süreci

Nitelikli Elektronik Sertifika Başvurusu

Madde 9 – ESHS, nitelikli elektronik sertifika vereceği kişilerin kimliğini; nüfus cüzdanı, pasaport, sürücü belgesi gibi fotoğraflı ve geçerli resmi belgelere göre tespit eder. Nitelikli elektronik sertifika verilecek kişi kimlik tespiti esnasında bizzat hazır bulunur.

ESHS, nitelikli elektronik sertifika verilecek kişinin kimliğinin birinci fıkra hükümlerine göre önceden tespit edilmiş olduğu hallerde veya kurumsal başvurularda kimlik tespiti için bizzat hazır bulunma şartını aramayabilir. Kurumsal başvuru sahibi, adına başvuruda bulunduğu kişilerin nitelikli elektronik sertifika taleplerini yazılı olarak belgelendirir. Nitelikli elektronik sertifika başvurusu sırasında sertifika verilecek kişiye ait kimliğin doğru ve güvenilir biçimde tespit edilmesinden ESHS sorumludur.

ESHS, nitelikli elektronik sertifika sahibinin diğer bir kişi adına hareket edebilme yetkisinin, mesleki veya diğer kişisel bilgilerinin sertifikada yer alması durumunda, bu bilgileri resmi belgelere dayanarak eksiksiz, doğru ve güvenilir biçimde tespit eder; sertifika verilecek kişiden, sertifika vermek için gerekli olan bilgiler hariç bilgi talep edemez. ESHS, bu bilgileri nitelikli elektronik sertifika sahibinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletmez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Nitelikli Elektronik Sertifikanın Oluşturulması

Madde 10 – ESHS, nitelikli elektronik sertifika başvurusundan sonra sertifikayı oluşturur ve sertifika sahibine teslim eder. Nitelikli elektronik sertifikanın geçerlilik süresi sözleşme ve/veya taahhütnameler ile belirlenir.

Nitelikli Elektronik Sertifikanın Yayınlanması

Madde 11 – ESHS, sertifika sahibinin onayını almak kaydıyla nitelikli elektronik sertifikayı kamuya açık bir dizinde yayımlar. ESHS, izin hizmetinin kesintisiz olarak verilmesini sağlar.

Nitelikli Elektronik Sertifikanın Yenilenmesi

Madde 12 – Nitelikli elektronik sertifika, geçerlilik süresinin sona ermesinden önce sertifika sahibinin veya sertifika sahibinin onayını almak koşuluyla kurumsal başvuru sahibinin talebi doğrultusunda ESHS tarafından yenilenebilir. ESHS nitelikli elektronik sertifikayı, sertifika sahibine ait bilgilerin geçerliliğini doğrulayarak yeniler.

Nitelikli Elektronik Sertifikanın İptal Edilmesi

Madde 13 – Nitelikli elektronik sertifikanın iptaline ilişkin talepler; ESHS, sertifika sahibi ve sözleşme ile belirlenen kişiler tarafından yapılabilir. ESHS; bu duruma ilişkin taleplerin yapılabilmesini, asgari olarak telefonla ve kesintisiz sağlar. ESHS nitelikli elektronik sertifika sahibini söz konusu durum hakkında bilgilendirir. Kurumsal başvurularda başvuru sahibi de bilgilendirilir.

İptal talebinin alınmasından sonra nitelikli elektronik sertifika derhal iptal edilir. İptal edilen nitelikli elektronik sertifika, geçerlilik süresi sonuna kadar iptal durum kayıtlarında yer alır. ESHS, nitelikli elektronik sertifikalara ilişkin iptal durum kaydını herhangi bir kimlik doğrulamasına gerek olmaksızın ücretsiz ve kesintisiz olarak kamu erişimine açık tutar. Kayıtların bir sonraki güncelleme zamanı söz konusu kayıtlarda açıkça gösterilir. ESHS, nitelikli elektronik sertifikayı geçmişe yönelik olarak iptal edemez.

ESHS'nin imza oluşturma verisinin çalınması, kaybolması, gizliliğinin veya güvenilirliğinin ortadan kalkması ya da sertifika ilkelerinin değişmesi gibi sertifika sahibinin kusurunun bulunmadığı durumların sonucunda nitelikli elektronik sertifikaların ESHS tarafından iptal edilmesi ve yenilenmesi halinde, yenileme işlemleri için hiçbir ücret talep edilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yükümlülükler

ESHS'nin Yükümlülükleri

Madde 14 – ESHS; nitelikli elektronik sertifika verilecek kişiyi nitelikli elektronik sertifika vermeden önce asgari olarak;

- a) Kanunda öngörülen sınırlamalar saklı kalmak üzere, güvenli elektronik imzanın elle atılan imza ile eşdeğer olduğuna,
- b) İmza oluşturma verisini ve aracını başkasına kullandırmamasına,
- c) Nitelikli elektronik sertifikanın kullanımı ile ilgili usul ve sınırlamaların kapsamına,

- d) Nitelikli elektronik sertifikanın iptal durumuna,
  - e) Nitelikli elektronik sertifika sahibi ile arasında çıkacak uyuşmazlıklarda başvurulabilecek alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına,
  - f) Sözleşmenin ve/veya taahhütnamelerin hüküm ve şartlarında meydana gelecek değişikliklere,
- ilişkin yazılı olarak bilgilendirir.
- ESHS;
- a) Geçerlilik süresi sona eren nitelikli elektronik sertifikaları,
  - b) Nitelikli elektronik sertifika başvurusunda talep edilen bilgi, belge ve elektronik verileri,
  - c) Sertifika ilkelerini ve sertifika uygulama esaslarını,
  - d) Zaman damgası ilkelerini ve zaman damgası uygulama esaslarını,
  - e) Geçerlilik süresinin sona ermesinden itibaren kendi sertifikasını,
  - f) Nitelikli elektronik sertifika yönetimine ilişkin tüm işlemlere, bu işlemlerin yapıldığı zamana ve işlemleri yapan kişiye veya kişilere ait bilgileri içeren kaydı, en az yirmi (20) yıl süreyle saklar.
- ESHS;
- a) Sertifika uygulama esaslarının sertifika sahibini veya üçüncü kişileri ilgilendiren bölümlerini ve sertifika ilkelerini internet sayfasında yayımlamakla,
  - b) Nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imza ile ilgili hizmetlere ait ücretleri, bunları uygulamaya koyduktan sonra en geç onbeş (15) gün içinde Kuruma bildirmekle,
  - c) Sertifika mali sorumluluk sigortası yaptırmakla,
  - d) Nitelikli elektronik sertifika sahibine imza oluşturma aracı vermesi durumunda, bu aracın güvenli imza oluşturma aracı olmasını sağlamakla, yükümlüdür.

Nitelikli Elektronik Sertifika Sahibinin Yükümlülükleri

Madde 15 – Nitelikli elektronik sertifika sahibi;

- a) Nitelikli elektronik sertifika almak için gerekli tüm bilgi ve belgeleri eksiksiz ve doğru olarak sağlamakla,
- b) ESHS'ye vermiş olduğu bilgilerde değişiklik meydana gelmesi halinde ESHS'yi derhal bilgilendirmekle,
- c) İmza oluşturma verisini kendisi üretmesi durumunda Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ ile belirlenen algoritmaları ve parametreleri kullanmakla,
- d) İmza oluşturma ve doğrulama verilerini sadece elektronik imza oluşturma ve doğrulama amaçlı olarak ve nitelikli elektronik sertifikanın içerdiği kullanıma ve maddi kapsama ilişkin sınırlamalar dahilinde kullanmakla,
- e) İmza oluşturma verisini başkalarına kullandırmamakla ve bu konuda gerekli tedbirleri almakla,
- f) İmza oluşturma verisinin gizliliğinden veya güvenliğinden şüphe etmesi durumunda ESHS'yi derhal bilgilendirmekle,
- g) Güvenli elektronik imza oluşturma aracını kullanmakla,
- h) İmza oluşturma ve doğrulama verilerinin ESHS'ye ait olmayan yerlerde ve araçlarla üretilmesi durumunda gerekli güvenliği sağlamakla,

i) İmza oluşturma aracının veya erişim verisinin kaybolması, çalınması, güvenilirliğinden şüphe edilmesi durumunda ESHS'yi derhal bilgilendirmekle, yükümlüdür.

Üçüncü Kişilerin Yükümlülükleri

Madde 16 – Üçüncü kişiler;

- a) Sertifikanın "nitelikli elektronik sertifika" olup olmadığını kontrol etmekle,
- b) Nitelikli elektronik sertifikanın iptal ve geçerlilik durumunu kontrol etmekle veya güvenli elektronik imza doğrulama aracı kullanmakla,
- c) Nitelikli elektronik sertifikanın kullanımına yönelik herhangi bir kısıtlamanın olup olmadığını kontrol etmekle, yükümlüdür.

Kurumun Yükümlülükleri

Madde 17 – Kurum, ESHS'lerin bildirim sürecine ve faaliyet durumuna ilişkin bilgileri internet sayfasında yayımlar.

Kurum, elektronik imzaya ilişkin yaptığı çalışmalarla ve sektörün durumuyla ilgili yıllık durum raporu hazırlar ve internet sayfasında yayımlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teknik Hususlar ve Güvenlik

İmza Oluşturma ve Doğrulama Verileri

Madde 18 – ESHS, kendi imza oluşturma ve doğrulama verileri ile sertifikasını Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde oluşturur ve imza oluşturma verisini hiçbir şekilde bu sınırların dışına çıkaramaz.

ESHS'ye ait imza oluşturma ve doğrulama verilerinin geçerlilik süresi on (10) yılı aşamaz.

ESHS, faaliyete geçmesini müteakip yedi (7) gün içinde; sertifikasının sertifika özet değerini ve özetleme algoritmasını kendi internet sayfasında yayımlar, ulusal yayın yapan en yüksek tirajlı üç (3) gazetede ilan vermek suretiyle kamuoyuna duyurur ve gazete ilanlarının bir örneğini Kuruma iletir.

Güvenlik Kriterleri

Madde 19 – ESHS özel hukuk tüzel kişisi ise, kurucu ortakları, tüzel kişiliği temsile yetkili yöneticileri ve istihdam ettiği veya ettirdiği personeli; gerçek kişi ise kendisi, temsile yetkili yöneticileri ve istihdam ettirdiği personeli taksirli suçlar hariç olmak üzere, affa uğramış olsalar bile ağır hapis veya altı (6) aydan fazla hapis yahut basit veya nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekarlık, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama veya devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı ya da iştirak veya bilişim alanındaki suçlar nedeniyle hüküm giymemiş olmalıdır.

ESHS; bilgi güvenliği, elektronik imza teknolojileri ve veri tabanı yönetimi alanlarında yeteri kadar teknik personel istihdam eder veya ettirir. Teknik personel, konusunda yeterli mesleki deneyime sahip ya da ilgili alanlarda eğitim almış olmalıdır.

ESHS organizasyon şemasında istihdam ettiği veya ettirdiği tüm personelinin görev tanımını ve dağılımını belirler.

ESHS; güvenli sistem ve cihazlar kullanır, bu sistem ve cihazlar ile bunların bulunduğu bina veya alanın korunmasını sağlar.

ALTINCI BÖLÜM

Mali Hususlar

Nitelikli Elektronik Sertifika, Zaman Damgası ve İlgili Hizmetlerin Ücretleri

Madde 20 – Nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve ilgili hizmetlere ait ESHS'lerin uymakla yükümlü olduğu ücretlerin alt ve üst sınırlarının belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından tespit edilir.

İdari Ücret

Madde 21 – Kurum ESHS'den bir önceki yıla ait net satışlarının binde dördü (% 0,4) kadar idari ücret alır. Bu ücretin tamamı Nisan ayının son iş gününe kadar Kuruma ödenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim Usul ve Esasları

Denetim

Madde 22 – ESHS'nin denetimi Kurum tarafından gerek görülmesi halinde ve iki (2) yılda en az bir defa re'sen yapılır.

Denetimde Uyulacak İlkeler

Madde 23 – Denetimde aşağıdaki ilkelere uyulur;

- a) Denetim faaliyeti sırasında, sonuçların değerlendirilmesinde ve denetim raporunun hazırlanmasında tarafsız olmak,
- b) Dürüstlüğü ve tarafsızlığı etkileyebilecek herhangi bir müdahaleye imkan vermemek,
- c) Denetim faaliyetine ilişkin çalışmaların her aşamasında gerekli özeni göstermek.

Denetim Görevlilerinin Yetkileri

Madde 24 – Denetim görevlileri;

- a) Gerekli gördükleri her türlü defteri, belgeyi ve kayıtları istemeye, incelemeye ve bunların aslı ve/veya örneklerini almaya,
- b) Yönetim yerleri, binalar ve eklentilerine girmeye ve bu yerlerde inceleme yapmaya,
- c) Konu ile ilgili yazılı ve/veya sözlü bilgi istemeye ve gerekli tutanakları düzenlemeye,
- d) Her türlü işlem ve hesapları denetlemeye, yetkilidir.

Denetim Görevlilerinin Yükümlülükleri

Madde 25 – Denetim görevlileri;

- a) Denetime başlamadan önce denetim görevlisi olduklarına dair belge ile kendilerini tanıtmakla,
  - b) İlgililer tarafından kendilerine tevdi edilen defter, belge ve kayıtları işin gerektirdiği süre içinde olduğu gibi muhafaza ve işin bitiminde iade etmekle,
  - c) Denetim faaliyeti dolayısıyla edindikleri gizlilik niteliği taşıyan bilgileri, kanunen yetkili kılınanlardan başkasına açıklamamak ve doğrudan veya dolaylı şekilde kendi yararlarına kullanmamakla,
  - d) Defter, belge ve kayıtlar üzerinde incelemenin gereği olan işaretler dışında; şerh, ilave veya düzeltme yapmamakla,
  - e) Denetim yaptıkları yerlerde yönetim ve yürütme işlerine müdahale etmemekle,
- yükümlüdürler.

ESHS'nin Denetime İlişkin Yükümlülükleri

Madde 26 – ESHS, denetim görevlilerinin yetkileri çerçevesindeki taleplerini en kısa sürede karşılamakla ve denetim görevlilerine elverişli bir çalışma ortamı sağlamakla yükümlüdür.

ESHS, gizlilik ve sır saklama gibi gerekçeler ileri sürerek denetim yükümlülüklerinden imtina edemez.

Raporların Sunulması

Madde 27 – Denetim görevlileri tarafından hazırlanan denetim raporu, denetim faaliyetinin sona ermesinden itibaren otuz (30) gün içinde Kurula sunulur.

Denetim sırasında ESHS'lerin faaliyet ve işleyişini olumsuz yönde etkileyebilecek derecede önem arz eden hususların tespit edilmesi halinde denetim görevlileri denetim faaliyetinin sonuçlanmasını beklemezsizin bu hususları içeren bir rapor hazırlayarak Kurula sunar.

Kurul Kararı

Madde 28 – Denetim raporu ve 27 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen rapor Kurul tarafından öncelikli olarak gündeme alınır. Kurul, raporları değerlendirerek karar verir. Raporlarda, ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık tespit edilmiş olması ve bu tespitin Kurul tarafından da sabit görülmesi halinde, ilgili mevzuatta öngörülen yaptırım ve cezaların uygulanmasına karar verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Faaliyetin Sona Ermesi

Kurum Tarafından Faaliyete Son Verilmesi

Madde 29 – Kurum, yaptığı denetim sonucunda, ESHS'nin faaliyetinin devamı sırasında bildirim şartlarından birini veya birkaçını kaybettiğini tespit etmesi halinde ESHS'ye bu eksikliğin giderilmesi için bir (1) aya kadar süre verir ve bu süre içinde ESHS'nin faaliyetini durdurur. Kurum, vermiş olduğu sürenin sonunda eksikliğin giderilmemesi veya Kanunun 18 inci maddesindeki suçların işlendiği tarihten itibaren

geriye doğru üç (3) yıl içinde üçüncü kez işlenmiş olması halinde ESHS'nin faaliyetine son verir.

Birinci fıkrada geçen faaliyete son verme hallerinden birinin gerçekleşmesi ile faaliyete son verilen ESHS, faaliyete son verme kararının tebliği tarihinden itibaren onbeş (15) gün içinde faaliyette bulunan herhangi bir ESHS ile nitelikli elektronik sertifikaların devri konusunda anlaşabilir. Kurum, taraflar arasında anlaşma sağlanması durumunda, faaliyete son verilen ESHS'nin oluşturduğu nitelikli elektronik sertifikaların anlaşma sağlanan ESHS'ye devredilmesine karar verir. Faaliyete son verilen ESHS ile faaliyette bulunan herhangi bir ESHS arasında onbeş (15) gün içinde nitelikli elektronik sertifikaların devrine ilişkin anlaşma sağlanamaması durumunda Kurum, sertifikaların herhangi bir ESHS'ye devrine re'sen karar verir. Nitelikli elektronik sertifikaları devralan ESHS sertifika yenileme işlemlerini başlatır ve devir kararının tebliği tarihinden itibaren bir (1) ay içinde bu işlemleri tamamlar. Kurum, uygun görmesi halinde, bir (1) ayı geçmemek üzere ek süre verebilir.

ESHS, Kurumun faaliyete son verme kararının tebliğinden itibaren elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sağlayamaz. Ancak, sertifika yenileme işlemleri tamamlanıncaya kadar iptal durum kaydı hizmetini devam ettirir.

Faaliyete son verilen ESHS nitelikli elektronik sertifikaları devralan ESHS'ye kimlik doğrulamada kullanılan belgeleri, dizini, arşivi ve sertifika yenileme işlemlerinin tamamlanmasından sonra iptal durum kaydını devreder ve kendi imza oluşturma verisi ile yedeklerini imha eder.

Kurum, nitelikli elektronik sertifikaları re'sen devredebileceği herhangi bir ESHS'nin bulunmaması durumunda, faaliyete son verdiği ESHS'nin oluşturduğu nitelikli elektronik sertifikaların iptal edilmesine karar verir. Faaliyete son verilen ESHS son iptal durum kaydını oluşturduktan sonra kendi imza oluşturma verisi ile yedeklerini imha eder, geçerlilik süresi en geç sona eren nitelikli elektronik sertifikanın geçerlilik süresi sonuna kadar iptal durum kaydı hizmetini devam ettirir ve arşivi en az yirmi (20) yıl süreyle saklar.

Kurum, nitelikli elektronik sertifikaların devrine ilişkin kararları internet sayfasında yayımlar.

Faaliyete son verilen ESHS devire ilişkin kararları nitelikli elektronik sertifika sahiplerine elektronik posta ile duyurur ve internet sayfasında yayımlar.

ESHS'nin Faaliyetine Son Vermesi

Madde 30 – ESHS faaliyete son vereceği tarihten en az üç (3) ay önce durumu Kuruma yazılı olarak bildirir. ESHS, faaliyete son verme kararının Kuruma bildirilmesinden itibaren nitelikli elektronik sertifika başvurusu kabul edemez ve yeni nitelikli elektronik sertifika oluşturmaz.

ESHS faaliyete son vereceği tarihten en az üç (3) ay önce faaliyete son verme kararını internet sayfasında yayımlar, sertifika sahiplerine elektronik posta ile bildirir ve ulusal yayın yapan en yüksek tirajlı üç (3) gazetede ilan vermek suretiyle kamuoyuna duyurur.

ESHS; faaliyete son verme tarihine kadar geçerlilik süresi sona ermeyecek ve kullanımı faaliyette bulunan herhangi bir ESHS tarafından sağlanabilecek nitelikli elektronik sertifikaları, faaliyete son verme tarihinden bir (1) ay öncesine kadar faaliyette bulunan herhangi bir ESHS'ye devredebilir. Faaliyete son veren ESHS

devir hususunda sertifika sahiplerini elektronik posta ile bilgilendirir. Nitelikli elektronik sertifikaların devredilmesi halinde sertifikaları devralan ESHS sertifika yenileme işlemlerini başlatır ve bir (1) ay içinde bu işlemleri tamamlar. Kurum, uygun görmesi halinde, bir (1) ayı geçmemek üzere ek süre verebilir.

Nitelikli elektronik sertifikaları devreden ESHS sertifikaları devralan ESHS'ye kimlik doğrulamada kullanılan belgeleri, dizini, arşivi ve sertifika yenileme işlemlerinin tamamlanmasından sonra iptal durum kaydını devreder ve kendi imza oluşturma verisi ile yedeklerini imha eder.

Faaliyetine son verme tarihinden bir (1) ay öncesine kadar nitelikli elektronik sertifikaların devredilememesi veya nitelikli elektronik sertifikaların kullanımının faaliyette bulunan herhangi bir ESHS tarafından sağlanamaması durumunda, faaliyete son vermek isteyen ESHS nitelikli elektronik sertifikaları faaliyete son verme tarihinde iptal eder. Faaliyetine son veren ESHS son iptal durum kaydını oluşturduktan sonra kendi imza oluşturma verisi ile yedeklerini imha eder, geçerlilik süresi en geç sona eren nitelikli elektronik sertifikanın geçerlilik süresi sonuna kadar iptal durum kaydı hizmetini devam ettirir ve arşivi en az yirmi (20) yıl süreyle saklar.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Zaman Damgası ve Hizmetleri

Madde 31 – ESHS, zaman damgası ve hizmetlerini sağlamakla yükümlüdür. Nitelikli elektronik sertifika sahibi, bu hizmeti talep etmesi halinde alır.

Yabancı Elektronik Sertifikaların Kabul Edilmesi

Madde 32 – Yabancı elektronik sertifikaların hukuki sonuçlarına ve kabul edilmesine ilişkin şartlar milletlerarası anlaşmalarla belirlenir.

Milletlerarası anlaşma bulunmaması halinde, yabancı bir ülkede kurulu bir ESHS tarafından verilen elektronik sertifikaların Türkiye'de kurulu bir ESHS tarafından kabul edilmesi için asgari olarak;

a) Yabancı elektronik sertifikanın, Kanunda ve bu Yönetmelikte yer alan nitelikli elektronik sertifikanın teknik şartlarını taşıması,

b) Yabancı ESHS'nin kurulu bulunduğu ülkede ESHS olarak faaliyet göstermesi, gerekir.

Türkiye'de kurulu bir ESHS, kabul edeceği yabancı elektronik sertifika ile ilgili aşağıdaki belgeleri, sertifikaların kullanımına başlanmadan bir (1) ay önce Kuruma verir;

a) Elektronik sertifikalarını kabul edeceği yabancı ESHS'nin kendi sertifikasının örneği,

b) Yabancı ESHS'nin kurulu bulunduğu ülkede ESHS olduğuna dair yetkili merciden alınmış belge,

c) Yabancı elektronik sertifikanın, Kanun ve bu Yönetmelikte yer alan nitelikli elektronik sertifikanın teknik şartlarını taşıdığına dair bilgi ve belgeler.

Kurum, yabancı ESHS'ye ait bilgileri internet sayfasında yayımlar.

Kabul edilen yabancı elektronik sertifikaların kullanılması sonucunda doğacak her türlü zarardan sertifikaları kabul eden Türkiye'deki ESHS de sorumludur.

Faaliyet Raporu

Madde 33 – ESHS, Kuruma her yıl Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ilişkin rapor verir. Rapor asgari aşağıdaki unsurları içerir;

- a) Oluşturulan sertifika türleri ve sayıları,
- b) Her bir sertifika türüne göre iptal edilen sertifika sayısı,
- c) ESHS'nin geçmiş yıla ait mali durumunu gösterir bilgi ve belgeler,
- d) Varsa kendisine devredilen sertifikaların durumuna ilişkin bilgiler,
- e) ESHS'nin bir sonraki yıla ait pazar öngörüsü,
- f) Kurum tarafından istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Teknik Hususlara İlişkin Tebliğ

Madde 34 – Nitelikli elektronik sertifika başvurusu, sertifikanın oluşturulması, yayımlanması, yenilenmesi, iptali ve arşivleme süreçleri dahil olmak üzere ESHS'nin işleyişine, imza oluşturma ve doğrulama verilerine, sertifika ilkelerine ve sertifika uygulama esaslarına, imza oluşturma ve doğrulama araçlarına, ESHS'nin faaliyetleri için kullandığı sistem, cihaz ile fiziki güvenliğine, personeline, zaman damgasına ve hizmetlerine ilişkin uyulması gereken teknik kriterler tebliğ ile belirlenir. Kurum gerekli görülen hallerde tebliği günceller.

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 35 – Elektronik imzayla ilgili bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller için Kurul Kararı ile düzenleme yapılır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde – ESHS, Kurum tarafından nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve ilgili hizmetlere ait ücretlerin alt ve üst sınırları belirleninceye kadar, 5 inci maddede yer alan genel ilkeler çerçevesinde nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve ilgili hizmetlere ilişkin ücretleri belirleyebilir.

Yürürlük

Madde 36 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 37 – Bu Yönetmelik hükümlerini Telekomünikasyon Kurulu Başkanı yürütür.

EK-1

Bildirimde Sunulacak Bilgi ve Belgeler

ESHS olmak isteyen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri, yapacakları bildirimde aşağıdaki bilgi ve belgeleri Kuruma sunar:

1) İletişim Bilgileri: Adı/unvanı ve tüm birimlerine ait iletişim bilgileri (adres, telefon, faks, e-posta adresi, internet adresi),

2) Şirket ile İlgili Belgeler: Ticari şirket ise; şirketin kuruluş Ticaret Sicil Gazetesi, vergi levhası, şirketin imza sirküleri, ticaret sicil belgesi ve şirketi temsile yetkili kişi/kişilerin adli sicil kayıtları ve iletişim bilgileri,

3) Personel: Organizasyon şeması, istihdam ettiği kişilerin ESHS personeli olduğunu gösterir sosyal güvenlik kuruluşundan alınmış belge, istihdam ettiği ve

ettirdiği tüm personelin adli sicil kayıtları ile teknik personelin özgeçmişı ve uzmanlığını ispatlayan belgeleri,

4) Sertifika İlkeleri ve Sertifika Uygulama Esasları,

5) Zaman Damgası İlkeleri ve Zaman Damgası Uygulama Esasları,

6) Kendi Sertifikasının Örneği,

7) Sertifika Mali Sorumluluk Sigortası: Sertifika mali sorumluluk sigortası için sigorta şirketi ile yaptığı sözleşmenin bir örneği,

8) Sözleşme ve/veya Taahhütnameler Örneği: Taahhütnamelerin ve/veya nitelikli elektronik sertifika sahipleri ile yapacağı sözleşmenin birer örneği,

9) Hizmet Sözleşmesi: Hizmet alması durumunda, hizmet aldığı taraf ile imzaladığı sözleşmenin bir örneği,

10) Tebliğ ile İstenilen Bilgi ve Belgeler.

ELEKTRONİK İMZA İLE İLGİLİ SÜREÇLERE VE TEKNİK KRİTERLERE İLİŞKİN TEBLİĞ

Resmi Gazete Tarihi : 06.01.2005

Resmi Gazete Sayısı : 25692

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 — Bu Tebliğin amacı, elektronik imzaya ilişkin süreçleri ve teknik kriterleri detaylı olarak belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Tebliğ; nitelikli elektronik sertifika başvurusu, sertifikanın oluşturulması, yayımlanması, yenilenmesi, iptali ve arşivleme süreçleri dahil olmak üzere ESHS'nin işleyişine, imza oluşturma ve doğrulama verilerine, sertifika ilkelerine ve sertifika uygulama esaslarına, imza oluşturma ve doğrulama araçlarına, ESHS'nin faaliyetleri için kullandığı sistem, cihaz ile fiziki güvenliğine, personeline, zaman damgasına ve hizmetlerine ilişkin teknik hususları kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Tebliğ, Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 34 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Tebliğde geçen;

Yönetmelik: Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği,

BS (British Standards): İngiliz Standartlarını,

CEN (Comité Européen de Normalisation): Avrupa Standardizasyon Komitesini,

CWA (CEN Workshop Agreement): CEN Çalıştay Kararını,

DSA (Digital Signature Algorithm): Sayısal İmza Algoritmasını,

DSA Eliptik Eğrisi (DSA Elliptical Curve): Sayısal İmza Algoritması Eliptik Eğrisini,

EAL (Evaluation Assurance Level): Değerlendirme Garanti Düzeyini,

ETSI (European Telecommunications Standards Institute): Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsünü,

ETSI SR (ETSI Special Report): ETSI Özel Raporunu,

ETSI TS (ETSI Technical Specification): ETSI Teknik Özelliklerini,

FIPS PUB (Federal Information Processing Standards Publications): Federal Bilgi İşleme Standartları Yayınlarını,

IETF RFC (Internet Engineering Task Force Request for Comments): İnternet Mühendisliği Görev Grubu Yorum Talebini,

ISO/IEC (International Organisation for Standardisation / International Electrotechnical Committee): Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı / Uluslararası Elektroteknik Komitesini,

ITU (International Telecommunication Union): Uluslararası Telekomünikasyon Birliğini,

RIPEMD (RACE Integrity Primitives Evaluation Message Digest): RACE Bütünlük Asli Mesaj Değerlendirme Özetini,

RSA: Rivest-Shamir-Adleman'ı,

SHA (Secure Hash Algorithm): Güvenli Özet Algoritmasını ifade eder.

Bu Tebliğde yer almayan tanımlar için Kanun ve Yönetmelikte yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Hususlar

ESHS'nin İşleyişi

Madde 5 — ESHS işleyişinin bütün aşamalarında;

- a) ETSITS 101 456 ve
  - b) CWA 14167-1 standartlarına uyar.
- Nitelikli elektronik sertifikalar;
- a) ETSITS 101 862 ve
  - b) ITU-TRec. X.509V.3'e uygun olarak oluşturulur.

Algoritmalar ve Parametreler

Madde 6 — İmza oluşturma ve doğrulama verileri, aşağıda belirtilen algoritma ve parametrelere uygun olarak oluşturulur;

- a) İmza sahibinin imza oluşturma ve doğrulama verileri
  - i.RSA için en az 1024 bit veya
  - ii.DSA için en az 1024 bit veya
  - iii.DSA Eliptik Eğrisi için en az 160 bit
- b) ESHS'nin imza oluşturma ve doğrulama verileri
  - i.RSA için en az 2048 bit veya
  - ii.DSA için en az 2048 bit veya
  - iii.DSA Eliptik Eğrisi için en az 256 bit Özetleme algoritması olarak;
- a) RIPEMD-160 veya
- b) SHA-1 kullanılır.

Yukarıda belirtilen algoritmalar ve parametreler 31/12/2005 tarihine kadar geçerlidir.

Yukarıda belirtilen algoritmalara ve parametrelere bağlı kalmak şartı ile ETSI SR 002 176 raporunda belirtilen imza oluşturma ve doğrulama verilerinin oluşturulmasında kullanılan algoritma ve parametreler de geçerlidir.

Sertifika İlkeleri ve Sertifika Uygulama Esasları

Madde 7 — ESHS; sertifika ilkelerini ve sertifika uygulama esaslarını IETF RFC 3647'ye uygun olarak hazırlar.

Güvenli Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Araçları

Madde 8 — Güvenli elektronik imza oluşturma araçları CWA 14169 standardına uygun ve TS ISO/IEC 15408 (-1,-2,-3)'e veya ISO/IEC 15408 (-1,-2,-3)'e göre en az EAL4+ seviyesinde olmalıdır.

ESHS, sağlamış olduğu güvenli elektronik imza doğrulama araçları için CWA 14171 standardına uyar ve bunu yazılı olarak taahhüt eder.

Güvenlik Kriterleri

Madde 9 — ESHS, güvenlik kriterlerine ilişkin olarak;

- a) CWA 14167-1,
- b) ETSITS 101 456 ve
- c) TS ISO/IEC 17799 veya ISO/IEC 17799 standartlarına uyar.

Zaman Damgası ve Hizmetleri

Madde 10 — ESHS, zaman damgası ve hizmetlerine ilişkin olarak;

- a) CWA 14167-1 ve
- b) ETSI TS 101 861 standartlarına uyar.

Zaman damgası ilkeleri ve zaman damgası uygulama esasları ETSI TS 102 023'e uygun olarak hazırlanır.

Belgeler

Madde 11 — ESHS;

- a) **(21.01.2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ ile değişik)** BS 7799-2 veya TS 17799-2 standardına uygunluğunu,
- b) Güvenli elektronik imza oluşturma araçlarının;
- i. FIPS PUB 140-1 veya FIPS PUB 140-2'ye göre seviye 3 veya üzerinde olduğunu veya
  - ii. CWA 14167-2'de belirtilen kriterlere uygunluğunu veya
  - iii. CWA 14169 standardına uygun ve TS ISO/IEC 15408 (-1,-2,-3)'e veya ISO/IEC 15408 (-1,-2,-3)'e göre en az EAL4+ seviyesinde olduğunu yetkili kurum veya kuruluşlardan alınan belgelerle belgelendirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlük

Madde 12 — Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13 — Bu Tebliğ hükümlerini Telekomünikasyon Kurulu Başkanı yürütür.

GENELGE

BAŞBAKANLIKTAN:

KAMU SERTİFİKASYON MERKEZİ OLUŞTURULMASI (2004/21)

Resmi Gazete Tarihi :06.09.2004

Resmi Gazete Sayısı :25575

23 Ocak 2004 tarih ve 25355 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak, 23 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ile güvenli elektronik imzanın elle atılan imza ile aynı ispat gücüne sahip olduğu ve bu şekilde oluşturulan elektronik verilerin hukuken geçerli olacağı hususları düzenlenmiştir.

Kanun ile yapılan düzenlemeler, kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında yapacakları iletişimin yanı sıra, vatandaşlar ve iş alemi ile arasındaki iletişimin niteliğini, güvenilirliğini, etkinliğini ve hızını da büyük oranda ve olumlu yönde etkileyecektir. Elektronik imzanın sağlayacağı imkanlardan yararlanabilmek için, kamu çalışanları da dahil olmak üzere, vatandaşların, Kanun’da belirtilen nitelikleri haiz bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısından elektronik sertifika temin etmeleri yeterli olacaktır.

Diğer taraftan, kamu kurum ve kuruluşlarının iş ve işlemlerini elektronik ortama dönüştürme sürecinde elektronik imza ve sertifikasyon işlemlerini yürütecek yapıları kendi bünyelerinde ve münferit olarak sağlamaya çalıştıkları gözlenmektedir. Bu münferit çalışmaların, bir yandan sistemin kendi işleyişi içerisinde karmaşaya yol açması, diğer yandan da mükerrerliklere ve dolayısıyla emek ve kaynak israfına neden olması kaçınılmazdır.

Yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte ülkemizde de giderek yaygınlaşacak olan elektronik imza uygulamaları kapsamında; kamu kurum ve kuruluşlarının elektronik ortamlarda yürütecekleri iş ve işlemlerde uyumlu, birlikte işler ve güvenilir bir yapıda çalışmasını sağlamak maksadıyla, 10 Haziran 2004 tarihinde yapılan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu VI. Toplantısı’nda alınan 6 sayılı İcra Kurulu Kararı ile kamu kurum ve kuruluşlarının elektronik sertifika ihtiyaçlarının tek merkezden sağlanması kararlaştırılmıştır.

Bu kapsamda, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının, kurumsal sertifika (kamu çalışanlarınca kurum içi ve kurumlar arası işlemlerde kullanılacak sertifika) ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bir Kamu Sertifikasyon Yapısı oluşturulması kararlaştırılmıştır.

Söz konusu yapı içerisinde, en üst seviyede bir Kök Sertifika Hizmet Sağlayıcısı ile buna bağlı olarak Kamu Sertifika Hizmet Sağlayıcısı kurulacaktır. Yürüttükleri görevler açısından özel niteliği haiz Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, MİT Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Dışişleri Bakanlığı kök sertifika ihtiyaçlarını kurulacak Kök Sertifika Hizmet Sağlayıcısından karşılayacaklar, Kamu Sertifika Hizmet Sağlayıcısı sistemlerini kendi bünyelerinde

oluşturabileceklerdir. Diğer kamu kurum ve kuruluşları kurumsal sertifikalarını, Kamu Sertifika Hizmet Sağlayıcısından temin edeceklerdir.

Kamu çalışanları, kurumsal sertifikalarını kamu dışı bireysel işlemlerinde de kullanabileceklerdir.

Kurulacak bu Kamu Sertifikasyon Yapısı içinde yer alan Kök Sertifika Hizmet Sağlayıcısı, dileyen gerçek ve tüzel kişilerin kuracakları Sertifika Hizmet Sağlayıcılarına da kök sertifika hizmeti verebilecektir.

Ulusal güvenlik gerekleri göz önünde bulundurularak, kurumsal sertifika ihtiyacının karşılanması amacıyla oluşturulacak Kamu Sertifikasyon Yapısı içinde kurulacak olan Kök Sertifika Hizmet Sağlayıcısı ve Kamu Sertifika Hizmet Sağlayıcısı milli yazılım ürünlerini kullanacaktır.

Bu kapsamda; tüm kamu kurum ve kuruluşlarının aynı kurumsal sertifika yapısı altında toplanmasını hedefleyen, sadece kamu kurum ve kuruluşlarına kurumsal sertifikaların oluşturulması ve sertifika yaşam çevriminin yönetilmesini sağlayacak Kamu Sertifikasyon Yapısının kurulması ve işletilmesi görev ve sorumluluğu Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'na bağlı Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'ne (UEKAE) verilmiştir.

Söz konusu yapının gözden geçirilmesi ve uygunluğunun izlenmesi görev ve sorumluluğu ise Telekomünikasyon Kurumuna verilmiştir. Bahse konu Kamu Sertifikasyon Yapısının kurulması için TÜBİTAK-UEKAE tarafından gerekli çalışmalar derhal başlatılacaktır. Bu çerçevede; TÜBİTAK-UEKAE tarafından ihtiyaç duyulacak kaynak tahsisi ve düzenlemelere ilişkin çalışmalar ile kurulacak yapıya uyum için kamu kurum ve kuruluşları nezdinde sürdürülecek çalışmalar, DPT Müsteşarlığının koordinasyonunda yürütülecektir.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışındaki tüm kamu kurum ve kuruluşları, sertifika ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Sertifika Hizmet Sağlayıcısı olmak üzere kendi bünyelerinde hiçbir surette yeni yatırım yapmayacaklardır. Bu konuda başlatılmış ve sürdürülmekte olan ihale çalışmaları ile henüz sözleşmeye bağlanmamış olan tüm ihaleler derhal iptal edilecektir. Sözleşmeye bağlanmış olanlardan, tek taraflı fesih hakkı bulunan sözleşmeler derhal feshedilecek, halihazırda kullanılmakta olan sistemler ise Telekomünikasyon Kurumu'nun da görüşü alınmak suretiyle en kısa sürede bu yapıya uygun hale getirilecektir.

Ayrıca, henüz kullanıma geçmemiş olmakla birlikte, çalışmaları devam eden ve sözleşmeleri tek taraflı olarak fesih edilemeyen proje ya da proje bileşenlerine ilişkin karar, DPT Müsteşarlığı ve ilgili kuruluşun ortak çalışması ile sonuçlandırılacaktır.

Kamu kurum ve kuruluşları, bu Genelge çerçevesinde tek taraflı olarak feshettikleri veya tek taraflı fesih hakkı olmayan proje ya da proje bileşenleri konusunda detaylı bilgileri içerecek raporları, Genelge'nin yayımı tarihinden itibaren 15 gün içinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına ileteceklerdir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

GENELGE

BAŞBAKANLIKTAN:

KAMU SERTİFİKASYON HİZMETLERİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR (2006/13)

Resmi Gazete Tarihi :19.04.2006

Resmi Gazete Sayısı :26144

6 Eylül 2004 tarihli ve 25575 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2004/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Kamu Sertifikasyon Yapısının kurulması ve işletilmesi görev ve sorumluluğu Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu’na (TÜBİTAK) bağlı Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü’ne (UEKAE) verilmiştir. Aynı Genelge ile söz konusu yapının gözden geçirilmesi ve uygunluğunun izlenmesi görev ve sorumluluğu Telekomünikasyon Kurumuna verilmiş, kurulacak yapıya uyum için kamu kurum ve kuruluşları nezdinde sürdürülecek çalışmaların Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda yürütüleceği de hükme bağlanmıştır. TÜBİTAK-UEKAE bu bağlamda Kamu Sertifikasyon Merkezi’ni (Kamu SM) kurmuş ve Telekomünikasyon Kurumuna yapmış olduğu bildirimin uygun bulunması neticesinde 30 Haziran 2005 tarihinde Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı (ESHS) olarak faaliyete geçmiştir.

Kamu SM, kamu kurum ve kuruluşlarının hayata geçirecekleri e-imza uygulamalarında ESHS olarak görevlendirilmiştir. Bunun dışında; sistem mühendisliği, tasarım, kodlama gibi e-imza altyapısının kurulumuna ilişkin konularda kamu kurum ve kuruluşları ilgili mevzuat doğrultusunda diledikleri kuruluştan hizmet temin edebileceklerdir.

Elektronik devlet hizmetlerinde e-imza kullanımının hızla yaygınlaşması açısından son derece önemli olan kamu sertifikasyon yapısının sağlıklı işlemlerini teminen, kamu kurum ve kuruluşlarının nitelikli elektronik sertifika talepleri aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde karşılanacaktır.

Başvuru:

Bilgi sistemlerinde elektronik imza altyapısını kullanacak kamu kurum ve kuruluşları ihtiyaç duydukları sayıda nitelikli elektronik sertifika temin etmek üzere Kamu SM’ye ön başvuruda bulunacaklardır.

Başvurular aşağıda belirtilen değerlendirme süreçlerinin tamamlanması sonrasında, kamu çalışanları adına kamu kurum ve kuruluşlarının nitelikli elektronik sertifika taleplerini Kamu SM’ye iletmeleri ile tamamlanacaktır. Adlarına nitelikli elektronik sertifika talep edilen kamu çalışanlarınca doldurulup imzalanmış "Kamu SM Nitelikli Elektronik Sertifika Başvuru Formu" ilgili kurumlar tarafından Kamu SM’ye iletilecektir. Başvuru ile ilgili detaylı bilgilere www.kamusm.gov.tr internet adresinden erişilebilir.

Değerlendirme:

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından Kamu SM’ye iletilecek nitelikli elektronik sertifika talepleri aşağıdaki teknik hususlar göz önünde bulundurularak değerlendirilecektir.

- Teknolojik altyapı: Kamu kurum ve kuruluşunun e-imza kullanımına geçmesi için gerekli olan yazılım, donanım ve ağ altyapısının mevcudiyeti ve işlerliği.

- İş süreçlerinin uygunluğu: Kamu kurum ve kuruluşunun kullanmakta olduğu yazılımlara temel oluşturan iş süreçlerinin e-imza kullanımına uygunluğu.

Talep edilmesi halinde kurulum ve planlama aşamasındaki projeler de Kamu SM tarafından değerlendirilebilecektir.

İnceleme sonucunda teknolojik altyapı ve/veya iş süreçlerinin e-imza kullanımı için uygun görülmemesi halinde, bu görüşün gerekçeleri ve mevcut sistemin e-imza kullanımına hazır hale getirilmesine ilişkin öneriler bir raporla ilgili kurum veya kuruluşa, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına ve Telekomünikasyon Kurumuna iletilecektir. Mevcut bilgi teknolojileri altyapısında gerekli değişiklikler tamamlandıktan sonra yeniden değerlendirme yapılabilecektir.

Taleplerin Önceliklendirilmesi:

Yukarıda sayılan teknik koşulları sağlayan talepler, elektronik devlet hizmetlerinin gelişmesi ve yaygınlaşmasına olan katkısı da göz önüne alınarak, izleme ve koordinasyondan sorumlu kuruluşlar tarafından azami altı (6) aylık periyotlarla yapılacak değerlendirmelere göre önceliklendirilecektir. İhtiyaç duyulması halinde daha sık aralıklarla önceliklendirme yapılabilir.

Yapılan önceliklendirme ve sertifika taleplerinin karşılanmasına yönelik iş planı Kamu SM internet sitesinden kamuoyuna duyurulacaktır.

Sertifika Üretimi, Dağıtımı ve Ek Teçhizat:

İş süreçleri ve uygulama yazılımları e-imza kullanımına uygun hale getirilmiş bilgi sistemleri test sertifikaları kullanılarak denenecektir. Sistemin uluslararası standartlara uygun çalıştığı Kamu SM tarafından doğrulandıktan sonra sertifika üretim süreci başlatılacaktır.

Bu süreçte, kamu çalışanlarının güvenli elektronik imza oluşturma verileri ile nitelikli elektronik sertifikaları Kamu SM tarafından hazırlanacak ve TÜBİTAK-UEKAE tarafından sağlanacak güvenli elektronik imza oluşturma aracı (akıllı kart) üzerinde imza sahiplerine kimlik tespiti yapılarak elden teslim edilecektir. Güvenli elektronik imza oluşturmak için gerekli ek teçhizat da (akıllık kart okuyucu gibi) Kamu SM tarafından sağlanacaktır.

Kurumlar Arası İşbirliği:

TÜBİTAK-UEKAE tarafından e-imza projelerinin hayata geçirilmesi aşamasında, ilgili kamu kurum ve kuruluşları Kamu SM'ye gerekli desteği sağlayacaklardır.

İzleme ve Koordinasyon:

Kamu kurum ve kuruluşlarının nitelikli elektronik sertifikaları edinme ve kullanma sürecine ilişkin üçer aylık değerlendirme raporları Kamu SM tarafından Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Telekomünikasyon Kurumuna iletilecektir. Olası aksaklıkları gidermek amacıyla Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı koordinasyonunda gerekli tedbirler alınacaktır.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

BORÇLAR KANUNU

Kanun Numarası : 818
Kabul Tarihi : 22/04/1926
Resmi Gazete Tarihi : 29/04/1926
Resmi Gazete Sayısı : 359

c) İmza

Madde 14 – İmza, üzerine borç alan kimsenin el yazısı olmak lazımdır. (Ek cümle : 15/1/2004-5070/22 md.) Güvenli elektronik imza elle atılan imza ile aynı ispat gücünü haizdir.

Bir alet vasıtasıyla vazolunan imza, ancak örf ve adetçe kabul olunan hallerde ve hususiyle çok miktarda tedavüle çıkarılan kıymetli evrakın imzası lazım geldiği takdirde, kafi addolunur.

HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNU

Kanun Numarası : 1086
Kabul Tarihi : 18/06/1927
Resmi Gazete Tarihi : 02, 03, 04/07/1927
Resmi Gazete Sayısı : 622, 623, 624

Madde 295/A- (Ek: 15/1/2004-5070/23 md.)

Usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik veriler senet hükmündedir. Bu veriler aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılırlar.

Dava sırasında bir taraf kendisine karşı ileri sürülen ve güvenli elektronik imza ile oluşturulmuş veriyi inkâr ederse, bu Kanunun 308 inci maddesi kıyas yoluyla uygulanır.

DAMGA VERGİSİ KANUNU

Kanun Numarası : 488
Kabul Tarihi : 01/07/1964
Resmi Gazete Tarihi : 11/07/1964
Resmi Gazete Sayısı : 11751

BİRİNCİ BÖLÜM

Mükellefiyet ve İstisnalar

Konu:

Madde 1 – Bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtlar Damga vergisine tabidir.

Bu kanundaki kağıtlar terimi, yazılıp imzalamak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade eder.

Yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtlar, Türkiye'de resmi dairelere ibraz edildiği, üzerine devir veya ciro işlemleri yürütüldüğü veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalanıldığı takdirde vergiye tabi tutulur.

Mükerrer Madde 30 – (Ek: 4 /12/1985 - 3239/97 md.)

(Değişik birinci fıkra: 15/12/1990 - 3689/9 md.) Bu kanuna ekli (1) sayılı tabloda yer alan maktu vergiler (Maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil),bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihe kadar Bakanlar Kurulunca belirlenen miktarlar ile bu miktarların, Vergi Usul Kanunu uyarınca 1990 yılı için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranı ile çarpılmak suretiyle bulunacak tutarların toplamı kadar artırılmıştır. Her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan maktu vergiler (Maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil) o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılır. **(Ek cümle: 25/12/2003 – 5035/27 md.)** Bu suretle hesaplanan vergi tutarının 10 Yeni Kuruşa kadarki kesirleri dikkate alınmaz.

(Ek fıkra: 19/6/1987 - 3393/5 md.; Mülga:25/12/2003-5035/49 md.)

(Ek fıkra: 19/6/1987 - 3393/5 md.; Değişik: 30/12/2004-5281/6 md.) Bakanlar Kurulu, elektronik ortamda gönderilenler ile Sermaye Piyasası Kanununun uygulanmasıyla ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulunca düzenlenmesi öngörülen kâğıtların tâbi olduğu damga vergisi nispet ve maktu tutarlarını ibraz yerleri itibarıyla sifıra kadar indirmeye, indirilen nispet ve tutarlarını kanunî seviyesine kadar çıkarmaya ve bu nispet ve tutarlar dahilinde kâğıtlar itibarıyla farklı nispet ve tutarlar tespit etmeye yetkilidir.

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU

Kanun Numarası : 5846
Kabul Tarihi : 05/12/1951
Resmi Gazete Tarihi : 13/12/1951
Resmi Gazete Sayısı : 7981

Tanımlar

Madde 1/B – (Ek: 21/2/2001 -4630/2 md.)

Bu Kanunda geçen tanımlardan;

a) Eser: Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini,

b) Eser sahibi: Eseri meydana getiren kişiyi,

c) İşlenme eser: Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat mahsullerini,

d) Derleme eser: Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eseri,

e) Tespit: Seslerin veya ses temsillerinin veya ses ve görüntülerin anlaşılabilir, çoğaltılabilir veya iletilebilir şekilde bir araca kaydedilmesi işlemini,

f) Fonogram: Sinema eseri gibi görsel-işitsel eserler içindeki ses tespitleri hariç olmak üzere, bir icrada yer alan seslerin veya diğer seslerin veya ses temsillerinin tespit edildiği ses taşıyıcısı fiziki ortamı,

g) Bilgisayar programı: Bir bilgisayar sisteminin özel bir işlem veya görev yapmasını sağlayacak bir şekilde düzene konulmuş bilgisayar emir dizgesini ve bu emir dizgesinin oluşum ve gelişimini sağlayacak hazırlık çalışmalarını,

h) Arayüz: Bilgisayarın donanım ve yazılım unsurları arasında karşılıklı etkilenme ve bağlantıyı oluşturan program bölümlerini,

ı) Araişerlik: Bilgisayar program bölümlerinin fonksiyonel olarak birlikte çalışması ve karşılıklı etkilenmesi ve alışverişi yapılan bilginin karşılıklı kullanım yeteneğini,

j) Bağlantılı haklar: Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla komşu hak sahipleri ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcılarının sahip oldukları hakları,

k) Komşu haklar: Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla ve eser sahibinin izniyle bir eseri özgün bir biçimde yorumlayan, tanıtan, anlatan, söyleyen, çalan ve çeşitli biçimlerde icra eden sanatçıların, bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları ile radyo-televizyon kuruluşlarının sahip oldukları hakları,

l) **(Ek: 3/3/2003-5101/9 md.)** Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını, ifade eder.

I – İlim ve edebiyat eserleri:

Madde 2 – İlim ve edebiyat eserleri şunlardır:

1. **(Değişik: 7/6/1995 - 4110/1 md.)** Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları,

2. **(Değişik: 1/11/1983 - 2936/1 md.)** Her nevi rakıslar, yazılı koreografi eserleri, Pantomimlar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri

3. **(Değişik: 7/6/1995 - 4110/1 md.)** Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri.

(Ek: 7/6/1995 - 4110/1 md.) Arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar.

İşlenmeler ve Derlemeler

Madde 6 – Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve aşağıda başlıcaları yazılı fikir ve sanat mahsulleri işlenmedir:

1. Tercümeler;
2. Roman, hikaye, şiir ve tiyatro piyesi gibi eserlerden birinin bu sayılan nevilerden bir başkasına çevrilmesi;
3. Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin film haline sokulması veya filme alınmaya ve radyo ve televizyon ile yayıma müsait bir şekle sokulması;
4. Musiki aranjman ve tertipleri;
5. Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması;
6. Bir eser sahibinin bütün veya aynı cinsten olan eserlerinin külliyat haline konulması;
7. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde seçme ve toplama eserler tertibi;
8. Henüz yayımlanmamış olan bir eserin ilmi araştırma ve çalışma neticesinde yayımlanmaya elverişli hale getirilmesi (İlmi bir araştırma ve çalışma mahsulü olmayan alelade transkripsiyonlarla faksimileler bundan müstesnadır.);
9. Başkasına ait bir eserin izah veya şerhi yahut kısaltılması.
10. **(Ek: 7/6/1995 - 4110/3 md.)** Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması;
11. **(Ek: 7/6/1995 - 4110/3 md.)** Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan **(Ek ibare: 21/2/2001 - 4630/4 md.)** ve bir araç ile okunabilir veya diğer biçimdeki veri tabanları (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan veri ve materyalin korunması için genişletilemez) **Ek ibare: 21/2/2001 - 4630/4 md.)** İstifade edilen eserin sahibinin haklarına zarar getirmemek şartıyla oluşturulan ve işleyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

b) Çoğaltma hakkı:

Madde 22 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/8 md.)

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/13 md.) Bir eserin aslını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya kısmen, doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır. Aynı kural, kabartma ve delikli kalıplar hakkında da geçerlidir.

Çoğaltma hakkı, bilgisayar programının geçici çoğaltılmasını gerektirdiği ölçüde, programın yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi ve depolanması fiillerini de kapsar.

1. Şahsen kullanma:

Madde 38 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/14 md.)

Bütün fikir ve sanat eserlerinin, (...) kâr amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür. Ancak, bu çoğaltma hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

Sözleşmede belirleyici hükümlerinin yokluğu durumunda, hata düzeltme de dahil, bilgisayar programının düşünüldüğü amaca uygun kullanımı için gerekli olduğu durumda, bilgisayar programının onu hukuki yollardan edinen kişi tarafından çoğaltılması ve işlenmesi serbesttir.

Bilgisayar programını yasal yollardan edinen kişinin programı yüklemesi, çalıştırması ve hataları düzeltmesi sözleşme ile önlenemez. Bilgisayar programının kullanımı için gerekli olduğu sürece, bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişinin bir adet yedekleme kopyası yapması sözleşme ile önlenemez.

Bilgisayar programının kullanım hakkına sahip kişinin yapmaya hak kazandığı bilgisayar programının yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi veya depolanması fiillerini ifa ettiği sırada, bilgisayar programının herhangi bir ögesi altında yatan düşünce ve ilkeleri belirlemek amacı ile, programın işleyişini gözlemlemesi, tetkik etmesi ve sınaması serbesttir.

Bağımsız yaratılmış bir bilgisayar programı ile diğer programların ara işlerliğini gerçekleştirmek üzere gerekli bilgileri elde etmek için, bilgisayar programının çoğaltılması ve işlenmesi anlamında kod'un çoğaltılmasının ve kod formunun çevirisinin de zorunlu olduğu durumlarda, bu fiillerin ifası aşağıdaki şartların karşılanması halinde serbesttir:

1. Bu fiillerin, ruhsat sahibi veya bir bilgisayar programının kopyasını kullanma hakkı sahibi diğer bir kişi tarafından veya onların adına bunu yapmaya yetkili kişi tarafından ifa edilmesi,

2. Araşırılığı gerçekleştirmek için gerekli bilginin, (1) numaralı bentte belirtilen kişilerin kullanımlarına sunulmaması,

3. Bu fiillerin, araştırılığı gerçekleştirmek için gereken program parçaları ile sınırlı olması.

Yukarıdaki fıkra hükümleri, onun uygulanması ile elde edilen bilgilerin;

1. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araştırılığını gerçekleştirmenin dışında diğer amaçlar için kullanılmasına,

2. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araislerliği için gerekli olduğu durumlar dışında başkalarına verilmesine,

3. İfade ediliş bakımından esastan benzer bir bilgisayar programının geliştirilmesi, üretilmesi veya pazarlanması veya fikri hakları ihlal eden herhangi diğer bir fiil için kullanılmasına,

İzin vermez.

Altıncı ve Yedinci fıkra hükümleri, programdan normal yararlanma ile çelişir veya hak sahibinin meşru yararlarına makul olmayan müdahale eder şekilde kullanılmasına izin verecek tarzda yorumlanamaz.

Fikir ve sanat eserlerinin işaretlenmesi:

Madde 44 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/18 md.)

(Değişik birinci fıkra: 3/3/2004-5101/15 md.) Fikrî mülkiyet haklarının korunması ve etkin bir şekilde takibinin sağlanması amacıyla, fikir ve sanat eserlerinin tespit edilmesi ve çoğaltılmasına ilişkin materyalleri üreten ve/veya bu materyallerin dolum, çoğaltım ve satışını yapan veya herhangi bir şekilde yayan ve umuma arz eden yerler, Bakanlıkça ücret mukabili sertifikalandırılır. Bakanlıkça belirlenen yerler, Bakanlıkça onaylanmış bir yazılım ile Bakanlıkça belirlenecek kriterlere uygun bir donanımı bulundurmak, gerekli alt yapıyı oluşturmak ve gerçekleştirdikleri işlemleri her takvim yılı itibarıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu yerler ve malî hak sahipleri ayrıca, Bakanlıkça gerekli görülecek işaret ve seri numaraları ile uluslararası standartlara uygun kodları, taşıyıcı materyaller üzerinde bulundurmakla müştereken yükümlüdürler.

(Değişik ikinci fıkra: 21/2/2001 - 4630/23 md.) Her türlü boş video kaseti, ses kaseti, bilgisayar disketi, CD, DVD gibi taşıyıcı materyaller ile, fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihazı ticari amaçlı imal veya ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde üçü geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek orandaki miktarı keserek, ay içinde topladıkları meblağı, sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler. **(Ek cümle: 14/7/2004-5217/17 md.)** Özel hesapta toplanan bu tutarların dörtte biri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 14/7/2004-5217/17 md.) Bu hesapta kalan miktarlar fikrî mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılır. Bu hesapta kalan miktarın dağıtımı ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. Yurt içindeki ve yurt dışındaki kültür mirasının korunmasına yönelik faaliyetler için Bakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

(Değişik son fıkra: 3/3/2004-5101/15 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile alınacak ücretler Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

GELİR VERGİSİ KANUNU

Kanun Numarası : 193
Kabul Tarihi : 31/12/1960
Resmi Gazete Tarihi : 06/01/1961
Resmi Gazete Sayısı : 10700

Serbest meslek kazançlarında

Madde 18 – (Değişik: 4/12/1985 - 3239/40 md.)

(Değişik birinci fıkra: 11/8/1999 - 4444/4 md.) Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekar, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının şiir, hikaye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senarya ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hasılat Gelir Vergisinden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir.

Yukarıda yazılı kazançların arızı olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Serbest meslek kazançları istisnasının, bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur.

EVRENSEL HİZMETİN SAĞLANMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 5369
Kabul Tarihi : 16/06/2005
Resmi Gazete Tarihi : 25/05/2005
Resmi Gazete Sayısı : 25856

BİRİNCİ BÖLÜM AMAÇ VE TANIMLAR

AMAÇ

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; kamu hizmeti niteliğini haiz, ancak işletmeciler tarafından karşılanmasında mali güçlük bulunan evrensel hizmetin sağlanması, yürütülmesi ve elektronik haberleşme sektöründe evrensel hizmet yükümlülüğünün yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

TANIMLAR

Madde 2 - Bu Kanunda geçen;

Bakanlık: Ulaştırma Bakanlığı,

Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,

Elektronik haberleşme: İşaret, sembol, ses, görüntü ve elektrik işaretlerine dönüştürülebilen her türlü verinin kablo, telsiz, optik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, elektrokimyasal, elektromekanik ve diğer iletim sistemleri vasıtasıyla iletilmesini, gönderilmesini ve alınmasını,

Evrensel hizmet: Coğrafi konumlarından bağımsız olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde herkes tarafından erişilebilir, önceden belirlenmiş kalitede ve herkesin karşılayabileceği makul bir bedel karşılığında asgari standartlarda sunulacak olan, temel internet erişimi de dahil elektronik haberleşme hizmetlerini,

Evrensel hizmet yükümlüsü: Elektronik haberleşme sektöründe görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izin uyarınca bu Kanun kapsamındaki hizmetleri sağlamakla yükümlü kılınan işletmeciyi,

Evrensel hizmetin net maliyeti: Bir işletmecinin, evrensel hizmet yükümlülüğünün gereklerini yerine getirmek için sağladığı durum ile hiç yükümlü olmasaydı içinde bulunacağı durum arasındaki net maliyet farkını,

İşletmeci: Kurum ile yapılan görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izin uyarınca elektronik haberleşme hizmetlerini yürüten ve/veya elektronik haberleşme alt yapısını işleten bir sermaye şirketini,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM İLKELER, YÜKÜMLÜLÜK VE HİZMET TÜRLERİ

İLKELER

Madde 3 - Evrensel hizmetin sağlanmasında ve bu hususta yapılacak düzenlemelerde aşağıdaki ilkeler göz önüne alınır:

a) Evrensel hizmetten, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan herkes, bölge ve yaşadığı yer ayırımı gözetilmeksizin yararlanır.

b) Evrensel hizmet, fert başına gayrisafi yurt içi hasıla tutarı da göz önünde bulundurularak karşılanabilir ve makul fiyat seviyesinde sunulur.

c) Düşük gelirli, özürli ve sosyal desteğe ihtiyacı olan grupların da evrensel hizmetten yararlanabilmesi için uygun fiyatlandırma ve teknoloji seçeneklerinin uygulanabilmesine yönelik tedbirler alınır.

d) Evrensel hizmet, önceden belirlenmiş hizmet kalitesi standartlarında sunulur.

e) Evrensel hizmetin sunulmasında ve ulaşılmasında devamlılık esastır.

İŞLETMECİNİN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Madde 4 - İşletmeciler, bu Kanunda belirlenen evrensel hizmeti sağlamakla yükümlüdür. İmtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerde her ne ad altında olursa olsun 3 üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenlemeler yapılamaz.

EVRENSEL HİZMETİN KAPSAMI

Madde 5 - Evrensel hizmet;

a) Sabit telefon hizmetlerini,

b) Ankesörlü telefon hizmetlerini,

c) Basılı veya elektronik ortamda sunulacak telefon rehber hizmetlerini,

d) Acil yardım çağrıları hizmetlerini,

e) Temel internet hizmetlerini,

f) Ulaşımı yalnız deniz yoluyla sağlanabilen yerleşim alanlarına yapılan yolcu taşıma hizmetleri ile denizde tehlike ve emniyete ilişkin haberleşme hizmetlerini, Kapsar.

Evrensel hizmetin kapsamı; ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik şartları da göz önünde bulundurularak, üç yılı aşmamak üzere belirli aralıklarla, Kurumun ve işletmecilerin de görüşlerini alarak Bakanlıkça yapılacak teklif üzerine Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EVRENSEL HİZMETİN GELİRLERİ VE NET MALİYET

EVRENSEL HİZMETİN GELİRLERİ

Madde 6 - a) Kurum, görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izin bedelinin % 2'sini, yetkilendirme tarihini takip eden ayın sonuna kadar,

b) GSM işletmecileri dışındaki işletmeciler ve Türk Telekom, yıllık net satış hasılatının % 1'ini, izleyen yılın Nisan ayı sonuna kadar,

c) GSM işletmecileri, Hazineye ödeyecekleri payın % 10'luk kısmını, ödendiği ay içerisinde,

d) Kurum, 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu ile 4.2.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu uyarınca verdiği idari para cezalarının % 20'sini, tahsil edildiği ayı takip eden ayın sonuna kadar,

e) Kurum, mali yıl sonunda her türlü giderlerinin karşılanmasından sonra kalan miktarın % 20'sini, her yıl Ocak ayının sonuna kadar,

Bakanlığa bildirir. Bu meblağ aynı süre içinde Bakanlığın Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır ve bütçeye "Evrensel hizmet gelirleri" adı altında gelir kaydedilir.

Bu süre içinde ödenmeyen katkı payları, Bakanlığın ilgili vergi dairesine yapacağı başvuru üzerine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Vergi dairelerince yapılan tahsilatlar ertesi ayın sonuna kadar Bakanlığın Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarılır. Süresinde ödenmeyen katkı paylarına, vade tarihinden ödendiği tarihe kadar geçen süre için, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı uygulanır.

Bakanlar Kurulu, yukarıda belirtilen oranları % 20'sine kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

İşletmecilerin evrensel hizmet sağlama yükümlülükleri nedeniyle ortaya çıkan evrensel hizmetin net maliyetinin karşılanması ve bu Kanun gereğince yapılacak diğer harcamaları karşılamak için Bakanlık bütçesine her yıl evrensel hizmet gelirleri tahmini kadar ödenek öngörülür. Evrensel hizmetler için ödenek ihtiyacı bu hizmet gelirleri tahmininden fazla olması halinde yeterli ödenek Bakanlık bütçesine öngörülür. Bu amaçla konulan ödenek münhasıran, bu Kanun ile Bakanlığa verilen görevlerin yerine getirilmesi için kullanılır. Evrensel hizmet gelirlerinin tahsili ve giderlerin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığının müştereken hazırlayacağı yönetmelikle belirlenir.

EVRENSEL HİZMETİN NET MALİYETİ

Madde 7 - Evrensel hizmetin net maliyeti; yükümlü işletmecinin, hizmetleri evrensel hizmet kapsamında karşılamadığı zaman ile evrensel hizmet yükümlüsü olarak karşıladığı zamanki net maliyetleri arasındaki fark esas alınarak hesaplanır. Ancak, evrensel hizmetin net maliyetinin hesaplanmasında, işletmecilerin evrensel hizmet yükümlüsü olması dolayısıyla elde edeceği faydalar da göz önüne alınarak değerlendirme yapılır. Evrensel hizmet yükümlülüğünün getirdiği ilave maliyet yükünü ortaya çıkaracak bu hesaplama net maliyetler üzerinden yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 8 - 9.4.1987 tarihli ve 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki (I) bendi eklenmiştir.

I) Evrensel hizmet politikalarını ilgili kanunların hükümleri dahilinde ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik şartlarına göre belirlemek, Hükümetin genel politikasını uygulamaya yönelik tedbirleri almak, evrensel hizmetin yürütülmesini sağlayacak esasları tespit etmek, uygulanmasını takip etmek ve net maliyetiyle ilgili hesapları onaylamak.

Madde 9 - 3348 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, mevcut (h) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

h) Evrensel hizmetin sağlanması ile ilgili mevzuat hükümleri dahilinde evrensel hizmetin yürütülmesini sağlayacak esasları tespit etmek, uygulanmasını takip etmek ve işletmecilerin net maliyetlerinin karşılanmasını sağlamak,

i) Evrensel hizmet kapsamındaki hizmetleri karşılama talebinde bulunan işletmeciler arasından, bölgesel ve ulusal çapta evrensel hizmet yükümlüsünü hizmet satın alma yoluyla belirlemek,

j) Evrensel hizmet yükümlülerine ödeme yapmak,

k) Evrensel hizmetin net maliyetinin hesaplanmasına, belirlenen usul ve esaslar dahilinde gerçekleşip gerçekleşmediğine dair yükümlü işletmeciyi izlemek, denetlemek veya masrafları evrensel hizmet gelirlerinden karşılanmak üzere bağımsız denetçiler tarafından denetlenmesini sağlamak,

l) Düşük gelirliler ve özürllüler gibi sosyal açıdan korunması gereken kesimlerin evrensel hizmetten eşitlik, taraf gözetmeme ilkeleri temelinde ve karşılayabilecekleri fiyat seviyesinde yararlanabilmelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

m) Belirlenecek esaslar dahilinde merkeze uzak ve kırsal bölgelerden oluşan yüksek maliyet alanlarına hizmetlerin götürülebilmesi için, gerektiğinde geçici evrensel hizmet yükümlüsünü belirlemek,

n) Evrensel hizmet yükümlüsü işletmecilerin net maliyetlerinin hesaplanma yöntemi ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemek,

Madde 10 - 5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 7 nci maddesinin (m) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (n) bendi eklenmiş, mevcut (n) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

n) İlgili kanun hükümleri dahilinde, evrensel hizmet kalitesini ve standartlarını denetlemek ve buna ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirlemek, bu hususta gerekli tedbirleri almak,

Madde 11 - 4.2.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 1 inci maddesinin sekizinci fıkrasının "Türk Telekom, görev sözleşmelerinde belirlenen asgari hizmetleri sunmakla yükümlüdür" şeklindeki son cümlesi ile aynı maddede yer alan "Asgari hizmet" tanımı madde metninden çıkarılmış; 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan "Asgari" ibaresi "evrensel" olarak değiştirilmiş ve 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi "Türk Telekom veya başka bir işletmecinin, vermekle yükümlü olduğu evrensel hizmet dahil, bazı hizmetlerin maliyetini başka hizmetlerin ücretlerinden karşılamak zorunda olduğu haller," şeklinde değiştirilmiş ve bu Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 11 - Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketine ait hazır değerlerden (menkul kıymetler dahil), Şirkette, NATO ve TAFICS proje avansları hariç olmak üzere, nakit değer olarak bırakılacak 350 milyon YTL ile 2005 yılına ilişkin olağan Genel Kurul toplantısında kâr dağıtım kararının alınmasını müteakip dağıtılabılır kârdan mahsup edilmek üzere temettü avansı olarak 16.1.2006 tarihine kadar Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Saymanlığına yatırılacak olan 600 milyon YTL dışında ve azami 2.5 milyar YTL'ye kadar olan meblağ 16.1.2006 tarihinde Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Bütçeye gelir kaydedilecek olan bu tutardan, 2006 yılında

TCDD Genel Müdürlüğünün yeni demiryolu yapımı, muhtelif demiryolu hatlarının bakımı, onarımı veya iyileştirilmesi ve çeken-çekilen demiryolu araçlarının temini ile köy içme suyu ve köy yollarıyla ilgili yatırım projeleri ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere, Yatırım Programı ile KİT Yatırım ve Finansman Programında öngörülecek kısım Yüksek Planlama Kurulu kararıyla belirlenir.

Ancak, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin 16.1.2006 tarihinden önce % 51'den fazla hissesinin özelleştirme suretiyle devri işlemlerinin gerçekleşmesi halinde, birinci fıkrada belirtilen aktarma ve gelir kaydına ilişkin hükümler uygulanmaksızın hisse devir tarihi itibarıyla Şirkette, NATO ve TAFICS proje avansları, nakit değer olarak bırakılacak 350 milyon YTL ve devir tarihinde şirket tarafından temettü avansı olarak 16.1.2006 tarihine kadar Hazineye aktarılması öngörülen 600 milyon YTL'nin aktarılmamış olması halinde bu tutar dışındaki hazır değerler hisse devir tarihi öncesi Şirketin açacağı ayrı bir hesaba hisse devir tarihinde aktarılır. Bu hesapta izlenen tutar ve her türlü neması (bu nemaya ilişkin olarak ödenecek vergiler düşüldükten sonra) 16.1.2006 tarihinde Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Saymanlığına aktarılır ve bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilir. Bütçeye gelir kaydedilecek olan bu tutardan, birinci fıkrada belirtilen yatırım projeleri ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere, Yatırım Programı ile KİT Yatırım ve Finansman Programında öngörülecek kısım Yüksek Planlama Kurulu kararıyla belirlenir.

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin % 51'den fazla hissesinin özelleştirme suretiyle devri işlemlerinin 16.1.2006 tarihinden sonra gerçekleşmesi halinde ise, hisse devir tarihi itibarıyla, Şirkette 350 milyon YTL nakit değer ve NATO ve TAFICS proje avansları dışındaki hazır değerler, hisse devir tarihinde Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Saymanlığına aktarılır ve bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilir. Aktarılacak bu tutar, hiçbir surette yukarıda belirtilen yatırım projeleri ve faaliyetlerinde kullanılmaz.

Ayrıca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde 21.4.2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 1 inci maddesi çerçevesinde devredilen Kablo TV hizmetlerinden doğan sermaye ihtiyacına binaen, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'den Türksat A.Ş.'ye Hazinenin sermaye payı olarak 100 milyon YTL aktarılır.

Bu madde gereğince aktarılacak tutarlar (temettü avansı hariç), öncelikle Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin geçmiş yıllar kârları üzerinden ayrılan yasal yedek akçelerinden ve daha sonra ise enflasyon düzeltme kârlarından mahsup edilir. Yapılacak aktarma işlemleri Kurumlar Vergisi Kanunu ve Gelir Vergisi Kanunu uygulamaları yönünden kâr dağıtımı veya işletmeden çekiş olarak değerlendirilmez. Bu madde çerçevesinde yapılacak aktarmalar, gerek aktarma işleminin yapıldığı gerekse izleyen vergilendirme dönemlerinde herhangi bir şekilde Kurumlar Vergisi matrahının ve dağıtılabilir ticarî kârın tesbitinde indirim konusu yapılmaz. Türk Telekomünikasyon A. Ş.'nin bilançosunun aktifinde malî duran varlıklar içerisinde yer alan iştiraklerin değerinde oluşabilecek iştirak değer düşüklüğü karşılıkları, malî ve ticarî kârın hesabında gider addolunmaz. Bu tutarlar, herhangi bir faaliyet yılıyla sınırlı olmaksızın, öncelikle enflasyon düzeltme kârlarından, bunun yeterli olmaması halinde ise sermaye yedeklerinden, bu yedekler oluşukça mahsup edilmek suretiyle ya da Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaksızın Şirketin sermayesinin azaltılması yoluyla değerlendirilir.

Bu madde gereğince yapılacak aktarma işlemlerinin gerçekleşmesinden sonra, bu işlemlerle ilgili olarak Şirkete herhangi bir malî yükümlülük getirilemez.

Bu madde kapsamında aktarılan nakit tutarlar ve bunlarla ilgili işlemler nedeniyle düzenlenecek kâğıtlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaf ve müstesnadır.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili usûl ve esaslar Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Madde 12 - Ekli (1) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelin Ulaştırma Bakanlığına ilişkin bölümüne eklenmiştir.

Geçici Madde 1 - Bu Kanunda belirlenen evrensel hizmeti sağlamakla yükümlü işletmecilerin mevcut imtiyaz ve görev sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izinlerinde yer alan 3 üncü maddede belirtilen ilkelere aykırı düzenlemeler en geç bir yıl içerisinde bu Kanuna uygun hale getirilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Geçici Madde 2 - Bu Kanun uyarınca Ulaştırma Bakanlığına verilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla 2005 yılında ihtiyaç duyulan kadro değişiklikleri, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaksızın anılan Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yapılır.

YÜRÜRLÜK

Madde 13 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

Madde 14 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

e-DEVLET KAPISI TEKNİK ALTYAPISININ KURULMASINA DAİR KARAR

Karar Numarası : 2005/8409
Karar Tarihi : 25/01/2005
Resmi Gazete Tarihi : 29/01/2005
Resmi Gazete Sayısı : 25711

Madde 1 — Kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan (portal) sunumunu ve vatandaşın Devlet hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve hızlı bir şekilde erişimini sağlayacak olan e-Devlet Kapısı teknik altyapısının kurulması görev ve sorumluluğu Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ye verilmiştir.

Madde 2 — Kamu kurum ve kuruluşları nezdinde Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından e-Devlet Kapısına entegre edilecek hizmetlerle ilgili olarak yapılacak çalışmalar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının koordinatörlüğünde yürütülür. e-Devlet Kapısı Projesinin ihalesine esas teşkil edecek teknik şartname konusunda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşü alınır.

Madde 3 — e-Devlet Kapısı Projesi kapsamında, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda entegre bir şekilde sunumuna imkan veren ve güvenlik, kimlik denetimi, yetkilendirme ile ödeme hizmetleri gibi ortak bileşenleri içeren teknik altyapı kurulur.

Bu altyapı üzerinde, öncelikle halihazırda internet üzerinden sağlanmakta olan ve vatandaşın yoğun olarak kullandığı hizmetlerin entegrasyonu gerçekleştirilir. Diğer hizmetler de hazır hale geldikçe e-Devlet Kapısına entegre edilir.

Madde 4 — e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu, Projenin safahatına ilişkin her türlü kararı almaya yetkilidir. e-Devlet Kapısı Projesinin uygulama durumu, bu Kararın yayımından sonra en geç 1 yıl içinde e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu tarafından gözden geçirilir.

Madde 5 — e-Devlet Kapısı çerçevesinde oluşturulan teçhizat ve yazılım ile yönetimi, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından sorumlu Bakanın belirleyeceği bir tarihte bedelsiz olarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına devredilir. Devre ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. arasında yapılacak bir sözleşme ile belirlenir. Devir sonrasında, e-Devlet Kapısının yönetimi için Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin imkanları bedeli karşılığında kullanılabilir.

Madde 6 — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7 — Bu Kararı Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından sorumlu Bakan ile Ulaştırma Bakanı birlikte yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

e-DEVLET KAPISININ KURULMASI, İŞLETİLMESİ VE YÖNETİLMESİNE İLİŞKİN KARAR

Karar Numarası : 2006/10316
Karar Tarihi : 24/03/2006
Resmi Gazete Tarihi : 20/04/2006
Resmi Gazete Sayısı : 26145

Görev

MADDE 1 - (1) Kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan (portal) sunumunu ve vatandaşın Devlet hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve etkin bir şekilde erişimini sağlayacak olan e-Devlet Kapısının kurulması ve yönetilmesi görev ve sorumluluğu Başbakanlık adına Ulaştırma Bakanlığı'na verilmiştir.

Protokol

MADDE 2 - (1) Ulaştırma Bakanlığı bu görev ve sorumluluğun yerine getirilmesi amacı ile çalışma grupları ile geçici ya da daimi komisyonlar kurabilir.

(2) Bakanlık e-devlet kapısı teknik altyapısının kurulumu ve işletilmesi ile ilgili görev ve sorumluluklarını Türksat Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş. aracılığı ile yürütür. Söz konusu görevin ifasında, hizmet bedeli de dahil olmak üzere uygulanacak olan usul ve esaslar, Bakanlık ile Türksat Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş. arasında yapılacak bir protokol ile belirlenir.

Sorumluluk

MADDE 3 - (1) e-Devlet Kapısının kurulması ve yönetilmesi görev ve sorumluluğu kapsamında; kamu hizmetlerinin elektronik ortamda, ortak bir platformda ve vatandaş odaklı sunumu için iş süreçlerinin gözden geçirilmesi, içerik yönetimi, entegrasyon ile ilgili standartlar ve gerekli hukuki düzenlemeler konusundaki çalışmalar, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının etkin katılımıyla Ulaştırma Bakanlığı tarafından koordine edilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları, Ulaştırma Bakanlığınca bu Karar çerçevesinde talep edilecek her türlü bilgi, belge ve desteği sağlamak ve Türksat Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş.'nin işin yürütülmesine dair önerilerine uymakla yükümlüdür.

İlkeler

MADDE 4 - (1) e-Devlet Kapısı Projesinin uygulanması sürecinde, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından koordine edilen e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında yürütülen Ulusal Bilgi Toplumu Stratejisinde belirlenecek hedef, ilke ve politikalara uyulması esastır.

Gözden geçirme

MADDE 5 - (1) e-Devlet Kapısı Projesinin uygulama durumu, gerekli görüldüğünde İcra Kurulu tarafından gözden geçirilir.

Devir

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) e-Devlet kapısının teknik altyapısının kurulmasına ilişkin olarak 25/1/2005 tarihli ve 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütülmekte olan iş ve işlemler ile, bu amaçla tahsis edilmiş olan mali kaynaklar da dahil olmak üzere, bütün hak ve sorumluluklar, bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 2 ay içinde Türksat Uydu Haberleşme ve Kablo TV İşletme A.Ş.'ne devredilecektir.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 6 - (1) Bu Kararın 3 üncü maddesi hükümlerinin gerçekleşmesi ile birlikte, 25/1/2005 tarihli ve 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı yürürlükten kalkar.

Yürürlük

MADDE 7 - (I) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 - (1) Bu Kararı Ulaştırma Bakanı yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

e-DEVLET KAPISININ KURULMASI, İŞLETİLMESİ VE YÖNETİLMESİNE İLİŞKİN KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARAR

Karar Numarası : 2006/10423
Karar Tarihi : 08/05/2006
Resmi Gazete Tarihi : 26/05/2006
Resmi Gazete Sayısı : 26179

MADDE 1 – 24/3/2006 tarihli ve 2006/10316 sayılı Kararnamenin eki "e-Devlet Kapısının Kurulması, İşletilmesi ve Yönetilmesine İlişkin Karar"ın 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 6 – (1) Bu Kararın geçici 1 inci maddesi hükümlerinin gerçekleşmesi ile birlikte, 25/1/2005 tarihli ve 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı yürürlükten kalkar."

MADDE 2 – Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kararı Ulaştırma Bakanı yürütür.

İKİNCİ BÖLÜM

ELEKTRONİK ORTAMDA

YAPILABİLECEK İŞLEMLERE

İLİŞKİN MEVZUAT

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

Kanun Numarası : 4982
Kabul Tarihi : 09/10/2003
Resmi Gazete Tarihi : 24/10/2003
Resmi Gazete Sayısı : 25269

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

Başvuru usulü

Madde 6- Bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır. Bu başvuru, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler açıkça belirtilir.

Başvuruların cevaplandırılması

Madde 12- Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilir.

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESAS VE USULLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi :27.04.2004

Resmi Gazete Sayısı :25445

Elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla yapılacak başvurular

Madde 10 - Bilgi edinme başvurusu, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Gerçek kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, başvuru sahibinin adı ve soyadı, oturma yeri veya iş adresine ilave olarak kimlik doğrulama amacıyla kullanılacak T.C. kimlik numarası belirtilmek suretiyle, istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum ve kuruluşun bilgi edinme biriminin elektronik posta adresine EK-1'de yer alan form doldurulmak suretiyle yapılır.

Tüzel kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular, tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin T.C. kimlik numarası belirtilmek suretiyle ve yetki belgesiyle birlikte, istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum ve kuruluşun bilgi edinme biriminin elektronik posta adresine EK-2'de yer alan form doldurulmak suretiyle yapılır. Yetki belgesi uygun elektronik araçlarla elektronik ortama aktararak gönderilir.

Gerçek veya tüzel kişiler tarafından, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereğince elektronik imza kullanılarak gönderilen başvurularda, T.C. kimlik numarası aranmaz.

Elektronik posta yoluyla yapılacak başvurularda, başvuru formunun kurum veya kuruluşun bilgi edinme biriminin elektronik posta adresine ulaştığı tarih, başvuru tarihidir.

Elektronik posta yoluyla yapılacak başvurular için, kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimleri, bu amaçla kurumsal bir elektronik posta adresi oluşturur ve internet sayfalarında yayımlar.

Kurum ve kuruluşlar elektronik ortamda yapılan başvuruya elektronik ortamda cevap verebileceği gibi, istenen bilgi veya belgenin niteliğine göre yazıyla da cevap verebilir. İstenen bilgi veya belgenin bu yollarla verilmesinin mümkün olmadığı hallerde, söz konusu bilgi veya belgenin yerinde incelenebilmesi, not alınabilmesi, dinlenebilmesi, görülebilmesi veya izlenebilmesi imkanı sağlanır.

Başvuru dilekçeleri faks yoluyla da, kurum ve kuruluşlara gönderilebilir. Ancak faks yoluyla yapılacak başvurularda ayrıca, gerçek kişiler ile tüzel kişiliği temsile yetkili kişilerin T.C. kimlik numaraları belirtilir. Faks yoluyla iletilen dilekçelerde, dilekçe sahibi kendisine faks yoluyla cevap verilmesini isterse, cevap verilecek faks numarasını dilekçesinde ayrıca belirtir. Kurum ve kuruluşlar, faks yoluyla yapılan başvurularda, faks yoluyla veya elektronik ortamda cevap verebileceği gibi, istenen bilgi veya belgenin niteliğine göre yazıyla da cevap verebilir. İstenen bilgi veya belgenin bu yollarla verilmesinin mümkün olmadığı hallerde, söz konusu bilgi veya belgenin yerinde incelenebilmesi, not alınabilmesi, dinlenebilmesi, görülebilmesi veya

izlenebilmesi imkanı sağlanır. Faks yoluyla gelen başvuru dilekçesinin kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimlerine ulaştığı tarih, başvuru tarihidir.

Başvuruların kabulü, değerlendirilmesi ve işleme konulması

Madde 14 - Başvuru dilekçeleri veya formları, kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimleri tarafından kabul edilir. Bilgi edinme birimleri, başvuru dilekçeleri veya formlarının 9 uncu maddede belirtilen şekilde verilip verilmediğinin kontrolünü yaptıktan sonra bunların evrak kayıtlarını yaparak hazır bulunmaları koşuluyla başvuru sahiplerine, başvurunun tarih ve sayısını gösteren bir makbuz verir.

Kurum ve kuruluşların bilgi edinme birimleri dışındaki herhangi bir birimine ulaşan başvuru dilekçeleri veya formlar, işleme konulmadan derhal bilgi edinme birimlerine gönderilir.

9 uncu maddede belirtilen unsurları içermeyen başvuru dilekçeleri veya formları ile 10 uncu maddede belirtilen unsurları içermeyen elektronik posta yoluyla gönderilmiş başvuru dilekçeleri veya formları işleme konulmaz ve durum başvuru sahibine bildirilir.

Gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu sonradan anlaşılan başvuru sahiplerinin dilekçeleri veya formları, bu durumun anlaşıldığı tarihte hiç başvuru yapılmamış sayılarak işleme konulmaz.

Elektronik posta yoluyla yapılan bilgi edinme başvurularında, başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişilerin verdiği T.C. kimlik numarası, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün internet sayfasından, başvuru sahibi tarafından verilen ad ve soyadın doğru olup olmadığının tespiti amacıyla gerektiğinde sorgulanır. Gerçeğe aykırı ad ve soyadla yapılan başvurular işleme konulmaz.

Başvuru dilekçesi veya formu kaydedildikten sonra, en geç iki iş günü içinde kurum veya kuruluşun ilgili birimlerine gönderilir. Bu yazıda; başvurunun hangi birim tarafından cevaplanacağı ve başvuru sahibine hangi tarihe kadar cevap verilmesi gerektiği belirtilir. Bu tür yazıların hızlı bir şekilde ilgili birimlere iletilmesi için gerekli yetki devri işlemleri ilgili mevzuata uygun olarak yapılır.

Elektronik posta yoluyla gelen başvurular ilgili birimlere, elektronik ortamda veya başvurunun bilgisayar çıktısı iletilmek suretiyle gönderilir. Ayrıca başvurunun hangi birim tarafından cevaplanacağı ve istenen bilgi veya belge hakkında başvuru sahibine hangi tarihe kadar cevap verilmesi gerektiği belirtilir.

Kurum ve kuruluşlardaki bilgi edinme birimleri, Kanun ve bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre kurum ve kuruluşların ilgili diğer birimleriyle koordinasyon içinde görev ifa ederler.

Elektronik ortamda veya yazılı olarak alınan başvuruların bilgi veya belge güvenliği, kurum ve kuruluşlarda genel hükümlere göre sağlanır.

EK-1
BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU
(Gerçek Kişiler İçin)

Başvuru sahibinin adı ve soyadı:		
Oturma yeri veya iş adresi:		
Türkiye Cumhuriyeti Kimlik No: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)		Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı Elektronik
Elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)		
İmzası:		4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.
İstenilen bilgi veya belgeler: (Not:Ayrılan boşluk yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa / sayfalar kullanılabilir.)		

EK-2
BİLGİ EDİNME BAŞVURUSU FORMU
(Tüzel Kişiler İçin)

Tüzel kişinin unvanı:		
Tüzel kişinin adresi:		
Yetkili kişinin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)		Başvuruya hangi yolla cevap almak istersiniz? Yazılı Elektronik
Yetkili kişinin elektronik posta adresi: (Elektronik ortamda yapılacak başvurular için doldurulması zorunludur.)		
Yetkili kişinin imzası Not: Yetki belgem ekte sunulmaktadır.		4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu gereğince istediğim bilgi veya belgeler aşağıda belirtilmiştir. Gereğini arz ederim.
İstenen bilgi veya belgeler: (Not: Ayrılan bölümdeki boşluk yetmediği takdirde, başvuru için boş sayfa/sayfalar kullanılabilir.)		

CEZA MUHALEMESİ KANUNU

Kanun Numarası : 5271
Kanun Kabul Tarihi : 04/12/2004
Resmi Gazete Tarihi :17/12/2004
Resmi Gazete Sayısı : 25673

Tanıkların çağrılması

Madde 43 – (1) Tanıklar çağrı kâğıdı ile çağrılır. Çağrı kâğıdında gelmemenin sonuçları bildirilir. Tutuklu işlerde tanıklar için zorla getirme kararı verilebilir. Karar yazısında bu yoldan getirilmenin nedenleri gösterilir ve bunlara çağrı kâğıdı ile gelen tanıklar hakkındaki işlem uygulanır.

(2) Bu çağrı telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, çağrı kâğıdına bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmaz.

EKLE DEMELERİN DÜZENLENMESİ VE ÇEK HAMİLLERİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 3167
Kabul Tarihi : 19/03/1985
Resmi Gazete Tarihi : 03/04/1985
Resmi Gazete Sayısı : 18714

Hesaben tesviye:

Madde 6 – T.C. Merkez Bankası, eklerin banka ŗubeleri arasında hesaben tesviyesini sağlayacak tzelkiŗiliėi haiz sistemi kurmaya ve gözetimi altında yürütmeye yetkilidir. T.C. Merkez Bankası, ŗubesi bulunmayan yerlerde bu yetkisini uygun göreceği baŗka bir bankaya devredebilir.

Hesaplaŗma sisteminin kuruluŗ ve iŗleyiŗi, T. C. Merkez Bankasınca ıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

(Ek: 26/2/2003-4814/5 md.) Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde çeklerin fizikî olarak ibraz edilmeksizin sadece ek bilgileri üzerinden bankalararası takas odaları aracılığı ile elektronik ortamda muhatap bankaya gönderilerek iŗlem görmesi, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 710 uncu maddesine göre takas odasına ibraz hükmündedir.

(Ek: 26/2/2003-4814/5 md.) Takas odaları aracılığıyla ibraz edilmiŗ ekler için, 10 uncu maddede belirlenen sorumluluk miktarı dahil kısım ödeme yapılmaz. Ancak, takas odaları aracılığıyla ibraz edilen çekin, hesapta yeterli karŗılıėının olmadığının belirlenmesi halinde muhatap banka tarafından, hesapta bulunan kısım karŗılık tutarı, çeki ibraz eden hamil lehine onbeŗ gün süreyle bloke edilir.

ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİĞORTALAR KURUMU KANUNU

Kanun Numarası : 1479
Kabul Tarihi : 02/09/1971
Resmi Gazete Tarihi : 14/09/1971
Resmi Gazete Sayısı : 13956

Kurum işlemlerinin bilgi işlem ortamında yapılması ve arşivlenmesi
Ek Madde 8 – (Değişik : 24/8/2000 -KHK-619/26 md.; İptal:
Ana.Mah.nin 26/10/2000 tarih ve E.:2000/61, K.:2000/34 sayılı Kararı ile;
Değişik:24/7/2003-4956/35 md.)

Kurumun, prim tahsilatı, sigortalama, tahsis, sağlık sigortası uygulaması dahil bütün işlemleri elektronik ortamda veya bilgi işlem ortamında yapılabilir ve arşivlenebilir. Bu şekilde arşivlenen belgeler elektronik ortamda on yıl süre ile saklanır. Diğer kurum ve kuruluşlardan elektronik ortamda bilgi ve belge alınabilir veya bunlara bilgi ve belge verilebilir. Kurum her türlü işlemlerini internet de dahil manyetik ortamda yapabilir.

Elektronik veya bilgi işlem ortamında yapılan işlemlerin ve imha veya ilgisine iade edilen belgelerin tespit ve tevsikinde bilgi işlem kayıtları esas alınır. Kurum tarafından bilgi işlem ortamında tutulan bilgiler adlî ve idarî merciler nezdinde geçerlidir. İtiraz edilmesi halinde, ispat mükellefiyeti itiraz edene aittir.

Sigortalıların Kuruma yaptıkları ve hatalı olmayan ödemelere ilişkin belgelerden elektronik ortama veya bilgi işlem kayıtlarına intikal ettirilmiş olanlar, ödemenin yapıldığı tarihi takip eden takvim yılından başlayarak bir yıl, kontrol ve denetimi yapılmak kaydıyla sağlık sigortası uygulamasına ilişkin fatura, reçete gibi belgeler Kuruma ibraz tarihinden itibaren beş yıl süre ile saklanır ve bu sürenin sonunda imha edilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MİLLETLERARASI TAHKİM KANUNU

Kanun Numarası : 4686
Kabul Tarihi : 21/06/2001
Resmi Gazete Tarihi : 05/07/2001
Resmi Gazete Sayısı : 24453

Madde 4 – Tahkim anlaşması, tarafların, sözleşmeden kaynaklansın veya kaynaklanmasın aralarında mevcut bir hukukî ilişkiden doğmuş veya doğabilecek uyuşmazlıkların tümünün veya bazılarının tahkim yoluyla çözülmesi konusunda yaptıkları anlaşmadır. Tahkim anlaşması, asıl sözleşmeye konan tahkim şartı veya ayrı bir sözleşme ile yapılabilir.

Tahkim anlaşması yazılı şekilde yapılır. Yazılı şekil şartının yerine getirilmiş sayılması için, tahkim anlaşmasının taraflarca imzalanmış yazılı bir belgeye veya taraflar arasında teati edilen mektup, telgraf, teleks, faks gibi bir iletişim aracına veya elektronik ortama geçirilmiş olması ya da dava dilekçesinde yazılı bir tahkim anlaşmasının varlığının iddia edilmesine davalının verdiği cevap dilekçesinde itiraz edilmemiş olması gerekir. Asıl sözleşmenin bir parçası hâline getirilmek amacıyla tahkim şartı içeren bir belgeye yollama yapılması hâlinde de geçerli bir tahkim anlaşması yapılmış sayılır.

Tahkim anlaşması, tarafların tahkim anlaşmasına uygulanmak üzere seçtiği hukuka veya böyle bir hukuk seçimi yoksa Türk hukukuna uygun olduğu takdirde geçerlidir.

Tahkim anlaşmasına karşı, asıl sözleşmenin geçerli olmadığı veya tahkim anlaşmasının henüz doğmamış olan bir uyuşmazlığa ilişkin olduğu itirazında bulunulamaz.

SERMAYE PİYASASI KANUNU

Kanun Numarası : 2499
Kabul Tarihi : 28/07/1981
Resmi Gazete Tarihi : 30/07/1981
Resmi Gazete Sayısı : 17416

Görev ve yetkiler:

Madde 22 – (Değişik: 29/4/1992 - 3794/18 md.)

Sermaye Piyasası Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bu Kanunun uygulanması açısından sermaye piyasası araçlarının, ihracını, halka arz ve satışının şartlarını düzenlemek ve denetlemek,

b) İhraç veya halka arzolanacak sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde sermaye piyasası araçlarının halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,

c) **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Bu Kanuna tabi sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart rasyoları genel olarak ya da faaliyet alanları veya kurumların türleri itibarıyla belirlemek, bu rasyoların yayımlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek,

d) **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye piyasasında, gerektiğinde elektronik ortam da dahil bağımsız denetim faaliyetine ilişkin esasları belirlemek; 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre denetlemeye yetkili olanların sermaye piyasasında bağımsız denetleme faaliyetlerinde bulunacak kuruluşların kuruluş şartlarını ve çalışma esaslarını Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği ile istişarede bulunarak belirlemek ve bu şartları taşıyanları listeler halinde ilan etmek,

e) Kamunun zamanında yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel özel nitelikte kararlar almak ve her türlü mali tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tespit ve bu konularda tebliğler yayımlamak,

f) Bu Kanuna tabi ihraççıların, 50 nci maddenin (a) bendi hükümleri çerçevesinde bankaların, sermaye piyasası kurumlarının ve borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerinin bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına ve sermaye piyasaları ile ilgili diğer mevzuata uygunluğunu gerekli her türlü bilgi ve belgeyi isteyerek, izlemek ve denetlemek,

g) **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye Piyasasını ilgilendiren her türlü iletişim araçları ile yapılan yayın, duyuru ve reklamları izlemek ve bunlardan yanıltıcı olduğu tespit edilenleri yasaklamak ve gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,

h) **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen mali tablo ve raporlar ile diğer belgeleri incelemek, gerekli gördüğü hususlar hakkında ihraççı ve kurum denetçilerden veya bağımsız denetçilerden ayrıca rapor istemek, elde ettiği sonuçları değerlendirerek, Kanunda belirtilen gerekli tedbirleri almak,

i) **(Değişik: 15/2/1999 - 4487/10 md.)** Halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarında genel hükümler çerçevesinde vekaleten oy kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek ve bu ortaklıklarda yönetim kontrolünün el değiştirmesine yol açacak oranda vekalet toplayan ya da pay iktisap edenlerin, diğer payları satın alma yükümlülüğüne ve azınlıktaki ortakların da kontrolü ele geçiren kişi veya gruba paylarını satma hakkına ilişkin düzenlemeleri yapmak,

j) **(Değişik: 24/6/1995 - KHK - 558/6 md; İptal: Ana. Mah.'nin 13/11/1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Ekonomik ve finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mala, kıymetli madenlere ve dövizle dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların niteliklerini, alım ve satım esaslarını, bu araçların işlem göreceği borsalar ve piyasalarda çalışacakların denetim, faaliyet ilke ve esasları ile yükümlülüklerini, teminatlar, takas ve saklama sistemi konularındaki esas ve usulleri düzenlemek,

k) **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye piyasası araçlarının geri alma veya satma taahhüdü ile alım ve satımını, ilgili sözleşmeleri ve bu sözleşmelere ilişkin piyasa işlem kurullarını düzenlemek ve bu işlemlerle ilgili faaliyet ilke ve esaslarını belirlemek,

l) **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye piyasası araçlarının ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemek ve Hazine Müsteşarlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kredili sermaye piyasası aracı işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmak,

m) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda ilgili mevzuat çerçevesinde gereken düzenlemeleri yapmak,

n) **(Değişik: 24/6/1995 - KHK - 558/6 md; İptal: Ana. Mah.'nin 13/11/1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması ile sermaye piyasası kurumlarının ve sermaye piyasası araçlarının derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,

o) Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,

p) İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmaları hakkında ilgili Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak.

r) **(Ek: 24/6/1995 - KHK - 558 /6 md; İptal: Ana. Mah.'nin 13/11/1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/12/1999 - 4487/ 10 md.)** Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek ekspertiz kurumlarından sermaye piyasasında faaliyette bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kuruluşları listeler halinde ilan etmek,

s) **(Ek: 24/6/1995 - KHK - 558/6 md; İptal: Ana. Mah.'nin 13/11/1995 tarih ve E. 1995/45, K. 1995/58 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye piyasasında medya ve elektronik ortam da dahil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,

t) **(Ek: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacaklar, bu maddenin (r) bendi kapsamında faaliyet gösterecek kişi ve kuruluşlar ile sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez kurmak ve faaliyet esaslarını belirlemek,

u) **(Ek: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** İnternet de dahil, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden gerçekleştirilen ihraç ve halka arzlar ile sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemlerini; genel hükümler çerçevesinde bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım esaslarını düzenlemek ve denetlemek,

v) **(Ek: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında yönetim ve denetim kurulu üyelerinin seçimlerine ilişkin kararlarda her bir üyelik için kullanılacak oy hakkının, kısmen veya tamamen bir veya birkaç üyenin seçiminde birikimli olarak kullanılabilmesi yöntemine ilişkin düzenlemeleri yapmak,

y) **(Ek: 15/12/1999 - 4487/10 md.)** Yabancı ülkelerin sermaye piyasalarında düzenleme ve denetime yetkili muadili kuruluşlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü işbirliği yapmak ve bilgi alışverişinde bulunmak,

(Ek: 15/12/1999 - 4487/10 md.) Kurul yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Düzenleyici işlem niteliğindeki yönetmelik ve tebliğler, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulur. Özel nitelikli kararlardan kamuoyunu ilgilendirenler, Kurulun haftalık bülteni ile ilgili kişi ve kuruluşlara duyurulur.

GÜMRÜK KANUNU

Kanun Numarası : 4458
Kabul Tarihi : 27/10/1999
Resmi Gazete Tarihi : 04/11/1999
Resmi Gazete Sayısı : 23866

MADDE 29- Bilgisayarlarda kullanılmak üzere, veri veya komutlar yüklü bilgi taşıyıcılarının gümrük kıymetinin tespitine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

MADDE 59- 1. Gümrük beyanı;

a) Yazılı olarak,
b) Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla,
c) Sözlü olarak,
d) Eşya sahibinin bu eşyayı bir gümrük rejimine tabi tutma isteğini ifade ettiği herhangi bir tasarruf yoluyla,
Yapılabilir.

2. 1 inci fıkranın (b), (c) ve (d) bendlerinde belirtilen şekilde yapılan beyanlara ilişkin usuller 60 ila 71 inci madde hükümlerine aykırı olmayacak şekilde yönetmelikle belirlenir.

A. Yazılı Beyanlar

1. Normal Usul

MADDE 60- 1. Yazılı beyan, 4 üncü fıkrada belirtilen beyanname ile yapılır. Bu beyannamenin eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgileri ihtiva etmesi ve imzalanması gerekir.

2. Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün belgeler beyannameye eklenir.

3. Kazıntılı ve silintili beyannameler gümrük idarelerince kabul edilmez. Ancak, beyannameler hatalı yazının üzeri okunacak şekilde çizilerek yanına doğrusu yazılıp beyan sahibi tarafından imzalanarak ve tescil sırasında resmi mühürle mühürlenerek düzeltilir.

4. Gümrük işlemleri, şekil ve içeriği yönetmelikle belirlenen beyanname ve diğer belgelerle yapılmak zorundadır. Bu belgelerin basımı ve dağıtımına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir. Bilgisayar ortamında hazırlanan söz konusu belgelerin kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.

MADDE 61- 1. 60 ıncı maddede belirtilen şartlara uygun beyannameler, ait oldukları eşyanın gümrüğe sunulmuş olması halinde gümrük idareleri tarafından tescil edilir.

Tescil, beyanname veya beyanname hükmündeki belgenin üzerine mühür vurularak, sıra numarası ve tarih konulması ile bu beyannameye ait bilgilerin tescil defterine yazılması veya tescil defteri yerine geçen bilgisayar kaydına alınmasıyla tamamlanır.

2. Aksine hüküm bulunmadıkça, eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında esas alınacak tarih, beyannamenin gümrük idareleri tarafından tescil edildiği tarihtir.

3. Gümrük idaresince tescil edilmiş olan beyanname, ait olduğu eşyanın vergileri ve para cezalarından dolayı taahhüt niteliğinde beyan sahibini bağlar ve gümrük vergileri tahakkukuna esas tutulur.

MADDE 195-1. Gümrük idaresi tarafından gerekli bilgiler kullanılarak tahakkuk ettirilen gümrük vergileri, Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine veya bilgisayara kaydedilir. Bilgisayara kayıt halinde, bilgisayar çıktıları Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri yerine geçer.

Ancak;

- a) Geçici bir anti-damping vergisi veya fark giderici vergi uygulandığı,
- b) Kanunen alınması gereken vergi tutarının, bir bağlayıcı tarife ve menşe bilgisine istinaden belirlenen tutarlardan yüksek olduğu,
- c) Vergi tutarının Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı,

Hallerde, hesaplanan vergiler Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir.

2. Gümrük Vergilerinin Tahakkukunu İzleme Defterinin şekli ile bu defterin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi :31.05.2002
Resmi Gazete Sayısı :24771 (Mükerrer)

Özet Beyan Verilmesi

Madde 67 - Özet beyan, taşıt aracı ve gümrüğe sunulan eşya ile ilgili genel bilgilerin yer aldığı ve 9 no.lu ekteki forma uygun bir şekilde taşıyıcı veya temsilcisi tarafından yapılan beyandır.

Özet beyan, eşyanın gümrüğe sunulmasını izleyen ilk işgünü mesai bitimine kadar ilgili gümrük idaresine verilir. Özet beyanın, taşıtın Türkiye Gümrük Bölgesine gelişinden önce de gümrük idaresine tescil ettirilmesi mümkündür. Bu durumda, taşıt aracı gümrüklü sahaya gelmeden önce tescil edilmiş özet beyanın onay işlemleri yapılmaz.

Özet beyana orijinal manifesto veya ana konşimentonun eklenmesi zorunludur. Özet beyan veya özet beyan yerine geçen belgeler, 10 no.lu ekte yer alan Özet Beyan Tescil Defterine kaydolunur.

Taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan yerine orijinal manifesto, konşimento, CMR, CIM, CIV, TIR Karnesi veya Serbest Bölge İşlem Formu gibi belgelerden birinin ibraz edilmesi halinde bu belge de özet beyan olarak kabul edilir. Ancak, gümrük işlemlerinin bilgisayar ortamında yürütüldüğü idarelerde taşıyıcı veya temsilcisinin bilgisayar sistemi üzerinde döküm alma zorunluluğu olmaksızın sisteme girerek özet beyan tescil etmesi zorunludur. Bu tescil işlemi sonrasında özet beyan yerine geçen veya destekleyen belgelere göre hatalı veri girişi yapıldığının anlaşılması halinde, gümrük idaresince özet beyan üzerinde düzeltme yapılmasına izin verilir.

İlgili gümrük memuru tescil edilen özet beyan ve eklerini karşılaştırır; uygun sonuç alırsa onay işlemini yapar. Uygun sonuç alınmaması halinde onay işlemi yapılmayarak belgeler iade edilir.

Yolcu beraberinde getirilen eşya için özet beyan aranmaz.

Yurtdışından aracı firmalar adına gelen eşyaya ilişkin yapılan taşımalarda ise ana özet beyana dayanan alt özet beyan ve ara taşıma senedi bilgileri, taşıyıcı veya acentesi tarafından bilgisayar sistemine girilerek tescil edilir ve bunun bilgisayardan alınan dökümü imzalanır.

Eşyanın Boşaltılması

Madde 68 - Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya gümrük gözetimi altında taşıttan boşaltılır. Eşyanın taşıttan boşaltılması sırasında boşaltmaya yetkili deniz, kara ve hava araçlarının sahipleri veya kaptan, pilot, sürücü veya acentenin yetkili personeli ile geçici depolama yeri işletmelerinin yetkili memurları tarafından eşyanın boşaltılmasını müteakip 24 saat içinde boşaltma listesi düzenlenir ve gümrük memuru ve taşıt sahibi, sürücüsü veya temsilcisi ile geçici depolama yeri işletme memuru tarafından imzalanır. Üç nüsha olarak düzenlenip gümrük idaresince tasdik edilen bu listenin bir nüshası gümrük idaresinde kalır. İkinci nüshası eşyayı geçici depolama yerine teslim edenlere, üçüncü nüshası ise işletme memuruna verilir. Bu işlem, gümrükçe uygun görülen yerlere alınan eşya için de geçerlidir.

Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla hazırlanan ve geniş veya yerel alan ağı ile gümrük idaresine gönderilen boşaltma listesi de kabul olunur.

Boşaltma listesinde eşyanın cinsi, brüt ağırlığı, kapların sayısı, cinsi, markası, numarası, taşıtın ismi ve sefer numarası gösterilir.

Eşyanın boşaltmadan önce veya boşaltma sırasında zarar görmüş veya kaplarının kırık veya bozuk olduğu tespit edilirse bu durum bir tutanakla tespit olunarak boşaltma listesi ekinde gümrük idaresine sunulur.

Geçici Depolama Yeri Eşya Defteri

Madde 85 - Gümrük işlemlerinin bilgisayarlı gümrük idarelerinde yapıldığı hallerde eşyanın geçici depolama yerine giriş ve çıkışına ilişkin kayıtlar bilgisayar ortamında üretilir.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde geçici depolama yerlerine alınan ve çıkarılan eşya için işletici kuruluş tarafından boşaltma listesi üzerinden 17 no.lu ekte yer alan Geçici Depolama Yeri Eşya Defteri tutulur.

Bir gün zarfında geçici depolama yerine alınan eşyanın kapları defterde özel sütunun altında toplanarak günlük giriş miktarı belirtilir.

Cins ve nevi bakımından aynı kaplar içinde bulunan, markaları ve cinsi bir olan aynı kişiye ait eşya, birbirini takip eden ilk ve son numaraları gösterilmek suretiyle deftere bir kalemde yazılabilir.

Sıra numaraları her kap için birden başlamak üzere ayrı olarak verilir ve yıl sonuna kadar birbirini takip eder. Yıl sonundaki en son sıra numarasının o yıl içinde geçici depolama yerine alınmış kapların toplamını göstermesi gerekir. Yılbaşından itibaren geçici depolama yerine alınan eşyaya yeniden ve birden başlayarak birbirini takip eden sıra numarası verilir.

Beyan Şekilleri

Madde 113 - Gümrük beyanı;

- a) Yazılı olarak,
  - b) Sözlü olarak,
  - c) Bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla,
  - d) Eşya sahibinin bu eşyayı bir gümrük rejimine tabi tutma isteğini ifade ettiği herhangi bir tasarruf yoluyla,
- Yapılabilir.

Gümrük Beyannamesi, Beyanname Ve Diğer Belgelerin Basım Ve Dağıtımı

Madde 114 - Yazılı beyan, 20 no.lu ekte bir örneği yer alan gümrük beyannamesi ile yapılır. Ayrıca, ilgili gümrük rejimi uyarınca beyanın yapıldığı Elçilik Mektubu, Kurye Mektubu, TIR Karnesi, ATA Karnesi, Kumanya Listesi, Declaration en Douane gibi belgeler gümrük beyannamesi olarak kabul edilir.

A tipi genel antrepolara konulan eşya için gümrük idaresine antrepo beyannamesi yerine, işleticiler tarafından doldurulan ve imzalanan ve bir örneği 21 no.lu ekte yer alan Antrepo Giriş Listesi verilir.

Beyanda bulunacak kişilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine veri girişinde bulunabilmeleri için gümrük idaresinden önceden alınan kullanıcı kodu ve şifre sahibi olmaları gerekir.

Bu Yönetmelikte geçen beyanname ve diğer belgelerin basımı, dağıtımı, bunlardan alınacak ücret ve tahsil şeklini belirlemeye, gümrükte kullanılan her türlü defter veya belgenin bilgisayar ortamında hazırlanmış olması halinde bu belgelerin kabulüne Müsteşarlık yetkilidir.

Beyannamenin Doldurulması

Madde 117 - Gümrük beyannamesinin doldurulmasında 20 no.lu ekte yer alan kullanma talimatı esas alınır.

Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgiler gümrük idarelerinde bulunan veri giriş salonlarındaki terminaller aracılığıyla yerel alan ağı veya elektronik veri değişimi veya internet aracılığıyla geniş alan ağı üzerinden bilgisayar sistemine girilerek beyanname üzerine döküm alındıktan sonra beyan sahibi tarafından imzalanır.

Sistemde kayıtlı beyanname gümrük idaresince tüm işlemlere esas tutulacak asıl beyannamedir. Bundan alınan dökümler beyannamenin nüshalarıdır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde gümrük beyannamesi elle veya yazı makinesi ile doldurulur ve beyan sahibi tarafından imzalanır.

Beyannameler açık ve okunaklı bir şekilde doldurulmalıdır. Beyanname üzerinde kazıntı ve silinti yapılamaz. Üzerinde kazıntı ve silinti bulunan beyannameler gümrük idarelerince kabul edilmez.

Beyannamenin Tescil Ve Onay İşlemleri

Madde 126 - Beyanname, beyana ilişkin bilgilerin sisteme girilmesi ve sistem tarafından tescil tarihi ve sayısı verilmesiyle tescil edilir.

Tescil edilen beyannamenin kağıt nüshaları, ekleri ile birlikte gümrük onay memuruna verilir. Onay memuru tarafından beyanname ekinde yer alan belgeler ile beyanname bilgileri karşılaştırılır. Karşılaştırma sonucunda, bilgilerin aynı ve eklerin de beyan edildiği sayıda olduğunun görülmesi halinde beyanname halinde beyanname sistem tarafından onaylanır. Onay işlemi beyannamenin kağıt nüshalarının üzerinin mühürlenmesi ve imzalanmasıyla onay memuru tarafından tamamlanır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde tescil, beyanname üzerine mühür vurulması, sıra numarası ve tarih konulması ile bu beyannameye ait bilgilerin tescil defterine yazılması suretiyle tamamlanır. Şekle ait eksikliklerin bulunması halinde ise beyanname tescil edilmeden sahiplerine geri verilir. Beyannamenin tescilinden sonra yükümlüye, tescil tarihi ve sayısı ile eşyasını teslim alabileceği tarihi bildiren bir pusula verilir. Yükümlülere bu pusulaların verilmesinden sonra yapılacak gümrük işlemleri gümrük memurları tarafından tamamlanır.

Beyannamenin tescil tarihi, aksine hüküm bulunmadığı sürece eşyanın beyan edildiği gümrük rejimine ilişkin tüm hükümlerin uygulanmasında esas alınacak tarihtir.

Beyanın Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılması

Madde 134 - Eşyanın beyan edildiği gümrük rejimini düzenleyen hükümlerin uygulanması için gerekli bütün bilgiler gümrük idarelerinde bulunan veri giriş salonlarındaki terminaller aracılığıyla yerel alan ağı veya elektronik veri değişimi veya internet aracılığıyla geniş alan ağı üzerinden bilgisayar sistemine girilerek beyanname üzerine döküm alındıktan sonra beyan sahibi tarafından imzalanır.

Beyanda bulunacak kişilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine veri girişinde bulunabilmeleri için gümrük idaresinden önceden alınmış olan kullanıcı kodu ve şifre sahibi olmaları gerekir.

Beyanname Yerine Ticari Ve İdari Belge

Madde 144 - (Değişik fıkra: 23/12/2003 - 25325 S. R.G. Yön./4. md.) Yurt dışında periyodik olarak yayımlanan gazete ve dergiler ile bunların elektronik ortamda muhafaza edildiği materyaller, kan ve kan plazması gibi belli fiziksel koşullarda korunması zorunlu olan ürünler ve akvaryum balıkları ile CIF kıymeti 500 EURO'yu geçmeyen diğer eşyayı aynı gümrük idaresinden sürekli ve periyodik olarak ithal edenlerin beyanname yerine ticari ve idari bir belge üzerinden tescil ve işlem yapılmasına yönelik yazılı talepleri bu Yönetmeliğin 136 ve 137 nci maddelerinde yer alan koşullar aranmaksızın kabul edilir.

Bu usulle gerçekleşen serbest dolaşıma giriş beyanına ilişkin ticari veya idari belgede, beyan konusu eşyanın teşhisini mümkün kılacak bütün bilgilerin yer alması gerekir.

Bu usulle beyan yönteminin uygulandığı durumlarda, gümrük idaresi tarafından bilgisayar ortamında bir tutanak düzenlenir. Eşya, bu tutanağa dayanarak gümrüklü sahadan çıkarılır. Daha sonra, tamamlayıcı beyan olarak gümrük beyannamesi verildiğinde, tutanak tarihine referans verilerek bu tarih tescil tarihi olarak kaydedilir.

(Ek fıkra: 23/12/2003 - 25325 S. R.G. Yön./4. md.) Beyanname yerine kabul edilecek idari ve ticari belgelerin nitelik ve içereceği bilgileri belirlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Fiziki Muayene

Madde 180 - Fiziki muayene;

- a) Tam muayene,
- b) Kısmi muayene,
- c) Haricen muayene,

Yöntemleri kullanılarak ve muayene şekli beyanname üzerinde gösterilerek yapılır. Bu yöntemlerden hangisinin kullanılacağı fiziki muayene ile görevli muayene memurunca eşyaya göre belirlenir.

Tam muayene, eşyanın tüm kaplarının açılarak muayenesi; kısmi muayene, eşyayı temsil eden bir ya da birkaç kabın açılarak muayenesi; haricen muayene ise eşyanın kaplarının dıştan muayenesidir.

Fiziki muayene; eşyanın cinsinde rejim veya vergi değişikliğini gerektirir bir husus veya bir şüphe hali olması, faturasında ve vergi tahakkukunu veya ticaret politikası önlemlerini etkileyecek diğer belgelerinde kazıntı ve/veya silinti olması; beyanname kapsamı eşya ve beyan sahibi hakkında imzalı ve adresli bir ihbar bulunması halleri dışında işletme memurunun huzurunda haricen veya kısmen yapılır. Haricen veya kısmen yapılan muayenenin tam muayeneye dönüştürülmesi halinde beyan sahibi de bu muayenede bulunabilir.

Bir beyanname kapsamı eşyanın tek kalemden oluşması ve kısmen muayene edilmesi halinde, muayene sonuçları söz konusu beyanname kapsamı eşyanın tümüne uygulanır.

Beyan sahibi kısmi muayene sonuçlarının beyan edilen eşyanın kalan kısmı için geçerli olmadığı düşüncesinde ise, eşyanın tamamının muayenesini talep edebilir. Bu durumda muayene eşyanın tümü için yapılır.

Muayene sonucunda beyana uygun sonuç alınır, beyannameye muayene memuru tarafından 'uygundur' şerhi verilerek imzalanır ve bilgisayar sisteminde onay verilir.

Fiziki muayene sırasında, eşyanın veya kaplarının bozuk, kırık veya noksan olduğunun anlaşılması halinde, durumdan işletme memuru haberdar edilir ve ortak bir tutanak düzenlenir.

İhracat eşyasının fiziki muayenesinin yapılmasına karar verilen hallerde eşyanın gümrüğe sunulması esastır. Ancak, farklı yerlerden ve kısım kısım gelmekte olduğu kanıtlanan eşya ile dökme haldeki eşyanın ve standardizasyon kontrolü yapılan maddeler ve çabuk bozulacak kan, insan dokusu, ilaç ve balık, sebze ve meyve gibi eşyanın gümrüğe sunulmadan deniz ve kara taşıtlarına yükletilirken muayenesi yapılabilir.

Belge Kontrolü

Madde 181 - Belge kontrolünde, beyannameyi alan muayene memuru beyannamedeki bilgileri ve eklerini inceler; tarife, kıymet, miktar, yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlemler ve duruma göre telafi edici vergi söz konusu ise, buna ilişkin belge kontrollerini de yaptıktan sonra uygun bulur ise, bu hususu beyanname üzerinde gösterir ve bilgisayar sisteminde onay verir.

Muayene memuru, yaptığı inceleme sırasında beyanname ve ekli belgeler arasında ciddi bir farklılık görür ve fiziki muayenenin yapılmasına karar verir ise beyannamenin arkasına bu hususu belirtir şerh düşerek idare amirine bildirir. Fiziki muayenenin idare amirince gerekli görülmesi halinde, ilgili amir bunun gerekçelerini beyannameye kaydederek fiziki muayene ile görevli bir muayene memuru görevlendirir ve işlemler bu memur tarafından sonuçlandırılır. Fiziki muayenenin idare amirince uygun görülmemesi halinde ise, ilgili amir, beyannameyi önceden görevlendirilen muayene memuruna iade eder ve işlemlere kaldığı yerden devam edilir.

Muayene Sonuçlarına Göre Beyannamenin Gümrük İdaresince Resen Düzeltilmesi

Madde 192 - Beyan ile muayene arasında fark bulunması halinde, muayene memuru tarafından bir müzekkere düzenlenerek idare amirinin onayına sunulur. İdare amirinin onayından sonra yapılacak değişiklikler beyan sahibine tebliğ edilir.

Tespit edilen farklara itiraz edilmemesi halinde, bu farklara ilişkin bilgiler muayene memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir ve düzeltme nüshasının dökümü alınır. Asıl beyanname ile düzeltme nüshası birleştirilir. Bu durum beyannamenin asıl nüshası üzerine belirtilir ve imzalanır. Muayene memuru düz beyaz kağıt üzerine dökümünü aldığı düzeltme nüshasına kişisel mührünü basar. Ayrıca idare mührü aranmaz.

İtiraz edilmesi halinde 741 ila 753 üncü maddelere göre işlem yapılır.

Eşyanın cins, nevi, niteliği, miktar ve kıymeti dışında kalan farklar ile cins, nevi ve niteliğine ilişkin farklılıktan dolayı vergi tahakkukunda ortaya çıkan %5'i geçmeyen

fazlalık için Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca işlem yapılır.

Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde resen yapılacak düzeltmeler asıl beyanname üzerinde usulü dairesinde yapılır.

İhracat Eşyasının Transit İşlemleri

Madde 238 - a) Eşyanın bir gümrük idaresinden bir veya birden fazla araç ile gönderilerek çıkış gümrük idaresinden karayolu veya demiryolu ile ihracı:

1) Hareket Gümrük İdaresi:

Yükümlü veya temsilcisi tarafından ihracat işlemlerinin tamamlanmasından sonra eşya kara taşıtlarına yüklenir ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından her bir araç için transit beyannamesi, eşya TIR karnesi kapsamında gönderiliyorsa özet beyan düzenlenir. Ayrıca TIR Karnesine ilişkin bilgiler bilgisayar sistemine girilir. Taşımanın demiryolu ile yapılması halinde ise, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından taşımaya ilişkin bilgiler sisteme girilerek transit beyannamesi veya yerine geçen belge ile eşya çıkış gümrük idaresine sevk edilir.

Yükleme sonrasında beyana göre herhangi bir farklılık tespit olunması halinde, 192 nci maddeye göre ihracat beyannamesinde gerekli değişiklikler yapılır.

2) Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya çıkış gümrük idaresine geldiğinde, taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesini veya yerine geçen belgeyi gümrüğe ibraz eder. Bilgiler gümrük memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

b) Eşyanın bir gümrük idaresinden bir veya birden fazla araç ile çıkış gümrük idaresine sevk edilip burada araç değiştirerek ihracı:

1) Hareket Gümrük İdaresi:

Yükümlü veya temsilcisi tarafından ihracat işlemlerinin tamamlanmasından sonra eşya kara taşıtlarına yüklenir ve taşıyıcı veya temsilcisi tarafından her bir araç için transit beyannamesi düzenlenir.

Eşya bir havaalanı gümrük idaresinden başka bir havaalanı gümrük idaresine uçak ile sevk olunarak buradan yurtdışı edilecekse, hareket gümrük idaresinde ayrıca transit beyannamesi düzenlenmez. İhracat beyannamesi bilgileri, beyannamenin 4 ve 5 no.lu nüshalarına da bastırılır ve transit işleminde bunlar kullanılır.

Yükleme sonrasında beyana göre herhangi bir farklılık tespit olunması halinde, 192 nci maddeye göre ihracat beyannamesinde gerekli değişiklikler yapılır.

2) Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya çıkış gümrük idaresine geldiğinde hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bilgileri bilgisayar sistemine girer. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belge üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri hareket gümrük idaresinde düzenlenen belgeler kullanılarak yapılır.

Eşyanın yurtdışı edileceği taşıta yüklenmesinden sonra taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan düzenlenir.

Türkiye Gümrük Bölgesine Gelen Eşyanın Transit İşlemleri

Madde 239 - a) Türkiye Gümrük Bölgesi dışından bir gümrük idaresine gelen serbest dolaşımda olmayan eşyanın, tek araç ile başka bir sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilmek veya işlemi başka bir gümrük idaresinde yapılmak üzere sevk edilmesi:

1) Giriş Gümrük İdaresi:

Taşıyıcı veya temsilcisi, transit göndereceği eşya için transit beyannamesi düzenler. Muayene memurunca gerekli işlemler yerine getirilir ve işlemlerin tamamlanması sonrası bu beyannameye dayanılarak araç yüklenir ve eşya yurtdışı edilmek üzere sınır kapısı gümrüğüne veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak üzere başka bir gümrük idaresine sevk edilir. Taşıma TIR karnesi kapsamında yapılıyorsa, eşyaya ilişkin bilgiler bilgisayar sistemine girilir.

2) Varış veya Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya varış gümrük idaresinden yurtdışı edilecekse, taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesini veya TIR karnesini gümrüğe ibraz eder. (Değişik ifade: 2/9/2005-25924 S.R.G. Yön/1.mad) TIR Karnesi veya transit beyannamesi bilgileri gümrük memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak istenmesi halinde, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan verilir.

b) Yurtdışından deniz veya havalimanı gümrük idaresi ile bir iç kara gümrük idaresine gelen serbest dolaşımda olmayan eşyanın birden fazla araç ile bir sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilmek veya işlemi başka bir gümrükte yapılmak üzere gönderilmesi:

1) Giriş veya Hareket Gümrük İdaresi:

Taşıyıcı veya temsilcisi, transit edilecek eşya için transit beyannamesi düzenler. Yükleme bu transit beyannamesine dayanılarak yapılır ve taşıyıcı firma tarafından her bir araç için transit beyannamesi düzenlenir. Transit işleminin demiryolu ile yapılması halinde, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından aracın gümrük idaresine ilk gelişinde verilen özet beyan ile birlikte transiti yapılacak eşyanın listesi de verilir. Bu listeler karşılaştırılarak uygun görüldüğü takdirde gümrüğün gözetimi altında vagonlara yükleme yapılır ve taşımaya ilişkin bilgiler sisteme girilerek transit beyannamesi veya yerine geçen belge ile eşya varış gümrük idaresine sevk edilir.

2) Varış veya Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilecekse, taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi ve/veya transit beyannamesi yerine geçen belgeleri ibraz eder.

Bilgiler gümrük memuru tarafından bilgisayar sistemine girilir. Sistem tarafından verilen tescil numarası ile atanan muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak istenmesi halinde, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından her araç için özet beyan verilir.

c) TIR karnesi kapsamında taşınmayan ve serbest dolaşımda olmayan eşyanın bir sınır kapısı gümrük idaresinden, deniz veya hava gümrük idaresine veya diğer bir sınır kapısı gümrük idaresine buradan yurtdışı edilmek üzere sevk edilmesi:

1) Hareket Gümrük İdaresi:

Eşya hareket gümrük idaresince transit beyannamesi düzenlenerek varış gümrük idaresine gönderilir. Taşımanın demiryolu ile yapılması halinde taşımaya ilişkin bilgiler sisteme girilerek transit beyannamesi yerine geçen belge ile eşya varış gümrük idaresine gönderilir.

2) Varış Gümrük İdaresi:

Eşya, yurtdışı edileceği deniz veya hava gümrük idaresine geldiğinde giriş veya hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi veya yerine geçen belge gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bu belgelerdeki bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri giriş veya hareket gümrük idaresinde düzenlenen bu belgeler kullanılarak yapılır. Eşyanın yurtdışı edileceği taşıta yüklenmesinden sonra taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan düzenlenir.

Eşya sınır kapısı gümrüğünden yurtdışı edilecek ise, taşıyıcı veya temsilcisi giriş veya hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesini veya yerine geçen belgeyi gümrük idaresine ibraz eder. Bu belgelerdeki bilgiler gümrük memuru tarafından sisteme girilir. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri bu belgeler kullanılarak yapılır.

d) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın TIR Karnesi kapsamında bir sınır kapısı gümrük idaresinden deniz veya hava gümrük idaresine veya diğer bir sınır kapısı gümrük idaresine yurtdışı edilmek veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak üzere başka bir gümrük idaresine sevk edilmesi:

1) Giriş veya Hareket Gümrük İdaresi:

Sınır kapısı gümrük idaresinde aracın yurda girişine ilişkin bilgiler sisteme girilir.

2) Varış veya Çıkış Gümrük İdaresi:

Eşya, yurtdışı edileceği deniz veya hava gümrük idaresine geldiğinde TIR Karnesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bu belge üzerindeki bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi TIR Karnesi üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri TIR Karnesi kullanılarak yapılır. Eşyanın yurtdışı edileceği taşıta yüklenmesinden sonra taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan verilir.

Eşya sınır kapısı gümrük idaresinden yurtdışı edilecek ise, TIR Karnesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru bu belge üzerindeki bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi TIR Karnesi üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri TIR Karnesi kullanılarak yapılır.

Eşya, gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak istenmesi halinde, TIR Karnesi gümrük idaresine ibraz edilir. İlgili gümrük memuru tarafından bu belge üzerindeki bilgiler sisteme girilir. Ayrıca, taşıyıcı veya temsilcisi tarafından özet beyan verilir.

e) Mahrecine iade edilecek eşyanın transit işlemleri:

Geçici depolama yerindeki eşyanın beyanname tescil edilmeden önce mahrecine iade edilmek istenmesi ve gümrük idaresince izin verilmesi halinde, eşya transit beyannamesi veya TIR Karnesi kapsamında mahrecine iade edilir.

Mahrecine iade edilecek eşya için beyanname tescil edilmekle beraber işlemler tamamlanmamış ve eşya geçici depolama yerinden çıkartılmamış ise bu beyanname iptal edilerek yukarıdaki fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır. Mahrecine iadenin karayolu ile yapılmak istenilmesi halinde, eşya sınır gümrük idaresine geldiğinde taşıyıcı veya temsilcisi hareket gümrük idaresinde düzenlenen transit beyannamesi veya TIR Karnesini gümrük idaresine ibraz eder. İlgili gümrük memuru bilgileri sisteme girer. Sistemin verdiği tescil numarası ile atadığı muayene memurunun ismi bu belgeler üzerine kaydedilir. Eşyanın muayene, tespit ve yurtdışı işlemleri hareket gümrük idaresinde düzenlenen bu belgeler kullanılarak yapılır.

Teminatın Çözülmesi

Madde 270 - Teminat altında transite izin verilen eşya ile ilgili teminat giriş veya hareket gümrük idaresince, kovuşturmayı gerektirir bir durum yoksa, varış veya çıkış gümrüğünden gönderilecek transit beyanı teyit nüshasının gelmesi üzerine veya teyit işleminin varış veya çıkış gümrük idaresince bilgisayar sisteminde yapılması halinde teyit nüshası beklenmeksizin çözülür.

Yabancı limanlara teminat altında gönderilmiş ise, teminatın çözülmesi için, o yer gümrük idarelerinden verilmiş belgenin ibrazı şarttır.

Bu belgelerin, tescil tarihinden itibaren altı ay içinde ibrazı gerekir. Zorlayıcı ve geçerli nedenler dolayısıyla bu süre Müsteşarlıkça (Gümrükler Genel Müdürlüğü) uzatılabilir.

Altı ay içinde belge ibraz edilmediği takdirde, teminat irat kaydedilmekle beraber, gerekli hallerde ilgililer hakkında kovuşturma yapılır.

Teminat, giriş veya hareket gümrük idaresince çözülür. Ancak, teminatın Türk Lirası veya döviz cinsinden nakit olarak alınması durumunda, teminatın alınmasına ilişkin belgenin ibrazı şartıyla, varış veya çıkış gümrük idaresince teminat çözülebilir. Bu durumda, transit beyannamesinin teyit nüshasının iadesinin yanı sıra teminatın iade edildiği hususu da hareket gümrüğüne bildirilir.

Antrepo Stok Kayıtları

Madde 289 - Eşya, antrepoya, gümrük idaresinin denetimi altında alınır. Bu denetlemeyi gümrük adına, antrepoda görevlendirilmiş olan gümrük memuru yapar.

A, C, D ve E tipi antrepolarda, Gümrük Kanununun 99 uncu maddesinde belirtilen antrepo stok kayıtlarını antrepo işleticileri tutar. Bu kayıtlar gümrük idaresinin kontrolüne imkan verecek şekilde tutulur.

B tipi antrepoda, gümrük idaresi, rejime giriş beyannamesinin ve rejimi sona erdiren beyanname ve belgelerin kaydını tutar ve belgeleri muhafaza eder. B tipi antrepo işleticisi ve/veya kullanıcısı da, söz konusu belgeleri muhafaza eder. Stok kayıtları tutulmayabilir.

F tipi antrepoda, gümrük kayıtları stok kayıtlarının yerini alır.

Eşyanın konulacağı gümrük antrepo tipi ve uygulanacak hükümler dikkate alınarak, kontrol için gerekli bütün ayrıntıları içermesi halinde, antrepo kullanıcıları tarafından ticari nedenlerle tutulan kayıtlar da stok kayıtları olarak kabul edilebilir.

Antrepo rejimine giren eşya ile ilgili olarak, A, C, D, E ve F tipi antrepolarda stok kayıtlarının gösterildiği bir Antrepo Stok Defteri tutulur. Bu defterin her sayfası gümrük idaresi tarafından mühürlenir ve sayfa sayısı defterlerin başına şerhle onaylanır. Bilgisayar ile tutulan stok kayıtları defter hükmündedir.

Bu defterde;

- Giriş sıra numarası ve tarihi,
- Eşya diğer bir antrepodan geliyorsa, antrepoya ilk giriş tarihi,
- Antrepo beyannamesinin sayı ve tarihi,
- Antrepo beyannamesinin 1, 31, 37 ve 38 no.lu kutularında yer alan bilgiler,
- Konşimento ve özet beyan gibi diğer gümrük belgelerinin sayı ve tarihi,
- Eşyayı getiren taşıt aracının adı, cinsi, seferi, kumpanyası,
- Antrepodan çıkış tarihi,
- Çıkan kaplar ve eşyanın cinsi,
- Eşyanın çıkışında düzenlenen beyanname veya sair gümrük belgelerinin sayı ve tarihi,
- Teminat tutarı,
- Antrepolar arası nakilde eşyanın izlenmesine yarayan (transit beyannamesi vb) belgelerin sayı ve tarihi,
- Eşdeğer eşyanın depolanması halinde bu eşyaya ilişkin bilgiler,
- Eşyanın tabi tutulduğu elleçleme faaliyetlerine ilişkin bilgiler,
- Eşyanın gümrük antrepolarından geçici çıkarılması halinde buna ilişkin bilgiler, Yer alır.

D tipi antrepoya ilişkin stok kayıtlarında yukarıdaki bilgilere ilave olarak, antrepo beyannamesindeki kıymeti, miktarı ve ayrıntılı tanımı ile ihtiyaç duyulacak bilgilerin gösterilmesi gerekir.

Stok kayıtlarının her zaman antrepoda bulunan eşya stok miktarını gösterecek şekilde tutulması gerekir. Antrepo işleticileri ve/veya kullanıcıları her yıl sonunda antrepo stok miktarını gösterir listeyi gümrük idaresine verir.

Gümrük Kanununun 104 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının uygulandığı durumlarda, eşyanın işleme faaliyetine tabi tutulmadan önceki gümrük kıymeti stok kayıtlarında gösterilir.

İbra Senedi İşlemleri

Madde 410 - İzin veren gümrük idaresi;

a) İbra senedinin bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla veya gümrükçe kabul edilebilecek başka bir şekilde düzenlenmesine,

b) İbra senedinde yer alan bilgilerin, eşyayı rejime sokan beyanname üzerinde gösterilmesine ve bunun ibra senedi olarak kabul edilmesine,

İzin verebilir.

İzin veren gümrük idaresi 409 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde ve izin belgesinde belirtilmek kaydıyla, ibra senedini kendisi düzenleyebilir. İbra senedi 5 yıl süre ile muhafaza edilir.

Cari Hesap Defteri

Madde 447 - Giriş işlemini yapan gümrüklerde geçici ithalat rejimi kapsamında eşya getiren her kişi adına gereği kadar sayfa ayrılmak suretiyle 60 no.lu ekte yer alan örneğe uygun bir cari hesap defteri tutulur. Bu defter bilgisayar ortamında üretilebilir.

Kolilerin Gümrüğe Bildirilmesine Mahsus Listeler

Madde 577 - Posta kolileri gümrük işlemlerinin yapılacağı posta idarelerinde gümrüğe sıra numarası izleyen, 70 no.lu ekteki örneğe uygun liste ile birlikte bilgisayar sistemi üzerinde döküm almaksızın özet beyan tescil etmek suretiyle beyan olunur.

Listelerde aşağıda yazılı hususlar gösterilir.

- a) Her yılbaşından itibaren teselsül ettirilen sıra numarası,
- b) Kolinin çıkış ülkesi veya şehri ve çıkış numarası,
- c) Kolinin yollama kağıdına göre sayısı, marka ve numarası,
- d) Gümrük beyannamesi veya Declaration en Douane, fatura ve menşe şahadetnamesi gibi gümrüğe gösterilmesi gereken belgelerin sayı ve türleri,
- e) Kolinin geldiği yol.

Türkiye Gümrük Bölgesine Gelen Posta Haberleşme Gönderilerinin Ayrılması Ve Liste İle Bildirilmesi

Madde 591 - Değer konulmuş olanlar dahil olmak üzere yeşil etiketli mektuplar, yeşil etiketli diğer posta haberleşme gönderileri, küçük paket veya küçük koliler ile basılmış kağıtları kapsayan çantalar posta idaresince açılır ve vergiye tabi olanlar ile olmayanlar ayrılır.

Vergiye tabi olan posta haberleşme gönderileri, posta idaresince düzenlenen liste ile birlikte bilgisayar sistemi üzerinde döküm almaksızın özet beyan tescil edilmesi suretiyle gümrük idaresine beyan edilir.

Beyan Sahibinin Hakları

Madde 612 - İthalatı yasak, sakıncalı veya kısıtlamaya tabi olan eşya hariç, Gümrük Kanununun 178 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre ihaleye çıkarılan eşyanın beyan sahibi, ihale ilanının yayımlandığı tarihe kadar, gümrük idaresine başvurarak söz konusu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasını isteyebilir. Talebin uygun bulunması durumunda 24/11/2000 tarihli, 2000/1724 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Tüzüğün 26 ncı maddesi uyarınca işlem yapılır.

Ancak, bu talebin kabulü, söz konusu eşyaya ait tüm ithalat vergileri, cezalar ile ambarlama ve elleçleme giderleri ve diğer giderlerin beyan sahibi tarafından üstlenilmesine bağlıdır.

Tasfiyelik hale gelmiş olmakla birlikte henüz tespit ve tahakkuk belgesi düzenlenip tasfiye idaresine gönderilmemiş eşyanın beyan sahibince serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasının talep edilmesi halinde, eşya için işlemlerin önceden tescil edilmiş beyanname üzerinden ikmal edildiği durumlarda, vergilerin tahakkukunda bu talebe ilişkin dilekçenin gümrük idaresinin kayıtlarına intikal ettiği tarihteki kur esas alınarak yeni tahakkuk için bilgisayar sisteminden düzeltme nüshası çıktısı alınarak işlem yapılır.

Gümrük Kanununun 178 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre tasfiyeye tabi eşya perakende satışına karar verildikten sonra, beyan sahibi 1 inci fıkraya göre talepte bulunamaz.

Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinin (h) ve (I) alt bentleri ile 2 nci bendinde belirtilen **eşya için, birinci fıkra hükümleri uygulanmaz.**

Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri

Madde 639 - Bilgisayar sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinde 75 no.lu ekte yer alan örneğe uygun Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri tutulur. Bilgisayar sistemi tarafından hesaplanan gümrük vergilerine ait bilgilerin bilgisayar çıktıları Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri yerine geçer.

Ancak;

a) Geçici bir dampinge karşı vergi veya sübvansiyona konu eşya için telafi edici vergi uygulandığı,

b) Kanunen alınması gereken vergi tutarının, bir bağlayıcı tarife ve menşe bilgisine istinaden belirlenen tutarlardan yüksek olduğu,

c) Vergi tutarının Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı,

Hallerde, hesaplanan vergiler bu deftere kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir.

İtiraz Ve Düzeltme Talebinde Bulunulamayacak Haller

Madde 747 - Yükümlüler, gümrük idaresine verdikleri beyanname ve bu beyanname eki belgeler esas alınmak suretiyle kendileri tarafından hesaplanan gümrük vergilerine itirazda ve düzeltme talebinde bulunamazlar. Gümrük vergilerinin bilgisayar sistemi tarafından hesaplanması durumunda, beyannamenin tescil edilmesi gümrük vergilerinin beyan sahibi tarafından hesaplanması anlamına gelir.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEŞKİLÂTI KANUNU

Kanun Numarası : 4947
Kabul Tarihi : 16/07/2003
Resmi Gazete Tarihi : 24/07/2003
Resmi Gazete Sayısı : 25178

Madde 9 - Kurumca bu Kanuna göre yapılacak işlemler internet de dahil her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden yapılabilir ve arşivlenebilir. Elektronik ortamda bilgi ve belge istenebilir veya bilgi ve belge verilebilir.

Elektronik ortamda bilgi ve belge alınıp verilmesi ve arşivleme konularına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU

Kanun Numarası : 506
Kabul Tarihi : 17/07/1964
Resmi Gazete Tarihi : 29, 30, 31/07/1964 - 01/08/1964
Resmi Gazete Sayısı : 11766 - 11779

Prim belgeleri:

Madde 79 – (Değişik:20/6/1987-3395/5 md.)

(Değişik birinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.) İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalının sigorta primleri ve destek primi hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile bu primleri gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen asıl veya ek belgeleri ait olduğu ayı veya dönemi takip eden ayın sonuna kadar Kuruma vermekle ve Kurumca istenilmesi halinde iş yeri kayıtlarını ibraz etmekle veya sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren bir ay içinde yazılı olarak Kuruma bildirmekle yükümlüdür. İşverenin, sigortalıyı, 4857 sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin bu fıkra da belirtilen belgelerin aynı süre içinde işverene ait iş yerinden Kuruma verilmesinden işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/11 md.) Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını açıklayan bilgi ve belgelerin işverence prim bildirgelerine eklenmesi şarttır.

(Ek: 25/8/1999 - 4447/11 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kuruma verilmemesi veya verilen bilgi ve belgelerin Kurumca geçerli sayılmaması halinde, otuz günden az bildirilen sürelerle ait primler Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek 80 inci madde hükümlerine göre tahsil olunur. Uygulamanın usul ve esasları altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

İşveren, sigortalıların adını, soyadını, sigorta sicil numarasını ve çalıştığı süreyi gösteren ve örneği yönetmelikle belirlenen bir belgeyi işyerinde, birden ziyade işyeri olması halinde her işyerinde ayrı ayrı olmak üzere, işçiler tarafından da görülebilecek bir yere asmaya mecburdur.

Bu yükümlülükleri yerine getirmeyen işverenler hakkında 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

140 ıncı maddenin uygulanması prim belgelerinin Kuruma verilmesine mani teşkil etmez.

(Değişik yedinci fıkra: 29/7/2003-4958/37 md.) Fiilen veya iş yeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgiden ya da kamu kuruluşları tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir.

İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili Kurum ünitesine itiraz edebilir. İtiraz tahsilatı, durdurur. İtirazın reddi halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Yetkili mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsil ve takibini durdurmaz.

Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi halinde 80 inci maddenin prim borcuna ilişkin hükmü uygulanır.

Yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalışıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalışıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamaları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu Kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Bu Kanunun 83 üncü maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından ihale yoluyla yaptırılan her türlü işler, gerçek veya tüzel kişilerce yapılan inşaatlardan dolayı yeterli işçilik bildirmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır. Usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek bu araştırma sonucunda yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğunun anlaşılması halinde, bildirilmemiş olan işçilik tutarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, gecikme zammı ile birlikte sigorta müfettişince inceleme yapılması istenilmeksizin işveren tarafından ödendiği takdirde, iş yeri hakkında sigorta müfettişine inceleme yaptırılabilir.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Sigorta müfettişi tarafından, Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgari işçilik tutarı üzerinden Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primleri bu Kanunun 80 inci maddesi de nazara alınarak işverene tebliğ olunur. İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde, işveren, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz.

(Ek fıkra:29/7/2003 - 4958/37 md.) Sigorta müfettişince Kuruma asgari işçilik tutarı bildirilmediği tespit edilen işyerleri hakkında ayrıca bu Kanunun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinin son fıkralarına göre işlem yapılır.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Kamu idare ve müesseseleri (kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) Kurumca yazı ile istenilecek bilgileri yazılı olarak en geç bir ay içinde vermeye mecburdurlar.

(Ek fıkra:29/7/2003-4958/37 md.) Kuruma, yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığının araştırılmasına ilişkin yöntem, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespitinde ve Kuruma yeterli işçilik bildirmiş olup olmadığının araştırılmasında dikkate alınacak asgari işçilik oranlarının saptanması ve asgari işçilik oranlarına vaki itirazların incelenerek karara bağlanması amacıyla Kurum bünyesinde; Kurum teknik elemanlarından beş kişi, Yönetim Kurulunda temsil edilen işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek iki teknik eleman olmak üzere toplam yedi kişiden oluşan Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulmuştur. Kurum Yönetim Kurulu kararı ile birden çok Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulabilir. Asgari İşçilik Tespit

Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile işçi ve işveren konfederasyonlarınca görevlendirilecek teknik elemanlara, komisyona katılan Kurum teknik elemanlarının yararlandığı tutarda ek ödeme yapılmasıyla ilgili hususlar yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/10 md.) Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgenin, internet, elektronik ve benzeri ortamda Kuruma gönderilmesinde; işyerinin ve belgenin niteliği, çalıştırılan sigortalı sayısı, illerin gelişmişlik durumu ile bilişim ve teknoloji alanındaki gelişmeler gibi hususları dikkate alarak, işverenleri zorunlu tutmaya Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

(Ek fıkra: 22/1/2004 – 5073/10 md.) Bu şekilde belirlenen işverenlerin yukarıda belirtilen yükümlülüğü, bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürede yerine getirmemeleri halinde, bu Kanunun 140 ıncı maddesinin (c) fıkrasına göre işlem yapılır.

Ek Madde 42 – (Ek: 29/9/1999 - KHK - 578/2 md.)

Genel hayatı etkileyen afetler nedeniyle, afet bölgesindeki il ve ilçelerde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenlerle, sigortalı ve hak sahiplerinin bu Kanuna göre vermekle yükümlü oldukları belgelerin verilme süreleri ile ödenmesi gereken primlerin ve sosyal yardım zammı borçlarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bağlı kalmaksızın afet bölgesindeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve ertelemeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

(Ek fıkra:22/1/2004 – 5073/11 md.) İşverenin, bu Kanunun 79 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre Kuruma vermekle yükümlü olduğu belgenin internet, elektronik ve benzeri ortamda vermesi zorunlu olduğu halde, internet ya da Kurumun elektronik iletişim için kullandığı alternatif iletişim hatlarının tümünde birden meydana gelebilecek arızalar, Kurum bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu, belgelerin Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderilememesi ve primlerin yasal süresi içinde ödenememesi halinde, internet veya elektronik ortamda hizmeti engelleyen bu durumların resmî nitelikteki belgelerle kanıtlanması kaydıyla, yukarıda belirtilen sorunların ortadan kalkmasını takiben ikinci iş gününün sonuna kadar belge internet veya elektronik ortamda verilir ve muhteviyatı primler de aynı sürede ödenirse bu yükümlülüklerin Kanunda öngörülen sürede yerine getirilmiş olduğu kabul edilir.

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 4077
Kabul Tarihi : 23/02/1995
Resmi Gazete Tarihi : 08/03/1995
Resmi Gazete Sayısı : 22221

Madde 3 – (Değişik: 6/3/2003-4822/3 md.)Bu Kanunun uygulamasında;

- a) Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Bakan: Sanayi ve Ticaret Bakanını,
- c) Mal: Alış-verişe konu olan taşınır eşyayı, konut ve tatil amaçlı taşınmaz malları ve elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri gayri maddi malları,

Mesafeli Sözleşmeler

Madde 9/A- (Ek: 6/3/2003-4822/14 md.)

Mesafeli sözleşmeler; yazılı, görsel, telefon ve elektronik ortamda veya diğer iletişim araçları kullanılarak ve tüketicilerle karşı karşıya gelinmeksizin yapılan ve malın veya hizmetin tüketiciye anında veya sonradan teslimi veya ifası kararlaştırılan sözleşmelerdir.

Mesafeli satış sözleşmesinin akdinden önce, ayrıntıları Bakanlıkça çıkarılacak tebliğle belirlenecek bilgilerin tüketiciye verilmesi zorunludur. Tüketici, bu bilgileri edindiğini yazılı olarak teyit etmedikçe sözleşme akdedilemez. Elektronik ortamda yapılan sözleşmelerde teyid işlemi, yine elektronik ortamda yapılır.

Satıcı ve sağlayıcı, tüketicinin siparişi kendisine ulaştığı andan itibaren otuz gün içerisinde edimini yerine getirir. Bu süre, tüketiciye daha önceden yazılı olarak bildirilmek koşuluyla en fazla on gün uzatılabilir.

Satıcı veya sağlayıcı elektronik ortamda tüketiciye teslim edilen gayri maddi malların veya sunulan hizmetlerin teslimatının ayıpsız olarak yapıldığını ispatla yükümlüdür.

Cayma hakkı süresince sözleşmeye konu olan mal veya hizmet karşılığında tüketiciden herhangi bir isim altında ödeme yapmasının veya borç altına sokan herhangi bir belge vermesinin istenemeyeceğine ilişkin hükümler dışında kapıdan satışlara ilişkin hükümler mesafeli sözleşmelere de uygulanır.

Satıcı veya sağlayıcı cayma bildiriminin kendisine ulaştığı tarihten itibaren on gün içinde almış olduğu bedeli, kıymetli evrakı ve tüketiciyi bu hukukî işlemten dolayı borç altına sokan her türlü belgeyi iade etmek ve yirmi gün içerisinde de malı geri almakla yükümlüdür.

YARDIM TOPLAMA KANUNU

Kanun Numarası : 2860
Kabul Tarihi : 23/06/1983
Resmi Gazete Tarihi : 25/06/1983
Resmi Gazete Sayısı : 18088

Madde 5 – Bu Kanuna göre; makbuzla, belirli yerlere kutu koyarak, bankalarda hesap açtırarak, yardım pulu çıkararak, eşya piyangosu düzenleyerek, kültürel gösteriler ve sergiler yoluyla, spor gösterileri, gezi ve eğlenceler düzenlemek veya bilgileri otomatik ya da elektronik olarak işleme tâbi tutmuş sistemler kullanmak suretiyle yardım toplanabilir.

Madde 24 – Makbuzla, belirli yerlere kutu koymak veya bilgileri otomatik ya da elektronik olarak işleme tâbi tutmuş sistemler kullanmak suretiyle, bankalarda hesap açtırarak, yardım pulu çıkararak yardım toplama şekillerinde giderler, brüt gelirin yüzde onunu; eşya piyangosu düzenleyerek, kültürel gösteriler tertipleyerek, sergiler açarak, spor gösterileri, gezi ve eğlenceler düzenleyerek yardım toplama hallerinde ise giderler, brüt gelirin yüzde kırkını geçemez.

Giderlerin gösterilen oranları geçmesi halinde aradaki fark, haklı nedenler olmadıkça, sorumlu kurul üyelerine ödettirilir.

VERGİ USUL KANUNU

Kanun Numarası : 213
Kabul Tarihi : 04/01/1961
Resmi Gazete Tarihi : 10/01/1961
Resmi Gazete Sayısı : 10703 - 10705

Vergi beyannamesinin postayla veya elektronik ortamda gönderilmesi

Madde 28 – Beyannamenin posta ile gönderilmesi halinde de tahakkuk fişi kesilir. Bu takdirde, tahakkuk fişinin mükellefe verilecek nüshası, kapalı bir zarf içinde, mükellefin beyannamede gösterdiği adrese gönderilir ve fişin dairede kalan nüshasına posta zimmet defterinin tarih ve numarası işaret olunur.

(Ek fıkra:16/7/2004-5228/3 md.) Beyannamenin elektronik ortamda gönderilmesi halinde tahakkuk fişi elektronik ortamda düzenlenir ve mükellef veya elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verilmiş gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletilir. Bu ileti, tahakkuk fişinin mükellefe tebliği yerine geçer.

(Ek fıkra: 16/7/2004-5228/3 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı tarafından tespit olunur.

Muhasebe usulünü seçmekte serbestlik

Madde 175 – Mükellefler bu kısmında yazılı maksat ve esaslara uymak şartıyla, defterlerini ve muhasebelerini işlerinin bünyesine uygun olarak diledikleri usulu ve tarzda tanzim etmekte serbesttirler. **(Ek: 28/8/1991-3762/1 md.)** Ancak, Maliye ve Gümrük Bakanlığı; muhasebe standartları, tek düzen hesap planı ve mali tabloların çıkarılmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bunları mükellef, şirket ve işletme türleri itibarıyla uygulamaya ve buna ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Ticaret Kanununun ticari defterler hakkındaki hükümleri mahfuzdur.

(Ek : 25/5/1995 - 4108/4 md.) Maliye Bakanlığı, muhasebe kayıtlarını bilgisayar programları aracılığıyla izleyen mükellefler ile bu bilgisayar programlarını üreten gerçek ve tüzel kişilerce uyulması gereken kuralları ve bilgisayar programlarının içermesi gereken asgari hususlar ile standartları ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Elektronik Cihazla veya Tayin Olunacak Usulle Belge Düzenleme:

Mükerrer Madde 242 – (Ek: 28/8/1991 - 3762/3 md.)

1. Maliye ve Gümrük Bakanlığı; mükelleflere, niteliklerini belirlediği elektronik cihazları kullandırmak suretiyle belge düzenletmeye ve kullanılacak özel cihazlardan çıkarılan pulları belgelere ekletmeye yetkilidir. Elektronik cihazlarla düzenlenen belgeler ile özel cihazlardan çıkarılan pulları ihtiva eden belgeler bu Kanun hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş belge hükmündedir.

(Ek: 28/12/2001-4731/4 md.) Elektronik defter, şekil hükümlerinden bağımsız olarak bu Kanuna göre tutulması zorunlu olan defterlerde yer alması gereken bilgileri kapsayan elektronik kayıtlar bütünüdür.

Elektronik belge, şekil hükümlerinden bağımsız olarak bu Kanuna göre düzenlenmesi zorunlu olan belgelerde yer alan bilgileri içeren elektronik kayıtlar bütünüdür.

Elektronik kayıt, elektronik ortamda tutulan ve elektronik defter ve belgeleri oluşturan, elektronik yöntemlerle erişimi ve işlenmesi mümkün olan en küçük bilgi ögesini ifade eder.

Bu Kanunda ve diğer vergi kanunlarında defter, kayıt ve belgelere ilişkin olarak yer alan hükümler elektronik defter, kayıt ve belgeler için de geçerlidir. Maliye Bakanlığı, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkilidir.

Maliye Bakanlığı; elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafaza ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması ve düzenlenmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye, elektronik ortamda tutulmasına ve düzenlenmesine izin verilen defter ve belgelerde yer alması gereken bilgileri internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında Maliye Bakanlığına veya belirleyeceği gerçek veya tüzel kişilere aktarma zorunluluğu getirmeye, bilgi aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım usul ve esaslarını düzenlemeye ve denetlemeye yetkilidir.

Elektronik cihazların belirlenen niteliklere uygunluğu 6.12.1984 gün ve 3100 sayılı Kanunun 5 inci maddesine göre kurulan komisyonun görüşü alınarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca onaylanır.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, elektronik cihazlarla veya kullanılacak özel cihazlardan çıkarılan pulları ekletmek suretiyle belge düzenleme yetkisini; iş grupları, sektörler, bölgeler, yerleşim birimleri, yıllık hasılat tutarları itibariyle veya sabit bir işyerinde faaliyet gösterilip gösterilmediğine göre ayrı ayrı veya topluca kullanabilir.

Mükellefler, 3100 sayılı Kanuna göre nitelikleri belirlenen ödeme kaydedici cihazlar ile birinci fıkrada belirtilen cihazları piyasadan temin edebilecekleri gibi, Maliye ve Gümrük Bakanlığından da temin edebilirler. Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu cihazları temin etmeye, zimmet karşılığı vermeye bu konularla ilgili bütçe işlemlerini yapmaya ve diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Bakanlıkça zimmet karşılığı verilen cihazların bozulması, çalınması gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelmesi halinde cihaz bedelinin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre mükelleften tahsili yoluna gidilir.

Yetki:

Mükerrer Madde 257 – (Ek : 30/12/1980 - 2365/45 md.)

(Değişik birinci fıkra : 22/7/1998 - 4369/5 md.) Maliye Bakanlığı;

1. Mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya, bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya,

2. Mükelleflere muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri

zorunluluğunu getirmeye ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirlemeye,

3. Tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, bu şekilde tutulacak defter ve kayıtların kopyalarının Maliye Bakanlığında veya Muhafaza etmekle görevlendireceği kurumlarda saklanması zorunluluğu getirmeye, bu konuda uygulama usul ve esaslarını belirlemeye,

4. **(Değişik: 16/7/2004-5228/8 md.)** Bu Kanunun 149 uncu maddesine göre devamlı bilgi vermek zorunda olanlardan istenilen bilgiler ile vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususlarında izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim ve bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bu zorunluluğu beyanname, bildirim veya bilgi çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya, **(Ek ibare: 3/7/2005 – 5398/23 md.)** kanuni süresinden sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannameler üzerine düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarnameleri mükellefe, vergi sorumlusuna veya bunların elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda tebliğ etmeye ve buna ilişkin usûl ve esasları belirlemeye,⁽²⁾

5. Vergi kanunlarının uygulanmasıyla ilgili olarak levha kullandırma ve asma zorunluluğu getirmeye ve kaldırmaya,

6. **(Ek: 3/7/2005 – 5398/23 md.)** Vergi güvenliğini sağlamak amacıyla niteliklerini belirleyip onayladığı elektrikli, elektronik, manyetik ve benzeri cihazlar ve sistemleri kullandırmaya, bu cihaz ve sistemler vasıtasıyla bandrol, pul, barkod, halogram, kupür, damga, sembol gibi özel etiket ve işaretlerin kullanılmasına ilişkin zorunluluk getirmeye, uygulamaya ait usûl ve esasları belirlemeye,

Yetkilidir.

(Değişik : 21/1/1983 - 2791/5 md.) Bu Kanuna göre düzenlenecek belgelerle bunlara ek olarak düzenlenecek belgelerin, üçüncü şahıslara basım ve dağıtım işlerinin yaptırılması ile ilgili şekil, şart, usul ve esaslar ve bunlara uyulmaması halinde uygulanacak cezai şartlar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Resmi Gazete'de yayınlanacak yönetmelikle belirlenir.

(Ek : 24/6/1994 - 4008/7 md.) Maliye Bakanlığı, birinci fıkrada yazılı belge tasdik işlemini; noterlere, kanunla kurulmuş mesleki kuruluşlara veya uygun göreceği diğer mercilere yaptırmaya, ticari kazançları (basit usulde) tespit edilen gelir vergisi mükelleflerine özel bir defter tutturmaya ve bu konulara ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(Ek fıkra: 16/7/2004-5228/8 md.) Birinci fıkranın (4) numaralı bendi uyarınca Maliye Bakanlığının beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususunda izin vermesi veya zorunluluk getirmesi halinde, (mükellef veya vergi sorumlusu ile gönderme işini yapacak kişiler arasında özel sözleşme düzenlenmek kaydıyla) elektronik ortamda gönderilen beyanname ve bildirimler, mükellef veya vergi sorumlusu tarafından verilmiş addolunur.

(Ek fıkra: 3/7/2005 – 5398/23 md.) Kanuni süresi geçtikten sonra kendiliğinden veya pişmanlık talepli olarak verilen beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesi üzerine elektronik ortamda düzenlenen tahakkuk fişi ve/veya ihbarnameler mükellef, vergi sorumlusu veya bunların elektronik ortamda beyanname gönderme yetkisi verdiği gerçek veya tüzel kişiye elektronik ortamda iletilir. Bu ileti tahakkuk fişi ve/veya ihbarnamenin muhatabına tebliği yerine geçer.

RESMÎ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK ESAS VE USULLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmi Gazete Tarihi :02.12.2004

Resmi Gazete Sayısı :25658

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; resmî yazışma kurallarını belirlemek, bilgi ve belge alışverişinin sağlıklı, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütülmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 2 nci ve 33 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

a) Resmî yazı: Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında veya gerçek ve tüzel kişilerle iletişimlerini sağlamak amacıyla yazılan yazı, resmî belge, resmî bilgi ve elektronik belgeyi,

b) Resmî belge: Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında veya gerçek ve tüzel kişilerle iletişimlerini sağlamak amacıyla oluşturdukları, gönderdikleri veya sakladıkları belirli bir standart ve içeriği olan belgeleri,

c) Resmî bilgi: Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında veya gerçek ve tüzel kişilerle iletişimleri sırasında metin, ses ve görüntü şeklinde oluşturdukları, gönderdikleri veya sakladıkları bilgileri,

d) Elektronik ortam: Belge ve bilgilerin üzerinde bulunduğu her türlü bilgisayar, gezgin elektronik araçları, bilgi ve iletişim teknolojisi ürünlerini,

e) Elektronik belge: Elektronik ortamda oluşturulan, gönderilen ve saklanan her türlü belgeyi,

f) Dosya planı: Resmî yazıların hangi dosyaya konulacağını gösteren kodlara ait listeyi,

g) Yazı alanı: Yazı kağıdının üst, alt, sol ve sağ kenarından 2,5 cm boşluk bırakılarak düzenlenen alanı,

h) Güvenli elektronik imza: Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzayı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Resmî Yazışma Ortamları, Nüsha Sayısı, Belge Boyutu ve Yazı Tipi

Resmî yazışma ortamları ve güvenlik

Madde 5 — Kamu kurum ve kuruluşları arasında yazılı iletişim, kâğıt kullanılarak veya elektronik ortamda yapılır.

Kâğıtla yapılan resmî yazışmalarda daktilo veya bilgisayar kullanılır. Bu tür yazışmalar, yazının içeriğine ve ivedilik durumuna göre faks ile de gönderilebilir. Faksla yapılan yazışmalarda, yazıda belirtilen hususlarda hemen işlem yapılabilir, ancak bunların beş gün içerisinde resmî yazı ile teyidinin yapılması gerekir.

Elektronik ortamdaki yazışmalar ilgili mevzuatta belirtilen güvenlik önlemlerine uyularak yapılır.

Elektronik ortamda yapılan yazışmalar bu ortamın özellikleri dikkate alınarak kaydedilir, dosyalanır ve ilgili yere iletilir. Gerekli durumlarda, gelen yazı kağıda dökülerek de işleme alınır.

Her kurum kendisi ve gerektiğinde kurum içindeki birimler adına resmî elektronik posta (e-posta) adresi belirler. Bu adreslerin belirlenmesinde koordinasyon Başbakanlık tarafından yapılır. Elektronik ortamdaki resmî yazışmalar bu adresler arasında yapılır.

Kamu kurum ve kuruluşları elektronik ortamda yapılacak yazışmalarda, bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla gerekli düzenlemeleri yapabilir.

Nüsha sayısı

Madde 6 — Kağıt kullanılarak hazırlanan resmî yazılar en az iki nüsha olarak düzenlenir.

Belge boyutu

Madde 7 — Resmî yazışmalarda A4 (210x297 mm) ve A5 (210x148 mm) boyutunda kağıt kullanılır.

Yazı tipi ve karakter boyutu

Madde 8 — Bilgisayarla yazılan yazılarda "Times New Roman" yazı tipi ve 12 karakter boyutunun kullanılması esastır. Rapor, form ve analiz gibi özelliği olan metinlerde farklı yazı tipi ve karakter boyutu kullanılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Resmî Yazıların Bölümleri

Başlık

Madde 9 — Başlık, yazıyı gönderen kurum ve kuruluşun adının belirtildiği bölümdür. Bu bölümde amblem de yer alabilir.

Başlık, kağıdın yazı alanının üst kısmına ortalanarak yazılır.

İlk satıra "T.C." kısaltması, ikinci satıra kurum ve kuruluşun adı büyük harflerle, üçüncü satıra ise ana kuruluşun ve birimin adı küçük harflerle ortalanarak yazılır. Başlıkta yer alan bilgiler üç satırı geçemez.

Bakanlıklar ile bağı ve ilgili kuruluşların taşra teşkilatlarında kullanılan başlıklar 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak düzenlenir.

Bölge müdürlüklerinde ise bakanlığın adının altına hangi bölge teşkilatı olduğu yazılır (Örnek:1).

Sayı ve evrak kayıt numarası

Madde 10 — Sayı ve evrak kayıt numarası, dosya planına göre verilir, başlığın son satırından iki aralık aşağıda ve yazı alanının en solundaki "Sayı:" yan başlığından sonra yazılır.

Bu ifadeden sonra kod numarası verilir. Kod numarasından sonra kısa çizgi (-) işareti konularak dosya numarası, dosya numarasından sonra (-) işareti konularak evrak kayıt numarası yazılır. Genel evrak biriminden sayı verilmesi durumunda araya eğik çizgi (/) işareti konulur.

Evrak kayıt numarası, yazıyı gönderen birimde ve/veya kurumun genel evrak biriminde aldığı numaradır (Örnek: 2).

Resmî yazışmalarda Başbakanlık tarafından belirlenen kodlama sistemine ve dosya planına uyulması zorunludur.

Tarih

Madde 11 — Yazının yetkili amir tarafından imzalanarak ilgili birimden sayı verildiği zamanı belirten tarih bölümü, sayı ile aynı hizada olmak üzere yazı alanının en sağında yer alır.

Tarih; gün, ay ve yıl rakamla, aralarına (/) işareti konularak yazılır.

Konu

Madde 12 — Konu, sayının bir aralık altına "Konu:" yan başlığından sonra, başlık bölümündeki "T.C." kısaltması hizasını geçmeyecek biçimde yazılır. Yazının konusu, anlamlı ve özlü bir şekilde ifade edilir.

Gönderilen makam

Madde 13 — Gönderilen makam; yazının gönderildiği kurum, kuruluş ve kişi ile bunların bulundukları yeri belirtir. Bu bölüm; konunun son satırından sonra, yazının uzunluğuna göre iki-dört aralık aşağıdan ve kağıdı ortalayacak biçimde büyük harflerle yazılır. Yazının gönderildiği yerin belirlenmesine ilişkin diğer hususlar parantez içinde küçük harflerle ikinci satıra yazılır.

Kuruluş dışına gönderilen yazılarda, gerekiyorsa yazının gideceği yerin adresi küçük harflerle ve başlığın ilk satırının hizasında, iki aralık bırakılarak ayrıca belirtilir.

Kişilere yazılan yazılarda; "Sayın" kelimesinden sonra ad küçük, soyadı büyük, unvan ise küçük harflerle yazılır (Örnek: 3).

İlgi

Madde 14 — İlgi, yazılan yazının önceki bir yazıya ek ya da karşılık olduğunu veya bazı belgelere başvurulması gerektiğini belirten bölümdür.

"İlgi:" yan başlığı, gönderilen makam bölümünün iki aralık altına ve yazı alanının soluna küçük harflerle yazılır.

İlgide yer alan bilgiler bir satır geçerse, "İlgi" kelimesinin altı boş bırakılarak ikinci satıra yazılır.

İlginin birden fazla olması durumunda, a, b, c gibi küçük harfler yanlarına ayrıç işareti ") " konularak kullanılır.

İlgide, " tarihli ve sayılı" ibaresi kullanılır.

İlgide yazının sayısı, kurum veya birimin dosya kodu tam olarak belirtilir. İlgı, tarih sırasına göre yazılır. Yazı aynı konuda birden fazla makamın yazısına karşılık veya daha önce yazılmış çok sayıda yazıyla ilgili ise bunların hepsi belirtilir (Örnek: 4).

Metin

Madde 15 — Metin, "İlgı"den sonra başlayıp "İmza"ya kadar süren kısımdır.

Metne, "İlgı"nin son satırından itibaren iki aralık, "İlgı" yoksa gönderilen yerden sonra üç aralık bırakılarak başlanır.

Metindeki kelime aralarında ve nokta, virgül, soru işareti gibi yazı unsurlarının arasında bir vuruş boşluk bırakılır.

Paragraf başlarına yazı alanının 1.25 cm içerisinde başlanır. Paragraf başı yapılmadığı durumlarda paragraflar arasında bir satır aralığı boşluk bırakılır (Örnek: 5-A, B).

Metin içinde geçen sayılar rakamla ve/veya yazı ile yazılabilir. Önemli sayılar rakam ile yazıldıktan sonra parantez içerisinde yazı ile de gösterilebilir.

Metin içinde veya çizelgelerde üçlü gruplara ayrılarak yazılan büyük sayılarda gruplar arasına nokta (22.465.660), sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için ise virgül (25,33 -yirmi beş tam yüzde otuz üç) kullanılır.

Yazı, Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan İmla Kılavuzu ile Türkçe Sözlük esas alınarak dil bilgisi kurallarına göre yaşayan Türkçe ile yazılır.

Metinde zorunlu olmadıkça yabancı kelimelere yer verilmez ve gereksiz tekrardan kaçınılır. Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan İmla Kılavuzu'nda bulunmayan kısaltmaların kullanılmasının zorunlu olduğu durumlarda, kısaltmanın ilk kullanıldığı yerde parantez içinde kısaltmanın açık biçimi gösterilir.

Alt makama yazılan yazılar "Rica ederim.", üst ve aynı düzey makamlara yazılan yazılar "Arz ederim.", üst ve alt makamlara dağıtımlı olarak yazılan yazılar "Arz ve rica ederim." biçiminde bitirilir.

İmza

Madde 16 — Metnin bitiminden itibaren iki-dört aralık boşluk bırakılarak yazıyı imzalayacak olan makam sahibinin adı, soyadı ve unvanı yazı alanının en sağına yazılır. İmza ad ve soyadın üzerinde bırakılan boşluğa atılır. Elektronik ortamda yapılacak yazışmalarda, imza yetkisine sahip kişi yazıyı, güvenli elektronik imzası ile imzalar.

Yazıyı imzalayanın adı küçük, soyadı büyük harflerle yazılır. Unvanlar ad ve soyadın altına küçük harflerle yazılır. Akademik unvanlar ismin ön tarafına küçük harflerle ve kısaltılarak yazılır.

Yazıyı imzalayacak olan makam, yazının gideceği makama göre kurum/kuruluşun "imza yetkileri yönergesi"ne veya yetkili makamlarca verilen imza-yetkisine uyularak seçilir.

Yazıyı makam sahibi yerine yetki devredilen kişi imzaladığında, imzalayanın ad ve soyadı birinci satıra, yetki devredeninin makamı "Başbakan a.", "Vali a." ve "Rektör a.", biçiminde ikinci satıra, imzalayan makamın unvanı ise üçüncü satıra yazılır.

Yazı vekaleten imzalandığında, imzalayanın ad ve soyadı birinci satıra, vekalet bırakanın makamı "Başbakan V.", "Vali V." ve "Rektör V." biçiminde ikinci satıra yazılır (Örnek: 6-A).

Yazının iki yetkili tarafından imzalanması durumunda üst makam sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası sağda (Örnek: 6-B); ikiden fazla yetkili tarafından imzalanması durumunda üst makam sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası solda olmak üzere yetkililer makam sırasına göre soldan sağa doğru sıralanır (Örnek: 6-C).

Atama kararnamelerinde imza bölümü, Örnek: 6-D'de olduğu biçimde düzenlenir.

Onay

Madde 17 — Onay gerektiren yazılar ilgili birim tarafından teklif edilir ve yetkili makam tarafından onaylanır.

Yazı onaya sunulurken imza bölümünden sonra uygun satır aralığı bırakılarak yazı alanının ortasına büyük harflerle "OLUR" yazılır. "OLUR"un altında onay tarihi yer alır.

Onay tarihinden sonra imza için uygun boşluk bırakılarak onaylayanın adı, soyadı ve altına unvanı yazılır (Örnek: 7-A).

Yazıyı teklif eden birim ile onay makamı arasında makamlar varsa bunlardan onay makamına en yakın yetkili "Uygun görüşle arz ederim." ifadesiyle onaya katılır. Bu ifade, teklif eden birim ile onay bölümü arasına uygun boşluk bırakılarak yazılır ve yazı alanının solunda yer alır (Örnek: 7-B).

Elektronik ortamda hazırlanan yazıya onay verecek yetkili kişi resmî yazıyı güvenli elektronik imzası ile imzalar.

Ekler

Madde 18 — Yazının ekleri imza bölümünden sonra uygun satır aralığı bırakılarak yazı alanının soluna konulan "EK/EKLER:" ifadesinin altına yazılır.

Ek adedi birden fazla ise numaralandırılır. Ek listesi yazı alanına sığmayacak kadar uzunsa ayrı bir sayfada gösterilir.

Yazı eklerinin dağıtımdaki bazı yerlere gönderilmediği durumlarda, "Ek konulmadı" ya da "Ek-.... konulmadı", bazı eklerin konulması durumunda ise, "Ek-.... Konuldu" ifadesi yazılır (Örnek: 8).

Dağıtım

Madde 19 — Dağıtım, yazıların gereği ve bilgi için gönderildiği yerlerin protokol sırası esas alınarak belirtildiği bölümdür. "EKLER"den sonra uygun satır aralığı bırakılarak yazı alanının soluna "DAĞITIM:" yazılır. Ek yoksa dağıtım EKLER'in yerine yazılır.

Yazının gereğini yerine getirme durumunda olanlar, "Gereği" kısmına, yazının içeriğinden bilgilendirilmesi istenenler ise "Bilgi" kısmına protokol sırasıyla yazılır. "Gereği" kısmı dağıtım başlığının altına, "Bilgi" kısmı ise "Gereği" kısmı ile aynı satıra yazılır.

"Bilgi" kısmı yoksa, kurum ve kuruluş adları doğrudan "DAĞITIM" başlığının altına yazılır (Örnek: 9-A, B).

Paraf

Madde 20 — Yazının kurum içinde kalan nüshası, yazıyı hazırlayan ve kurum tarafından belirlenen en fazla 5 görevli tarafından paraf edilir. Paraflar, adres bölümünün hemen üstünde ve yazı alanının solunda yer alır.

Elektronik ortamda yapılan yazışmalarda paraflar elektronik onay yoluyla alınır.

Yazıyı paraflayan kişilerin unvanları gerektiğinde kısaltılarak yazılır, (:) işareti konulduktan sonra büyük harfle adının baş harfi ve soyadı yazılır. El yazısı ile tarih belirtilerek paraflanır (Örnek: 10).

Koordinasyon

Madde 21 — Başka birimlerle işbirliği yapılarak hazırlanan yazılarda, paraf bölümünden sonra bir satır aralığı bırakılarak "Koordinasyon:" yazılır ve işbirliğine dahil olan personelin unvan, ad ve soyadları paraf bölümündeki biçime uygun olarak düzenlenir (Örnek: 11).

Adres

Madde 22 — Yazı alanının sınırları içinde kalacak şekilde sayfa sonuna soldan başlayarak yazıyı gönderen kurum ve kuruluşun adresi, telefon ve faks numarası, e-posta adresi ve elektronik ağ sayfasını içeren iletişim bilgileri yazılır. İletişim bilgileri yazıdan bir çizgi ile ayrılır.

Yazının gönderildiği kurum ve kişilerin, gerektiğinde daha ayrıntılı bilgi alabilmeleri için başvuracakları görevlinin adı, soyadı ve unvanı adres bölümünün sağında yer alır (Örnek: 12).

Gizli yazılar

Madde 23 — Yazı gizlilik derecesi taşıyorsa, gizlilik derecesi belgenin üst ve alt ortasına büyük harflerle kırmızı renkli olarak belirtilir. Gizlilik dereceleri; çok gizli, gizli, özel, hizmete özel şeklinde görev alanı ve hizmet özelliğine göre kurum veya kuruluşça belirlenir (Örnek: 5-A, B).

İvedi ve günlük yazılar, tekit yazısı

Madde 24 — Öncelik verilmesi gereken durumlarda yazıya cevap verilmesi gereken tarih metin içinde, yazının ivedi ve günlük olduğu ise sayfanın sağ üst kısmında büyük harflerle kırmızı renkli olarak belirtilir. Yazıyı alan bu ivediliğin gereğini yapmakla yükümlüdür (Örnek: 5-A, B).

Resmî yazılara uygun sürede cevap verilmemesi durumunda ilgili kurum ve kuruluşlara tekit yazısı yazılır.

Sayfa numarası

Madde 25 — Sayfa numarası, yazı alanının sağ altına toplam sayfa sayısının kaçıncısı olduğunu gösterecek şekilde verilir (Örnek: 1/9, 2/7, 5/32).

Aslına uygunluk onayı

Madde 26 — Bir yazıdan örnek çıkartılması gerekiyorsa örneğinin uygun bir yerine "Aslının aynıdır" ifadesi yazılarak imzalanır ve mühürlenir.

Kurum ve kuruluşlar elektronik ortamdaki belgelerin değiştirilmesini ve aslına uygun olmayan biçimde çoğaltılmasını önleyen teknik tedbirleri alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Resmî Yazıların Gönderiliş ve Alınışlarında Yapılacak İşlemler

Kayıt kaşesi

Madde 27 — Gelen evrak, Örnek 13'te yer alan kayıt kaşesi kullanılarak kaydedilir. Kamu kurum ve kuruluşları Örnek 13'te yer alan kaşeyi örnek olarak kendilerine uygun bir kaşe hazırlar ve kullanırlar. Bu kaşeler evrakın arka yüzüne basıldıktan sonra evrakın tarih ve sayısı yazılır, ünite içinde hangi bölümü ilgilendiriyorsa o bölümün karşısına gereği yapılmak veya bilgi vermek maksadıyla (x) işareti konulur. Ek olduğunda bunların adedi en alt sütunda rakamla belirtilir.

Elektronik ortamda yapılan yazışmalarda, doğrulama yapıldıktan sonra yazı ilgili birime gönderilir.

Yazıların gönderilmesi

Madde 28 — Yazıyı gönderenin iletişim bilgileri zarfın sol üst köşesinde, yazının gideceği yerin iletişim bilgileri ise zarfın ortasında yer alır. Yazının gizlilik derecesi zarfın üst ve alt ortasına, ivedilik derecesi ise sağ üst köşeye gelecek biçimde kırmızı renkle belirtilir.

Çok gizli yazılar çift zarf ile gönderilir. İç zarfa yazı konulur, zarfın kapanma yerlerine hazırlayanın parafları atılır ve saydam bant ile paraflar örtülecek şekilde zarf kapatılır. İç zarfın üzerine de iletişim bilgileri yazılarak, yazının çok gizli olduğu zarfın üst ve alt ortasına, varsa ivedilik derecesi sağ üst köşeye gelecek biçimde kırmızı renkle belirtilir.

İç zarf ve Örnek 14'te gösterilen iki suret evrak senedi dış zarfın içine konularak gizlilik derecesi olmayan yazılar gibi kapatılıp, üzerine gideceği yer ve evrak sayısı yazılır. Dış zarfın üzerinde gizlilik derecesi bulunmaz, varsa ivedilik derecesi kırmızı renkli olarak belirtilir.

Elektronik ortamdaki yazışmalar kurum ve kuruluşların e-posta adresi üzerinden yapılır.

Elektronik ortamda yapılan yazışmaların ve gönderilen belgelerin gizli olması durumunda bunlar bir iletinin ekinde gönderilir ve iletinin konu kısmına gizlilik derecesi yazılır.

"Çok gizli" gizlilik dereceli yazıların alınması

Madde 29 — "Çok gizli" gizlilik dereceli yazılarda, dış zarfı açan görevli iç zarf üzerinde yer alan "çok gizli" ibaresini gördüğünde zarfı açmadan yetkili makama sunar. Bu görevli dış zarfın içinde yer alan evrak senedini imzalayarak bir nüshasını gönderen makama iade eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

Madde 30 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 31 — Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÖRNEK: 1-BAŞLIK

T.C.
BAŞBAKANLIK
İdareyi Geliştirme Başkanlığı

T.C.
BAŞBAKANLIK
Devlet Personel Başkanlığı

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

T.C.
BORÇKA KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Karayolları Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü

ÖRNEK: 2- SAYI

Sayı: B.02.0.İGB-16-717-752/89

Sayı: B.02.2.TCZ-21-932/467

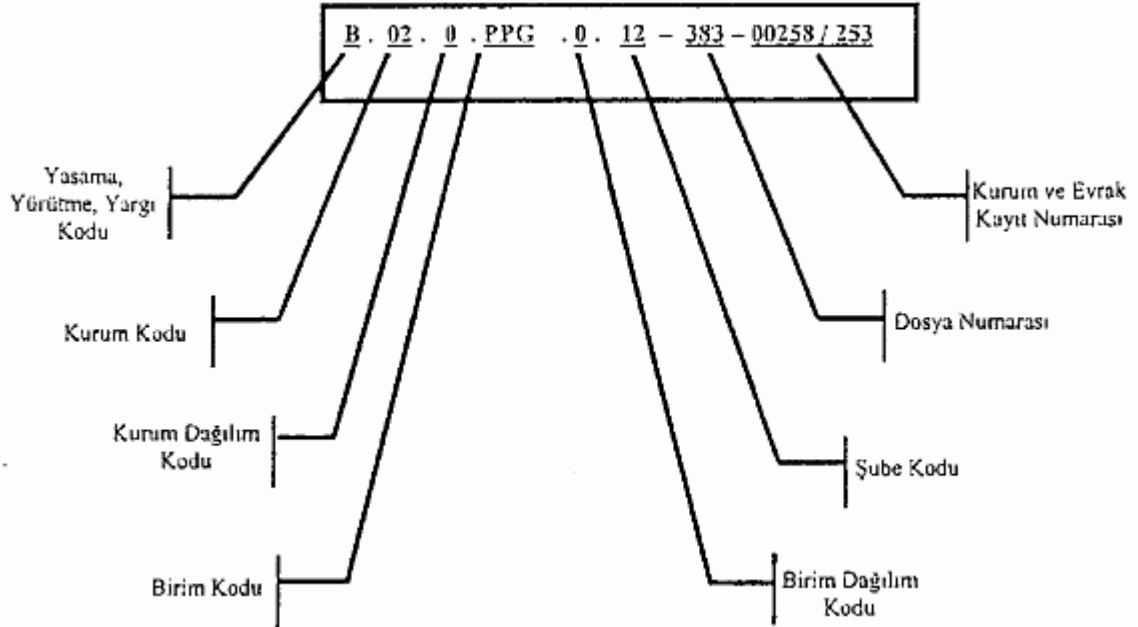
Sayı: B.08.4.MEM.202-148-694/253

OAA.B.CCC.D.EEE.FF.GG
1 2 3 4 5 6 7

1. Bölüm: Kurum Kodu
2. Bölüm: Kurum Dağılım Kodu
3. Bölüm: Birim Kodu
4. Bölüm: Birim Dağılım Kodu
5. Bölüm: Alt Birim Kodu
6. Bölüm: Ayrıntılı Alt Birim Kodu
7. Bölüm: Alt Tali (Şube) Kodu

YAZIŞMALARDAKİ KOD DAĞILIMI

ÖRNEK: 3-GÖNDERİLEN MAKAM

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA
(Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü)

ANKARA VALİLİĞİNE
(İl Milli Eğitim Müdürlüğü)

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

Sayın Prof. Dr. Recep TOPARLI
Türk Dil Kurumu Başkan Danışmanı

ÖRNEK: 4-İLGİ

- İlgi: a) 13/04/2004 tarihli ve B.02.0.İGB.542/263 sayılı yazı,
b) 28/09/2004 tarihli ve B.02.0.DİB.482-03/281 sayılı yazı,
c) 30/09/2004 tarihli ve B.05.0.PGM.0.06.00.02-03-9804 sayılı yazı.

ÖRNEK: 5-A SAYFA DÜZENİ
GİZLİLİK DERECEŚİ

T.C.
BAŞBAKANLIK
İdareyi Geliştirme Başkanlığı
İki satır aralığı

İVEDİ
15/07/2004

Sayı : .....

Konu : .....
.....

İki-dört satır aralığı

..... BAKANLIĞINA

İki satır aralığı

İlgi : a) .....
.....
b) .....
.....

İki satır aralığı

.....
.....
.....
.....
.....
.....

İki- dört satır aralığı

(İmza)
Adı Soyadı
Başbakan a.
Müsteşar

Uygun satır aralığı

EKLER :
1- Yazı örneğı (....sayfa)
2- Yönetmelik (....sayfa)

Uygun satır aralığı

DAĞITIM:
Gereğı:

Bilgi:

.....
.....

.....
.....

GİZLİLİK DERECEŚİ

Meşrutiyet Cad. 24/5-6 Yenışehir 06640 ANKARA
Telefon: (0 312) 419 97 26 Faks: (0 312) 418 81 90
e-posta: icare@basbakanlik.gov.tr Elektronik Ağ: www.basbakanlik.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: H. KARA Uzman

ÖRNEK: 6 İMZA

ÖRNEK: 6-A

İmza
Adı Soyadı
Başbakan a.
Müsteşar

İmza
Adı Soyadı
Vali a.
Vali Yardımcısı

İmza
Adı Soyadı
Başbakan V.

ÖRNEK: 6-B

İmza
Adı Soyadı
Genel Müdür Yardımcısı

İmza
Adı Soyadı
Genel Müdür

ÖRNEK: 6-C

İmza
Adı Soyadı
Genel Müdür

İmza
Adı Soyadı
Genel Müdür Yardımcısı

İmza
Adı Soyadı
Daire Başkanı

ÖRNEK: 6-D (Atama Kararnameleri)

CUMHURBAŞKANI

Başbakan

Bakan

ÖRNEK: 7-A ÖNAY

..... MAKAMINA

[illegible]

İmza
Adı Soyadı
Personel ve Eğitim Daire Başkanı

OLUR
02/07/2004

(Imza)

Adı Soyadı
Genel Müdür

MAKAMINA

ÖRNEK: 8-EKLER

EKLER:

- 1- Yazı örneği (... sayfa)
- 2- Yönetmelik (... sayfa)

EKLER:

- 1- Rapor (... sayfa)
- 2- Disket (... adet)

DAĞITIM:

Adalet Bakanlığına
İçişleri Bakanlığına (Ek-1 konulmadı)
Dışişleri Bakanlığına (Ek konulmadı)
Ulaştırma Bakanlığına (Ek-2 konuldu)

ÖRNEK: 9-DAĞITIM

ÖRNEK: 9-A

DAĞITIM:
Gereği:
Başbakanlığa

Bilgi:
Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine

ÖRNEK: 9-B

DAĞITIM:
81 İl Valiliğine

ÖRNEK: 10-PARAF

08/09/2004 Uzman : H. ÇELİK (Paraf)
08/09/2004 D. Bşk. : İ. GÜNAY (Paraf)
08/09/2004 Gn. Md. : Ö. DEMİR (Paraf)
08/09/2004 Müst. Yrd. : Y. ARSLAN (Paraf)
08/09/2004 Müsteşar : İ. ÇETİNKAYA (Paraf)

Meşrutiyet Cadd. 24/5-6 Yenışehir 06640 ANKARA

Ayrıntılı bilgi için irtibat: H. ÇELİK Uzman

Telefon: (0 312) 419 97 26 Faks: (0 312) 413 81 90

e-posta: idare@basbakanlik.gov.tr Elektronik Ağ: www.basbakanlik.gov.tr

ÖRNEK: 11-KOORDİNASYON

08/09/2004 Uzman : H. KARA (Paraf)
08/09/2004 İd. Geliş. Bşk. : H. KÖKSAL (Paraf)
08/09/2004 Müst. Yrd. : N.ÇAKMAK (Paraf)

Koordinasyon:

08/09/2004 Huk. Müş. : A. USTA (Paraf)
08/09/2004 Müst. Yrd. : N. ÖZCAN (Paraf)

Meşrutiyet Cad. 24/5-6 Yenışehir 06640 ANKARA

Ayrıntılı bilgi için irtibat: H. KARA Uzman

Telefon: (0 312) 419 97 26 Faks: (0 312) 418 81 90

e-posta: idare@basbakanlik.gov.tr Elektronik Ağ: www.basbakanlik.gov.tr

ÖRNEK: 12-ADRES

Meşrutiyet Cad. 24/5-6 Yenışehir 06640 ANKARA

Telefon: (0 312) 419 97 26 Faks: (0 312) 418 81 90

e-posta: idare@basbakanlik.gov.tr Elektronik Ağ: www.basbakanlik.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: H. KARA Uzman

ÖRNEK: 13-KAYIT KAŞESİ
Bakanlıklar ile Bağlı ve İlgili Kuruluşların Merkez Teşkilatında

BAKANLIK	Gereği	Bilgi
MÜSTEŞAR		
Birim		
"		
"		
MÜSTEŞAR YARDIMCILIĞI		
Birim		
"		
"		
MÜSTEŞAR YARDIMCILIĞI		
"		
"		
MÜSTEŞAR YARDIMCILIĞI		
"		
"		
EKLER		
KAYIT	TARİH	
	SAYI	

Taşra Teşkilatında

İZMİR VALİLİĞİ		
İl Millî Eğitim Müdürlüğü		
KAYIT	TARİH	
	SAYI	
HAVALE	GEREĞİ	
	BİLGİ	
DOSYA NO		
EKLER		

ÖRNEK: 14- KONTROLLÜ EVRAK SENEDİ

GÖNDEREN		ALAN	TARİH	SENEDİ HAZIRLAYAN		
Sıra No	Belgenin Konusu (Tarih ve Sayısı)		Kopya Adedi	Kopya No	Ekler	Dil
SENEDİ İADE EDENİN: Adı ve Soyadı : Görevi : İmzası :			Tarih Saat			

ELEKTROMANYETİK UYUMLULUK YÖNETMELİĞİ

(89/336/AT)

Resmi Gazete Tarihi : 02.06.2002

Resmi Gazete Sayısı : 24773

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1–Bu Yönetmeliğin amacı; radyokomünikasyon ile telekomünikasyon ve elektrikli / elektronik cihazlar ile sistemlerin standard ve düzenlemelerle belirlenen normal elektromanyetik ortamında yaydıkları elektromanyetik bozulma seviyeleri ile hem kendi çalışmasını, hem de diğer cihazların çalışmasını engellemeyecek ve kendisi de diğer bozulmalardan etkilenmeyecek şekilde yeterli seviyede yapısal bağışıklığa sahip ve elektrik dağıtım ağlarının kendilerini ve beslemiş oldukları teçhizatlar ile telekomünikasyon ağlarının kendilerini ve bunlara bağlı cihazları etkileyen elektromanyetik bozulmalardan korunmuş olarak imal edilmeleri, belgelendirilmeleri, işaretlenmeleri ve piyasaya arz edilmelerini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, elektromanyetik bozulmaya neden olan veya bu tür bozulmadan performansı etkilenen cihazlara uygulanır ve bu cihazlarla ilgili koruma şartlarını, muayene, belgelendirme ve CE işaretlemesi prosedürlerini kapsar.

Belirli cihazların bu Yönetmelikte belirtilen koruma şartları, bu cihazlara ait özel yönetmelikler yürürlüğe girdiğinde, bu cihazlar veya koruma şartları konusunda bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Radyo amatörleri tarafından kullanılan radyolar (telsizler), Uluslararası Telekomünikasyon Sözleşmesinin 1 nci maddesindeki radyo düzenlemelerinin 53 nolu tanımına göre cihaz ticari olarak piyasada, bulunmuyor ise, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'a dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

b) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,

c) AT: Avrupa Topluluğunu,

d) Komisyon :Avrupa Birliği Komisyonunu,

e) Cihaz : Elektrikli ve /veya elektronik aksamı içeren teçhizatları ve donanımları ile birlikte tüm elektrikli ve elektronik aletleri,

f) Elektromanyetik Bozulma : Elektromanyetik gürültü, istenmeyen sinyal veya yayılma ortamındaki herhangi bir değişiklik nedeniyle bir teçhizat veya sistem ünitesinin ya da bir cihazın performansını azaltabilen elektromanyetik etkileşim,

g) Elektromanyetik Bağışıklık: Elektromanyetik bozulmanın olması halinde, bir cihazın, teçhizat veya sistem ünitesinin kendisinden beklenen performansı kaliteyi düşürmeden sürdürebilme yeteneğini,

h) Elektromanyetik Uyumluluk: Bir cihazın, kendi elektromanyetik ortamında, bu ortama tolerans dışı elektromanyetik bozulmaya yol açmadan ve belirli bir seviyedeki elektromanyetik bozulmalardan etkilenmeden çalışabilme yeteneğini,

i) Onaylanmış Kuruluş: 4703 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulama yönetmeliklerinden Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik ve bu Yönetmelik hükümlerine göre bu Yönetmelik çerçevesinde uygunluk değerlendirme faaliyetinde bulunmak üzere test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları arasından Bakanlık tarafından belirlenerek yetkilendirilen özel veya kamu kuruluşunu,

j) Üretici: Bir ürünü üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi<1 style="mso-bidi-font-style: normal"> ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,

k) CE Uygunluk İşareti: Cihazın bu Yönetmeliğin şartlarına uygun olduğunu ve ilgili uygunluk değerlendirmesi işlemlerine tabi tutulduğunu gösteren işareti,

l) Uygunluk Değerlendirmesi: Cihazın, bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti,

m) AT Uygunluk Beyanı : Cihazın bu Yönetmeliğin şartlarına uygun olarak üretiminin yapıldığını belirten, üretici tarafından düzenlenen yazılı beyanı,

n) AT Tip İnceleme Belgesi : Onaylanmış kuruluş tarafından incelenen cihazın tipinin, bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uygunluğunu tevsik eden belgeyi,

o) Standard: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için bu Yönetmelik kapsamındaki cihazın özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,

p) Uyumlaştırılmış Avrupa Standardı: Avrupa Birliği Komisyonunun talimatı üzerine bir Avrupa Standardizasyon Kuruluşu tarafından hazırlanan ve Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesinde yayımlanan standardı,

r) Uyumlaştırılmış Ulusal Standard: Bir uyumlaştırılmış Avrupa Standardını uyumlaştıran ve Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türk standardı olarak kabul edilip yayımlanan standardı,

s) Ulusal standard: Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan standartları,

t) Piyasaya Arz: Ürünün tedarik ve kullanımı amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan ilk faaliyeti,

u) Piyasa Gözetimi ve Denetimi: Bakanlık tarafından, cihazın piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya cihaz piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının denetlenmesi veya denetlettirilmesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İmalat ve Koruma ile İlgili Genel Şartlar ve Standardlar

İmalat ve koruma ile ilgili genel şartlar

Madde 5 – Cihaz, elektromanyetik uyumluluk bakımından aşağıda belirtilen koruma şartlarını yerine getirmelidir.

a) Cihazın yarattığı elektromanyetik bozulma, radyo ve telekomünikasyon cihazları ve diğer cihazların amaçlandığı gibi çalışmasını sağlayacak seviyeyi geçmemelidir.

b) Cihaz, amaçlandığı gibi çalışmasını sağlayacak seviyede yapısal elektromanyetik bozulma bağışıklığına sahip olmalıdır.

c) Cihaz; sebep olduğu maksimum elektromanyetik bozulma, özellikle EK III'de belirtilen cihazların kullanımını engellemeyecek şekilde imal edilmelidir.

Ayrıca, bütün cihazlar ve özellikle yukarıda belirtilenler, 6 ncı maddede atıfta bulunan standartlara uygun olan cihazların yol açtığı bozulmanın seviyesi de dikkate alınarak, çalışmaları planlanan normal elektromanyetik uyumluluk ortamında sorunsuz çalışma için yeterli seviyede elektromanyetik bağışıklığa sahip olacak şekilde imal edilmelidir.

d) Cihazların amaçlarına uygun kullanımı için gerekli olan bilgiler, cihazla birlikte verilen tanıtma ve kullanma kılavuzunda yer almalıdır.

e) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde atıfta bulunulan uyumlaştırılmış ulusal standartlara, uyumlaştırılmış ulusal standartların bulunmadığı hallerde yine anılan maddede atıfta bulunulan ulusal standartlara uygun olan cihazların genel şartlara uygun olduğu kabul edilir.

f) Üreticinin standartları uygulamadığı veya kısmen uyguladığı veya bu standartların bulunmadığı hallerde, 8 nci maddeye göre test yoluyla belgelendirilmiş olan cihazların genel şartları yerine getirdiği kabul edilir.

Standardlar

Madde 6- Bu Yönetmelik kapsamına giren cihazlarla ilgili Türk Standardları Enstitüsünce belirlenen uyumlaştırılmış ulusal standartlar ile bunların referansları olan uyumlaştırılmış Avrupa standartlarının isimleri, referans numaraları ile bunlara ilişkin değişiklikler, bu standartların ilgili olduğu bu Yönetmelik belirtilmek suretiyle, Bakanlıkça Resmi Gazete'de yayımlanır. Bakanlık bu bilgileri Komisyon'a iletilmek üzere Müsteşarlığa bildirir.

Uyumlaştırılmış ulusal standartların mevcut olmadığı durumlarda Bakanlık bu Yönetmeliğe ek olarak çıkartılacak tebliğle Türk Standardları Enstitüsünce hazırlanan ulusal standartların isimleri ve numaralarını Resmi Gazete'de yayımlar ve bu standartların isimleri, numaraları ve metinlerini Komisyona iletilmek üzere Müsteşarlığa bildirir.

Komisyonun uyumlaştırılmış standartların 5 nci maddede belirtilen şartları tam olarak karşılamadığını veya ulusal standartların söz konusu şartları artık karşılamadığını bildirmesi halinde bu standartların uygulamadan tamamen ve ya kısmen çekilmesi gerektiği hususundaki Komisyon görüşü Bakanlık tarafından değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk Değerlendirme Prosedürleri

Standardların uygulandığı cihazlarda uygunluk değerlendirmesi

Madde 7- Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen standartlar uygulanarak imal edilen cihazların bu Yönetmelik ile uygunluğu, üreticisi tarafından AT Uygunluk Beyanı düzenlenerek belgelendirilir. AT Uygunluk Beyanı cihazın piyasaya sürülmesini takip eden 10 yıl süreyle Bakanlık tarafından istenildiği takdirde incelenmek üzere üretici tarafından muhafaza edilir.

Üreticisi tarafından CE işaretini cihazın üstüne, bu mümkün değilse ambalajın üstüne, tanıtma ve kullanma kılavuzuna veya garanti belgesine okunabilir, görülebilir, sabit ve silinmeyecek bir şekilde iliştilir.

Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (j) bendinde üretici tanımı kapsamında yer alan ilgili tarafın yurt dışında yerleşik olması durumunda, yukarıda belirtilen AT Uygunluk Beyanını muhafaza etme yükümlülüğü cihazı piyasaya ilk arz edene aittir.

AT Uygunluk Beyanı ve CE işareti ile ilgili hükümler EK I'de belirtilmiştir.

CE işaretinin biçimi ve anlamı açısından üçüncü tarafları yanıltabilecek işaretlerin cihaza, ambalajına, tanıtma ve kullanma kılavuzuna veya garanti belgesine eklenmesi yasaktır. CE işaretinin görünmesini ve okunmasını engellemeyecek şekilde cihaza, ambalajına, tanıtma ve kullanma kılavuzuna veya garanti belgesine başka bir işaretleme yapılabilir.

Standardların uygulanmadığı cihazlarda uygunluk değerlendirmesi

Madde 8- Üreticinin 6 ncı maddede belirtilen standartları uygulamadığı veya kısmen uyguladığı yahut bu standartların yetersiz kaldığı durumlarda, cihazın piyasaya sürülmesini takip eden 10 yıl süreyle, Bakanlık tarafından istenildiği takdirde incelenmek üzere, üretici bir teknik dosya bulundurmak zorundadır.

Cihazın tanımın yer aldığı bu dosya, cihazın 5 nci maddedeki koruma şartları ile uygunluğunu gösteren prosedürleri açıklar ve bir test, muayene veya uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınan bir teknik rapor veya belgeyi içerir.

Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (j) bendinde üretici tanımı kapsamında yer alan ilgili tarafın yurt dışında yerleşik olması durumunda teknik dosyayı muhafaza etme yükümlülüğü cihazı piyasaya ilk arz edene aittir.

Cihazın teknik dosyada belirtilenlere uygunluğu, 7 nci maddede belirtilen prosedüre göre belgelendirilir.

Bu maddenin hükümleri doğrultusunda, cihazların 5 nci maddedeki koruma şartlarını sağladığı kabul edilir.

Radyokominikasyon cihazlarında uygunluk değerlendirmesi

Madde 9- Uluslararası Telekomünikasyon sözleşmesinde tanımlandığı şekilde radyokomünikasyon için tasarlanmış cihazlar için üreticisi, 10 ncu maddede belirtilen onaylanmış kuruluşların birinden AT Tip İnceleme Belgesini aldıktan sonra bu cihazın bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu 7 nci maddede belirtilen prosedüre göre belgelendirir.

Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinin 3 üncü fıkrası kapsamında sadece radyo (telsiz) amatörleri için tasarlanmış olması halinde, yukarıda belirtilen cihazlar için bu maddenin 1 nci fıkrası hükmü geçerli değildir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Onaylanmış Kuruluş

Onaylanmış Kuruluş,

Madde 10- Bakanlık tarafından görevlendirilecek onaylanmış kuruluşlar, EK II'deki asgari kriterleri sağlamak zorundadır. Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamındaki uygunluk değerlendirme işlemlerinde faaliyet gösterecek onaylanmış kuruluşların tespitini, tayinini, bildirimini ve statülerinin kaldırılmasını 2001/3531 sayılı "Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik"te belirtilen hükümler çerçevesinde gerçekleştirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Piyasaya Arz, Piyasa Gözetimi ve Denetimi, CE Uygunluk İşaretinin Haksız İliştirilmesi, Genel Şartlara Uygunsuzluk ve Özel Tedbirler

Piyasaya arz

Madde 11- Bu Yönetmeliğin kapsamında bulunan ve bu Yönetmeliğin şartlarını sağlayan cihazların elektromanyetik uyumluluk gerekçesiyle, piyasaya sürülmesi ve hizmete girmesi engellenemez ve yasaklanamaz.

Bakanlık, Yönetmelik kapsamındaki cihazların, gerektiği şekilde monte edilerek bakımı yapıldığında ve amacına uygun olarak kullanıldığında, bu Yönetmeliğin şartlarına uygun olduğunu ve gerekli uygunluk değerlendirme prosedürlerinden geçtiğini gösteren CE işaretini taşıması halinde, piyasaya arzını ve hizmete sunulmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

Piyasa gözetimi ve denetimi

Madde 12-Bakanlık cihazların piyasa gözetimi ve denetimini 2001/3529 sayılı "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik"te belirtilen hükümler çerçevesinde gerçekleştirir. Denetim sonuçlarının olumsuz olması halinde, bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

CE uygunluk işaretinin haksız iliştirilmesi

Madde 13- CE uygunluk işaretinin uygunsuz olarak iliştirilmiş olduğunun tespit edilmesi durumunda, üretici cihazın CE uygunluk işareti ile ilgili hükümlere uygunluğunun sağlanması ve Bakanlık tarafından getirilen şartlar dahilinde ihlalin sona erdirilmesi ile yükümlüdür.

Bu maddenin 1 nci fıkrasında belirtilen söz konusu usulsüzlüğün devam ettiği Bakanlık tarafından tespit edilirse, ilgili cihazın piyasaya sürülmesi yasaklanır veya engellenir yahut piyasadan toplatılmasını sağlamak için uygun tüm tedbirleri alır.

Genel şartlara uygunsuzluk

Madde 14- Bakanlık, beraberinde Üçüncü Bölümde belirtilen uygunluk değerlendirme vasıtalarından birinin bulunduğu cihazın 5 nci maddede belirtilen

şartlara uygun olmadığını tespit etmesi halinde, söz konusu cihazın piyasadan çekilmesini, piyasaya arzının yasaklanmasını veya kısıtlanmasını teminen uygun bütün önlemleri alır.

Bakanlık alınan tedbiri, gerekçeleriyle birlikte ve özellikle de uygunsuzluğun;

1) Cihazın 6 ncı madde belirtilen standartları karşılamaması durumunda, 5 nci maddedeki koruma şartlarını sağlamamasından,

2) 6 ncı maddede belirtilen standartların yanlış uygulanmasından veya bu standartlardaki eksikliklerden, kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirterek, Müsteşarlık aracılığı ile Komisyona bildirir.

Özel tedbirler

Madde 15- Bu Yönetmeliğin hükümleri aşağıda belirtilen özel tedbirlerin uygulanmasını engellemez.

a) Mevcut olan veya olması muhtemel bir elektromanyetik uyumluluk problemini gidermek için cihazın özel bir yerde kullanımı veya hizmete alınması ile ilgili tedbirlerin alınması,

b) Emniyet amacıyla kullanılan ulusal telekomünikasyon ağlarını, alıcı veya verici istasyonlarını korumak için hizmete alınacak cihazların tesisi ile ilgili tedbirlerin alınması.

c) Bu maddenin (a) ve (b) bendlerine göre alınan özel tedbirler Müsteşarlık aracılığı ile Komisyona ve diğer üye ülkelere bildirilir.

ALTINCI BÖLÜM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

İlgili Avrupa Birliği Mevzuatı

Madde 16- Bu Yönetmelik, Avrupa Birliğinin 91/263/EEC, 92/31/EEC ve 93/68/EEC direktifleri ile değişik 89/336/EEC sayılı Elektromanyetik Uyumluluk ile ilgili direktifi dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Bildirim

Madde 17- Bu Yönetmeliğin uygulamaya konulduğu, Müsteşarlık aracılığı ile Komisyona ve Avrupa Birliği üyesi ülkelere bildirilir.

Komite

Madde 18- Bu Yönetmeliğin uygulaması ve işleyişi hususunda Avrupa Birliğinin 83/189/EEC sayılı Avrupa Birliği direktifi kapsamında kurulan, Avrupa Birliğinin bu Yönetmelikle ilgili Komitesinin çalışmalarına iştirak edilir.

Aykırı davranışlarda uygulanacak hükümler

Madde 19- Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışta bulunanlara 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun ve bu Kanun çerçevesinde Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanan mevzuat hükümleri uygulanır.

Düzenlemeler

Madde 20 – Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili mevzuat düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

Geçici Madde 1- Bu Yönetmelik hükümleri yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl sonra zorunlu olarak uygulanır. Bu süre zarfında gerek bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun üretilmiş, gerekse ilgili **zorunlu Türk Standardına uygun üretilmiş ürünler piyasaya arz edilebilir.**

Yürürlük

Madde 21- Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 22- Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

EK I

AT UYGUNLUK BEYANI VE CE UYGUNLUK İŞARETİ

1- AT Uygunluk Beyanı

AT Uygunluk Beyanı aşağıdaki hususları içerir:

- İlgili cihazın tanımı,
- Cihazın uygunluğunun belirtildiği koşulları ve bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğun sağlanması için alınmış ulusal önlemleri,
- Üreticisini sorumlu kılan imza sahibinin kimliği,
- Varsa, onaylanmış bir kuruluşun verdiği AT Tip İnceleme Belgesi.

2- CE Uygunluk İşareti

- CE uygunluk işareti aşağıdaki biçimde CE harflerinden oluşmalıdır:
- CE işaretinin küçültülmesi ya da büyütülmesi halinde yukarıdaki ölçekli resimde verilen oranlara uyulacaktır.

Cihazın başka konuları kapsayan ve CE işaretini öngören diğer yönetmeliklere tabi olduğu durumlarda, CE işareti cihazın diğer yönetmeliklere de uygun olduğunun kabul edildiğini gösterecektir.

Ancak bu yönetmeliklerden biri veya birkaçının, bir geçiş dönemi boyunca, üreticiye uygulama konusunda bir seçme hakkı tanıdığı durumlarda, "CE" uygunluk işareti, sadece uygulanan yönetmelik veya yönetmeliklerin hükümlerine uygunluğu gösterir. Bu durumda, uygulanan yönetmelik veya yönetmeliklerin ilgili hükümleri, cihazın beraberindeki belge, uyarı ve kullanma kılavuzu veya mümkünse bilgi plakasında belirtilmelidir.

CE işaretinin çeşitli bileşenleri tamamen en az 5 mm olabilecek aynı dikey ölçüye sahip olmalıdır.

EK II

ONAYLANMIŞ KURULUŞLARIN

DEĞERLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ KRİTERLER

Bakanlık tarafından tayin edilen kuruluşlar aşağıdaki asgari şartları karşılamalıdır:

1. Personel ve gerekli araç ve ekipmanların varlığı,
2. Personelin teknik yeterliliği ve mesleki tecrübe,
3. İdari ve teknik personelin, söz konusu ürünle doğrudan ya da dolaylı bağlantısı olan tüm çevre, grup ya da kişilerle ilgili olarak, bu Yönetmelikte öngörülen testlerin yapılması, raporların hazırlanması, belgelerin verilmesi ve doğrulama işlevinin gerçekleştirilmesindeki bağımsızlığı,
4. Personel tarafından mesleki gizliliğin muhafaza edilmesi,
5. Ulusal mevzuat dahilinde Devlet güvencesi olmadığı sürece, kamu sorumluluk sigortasının bulunması.

Yukarıda yer alan madde 1 ve madde 2'deki şartların karşılanıp karşılanmadığı, Bakanlıkça belli aralıklarla kontrol edilir.

EK III

TEMEL KORUMA ŞARTLARININ AÇIKLAYICI LİSTESİ

Cihazın yarattığı azami elektromanyetik bozulma, özellikle aşağıdaki cihazların kullanılmasını engellemeyecek şekilde olmalıdır.

- (a) Ev tipi radyo ve televizyon alıcıları
- (b) Endüstriyel imalat ekipmanları
- (c) Seyyar telsizler
- (d) Mobil radyo ve ticari radyo telefon ekipmanları
- (e) Tıbbi ve bilimsel cihazlar
- (f) Bilgi teknolojisi ekipmanları
- (g) Ev aletleri ve ev tipi elektronik ekipmanlar
- (h) Hava ve deniz radyo ekipmanları
- (i) Eğitim amaçlı elektronik ekipmanlar
- (j) Telekomünikasyon şebekeleri ve cihazları
- (k) Radyo ve televizyon yayın vericileri
- (l) Her türlü ampül ve floresan lambalar

Cihazlar ve özellikle de (a) ila (l) arası fıkralarda belirtilen cihazlar, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen standartlara uygun cihazın yarattığı bozulma seviyelerini dikkate alarak, cihazın engelsiz çalışmasını sağlamak için cihazın çalışacağı normal elektromanyetik uyumluluk ortamında yeterli seviyede elektromanyetik bağışıklığa sahip olacak şekilde imal edilmelidir.

Cihazın amacı doğrultusunda kullanılmasını sağlamak için gerekli bilgiler, cihazla birlikte bulunan talimatlarda yer almalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ELEKTRONİK VERİLERİNE ULAŞILABİLECEK

KURUMLARA İLİŞKİN MEVZUAT

KAMU İHALE KANUNU

Kanun Numarası : 4734
Kabul Tarihi : 04/01/2002
Resmî Gazete Tarihi : 22/01/2002
Resmî Gazete Sayısı : 24648

İhale ilân süreleri ve kuralları

Madde 13- (Değişik: 30/7/2003-4964/9 md.)

Bütün isteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için yeterli süre tanımak suretiyle;

a) Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden;

1) Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az kırk gün önce,

2) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilânları, son başvuru tarihinden en az ondört gün önce,

3) Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az yirmibeş gün önce,

Resmî Gazetede en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır.

Yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

b) Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede belirtilen eşik değerlerin altında kalan ihalelerden;

1) Yaklaşık maliyeti otuzmilyar Türk Lirasına kadar olan mal veya hizmet alımları ile altmışmilyar Türk Lirasına kadar olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yedi gün önce ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin en az ikisinde,

2) Yaklaşık maliyeti otuzmilyar ile altmışmilyar Türk Lirası arasında olan mal veya hizmet alımları ile altmışmilyar ile beşyüzmilyar Türk Lirası arasında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az ondört gün önce Resmî Gazetede ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,

3) Yaklaşık maliyeti altmışmilyar Türk Lirasının üzerinde ve eşik değerinin altında olan mal veya hizmet alımları ile beşyüzmilyar Türk Lirasının üzerinde ve eşik değerinin altında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yirmibir gün önce Resmî Gazetede ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,

En az birer defa yayımlanmak suretiyle ilân edilerek duyurulur.

Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlerin altında kalan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik ilânlarının son başvuru tarihinden en az yedi gün önce (b) bendindeki süre hariç diğer usullere göre yapılması ve ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden önce (b) bendindeki sürelerle göre davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

İlân edilecek ihalelerden hangilerinin, ayrıca Basın İlân Kurumu aracılığıyla Türkiye çapında dağıtımı olan gazetelerin birinde ilân edileceğini belirlemeye Kurum yetkilidir.

İhalenin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler bir tutanakla belgelenir.

İdareler, yukarıda belirtilen zorunlu ilânların dışında işin önem ve özelliğine göre ihaleleri, uluslararası ilân veya yurt içinde çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca ilân edebilir. Ancak, uluslararası ilân yapılması halinde yukarıda belirtilen asgarî ilân sürelerine oniki gün eklenir.

İhale sonucunun ilânı

Madde 47- (Değişik birinci fıkra: 30/7/2003-4964/29 md.) Sözleşme bedeli, mal veya hizmet alımı ihalelerinde birtrilyon Türk Lirasını, yapım ihalelerinde ise ikitrilyon Türk Lirasını aşan ihalelere ilişkin ihale sonuçları, sözleşmenin Sayıştay Başkanlığınca tescilinin idareye tebliğ edildiği, bu tescilin gerekli olmadığı durumlarda ise sözleşmenin taraflarca imzalandığı tarihi izleyen en geç onbeş gün içinde Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle ilân edilir.

İdareler ihale konusu işin önem ve özelliğine göre ihale sonuçlarını, yurt içinde ve yurt dışında çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca ilân edebilirler.

NÜFUS KANUNU

Kanun Numarası : 1587
Kabul Tarihi : 05/05/1972
Resmi Gazete Tarihi : 16/05/1972
Resmi Gazete Sayısı : 14189

Ek Madde 6- (15/3/2003-4826/8 md.)

Nüfus aile kütüklerinin bilgisayar ortamında tutulan kütüklere intikalini sağlamaya ve nüfus işlemlerinin bu kütükler üzerinden yürütülmesine imkân hazırlamaya, bilgisayar ortamında tutulan kütüklerin güvenliğini ve gizliliğini sağlayacak tedbirleri almaya, kâğıt ortamındaki nüfus aile kütüklerini uygulamadan kaldırmaya, dayanak belgelerinin düzenlenmesi, tescili ve muhafaza edileceği yetkili nüfus müdürlüğünü belirlemeye, elektronik ortamda yürütülen her türlü nüfus işlemlerinde elektronik imza kullanılmasına karar vermeye, kamu kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşların merkezde bilgisayar ortamında tutulan kayıtlardan bilgi alışverişi taleplerini ve merkez ve taşrada iş akışını nüfus hizmetlerinin bütünlüğü içerisinde belirlenecek esaslar ve usuller çerçevesinde karşılamaya İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

TÜRKİYE İŞ KURUMU KANUNU

Kanun Numarası : 4904
Kabul Tarihi : 25/06/2003
Resmi Gazete Tarihi : 05/07/2003
Resmi Gazete Sayısı : 25159

Kurum işlemlerinin bilgi işlem ortamında yapılması ve arşivlenmesi

Madde 22 - Kurumca bu Kanuna göre yapılacak işlemler internet de dahil her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden yapılabilir ve arşivlenebilir. Elektronik ortamda bilgi ve belge istenebilir veya bilgi ve belge verilebilir.

Kurum, faaliyetleri ile ilgili belgelerin asıllarını veya mümkün olmadığı hallerde sıhhatlerinden şüpheyi davet etmeyecek kopyalarını ve yazıların makine ile alınmış suretlerini saklamak zorundadır. Bu belgelerin mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik, manyetik veya benzeri ortamlarda saklanmaları mümkündür.

Elektronik veya bilgi işlem ortamında yapılanlar dahil her türlü işlemlerin ve arşivlenen bilgilerin tespit ve tevsikinde Kurumun kayıtları esas alınır. Bu bilgi ve belgeler adli ve idarî merciler nezdinde geçerlidir, itiraz edilmesi halinde ispat mükellefiyeti itiraz edene aittir.

Elektronik ortamda bilgi ve belge alınıp verilmesi ve arşivleme konularına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 3146
Kabul Tarihi : 09/01/1985
Resmi Gazete Tarihi : 18/01/1985
Resmi Gazete Sayısı : 18639

Ek Madde 1 –(Ek:16/7/2003-4947/28 md.)

A) İş ve hizmetin gerektirdiği hallerde bağlı kuruluşların ve bağlı kuruluşun ilgili kuruluşlarının personeli Bakanlıkta görevlendirilebilir.

B) Bakanlıkça bu Kanuna göre yapılacak işlemler, internet de dahil her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden yapılabilir ve arşivlenebilir. Elektronik ortamda bilgi ve belge istenebilir veya bilgi ve belge verilebilir.

Elektronik ortamda bilgi ve belge alınıp verilmesi ve arşivleme konularına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

BANKACILIK KANUNU

Kanun Numarası : 5411
Kabul Tarihi : 19.10.2005
Resmi Gazete Tarihi : 01/11/2005
Resmi Gazete Sayısı : 25983 Mükerrer

Belgelerin saklanması

Madde 42 — Alınan yazılar ve faaliyetler ile ilgili belgelerin asılları veya bunun mümkün olmadığı hâllerde sıhhatlerinden şüpheye mahal vermeyecek kopyaları ve yazılan yazıların makine ile alınmış, tarih ve numara sırası verilerek düzenlenecek suretleri, usûlleri çerçevesinde ilgili banka nezdinde on yıl süreyle saklanır. Bu belgelerin mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik, manyetik veya benzeri ortamlarda saklanmaları mümkündür. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.

KİMLİK BİLDİRME KANUNU

Kanun Numarası : 1774
Kabul Tarihi : 26/06/1973
Resmi Gazete Tarihi : 11/07/1973
Resmi Gazete Sayısı : 14591

Madde 1 – Bu Kanunda sayılan, özel veya resmi, her türlü konaklama, dinlenme bakım ve tedavi tesisleri ve işyerleri ile konutlarda geçici veya sürekli olarak kalanlar, oturanlar, çalışanlar ve ayrılanların kimliklerinin tespiti ve bildirilmesi bu Kanunun hükümlerine göre yapılır.

Askeri konaklama, dinlenme ve kamp tesisleri ile ordu evleri bu Kanunun kapsamı dışındadır.

Ek Madde 1 – (Ek: 29/8/1996 - 4178/10 md.)

Bu Kanunun uygulanması sırasında genel kolluk kuvvetlerine ait karakollara, il merkezlerinden de sorgulanabilen bilgisayar terminalleri konulur. Bunun için gerekli giderler İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

İdarenin bilgisayar sistemi kurması ve gerekli teknik altyapıyı hazırlamasıyla birlikte, bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi, her türlü konaklama tesislerinden, Bakanlar Kurulunca belirlenecek olanlar, tespit ve ilan tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde tüm kayıtlarını bilgisayarda tutmak ve bilgisayar terminallerini genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine bağlamak zorundadırlar. Bu şartı yerine getirmeyen kuruluşlara 50 milyon lira para cezası verilir. Tekrarı halinde işletme ruhsatları iptal edilir.

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU

Kanun Numarası : 5490
Kabul Tarihi : 25/04/2006
Resmi Gazete Tarihi :29/04/2006
Resmi Gazete Sayısı : 26153

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kişinin doğumundan ölümüne kadar kişisel ve medenî durumuna, uyrukluğuna ve bunlarda meydana gelebilecek değişikliklere ait doğal ve hukukî olayların belirlenip saptanması, bu amaçla düzenlenmiş kütüklere yazılması, elektronik ortamda ulusal adres veri tabanının oluşturulması, nüfus kayıtları ile adres bilgilerinin ilişkilendirilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, Türk vatandaşları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Adres: Herhangi bir toprak parçası veya binanın coğrafi konumu ve işlevi açısından tanımlanmasını,
- b) Adres beyan formu: Adreslerin bildiriminde kullanılan, şekli ve içeriği Bakanlıkça belirlenen formu,
- c) Adres bileşenleri: Numaralama işlemlerinde kullanılan unsurlar; posta kodları, il, ilçe, bucak, köy ve mezra isimleri, mahalle, bulvar, cadde, sokak ve bina numarası gibi adres verileri ile tanımlanan coğrafi konum, kişisel ve kurumsal adres bilgisine ulaşmak için gerekli olan bilgileri,
- ç) Adres Paylaşımı Sistemi: Ulusal adres veri tabanında tutulan bilgilerin kurumlar ile diğer kişilerce paylaşılması işlemini,
- d) Aile: Aynı soydan olup, bir aile sıra numarası altında kayıtlı olan kişiler ile onların eş ve çocuklarını,
- e) Aile kütüğü: Nüfus olaylarına ilişkin kayıtların kâğıt veya elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,
- f) Aile sıra numarası: Ailelerin aile kütüğüne yazılış sırasına göre verilen numarayı,
- g) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- ğ) Dayanak belgesi: Aile kütüğüne işlenen nüfus olaylarının dayanağı olan form, tutanak, mahkeme kararı, noter senedi, doğum veya ölüm raporu gibi resmî belgeler ile bunların yedeklerini,

- h) Değerli kâğıtlar: Nüfus cüzdanını, uluslararası aile cüzdanını,
- ı) Diğer adres: Yerleşim yeri adresi dışında kalan yerleri,
- i) Genel Müdürlük: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü,
- j) İl müdürlüğü: İl nüfus ve vatandaşlık müdürlüğünü,
- k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Genel Müdürlükçe merkezî veri tabanından ayrı olarak elektronik ortamda tutulan, Kimlik Paylaşımı Sisteminden yararlanacak kurumların istifadesine sunulan ve sınırlandırılmış bilgiler ihtiva eden aile kütüğü kayıtlarını,
- l) Kurum: Genel Müdürlük dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarını,
- m) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükte elektronik ortamda tutulan aile kütüğü kayıtlarını,
- n) MERNİS: Merkezî veri tabanı ve Kimlik Paylaşımı Sistemini de kapsayan Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,
- o) Numaralama: Mahalle, semt, meydan, bulvar, cadde, sokak ve bina gibi adres bileşenlerine isim veya numara verilmesi işlemini,
- ö) Nüfus cüzdanı: Kişinin Türk vatandaşı olduğunu ve aile kütüklerine kayıtlı bulunduğunu kanıtlayan resmî belgeyi,
- p) Nüfus hizmetleri: Nüfus olaylarına ve kişinin nüfusa ve yerleşim yeri adresine ilişkin bilgilerinin toplanmasına, nüfus kütüklerine geçirilmesine, korunmasına ve gerektiğinde tasnif edilerek değerlendirilmesine dair iş ve işlemleri,
- r) Nüfus kaydı: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgileri,
- s) Nüfus kayıt örneği: Aile kütüğüne işlenmiş kişisel bilgilerin özetlerini gösterir belgeyi,
- ş) Nüfus kütüğü: Aile kütüğü, özel kütük ve yedeklerinden oluşan kayıtların tümünü,
- t) Nüfus müdürlüğü: İlçe nüfus müdürlüğünü,
- u) Nüfus müdürü: İlçe nüfus müdürünü,
- ü) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı,
- v) Özel kütük: Doğum, evlenme, boşanma, ölüm, kayıt düzeltme ve diğer olaylar şeklinde tutulan ve ayrı ayrı tasnif edilen dayanak belgelerinin konulduğu dosyayı,
- y) Ulusal adres veri tabanı: Adres bilgilerinin tutulduğu merkezî veri tabanını,
- z) Uluslararası aile cüzdanı: Bir aileyi oluşturan eş ve çocukların kimlik bilgilerini kapsayan ve uyruğunu kanıtlayan çok dilli resmî belgeyi,
- aa) Vekillik belgesi: Özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,
- bb) Yabancılar kütüğü: Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli cc) Yapı belgeleri: Yapı Ruhsat Formu, Yapı Kullanma İzin Belgesi, yanan ve yıkılan yapılar formunu ve binalar cetvelini,
- çç) Yerleşim yeri adresi: Sürekli kalma niyetiyle oturulan yeri, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Nüfus Hizmetlerinin Yürütülmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Yetkililer ve Nüfus Kütükleri

Nüfus hizmetleri yetkilileri

MADDE 4- (1) Nüfus hizmetleri, Bakanlığın merkez ve taşra teşkilâtı ile dış temsilcilikler tarafından yürütülür.

Hukukî mahiyeti

MADDE 5- (1) Nüfus kütükleri; kişilerin kimliklerinin, yerleşim yeri adreslerinin, aile bağlarının, vatandaşlık durumlarının ve şahsî hallerinin belirlenmesi amacıyla ilçe ve aile esasına göre nüfus olaylarının tescil edildiği, daimî olarak saklanması gerekli resmî belgelerdir.

(2) Aile kütüğü ve özel kütüklerde tutulan kayıtlar ile yedekleri ve bunlardan çıkarılan kayıt örnekleri aynı hukukî değere sahiptir. Kayıtlar arasında farklılık olduğu takdirde, aksi sabit oluncaya kadar kayda esas olan dayanak belgesi geçerlidir.

Nüfus kütüklerinin tutulması

MADDE 6- (1) Nüfus olayları, iletişim ağı kullanılarak nüfus müdürlüklerindeki aile kütüklerine ve merkezî veri tabanına tescil edilir.

(2) Bakanlık, doğal afet ve olağanüstü hallere karşı kesintisiz olarak hizmet verilmesini sağlamak amacıyla, merkezî veri tabanının yedeğinin farklı bir yerde tutulmasını sağlar.

(3) Kâğıt ortamındaki aile kütüklerinin her sayfasına cilt ve sayfa sıra numaraları konur. Kütüğün sonuna kaç sayfadan ibaret olduğu yazılır. Sayfa birleşim yerleri asliye hukuk mahkemesince mühürlenerek sonu onaylanır.

(4) Nüfus kütüklerinin tutulmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, mevzuat ve sistemdeki gelişmelere bağlı olarak değiştirmeye ve kâğıt ortamında tutulan aile kütüklerini uygulamadan kaldırmaya Bakanlık yetkilidir.

Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler

MADDE 7- (1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:

- a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.
- b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.
- c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.
- ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.
- d) Evlenme, boşanma, soybağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.
- e) Dini.
- f) Medenî hali.
- g) Yerleşim yeri adresi

ğ) Fotoğrafı.

(a), (g) ve (ğ) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(2) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

Türkiye'de oturan yabancıların nüfus kayıtları

MADDE 8- (1) Türkiye'de herhangi bir amaçla en az altı ay süreli yabancılara mahsus ikamet tezkeresi alan yabancılar, Genel Müdürlükçe yabancılar kütüğüne kayıt edilir. Bu kütüğe kayıt edilen yabancılar, her türlü nüfus olaylarını nüfus müdürlüklerine beyan etmekle yükümlüdürler. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.

(2) 15/7/1950 tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Nüfus Kayıtlarının Özellikleri

Gizlilik

MADDE 9- (1) Nüfus kayıtları ve bu kayıtların tutulmasına dayanak olan belgeler gizlidir. Bunlar, yetkili ve sorumlu memurlar ile teftiş ve denetim yetkisi olanlar dışında kimse tarafından görülüp incelenemez. Mahkemeler bu hükmün dışındadır.

(2) Nüfus kayıtlarına bu bilgileri işleyen memurlar ve Kimlik Paylaşımı Sistemi kapsamında nüfus kayıtlarından faydalanan diğer görevliler de bu gizliliğe uymak zorundadırlar. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Resmî işlemlerde esas alınması

MADDE 10- (1) Kurumlarda kişiyle ilgili olarak yapılan işlemlerde nüfus kayıtları esas alınır. Kayıtlar arasında farklılık olması halinde nüfus kayıtlarında değişiklik yapılmaz, usûlüne göre diğer kayıtlar düzeltilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nüfus Kütüklerinin Tutulmasına İlişkin Esaslar

Tescil mecburiyeti

MADDE 11- (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve nüfus cüzdanı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp nüfus cüzdanlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler.

(2) Türk vatandaşlığını sonradan kazanmış olanlar da vatandaşlığı kazandıkları tarihten itibaren nüfus kütüğüne geçirilir.

Tescilde dayanak belgesi zorunluluğu

MADDE 12- (1) Nüfus kütüklerine düşülen kişisel durumla ilgili her kayıt ve açıklamanın bu Kanuna göre yetkili kılınmış görevlilerce, usûlüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılması zorunludur.

(2) Nüfus olaylarını tescil eden memurlar tarafından her işlem sonunda dayanak belgeleri aile kütüklerine işlendikten sonra imzalanır ve bir nüshası arşivlenmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilecek olan ilgili özel kütüğe konulur.

Tescil

MADDE 13- (1) Yetkili kişi ve kuruluşlarca bildirilen nüfus olaylarına ilişkin belge ve tutanaklar bu Kanun hükümlerine göre tescil edilir. Bakanlık her türlü nüfus işlemlerinde elektronik imza kullanılmasına karar vermeye yetkilidir.

Kaydın kapatılması ve yeniden açılması

MADDE 14- (1) Nüfus kaydının kapatılması; ölüm, gaiplik, Türk vatandaşlığının kaybı, evlenme, boşanma, evlât edinilme, soybağının düzeltilmesi veya reddi gibi olaylar nedeniyle bir kaydın üzerinde işlem yapılamaz hale getirilmesidir.

(2) Kaydın kapatılmasına ilişkin sebep ortadan kalktığında veya kaydın yeniden açılmasını gerektirecek yeni bir sebep ortaya çıktığında kayıt yeniden açılır. Kaydın açılmasından sonra kişisel durumda meydana gelmiş olan olaylar kişinin kaydına işlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Nüfus Olayları

BİRİNCİ BÖLÜM

Doğum

Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur.

(2) Bildirim; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından, doğumu gösteren resmî belgeye dayanarak yapılabileceği gibi sözlü beyana dayalı olarak da yapılabilir.

(3) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi veya çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe ve ana ile babanın tam kimlik bilgileri ile nüfusta kayıtlı oldukları yeri gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir. Dış temsilcilik bildirim tarihi olarak evrakın postaya verildiği tarihi esas alarak düzenleyeceği doğum tutanağını nüfus müdürlüklerine göndermekle yükümlüdür.

(4) Doğumla ilgili yapılan bildirimler nüfus müdürlüklerince doğum tutanağına geçirilir.

(5) İlgilinin herhangi bir belge ibraz edememesi halinde sözlü beyanı esas alınarak bildirim tutanaklara geçirilir ve doğum tutanakları bildirim yapan ile görevliler tarafından imzalanır.

(6) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden ziyade doğan çocuklar doğuş sırasıyla yazılırlar.

Süresi içinde bildirilmeyen doğumlar

MADDE 16- (1) Bu Kanunun 15 inci maddesinde belirtilen süreyi geçirdikten sonra bildirilen altı yaşını bitirmemiş olan çocukların doğum tarihinin tespitinde beyan esas alınır. Çocuk altı yaşını doldurmuş ise nüfus müdürlüğüne getirilerek resmî sağlık kuruluşunca yaşının tespit edilmesi sağlanır. Doğuma ait resmî belge ibraz edilmesi halinde, yaş tespitine gerek kalmaz.

Nüfus müdürlüklerinin yetkisi

MADDE 17- (1) Nüfus müdürlükleri; süresi içerisinde bildirilmemiş çocukların veya nüfusa tescil edilmemiş erginlerin varlığını haber aldıkları takdirde; erginlerin kendilerini, çocukların veli, vasi veya kayyımlarını, bunların bulunmaması halinde; büyük ana, büyük baba veya kardeşlerini ya da çocukları yanlarında bulunduranları veya muhtarları beyana davet etmeye yetkilidirler. İlgililer de bu davet üzerine otuz gün içinde nüfus müdürlüklerine başvurmak ve beyanda bulunmakla görevlidir.

(2) Verilen süre içerisinde bildirim yapılmaması halinde mülkî idare amirinin göreceği lüzum üzerine kolluk kuvvetlerince bunların zorla getirilmesi için gereken işlem yapılarak çocuğun aile kütüklerine tescili sağlanır.

Bildirimle yükümlü diğer görevliler

MADDE 18- (1) 2828 sayılı Kanunun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri, yetiştirme yurtları, bakım evleri ve benzeri yerlerin sorumluları ile kişiler; yanlarında çalıştırdıkları veya barındırdıkları çocuk veya erginlerin nüfus cüzdanlarını kontrol etmek, aile kütüklerine kayıtlı olmayanların tescillerini sağlamak için nüfus müdürlüklerine beyanda bulunmak ve gerekli işlemleri yaptırmakla görevlidirler.

(2) Kolluk görevlileri; kimlik kontrolleri veya herhangi bir işlem nedeniyle kimliğini ispat edemeyenlerle, nüfusta kayıtlı olmadığını tespit ettikleri kişileri, haklarında gerekli işlemleri yaptıktan sonra düzenleyecekleri evrakı o yerdeki nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

(3) Okul müdürleri; okula kayıt için başvuran çocuklardan nüfusa kayıtlı olmayanların beyana dayalı kimlikleri ile baba, ana, vasi veya kayyımlarının kimliklerini ve adreslerini o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevlidirler.

(4) Kamu veya özel kurumlar iş verecekleri kişilerden nüfus cüzdanı istemekle, nüfusta kayıtlı olmadıklarını anladıkları kişilerin beyana dayalı kimlik ve adreslerini nüfus müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdürler.

Bulunmuş çocuklar ve zihinsel özürlü kişiler

MADDE 19- (1) Yaşının küçüklüğü nedeniyle kendisini ifade edemeyen bulunmuş çocukların nüfus kütüklerine kaydedilmesi, kolluk görevlileri veya ilgili kurumların bu durumu belirten tutanaklarına veya ilgililerin beyanlarına dayanılarak bulundukları yerin nüfus müdürlüğüne yapılır.

(2) Zihinsel özürlü olup da bulunmuş onsekiz yaşından büyük kişileri, mahkemece tayin edilecek olan kayyımları bildirmekle yükümlüdür. Bildirimin tam teşekküllü devlet hastahanesinden alınacak sağlık kurulu raporu ile nüfus müdürlüğüne yapılması zorunludur.

(3) Bu kişiler hakkında düzenlenen tutanaklarda doğum tarihi, adı ve soyadı ile ana ve baba adı belirtilmemiş ise; nüfus müdürlüğüne ad ve soyad ile ana ve baba adı verilir. Doğum tarihi belirlenmemişse resmî sağlık kuruluşunca tespit edilmesi sağlanır.

Türk vatandaşlığını kazananlar

MADDE 20- (1) Kanun gereğince Türk vatandaşlığını kazananlar yetkili makam veya kurulların kararı üzerine düzenlenecek formlara uygun olarak aile kütüğüne tescil edilirler.

Yabancıların nüfus olayları

MADDE 21- (1) Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışında kalan yabancıların Türkiye'de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvuruları üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Evlenme

Evlendirme yetkisi

MADDE 22- (1) Bakanlık, evlendirme işlemlerinin nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinin bütünlüğü içerisinde yürütülmesi için gereken her türlü tedbiri alır ve uygular.

(2) Evlendirme memuru; belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. Bakanlık, il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve dış temsilciliklere evlendirme memurluğu yetkisi ve görevi verebilir. Eşlerden birinin yabancı olması halinde evlendirmeye, il ve ilçe belediye evlendirme memurlukları ile nüfus müdürleri yetkilidir.

Evlenmenin bildirilmesi ve tescili

MADDE 23- (1) 22 nci madde uyarınca evlendirme işlemini yapanlar; evlenmenin yapıldığı tarihten itibaren on gün içinde düzenlenecek evlenme bildirimini nüfus müdürlüğüne göndermekle, nüfus müdürlüğü de tescil etmekle yükümlüdür.

(2) Evlenen kadının kaydı kocasının hanesine taşınır. Kocasının ölen kadın yeniden evlenmedikçe ölen kocasının aile kütüğünde kalır. Ancak dilerse babasının kütüğüne dönebilir.

(3) Dış temsilciliklerce yapılan evlenmeler, evlenmenin yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde nüfus müdürlüklerine bildirilir.

(4) Mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlüğe girdiği 4/10/1926 tarihinden önce eski hükümlere göre yapıp da halen nüfus kütüklerine tescil edilmemiş olan evlenmeler ilgililerin mahkemeden karar almaları suretiyle aile kütüğüne tescil edilir.

Yurt dışında yapılan evlendirmeler

MADDE 24- (1) Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde Türk vatandaşlarının yaptığı evlenmeler, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine uygun olmak ve butlanla batıl olmayı gerektiren bir sebep bulunmamak kaydıyla geçerlidir. Bu evliliklerin koca, kocanın yabancı olması halinde kadın tarafından en geç otuz gün içerisinde evlenmeyi yapan yabancı makamdan alınmış belgenin o yerdeki dış temsilciliğe verilmesi veya dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle yapılır. Beyanı alan dış temsilcilik evlenme bildirimini usûlüne göre düzenleyerek nüfus müdürlüklerine göndermekle yükümlüdür.

(2) O yerde dış temsilcilik bulunmadığı veya dış temsilciliğe bildirimde bulunulmadığı takdirde, evlenme bildirimi; yabancı makamlardan alınan evlenme belgesinin Türkçeye çevrilip usûlüne göre onaylanmış ve Dışişleri Bakanlığınca tasdik edilmiş olması şartıyla yurt içinde nüfus müdürlüğüne verilmek suretiyle de yapılabilir. Bu belgeye dayanılarak düzenlenecek evlenme bildirimi ile kütüğe tescil işlemi yapılır.

Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazananların tescili

MADDE 25- (1) Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazanan kadın, kocasının hanesine tescil edilir. Bu şekilde aile kütüklerine tescil edilen kadının ölüm dışında evliliğinin sona ermesi halinde kaydı, kayıtlı bulunduğu kütüğün sonuna taşınır.

(2) Evlenmekle Türk vatandaşlığını kazanan erkek karısının evlenmekle kaydının taşındığı haneye tescil edilir. Evliliğin ölüm dışında sona ermesi halinde kadının kaydı evlenmeden önce kayıtlı bulunduğu haneye taşınır, erkeğin kaydı ise kayıtlı bulunduğu hanede kalır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Boşanma ve Evliliğin İptali

Kadının bekleme süresinin başlangıcı

MADDE 26- (1) Kadının bekleme süresi, mahkeme kararının kesinleştiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

Boşanma veya evliliğin iptali kararlarında bulunması gerekli hususlar

MADDE 27- (1) Boşanma veya evliliğin iptaline ilişkin kararlarda aşağıdaki bilgilere yer verilmesi zorunludur:

a) Tarafların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, baba ve ana adları ile kadının evlenmeden önceki soyadı ve aile kütüğünde kayıtlı olduğu yer bilgileri.

b) Evlilik içinde doğmuş çocuklar ve bunların kimlik bilgileri.

c) Karara ait usûl mevzuatının öngördüğü diğer esas ve usûle ait hükümler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tanıma ve Evlât Edinme

Tanıma işlemi

MADDE 28- (1) Tanıma; babanın yazılı başvurusu üzerine mahkemede yapılmışsa mahkeme tarafından, notere başvurusu üzerine düzenlenen senetle

yapılmışsa noter tarafından tanımanın yapıldığı tarihten itibaren on gün içinde nüfus müdürlüğüne bildirilir.

(2) Tanımanın babanın vasiyetnamesindeki beyanla yapılması durumunda nüfus müdürlüğüne bildirim, vasiyetnameyi açan hâkim tarafından yapılır.

(3) Nüfus memuruna yapılan tanıma beyanı ise doğrudan aile kütüklerine tescil edilir.

(4) Tanınan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile analarının kimlik ve kayıtlı olduğu yer bilgileri belirtilmek suretiyle tescil edilir.

(5) Yurt dışında yapılan tanıma işlemlerine ait bildirimler dış temsilciliklere veya Türkçeye tercüme edilip, onaylanmış olmak kaydıyla yurt içinde nüfus müdürlüklerine yapılabilir.

Evlât edinme işlemi

MADDE 29- (1) Evlât edinme kararı mahkeme tarafından on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir. Evlât edinme olayı aile kütüklerine tescil edilir ve evlât edinilenin kaydı evlât edinenin aile kütüğüne taşınır.

Yurt dışında yapılan evlât edinme işlemleri

MADDE 30- (1) Yurt dışında yabancı yetkili makamlar önünde yapılan evlât edinme işlemleri aslî şartlar bakımından Türk mevzuatına uygun olmak şartıyla Türkiye'de de geçerlidir.

(2) Evlât edinme olaylarına ilişkin yabancı adlî veya idarî makamlarca verilen ve o ülkenin hukukuna göre kesinleşmiş olan veya kesin hüküm gibi sonuç doğuran karar ve belgelerin Türkiye'de icra olunabilmesi, yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz veya tanıma kararı verilmesine bağlıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ölüm ve Gaiplik

Bildirim süresi ve yükümlü olanlar

MADDE 31- (1) Ölüm olayını;

a) Şehir ve kasabalarda 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu gereğince defin ruhsatı vermeye yetkili olanlar,

b) Köylerde, varsa resmî tabip veya sağlık kuruluşu yetkilileri, yoksa köy muhtarları,

c) Hastane ve bakım evi gibi sağlık kurumlarında kurum amirlikleri,

ç) Askeri birliklerde tabipler veya iç hizmet mevzuatına göre kıta komutanlıklarınca görevlendirilmiş olanlar ve askerlik şubeleri,

d) Doğal afetlerde mülkî idare amirlerince görevlendirilecek memurlar,

e) Adlî olaylarda ve kazalarda ilgili Cumhuriyet savcılıkları,

olayın meydana geldiği tarihten itibaren, dış temsilcilikler ise olaydan haberdar oldukları tarihten itibaren on gün içerisinde Genel Müdürlüğe ya da nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdürler.

(2) Kanunî süre geçtikten sonra nüfus müdürlüklerine gelen ölümlere ait tutanaklar resmî sağlık kurumları kayıtlarına veya diğer resmî belgelere dayanılarak düzenlenmiş ise nüfus müdürlüklerince kabul edilip işleme alınır.

(3) Yurt içinde meydana gelen ölümlerde, ölüm nerede meydana gelmişse o yerin nüfus müdürlüğüne, ölüm yerinin tespit edilememesi halinde ceset nerede bulunmuşsa o yerin, ölüm bir taşıt içinde olmuşsa bu taşıttan çıkarıldığı yerin nüfus

(4) Ölenin kaydı yok ise yapılacak soruşturma sonunda Türk vatandaşlığı ve ailesi tespit edildiği takdirde doğum tutanağı düzenlenerek aile kütüğüne önce doğum, sonra ölüm olayı işlenir.

Ölüm karinesi

MADDE 32- (1) Bir kimse ölümüne kesin gözle bakılmayı gerektiren durumlar içinde kaybolursa, cesedi bulunamamış olsa bile müracaat edilen yerin mülkî idare amirinin emri ile ölüm tutanağı düzenlenerek ölüm olayı işlenir.

(2) Bu madde uyarınca işlem yapılabilmesi için ölüm karinesi bulunan kişinin alt veya üst soyundan bir kişinin ya da kardeşlerinin, bunlar yoksa mirasçılarının dilekçe ile başvurarak olayı belgelendirmeleri ya da yetkili makamların durumu resmî bir yazı ile nüfus müdürlüğüne bildirmeleri gereklidir.

(3) Dilekçeye ekli belgeler ve gerektiğinde nüfus müdürlüğünce yaptırılacak soruşturma olayın doğruluğunu ve öldüğü iddia edilen kişinin de olayın meydana geldiği sırada orada bulunduğunu kanıtlamaya yeterli görülürse mülkî idare amirinin emri ile ölüm kaydı düşülür.

Ölü olduğu halde aile kütüklerinde sağ görünenler

MADDE 33- (1) Ölmüş olduğu halde aile kütüklerinde sağ görülenlere ait ölüm tutanakları, ölüm olayını gösterir belge ile başvurulması halinde nüfus müdürlüklerince düzenlenir ve gerekli işlem yapılır. Herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ölüm beyanının doğruluğu nüfus müdürlüklerince tahkik ettirildikten sonra düzenlenecek ölüm tutanağı, mülkî idare amirinin emri ile işleme konulur.

Gaiplik işlemi

MADDE 34- (1) Gaiplik kararları mahkemelerce on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirilir ve nüfus memurlarınca aile kütüklerine tescil edilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Kayıt Düzeltmeleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Nüfus Kaydının Düzeltilmesine İlişkin Esaslar

Kayıt düzeltilmesi

MADDE 35- (1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir.

Nüfus davaları

MADDE 36- (1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları Cumhuriyet savcısı ve nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) Aynı konuya ilişkin olarak nüfus kaydının düzeltilmesi davası ancak bir kere açılabilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eş ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır.

Nüfus müdürlüklerinin yetkisi

MADDE 37- (1) Genel Müdürlük ve nüfus müdürlükleri, mahkemece verilen kararlar hakkında her türlü kanun yoluna başvurmaya yetkilidir.

(2) Genel Müdürlük ve nüfus müdürlükleri kanunî harç ve her türlü mahkeme masraflarından muaftır.

İKİNCİ BÖLÜM

Maddî Hatalar ve Nüfus Kaydının İptali

Maddî hatalar

MADDE 38- (1) Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır.

Tarihlerde düzeltme ve tamamlama yetkisi

MADDE 39- (1) Genel Müdürlük, nüfus kayıtlarına göre vatandaşların hicrî veya rumî tarihle yazılmış nüfus olaylarının tarihlerini miladî yıla çevirerek aile kütüklerine geçirmeye, doğum tarihlerinin ay ve günü belli olmayanların da eksikliklerini tamamlamaya yetkilidir.

(2) Doğum tarihlerinde doğum yılı yazılıp, doğum ayı ve günü yazılmamış olanların yaşlarının hesaplanmasında doğduğu yılın Temmuz ayının birinci günü, ayı yazılıp da günü belli olmayanlar için de o ayın birinci günü başlangıç olarak alınır.

Nüfus kaydının iptali

MADDE 40- (1) Usûlüne göre düzenlenmemiş bir belgeye dayanılarak tesis edilmiş nüfus kayıtları Genel Müdürlüğün ya da nüfus müdürlüklerinin göstereceği lüzum üzerine mahkemece verilecek kararla iptal edilir. Nüfus kütüğüne düşülmüş olan şerh ve açıklamaların iptal edilmesi de aynı usûle tâbidir.

BEŞİNCİ KISIM

Nüfus ve Uluslararası Aile Cüzdanları

Düzenlenmesi ve dağıtılması

MADDE 41- (1) Nüfus cüzdanının kapsamı, şekli, ebadı ile yürürlük, değiştirme ve geçerlilik tarihlerini belirlemeye, taklit, tahrif ve sahtecilikten korumak maksadıyla nüfus cüzdanı üzerine konulacak güvenlik unsurlarını, basım ve vatandaşa teslimat aşamasında uygulanacak sistem ve teknolojiyi, nüfus cüzdanının kaybı ve değiştirilmesi halinde yapılacak işlemleri tespit etmeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanları, Bakanlıkça tespit edilen şekil, ebat ve örneğine uygun olarak Maliye Bakanlığınca bastırılır ve nüfus müdürlüklerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere muhasebe yetkililerine, dış temsilciliklerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere de Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

(3) Muhasebe yetkilisince nüfus müdürlüklerinin ihtiyacı göz önünde tutularak, kadın ve erkek nüfus cüzdanlarının her biri ile uluslararası aile cüzdanlarının en fazla üçerbin adedi, bedeli sonradan ödenmek üzere, müteakiben üçerbin adetlik partiler halinde peşin para karşılığında verilir. Doğum bildirimlerinin kanunî süresi içinde yapılması halinde düzenlenecek nüfus cüzdanlarından değerli kâğıt bedeli alınmaz. Hatalı yazım nedeniyle iade edilen nüfus ve aile cüzdanları değerli kâğıt bedelinden düşülür.

(4) Nüfus cüzdanı, yurt içinde ilçe nüfus müdürlüklerince ve yurt dışında dış temsilciliklerce kişilerin kendilerine, ergin olmayanların veli, vasi veya resmî vekillik belgesi ibraz edenler ile bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen, beyanla yükümlü kişilere Bakanlıkça tespit edilecek usûller çerçevesinde verilir.

(5) Evlenen her çifte, evlendirme işlemi ile görevli memur tarafından uluslararası aile cüzdanı verilir. Evli olduğu halde uluslararası aile cüzdanı almamış olanlara ise istekleri üzerine nüfus müdürlüklerince verilir. Eşlerden birinin talebi halinde, kendilerinin veya aile fertlerinin kişisel durumlarında meydana gelen değişiklikleri bu cüzdana işletmekle, nüfus müdürlükleri de işlemek ve gerekli açıklamaları yapmakla görevlidirler.

(6) Genel Müdürlük ile başkonsolosluklar, nüfus ve aile cüzdanları bedeli açısından 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

(7) Nüfus cüzdanlarına bu Kanunda öngörülenler dışında kayıt ve işaret konulamaz. Bu cüzdanlar hiçbir kişi, kurum tarafından alıkonulamaz. Ancak, ihtiyaç duyulan hallerde kurumlar bir suretini saklayabilir.

Cüzdan talep belgesi

MADDE 42- (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanlarının verilebilmesi için şekli ve kapsamı Bakanlıkça belirlenen ve bastırılan cüzdan talep belgeleri kullanılır. Doğum tutanaklarına dayanılarak nüfus cüzdanı düzenlemesinde talep belgesi aranmaz.

(2) Cüzdan talep belgelerini uygulamaya koymaya veya kaldırmaya ve saklama sürelerini belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

ALTINCI KISIM

Nüfus Kayıtlarındaki Bilgilerin Verilmesi

Nüfus kayıt örneği verilmesi

MADDE 43- (1) Kişinin aile kütüğündeki kaydının çıkarılması ve aslına uygunluğunun nüfus müdürlüğünce onanması ile elde edilen nüfus kayıt örnekleri, aksi ispat edilene kadar geçerlidir. Nüfus kayıt örneği, istenme nedeni ve hangi amaçla kullanılacağını belirtildiği yazılı istek olmadan verilemez. Ancak kişinin kimliğini kanıtlayan resmî bir belge ile şahsen başvurması halinde yazılı müracaat aranmaz. Nüfus kayıt örneklerinde, bunları istemeye yetkili olanlar tarafından açıkça ve gerekçeli olarak istenmediği takdirde, kimlik bilgileri dışında kişisel bilgilere yer verilmez. Bu belgeler üzerinde silinti ve kazıntı yapılamaz.

(2) Düzenlendikleri tarihten itibaren yüzseksen gün içinde kullanılmayan nüfus kayıt örnekleri geçerliliğini kaybeder. Nüfus kayıt örneğinin kullanılacağı alanlara göre Bakanlık bu süreyi otuz güne kadar kısaltmaya yetkilidir.

Nüfus kayıt örneğini almaya yetkili olanlar

MADDE 44- (1) Nüfus kayıt örneklerini;

- a) Bakanlık,
  - b) Dış temsilcilikler,
  - c) Asker alma işlemleri için Milli Savunma Bakanlığı,
  - ç) Adlî makamlar,
  - d) Adlî işlemlerle sınırlı olmak üzere kolluk kuruluşları,
  - e) Evlenme işlemleri için evlendirme işlemi yapmaya yetkili olanlar,
  - f) Ölüm işlemleri için resmî sağlık kuruluşları,
  - g) Kaydın sahipleri veya bunların eşleri ile veli, vasi, alt ve üst soyları ya da bu kişilere ait vekillik belgesini ibraz edenler,
- nüfus müdürlüklerinden doğrudan almaya yetkilidirler.

(2) Birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan kurumlar ve tüzel kişiler, yazılı olarak başvurmak ve istem nedenini açıkça belirtmek suretiyle Bakanlık veya mülkî idare amirinin emri ile nüfus kayıt örneğini alabilirler. Bakanlık bu madde hükümlerini işletmek üzere Kimlik Paylaşımı Sistemi kurar.

(3) Yerleşim yeri adresi ve diğer adres bilgilerinin verilmesi kişinin rızasına bağlıdır.

(4) Birinci fıkranın (g) bendinde sayılan kişiler dışında kalan üçüncü şahıslar medenî hal bilgisi dışında bir kişinin nüfus kaydına ilişkin örnek veya bilgi alamazlar.

Kimlik ve Adres Paylaşımı Sistemlerinin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, Kimlik Paylaşımı Sistemi ve Adres Paylaşımı Sistemi veri tabanlarında tutulan bilgileri bu Kanunda belirtilen esas ve usûller çerçevesinde kurumlar ile diğer kişilerin hizmetine açabilir. Yerleşim yeri adresi bilgileri ancak kurumların paylaşımına açılabilir.

(2) Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanındaki bilgilerin tamamı veya bir kısmı toplu halde hiçbir kuruma veya diğer kişilere verilemez. Kurumlar ve diğer kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece kayıtlarını tuttukları kişilerin bilgilerini alabilirler.

(3) Kurumlar aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(5) Bu Kanun ile kurulacak veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ KISIM

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası

Kimlik numarası

MADDE 46- (1) Kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının nüfus kayıtları arasında bağ kurmak, kişilerin kaydına ulaşmak ve kamu kuruluşlarında tutulan kayıtlar arasında ilişki sağlamak amacını taşıyan bir numara sistemidir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kişiye bir defa verilir ve değiştirilemez.

(2) Türkiye'de kaydı tutulan yabancılara da Bakanlığın tespit edeceği esaslar içerisinde bir kimlik numarası verilir.

Kullanımı

MADDE 47- (1) Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır.

(3) Kimlik numarasının uygulanmasında ortaya çıkan sorunlar ile tereddüt edilen hususlarda Genel Müdürlüğün görüşü alınır.

SEKİZİNCİ KISIM

Adres Kayıt Sistemi

Adres bilgilerinin tutulması ve adres standardı

MADDE 48- (1) Yerleşim yeri adresi ve diğer adreslere ait bilgilerin tutulmasına ilişkin politikanın oluşturulması, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, idarî birimlere göre genel uygulamaya geçiş tarihlerinin tespit edilmesi, ulusal adres veri tabanı ile MERNİS veri tabanının ilişkilendirilmesi ve adres bilgilerinin paylaşılmasına ilişkin işlemler Bakanlıkça yürütülür. Bakanlığın nüfus kütüklerindeki adres kayıtlarını tamamlamak maksadıyla işbirliği talebi kurumlarca karşılanır.

(2) Adres standardı, Mahallî İdareler Genel Müdürlüğünün takip ve sorumluluğunda; Genel Müdürlük, Türkiye İstatistik Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü ve ilgili diğer kuruluşlarca ortaklaşa belirlenir. Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü tespit edilen standardın il özel idaresi ve belediyelere bildirilmesinden sorumludur. Kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler adres ile ilgili iş ve işlemlerinde adres standardına uymak zorundadır.

(3) Bakanlık, adrese ilişkin her türlü bilgiyi kurumlardan istemeye yetkilidir. Kurumlar söz konusu isteğe yirmi gün içinde cevap vermekle yükümlüdür.

(4) Yerleşim yeri adresi, kişilerin diğer adreslerinde kendilerine hizmet verilmesini engellemez; diğer adreslerin kayıtlarda bulunmaması bu adreslere hizmet verilmemesi sonucunu doğurmaz.

Adres bilgisi ve güncellenmesi

MADDE 49- (1) İl özel idaresi ve belediyeler sorumluluk alanlarındaki adres bileşenlerini adres standardına uygun olarak tanımlayıp bunlara değiştirilemeyecek sabit tanıtım numarası vererek mahallindeki bütün adresleri kapsayacak şekilde adres bilgilerini oluşturmakla yükümlüdür. Herhangi bir sebeple sabit tanıtım numarası dışında adres bileşenlerinde yapılan değişiklikler de il özel idaresi ve belediyelerce takip edilerek ulusal adres veri tabanına işlenir.

(2) Ulusal adres veri tabanı Genel Müdürlükte tutulur. Genel Müdürlük, ulusal adres veri tabanındaki yerleşim yeri adresi bilgilerini nüfus kütüklerindeki kişi kayıtları ile ilişkilendirerek elektronik ortamda, yedekleme sistemleri ile birlikte güncel olarak tutar.

(3) Yerleşim yeri adresi yurt dışında olan Türk vatandaşlarının adres kayıtları yaşadıkları ülkenin ve şehrin adı itibarıyla tutulur.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 50- (1) İl özel idareleri ve belediyeler bu Kanun uyarınca belirlenen standartlardaki adres bilgileri ile adres oluşumuna altyapı oluşturan yapı belgelerini, belgelerin oluşturulması ile eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlüdür.

(2) Yerleşim yeri adreslerinin tutulmasında kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim, nüfus müdürlüklerine ve dış temsilciliklerimize adres beyan formuyla yapılır. Yerleşim yeri adresi aynı konut olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler.

(3) Noterden verilen temsil yetkisini ve bunun kapsamını belirten yazılı belgeyi ibraz edenler kişilerin adresleri ile ilgili beyanda bulunabilirler.

(4) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin olan kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(5) Huzur evi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adreslerinin bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin bildirimleri ise muhtarlar tarafından yapılır.

(6) Vesayet altındakilerin yerleşim yeri adresleri, bağlı bulundukları vesayet makamınca bildirilir.

(7) Adres bildirimi şahsen, posta veya elektronik posta ile yapılabilir.

Bildirim süresi ve güncelliği

MADDE 51- (1) 50 nci maddede sayılan adres beyanı ile yükümlü kişi ve kurumlar yerleşim yeri adreslerine ilişkin değişiklikleri yirmi iş günü içinde ilçe nüfus müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür. Ancak yerleşim yeri adresine dayalı hizmet almak üzere herhangi bir resmî kuruma yapılan müracaatlarda adres değişikliğine ilişkin beyan, ilgilisi tarafından adres beyan formuna işlenerek nüfus müdürlüğüne

gönderilmek üzere ilgili kuruma teslim edilebilir. Bu beyan formları ilgili kurumlarca en geç on iş günü içinde kurumun bulunduğu yerin ilçe nüfus müdürlüğüne gönderilir.

(2) Adres bileşenlerinde meydana gelen değişiklikler hususunda kişilerin bildirimde bulunma sorumluluğu yoktur. Bu değişiklikler belediyelerce, belediye sınırları dışında kalan yerlerde ise il özel idarelerince en geç değişikliği takip eden on iş günü içinde, elektronik ortamda ulusal adres veri tabanına işlenir.

(3) Müstakil konut sahipleri ile apartman ve site yöneticileri, lojman idareleri sorumluları; sorumluluk alanlarındaki yerleşim yeri adresine ilişkin değişiklikleri, yirmi işgünü içinde, muhtarlar ve 50 nci maddede sayılan beyan yükümlülüğü olanlarla işbirliği içinde takip etmek ve ortaya çıkan farklılıkları muhtarlara bildirmekle yükümlüdür.

(4) Yerleşim yeri adresi değişikliği bildirimlerine ilişkin listeler nüfus müdürlüklerince ilgili muhtarlıklara gönderilir.

(5) Muhtarlar, bu Kanun uyarınca nüfus müdürlüklerince kendilerine iletilen yerleşim yeri adresi değişikliği bildirim listelerini incelemek, mahallindeki yerleşim yeri adresi değişiklikleri ile karşılaştırmak ve varsa bildirilmemiş olan değişiklikleri her ayın son haftası içinde bağlı bulunulan ilçenin nüfus müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

Adres bilgilerinin kullanımı

MADDE 52- (1) Bakanlık, talepleri halinde kurumlara, usûl ve esasları Bakanlıkça tespit edilmek üzere adres bilgilerini elektronik ortamda Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi çerçevesinde verebilir.

(2) Teknik altyapısını tamamlamış olan muhtarlıklar sorumluluk alanlarındaki yerleşim yeri adres bilgilerinin güncelliğini takip etmek amacıyla Kimlik Paylaşımı Sistemine erişebilirler.

(3) Kurumlar, yürütecekleri iş ve işlemlerde Genel Müdürlükte tutulan adres bilgilerini esas alırlar.

(4) Adrese ilişkin bilgi ve belgeler nüfus müdürlüklerinden, Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlanarak bu sistemdeki kayıtlara uygun belge üretebilen muhtarlıklardan temin edilebilir. Bu şekilde üretilen belgelerin güvenliği Bakanlığın tespit ettiği usûl ve esaslara göre sağlanır.

(5) Nüfus sayımında veya tespitinde, aile ve hayatî istatistiklerin oluşturulmasında ve bu bilgileri esas alan kanunların uygulanmasında MERNİS nüfus bilgileri kullanılır.

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 53- (1) Genel Müdürlük, ulusal adres veri tabanının etkin, süratli ve güncel bir şekilde oluşturulmasını sağlamak ve devam ettirmek için kurumlar arası koordinasyonla sorumludur. Kurumlar, adrese ve adres bileşenlerine ilişkin ellerindeki bilgileri Genel Müdürlükle ve ilgili kurumlarla paylaşmakla yükümlüdür.

DOKUZUNCU KISIM

Ortak Hükümler

Tescil görevi ve süre

MADDE 54- (1) Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlüğünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak

belgelerini işlem anında, diğer makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlüğüne intikal ettiği tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örneğini Genel Müdürlüğe göndermekle yükümlüdürler.

Mahkeme yazı işleri müdürlerinin görevleri

MADDE 55- (1) Mahkeme yazı işleri müdürleri, aile kütükleri üzerinde tescil yapılmasını gerektirecek bütün karar ve işlemleri, kesinleşme veya düzenleme tarihinden itibaren on gün içerisinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevlidirler.

Sağlık kuruluşlarının görevleri

MADDE 56- (1) Sağlık kuruluşları ve tabipler, kontrollerindeki doğum ve ölüm olaylarına ilişkin olayın mahiyetini ve ilgilinin kimlik bilgilerini gösteren bir rapor düzenleyerek sahiplerine vermekle görevlidirler.

(2) 1593 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Vekiller

MADDE 57- (1) Bir işleme esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak özel temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı vekillik belgesi ile mümkündür.

Yazım dışı kalanlar

MADDE 58- (1) Nüfus yazımlarında kayıt dışı kalanlar Türkiye'de bulundukları yerin nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise en yakın dış temsilciliğe Türk vatandaşı olduklarını gösterir resmî belgeler ile müracaat ederler. Yapılacak inceleme sonucunda tescillerine engel bir halin bulunmaması halinde, nüfus müdürlüklerince aile kütüklerine tescil edilirler.

Tutanakların imzalanması

MADDE 59- (1) Nüfus müdürlüklerine yapılan bildirimler üzerine düzenlenen dayanak belgeleri, nüfus müdürlüğüne imzalanarak onaylanır. Dayanak belgelerinin ilgilinin kendisi veya veli, vasi ya da vekillik belgesi ibraz edenler tarafından imzalanması gereklidir. Okuma yazması olmayanların parmak izi alınır.

Beyanda şüphe

MADDE 60- (1) Nüfus olayları ile ilgili beyanlarda şüpheye düşülmesi halinde mülkî idare amirinin emri ile kolluk makamları tarafından gerekli soruşturma ve incelemeler yapılarak nüfus müdürlüğüne bildirilir.

Sürelerin hesaplanması

MADDE 61- (1) Bu Kanunda belirtilen sürelerin hesaplanmasında olayın meydana geldiği tarihi izleyen gün başlangıç olarak alınır. Süreler; tayin edilen müddetin son günü, son gün resmî tatile rastlarsa tatili izleyen ilk iş günü çalışma saatinin bitiminde sona erer.

Atik veya işlemden kaldırılmış kütükler

MADDE 62- (1) İşlemden kaldırılmış olan atik veya eski aile kütükleri üzerinde herhangi bir işlem yapılamaz, kayıt düşülemez.

(2) Bu kütükler nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerindeki yanlışlıkların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması ya da kişinin kimliği ve aile bağlarının tespit edilmesi dışında herhangi bir hukukî işleme esas alınmaz.

(3) Bu kütüklerden çıkartılan kayıt örneklerine atik veya işlemden kaldırılmış kütüklerden çıkarıldığına dair açıklama yapılır.

Askerlik çağına girenlerin listesi

MADDE 63- (1) Genel Müdürlük, her yıl aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesini çıkarıp Aralık ayı içerisinde Milli Savunma Bakanlığına göndermekle yükümlüdür. Milli Savunma Bakanlığı bu listeyi Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanından da sağlayabilir.

Formların düzenlenmesi

MADDE 64- (1) Bu Kanunun uygulanmasında kullanılacak olan form ve belgeleri hazırlamaya ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Bakanlık yetkilidir. Elektronik ortamda tutulan yerleşim yeri adresinin bildirimine ilişkin beyan formları taranarak elektronik ortama aktarıldıktan sonra imha edilir.

ONUNCU KISIM

Çeşitli Hükümler

Ücretlendirme

MADDE 65- (1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde ve Adres Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgiler 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve eki cetvellerde yer almayan kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişilere ücreti karşılığında verilir. Alınacak ücretler Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca birlikte belirlenir. Tahsil edilen hizmet bedeli tutarları bütçeye gelir kaydedilir.

Fazla çalışma ücreti

MADDE 66- (1) MERNİS, Kimlik ve Adres Paylaşımı Sistemleri projelerinde görevlendirilen fiilen fazla çalışma yapan Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilâtı personeline (sözleşmeli personel dahil), ayda elli saati ve yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen fazla çalışma ücretinin üç katını geçmemek üzere Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde fazla çalışma ücreti ödenir.

ONBİRİNCİ KISIM

Ceza Hükümleri

Gerçek dışı beyan

MADDE 67- (1) Gerçeğe aykırı yerleşim yeri veya cüzdan talep belgesi veren köy veya mahalle muhtarları ile herhangi bir işlem sebebiyle nüfus müdürlüğüne

gerçek dışı beyanda bulunanlar ve bunlara tanıklık edenler altı aydan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Adrese ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyen ve yasaklara aykırı hareket eden kamu görevlileri 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu idaresinin güvenirliliğine ve işleyişine karşı suçlara ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

İdarî para cezaları

MADDE 68- (1) Bu Kanuna göre;

a) Nüfus olaylarını bildirmekle görevli olup, bu görevlerini bu Kanunda belirtilen süreler içinde yerine getirmeyen kamu görevlilerine, fiil başka bir suç oluştursa bile, nüfus memurunun teklifi üzerine o yerin ilçe nüfus müdürünün kararı ile 25 YTL idarî para cezası verilir.

b) Nüfus olaylarını bildirme yükümlülüğü olup bu yükümlülüğünü bu Kanunda belirtilen süre içinde yerine getirmeyenlere, nüfus ve aile cüzdanlarını kaybedenlere ve nüfus cüzdanının geçerlilik süresinin son bulmasından itibaren altmış gün içinde bu cüzdanlarını değiştirmeyen kişilere veya bu durumdaki çocukların veli veya vasilerine, yurt içinde ilçe nüfus müdürlüklerince, yurtdışında ise dış temsilcilik veya dış temsilciliklerde görevli memurlarca 50 YTL idarî para cezası verilir.

c) Mülkî idare amirince bu Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kişilere 250 YTL, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara 500 YTL idarî para cezası verilir.

(2) Yurt dışında verilen idarî para cezaları, işlem sırasında mahallî para karşılığı verildiği ülkede konsolosluk hasılatının tahsil edildiği para birimi üzerinden tahsil edilir.

(3) Bu Kanuna göre;

a) Her türlü doğal afet, gasp, hırsızlık, yangın ve terör nedeniyle nüfus ve aile cüzdanlarının kaybedilmesi, nüfus olaylarının bildirim yükümlülüğünün yerine getirilememesi hallerinde,

b) Yetkili kurumların kimsesiz çocuklarla ilgili nüfus cüzdanı talepleri ve doğum bildirimlerinde,

c) Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen büyük ana, büyük baba veya kardeşlere ya da çocukları yanlarında bulunduranlar ile muhtarlar,

d) Bu Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıklarına, bu maddede belirtilen idarî para cezaları uygulanmaz.

ONİKİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

MADDE 69- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler yüzseksen gün içerisinde Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulur.

(2) Adres ve numaralamaya ilişkin yönetmelik ise doksan gün içerisinde Bakanlık, Türkiye İstatistik Kurumu ve Türk Standartları Enstitüsü Kurumu tarafından müştereken hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Kadrolar

MADDE 70- (1) Bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar bu Kanun kapsamındaki hizmetlerde kullanılmak üzere ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin İçişleri Bakanlığı bölümüne eklenmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 71- (1) 5/5/1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanunu, 24/2/1972 tarihli ve 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanunu ve 5/7/1939 tarihli ve 3686 sayılı Evlenme Kâğıtları ve Bunların Nüfus Kütüklerine Tescilleri Hakkında Kanun, 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 5 inci maddesi, 6 ncı maddesinin (a) ve (d) bentleri, 8 inci maddesi, 16 ncı maddesi ve 17 nci maddesinde yer alan "8" ibaresi ile 10/4/1927 tarihli ve 1003 sayılı Binaların Numaralanması ve Sokaklara İsim Verilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer kanunların değiştirilen hükümleri

MADDE 72- (1) 1774 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (c) bendinden sonra gelmek üzere "tarafından örneğine uygun kimlik belgesi doldurularak üç gün içinde genel kolluk örgütüne verilmesi zorunludur." ibaresi eklenmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan "olanlar ile (d) bendinde belirtilen yerlerde kalanların" ibaresi "olanların" şeklinde değiştirilmiştir.

Diğer kanunlara eklenen hükümler

MADDE 73- (1) (14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

ONÜÇÜNCÜ KISIM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kurumlar ve tüzel kişiler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde mevzuatlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirerek işlemlerinde kimlik numarasını kullanmak zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren adres bilgilerinin kaydedilmesine ilişkin uygulamaya hazırlık olarak sırasıyla aşağıdaki iş ve işlemler yapılır:

a) Ulusal adres veri tabanının altyapı çalışmaları Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı bünyesinde yapılarak veri tabanı kurulur ve bu maddede öngörülen iş ve işlemlerin tamamlanmasından sonra Genel Müdürlüğe devredilir.

b) Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü, adres ve numaralamaya ilişkin yönetmeliğe uygun olarak il özel idareleri ve belediyelerin numaralama ve levhalama çalışmalarını takip eder.

c) Adres çalışmaları ile eş zamanlı olarak il özel idareleri ve belediyeler ile Genel Müdürlük, ulusal adres veri tabanlarının teknik altyapısını oluşturur. Ulaştırma Bakanlığı tarafından ülke genelinde il özel idareleri ve belediyeler ile ulusal adres veri tabanı arasında on-line işleyecek bir ağ altyapısı oluşturulur. Her yerleşim biriminin

ulusal adres veri tabanına ulaşabileceği bir merkezî bilgisayar programı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca hazırlanır. Gerekli şifreleme ve kullanıcı eğitimi verilerek il özel idareleri ve belediyelerin kullanımına açılır.

c) Adres standardının belirlendiği tarihten itibaren en geç üçyüzaltmış gün içerisinde il özel idare ve belediyeler tarafından yerleşim birimlerinin adres bileşenleri standartlara uygun hale getirilerek numaralama işlemi tamamlanır ve merkezî olarak kurulan ulusal adres veri tabanına (c) bendinde bahsedilen program aracılığı ile işlenir.

d) İl özel idareleri ve belediyelerce gerçekleştirilen numaralama ve levhalama çalışmalarının uygunluğunun yerinde tespit edilmesi amacıyla Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ve Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü tarafından numaralama işlemi tamamlandıktan sonra doksan gün içerisinde alan kontrolü yapılır. Kontrol sonuçları ulusal adres veri tabanına işlenir.

e) Ulusal adres veri tabanındaki yerleşim yeri adreslerinin nüfus kütüklerindeki kişi kayıtları ile ilişkilendirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına bağlı kişisel yerleşim yeri adresi kayıtlarının tutulabilmesi için, numaralaması tamamlanan yerleşim yerlerinden başlamak ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altıyüzotuz gün içerisinde tamamlanmak üzere Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından alan uygulaması yapılır. Uygulama esnasında ulusal adres veri tabanına dayalı olarak alanda tespit edilen yerleşim yeri adres bilgileri, MERNİS kayıtları ile Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası esasına göre elektronik ortamda eşleştirilir. Alan taraması sırasında Türkiye'de yerleşim yeri adresi tespit edilen yabancılar ile ilgili ayrı bir veri tabanı oluşturulur.

f) Elde edilen kayıtlar, mahalle ve köy muhtarlıklarında altmış gün süreyle askıya çıkartılır. Askı süresince, itirazlar üzerine yapılacak inceleme sonucunda Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından temin edilen bilgilere göre kayıtlarda gerekli düzeltmeler yapılır. Bu çalışma ile kayıtların kesinleşmesi sonucunda alan uygulamasında kullanılan formlar 28/9/1988 tarihli ve 3473 sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mahallî kurulların kararı ile yerinde imha edilir.

(2) İşlemler sırasında kullanılacak formlar Genel Müdürlük ile işbirliği halinde Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından hazırlanır. Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından formlara istatistik amaçlı olarak eklenen sorulara ilişkin kayıtlar Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

(3) Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının bu madde kapsamında yapacağı alan çalışması, 5429 sayılı Kanunun sayım ve araştırmalarla ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülür. Bu maddede belirtilen iş ve işlemlerin yapılması için ilgili kurumlar mal ve hizmet satın alabilir. Bu madde kapsamında yaptırılacak işler hakkında, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5018 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Bu kapsamda yapılacak mal ve hizmet alımlarının usûl ve esasları, saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlayacak ilkeler doğrultusunda hizmetin gereklerine göre Bakanlar Kurulunca belirlenir.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunun geçici 2 nci maddesinin uygulama süresi içinde nüfus olaylarını nüfus mevzuatında öngörülen süreyi geçirdikten sonra bildirenler ile nüfus ve aile cüzdanını kaybedenlere bu Kanunun 68 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu Kanunda öngörülen süre içerisinde ulusal adres veri tabanına bağlanamayan il özel idareleri ve belediyeler, mahallî adres bilgilerini tespit edip güncelliğini takip ederler ve ulusal adres veri tabanına işlenmek üzere elektronik ortamda ilçe nüfus müdürlüklerine gönderirler.

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanun yürürlüğe girinceye kadar tanıma beyanı veya babalığa hüküm kararı sonucu ana hanesine tescil edilen çocukların baba hanelerine nakline ana ve babanın birinin, çocuk ergin ise kendisinin müracaatı aranır.

Yürürlük

MADDE 74- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 75- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BİLİŞİM SUÇLARI-YAPTIRIMLAR

TÜRK CEZA KANUNU

Kanun Numarası : 5237
Kabul Tarihi : 26/09/2004
Resmi Gazete Tarihi : 12/10/2004
Resmi Gazete Sayısı : 25611

Tanımlar

Madde 6- (1) Ceza kanunlarının uygulanmasında;

- a) Vatandaş deyiminden; fiili işlediği sırada Türk vatandaşı olan kişi,
- b) Çocuk deyiminden; henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi,
- c) Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,
- d) Yargı görevi yapan deyiminden; yüksek mahkemeler ve adlî, idarî ve askerî mahkemeler üye ve hakimleri ile Cumhuriyet savcısı ve avukatlar,
- e) Gece vakti deyiminden; güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresi,
- f) Silah deyiminden;
  - 1. Ateşli silahlar,
  - 2. Patlayıcı maddeler,
  - 3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,
  - 4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,
  - 5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler,
- g) Basın ve yayın yolu ile deyiminden; her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim aracıyla yapılan yayınlar,

Haberleşmenin engellenmesi

Madde 124- (1) Kişiler arasındaki haberleşmenin hukuka aykırı olarak engellenmesi halinde, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

(2) Kamu kurumları arasındaki haberleşmeyi hukuka aykırı olarak engelleyen kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Her türlü basın ve yayın organının yayınının hukuka aykırı bir şekilde engellenmesi halinde, ikinci fıkra hükmüne göre cezaya hükmolunur.,

Hakaret

Madde 125- (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiple işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkra belirtilen cezaya hükmolunur.

- (3) Hakaret suçunun;
- a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,
- b) Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,
- c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle, İşlenmesi halinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.
- (4) **(Değişik: 29/6/2005 – 5377/15 md.)** Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altıda biri oranında artırılır.
- (5) **(Değişik: 29/6/2005 – 5377/15 md.)** Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suça ilişkin madde hükümleri uygulanır.

Haberleşmenin gizliliğini ihlal

Madde 132- (1) Kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden kimse, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu gizlilik ihlali haberleşme içeriklerinin kaydı suretiyle gerçekleşirse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Kendisiyle yapılan haberleşmelerin içeriğini diğer tarafın rızası olmaksızın alenen ifşa eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(4) Kişiler arasındaki haberleşmelerin içeriğinin basın ve yayın yolu ile yayınlanması halinde, ceza yarı oranında artırılır.

Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması

Madde 133- (1) Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları, taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın bir aletle dinleyen veya bunları bir ses alma cihazı ile kaydeden kişi, iki aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Katıldığı aleni olmayan bir söyleşiyi, diğer konuşanların rızası olmadan ses alma cihazı ile kayda alan kişi, altı aya kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(3) Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiillerden biri işlenerek elde edildiği bilinen bilgilerden yarar sağlayan veya bunları başkalarına veren veya diğer kişilerin bilgi edinmelerini temin eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu konuşmaların basın ve yayın yoluyla yayınlanması halinde de, aynı cezaya hükmolunur.

Özel hayatın gizliliğini ihlal

Madde 134- (1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.

(2) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri ifşa eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Fiilin basın ve yayın yoluyla işlenmesi halinde, ceza yarı oranında artırılır.

Kişisel verilerin kaydedilmesi

Madde 135- (1) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırkı kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme

Madde 136- (1) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Nitelikli haller

Madde 137- (1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların;

a) Kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle,

b) Belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle, İşlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Verileri yok etmeme

Madde 138- (1) Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediklerinde altı aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Şikayet

Madde 139- (1) Kişisel verilerin kaydedilmesi, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme ve verileri yok etmeme hariç, bu bölümde yer alan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

Madde 140- (1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Nitelikli hırsızlık

Madde 142- (1) Hırsızlık suçunun;

2) Suçun;

a) Kişinin malını koruyamayacak durumda olmasından veya ölmesinden yararlanarak,

b) Elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle ya da özel beceriyle,

c) Doğal bir afetin veya sosyal olayların meydana getirdiği korku veya kargaşadan yararlanarak,

d) Haksız yere elde bulundurulmuş veya taklit anahtarla ya da diğer bir aletle kilit açmak suretiyle,

e) Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle,
f) Tanınmamak için tedbir alarak veya yetkisi olmadığı halde resmi sıfat takınarak,

g) Barınak yerlerinde, sürüde veya açık yerlerde bulunan büyük veya küçük baş hayvan hakkında,

İşlenmesi hâlinde, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Suçun, bu fıkranın (b) bendinde belirtilen surette, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan kimseye karşı işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte biri oranına kadar artırılır.

Nitelikli dolandırıcılık

Madde 158- (1) Dolandırıcılık suçunun;

a) Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle,
b) Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak suretiyle,

c) Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle,

d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle,

e) Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak,

f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle,

g) Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,

h) Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında,

i) Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle,

j) Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,

k) Sigorta bedelini almak maksadıyla,

İşlenmesi halinde, iki yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. **(Ek cümle: 29/6/2005 – 5377/19 md.)** Ancak, (e), (f) ve (j) bentlerinde sayılan hâllerde hapis cezasının alt sınırı üç yıldan, adli para cezasının miktarı suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz.

Karşılıksız yararlanma

Madde 163- (1) Otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmetten ödeme yapmadan yararlanan kişi, iki aydan altı aya kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Telefon hatları ile frekanslarından veya elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan yararlanan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma

Madde 190- (1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırmak için;

a) Özel yer, donanım veya malzeme sağlayan,

b) Kullananların yakalanmalarını zorlaştıracak önlemler alan,

c) Kullanma yöntemleri konusunda başkalarına bilgi veren, Kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını alenen özendiren veya bu nitelikte yayın yapan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.⁽¹⁾

(3) Bu maddede tanımlanan suçların tabip, diş tabibi, eczacı, kimyager, veteriner, sağlık memuru, laborant, ebe, hemşire, diş teknisyeni, hastabakıcı, sağlık hizmeti veren, kimyacılıkla veya ecza ticareti ile iştigal eden kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Kanunlara uymamaya tahrik

Madde 217- (1) Halkı kanunlara uymamaya alenen tahrik eden kişi, tahrikin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Ortak hüküm (Bu madde burada sadece bir üstteki madde için geçerlidir.)

Madde 218- (1) **(Değişik: 29/6/2005 – 5377/25 md.)** Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranına kadar artırılır. Ancak, haber verme sınırlarını aşmayan ve eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma

Madde 220- (1) Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.

(2) Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Örgütün silahlı olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza dörtte birinden yarısına kadar artırılır.

(4) Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.

(5) Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.

(6) Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan dolayı cezalandırılır.

(7) Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır.

(8) Örgütün veya amacının propagandasını yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Müstehcenlik

Madde 226- (1) a) Bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,

b) Bunların içeriklerini çocukların girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten,

c) Bu ürünleri, içeriğine vakıf olunabilecek şekilde satışa veya kiraya arz eden,

d) Bu ürünleri, bunların satışına mahsus alışveriş yerleri dışında, satışa arz eden, satan veya kiraya veren,

e) Bu ürünleri, sair mal veya hizmet satışları yanında veya dolayısıyla bedelsiz olarak veren veya dağıtan,

f) Bu ürünlerin reklamını yapan,

Kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(3) Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünleri ülkeye sokan, çoğaltan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, ihraç eden, bulunduran ya da başkalarının kullanımına sunan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(4) Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(5) Üç ve dördüncü fıkralardaki ürünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden ya da çocukların görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlayan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(7) Bu madde hükümleri, bilimsel eserlerle; üçüncü fıkra hariç olmak ve çocuklara ulaşması engellenmek koşuluyla, sanatsal ve edebi değeri olan eserler hakkında uygulanmaz.

Göreve ilişkin sırrın açıklanması

Madde 258- (1) Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayınlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisine, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Kamu görevlisi sıfatı sona erdikten sonra, birinci fıkroda yazılı fiilleri işleyen kimseye de aynı ceza verilir.

İftira

Madde 267- (1) Yetkili makamlara ihbar veya şikayette bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla, işlemediğini bildiği halde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılmasını ya da idari bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir

kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Fiilin maddî eser ve delillerini uydurarak iftirada bulunulması halinde, ceza yarı oranında artırılır.

(3) Yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmiş mağdurun aleyhine olarak bu fiil nedeniyle gözüaltına alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmiş olan mağdurun bu fiil nedeniyle gözüaltına alınması veya tutuklanması halinde; iftira eden, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna ilişkin hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulur.

(5) Mağdurun ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis cezasına; süreli hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına hükmolunur.

(6) Mağdurun mahkûm olduğu hapis cezasının infazına başlanmış ise, beşinci fıkra göre verilecek ceza yarısı kadar artırılır.

(7) İftira sonucunda mağdur hakkında hapis cezası dışında adlî veya idari bir yaptırım uygulanmışsa; iftira eden kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(8) İftira suçundan dolayı dava zamanaşımı, mağdurun fiili işlemediğinin sabit olduğu tarihten başlar.

(9) Basın ve yayın yoluyla işlenen iftira suçundan dolayı verilen mahkûmiyet kararı, aynı veya eşdeğerde basın ve yayın organıyla ilan olunur. İlan masrafı, hükümlüden tahsil edilir.

Gizliliğin ihlali

Madde 285- (1) Soruşturmanın gizliliğini alenen ihlal eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, soruşturma aşamasında alınan ve kanun hükmü gereğince gizli tutulması gereken kararların ve bunların gereği olarak yapılan işlemlerin gizliliğinin ihlali açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.

(2) Kanuna göre kapalı yapılması gereken veya kapalı yapılmasına karar verilen duruşmadaki açıklama veya görüntülerin gizliliğini alenen ihlal eden kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır. Ancak, bu suçun oluşması için tanığın korunmasına ilişkin olarak alınan gizlilik kararına aykırılık açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.

(3) Bu suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi halinde, ceza yarı oranında artırılır.

(4) Soruşturma ve kovuşturma evresinde kişilerin suçlu olarak damgalanmalarını sağlayacak şekilde görüntülerinin yayınlanması halinde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Halkı askerlikten soğutma

Madde 318- (1) Halkı, askerlik hizmetinden soğutacak etkinlikte teşvik veya telkinde bulunanlara veya propaganda yapanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiil, basın ve yayın yolu ile işlenirse ceza yarısı oranında artırılır.

ONUNCU BÖLÜM

Bilişim Alanında Suçlar

Bilişim sistemine girme

Madde 243- (1) Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren ve orada kalmaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

(2) Yukarıdaki fıkra tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir.

(3) Bu fiil nedeniyle sistemin içerdiği veriler yok olur veya değişirse, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme

Madde 244- (1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması

Madde 245 – (Değişik: 29/6/2005 – 5377/27 md.)

(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Birinci fıkra yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

- b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,
c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,
Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

Madde 246- (1) Bu bölümde yer alan suçların işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

CEZA MUHALEMESİ KANUNU

Kanun Numarası : 5271

Kabul Tarihi : 04/12/2004

Resmî Gazete Tarihi:17/12/2004

Resmî Gazete Sayısı : 25673

Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve elkoyma

Madde 134 – (1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturmada, başka surette delil elde etme imkânının bulunmaması halinde, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine şüphelinin kullandığı bilgisayar ve bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde arama yapılmasına, bilgisayar kayıtlarından kopya çıkarılmasına, bu kayıtların çözülerek metin hâline getirilmesine hâkim tarafından karar verilir.

(2) Bilgisayar, bilgisayar programları ve bilgisayar kütüklerine şifrenin çözülememesinden dolayı girilememesi veya gizlenmiş bilgilere ulaşamaması halinde çözümün yapılabilmesi ve gerekli kopyaların alınabilmesi için, bu araç ve gereçlere elkonulabilir. Şifrenin çözümünün yapılması ve gerekli kopyaların alınması halinde, elkonulan cihazlar gecikme olmaksızın iade edilir.

(3) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoyma işlemi sırasında, sistemdeki bütün verilerin yedeklemesi yapılır.

(4) İstemesi halinde, bu yedekten bir kopya çıkarılarak şüpheliye veya vekiline verilir ve bu husus tutanağa geçirilerek imza altına alınır.

(5) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoymaksızın da, sistemdeki verilerin tamamının veya bir kısmının kopyası alınabilir. Kopyası alınan veriler kâğıda yazdırılarak, bu husus tutanağa kaydedilir ve ilgililer tarafından imza altına alınır.

İletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması

Madde 135 – (1) (Değişik birinci cümle: 25/5/2005 – 5353/17 md.)

Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır.

(2) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleşikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir.

(3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. **(Ek cümle: 25/5/2005 – 5353/17 md.)** Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim bir aydan fazla olmamak üzere

sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

(4) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, (...) ⁽¹⁾ mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, (...) ⁽¹⁾ mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok üç ay için yapılabilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir.

(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(6) Bu madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

- a) Türk Ceza Kanununda yer alan;
    1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (madde 79, 80),
    2. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83),
    3. İşkence (madde 94, 95),
    4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102),
    5. Çocukların cinsel istismarı (madde 103),
    6. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188),
    7. Parada sahtecilik (madde 197),
    8. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, madde 220),
    9. **(Ek: 25/5/2005 – 5353/17 md.)** Fuhuş (madde 227, fıkra 3),
    10. İhaleye fesat karıştırma (madde 235),
    11. Rüşvet (madde 252),
    12. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (madde 282),
    13. Silahlı örgüt (madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (madde 315),
    14. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.
  - b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.
  - c) **(Ek: 25/5/2005 – 5353/17 md.)** Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,
  - d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar.
  - e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68 ve 74 üncü maddelerinde tanımlanan suçlar.
- (7) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz.

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNU

Kanun Numarası : 4926
Kabul Tarihi : 10/07/2003
Resmi Gazete Tarihi : 19/07/2003
Resmi Gazete Sayısı : 25173

Sahte belge düzenleme

Madde 12 - Gümrük idarelerinde işlem görmediği halde işlem görmüş gibi herhangi bir belge veya beyanname düzenleyenler veya bu suçları bilişim yoluyla işleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun evrakta sahtekarlık ve bilişim alanındaki suçlarla ilgili hükümlerinde belirtilen cezalar bir kat artırılarak uygulanır.

Gümrük idarelerinin mühür ve damgalarını değiştirerek veya çalarak veya sahte veya çalınmışlarını tedarik ederek kullananlar hakkında Türk Ceza Kanununda belirtilen cezalar bir kat artırılarak uygulanır.

BANKACILIK KANUNU

Kanun Numarası : 5411
Kabul Tarihi : 19.10.2005
Resmi Gazete Tarihi : 01/11/2005
Resmi Gazete Sayısı : 25983 Mükerrer

İtibarın korunması

Madde 74 — 5187 sayılı Basın Kanununda belirtilen araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçlarından biri vasıtasıyla; bir bankanın itibarını kırabilecek veya şöhretine ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olunamaz ya da bu yolla asılsız haber yayılamaz.

İtibarın zedelenmesi

Madde 158 — Bu Kanunun 74 üncü maddesine aykırı davrananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden ikibin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkra yazılı fiil neticesinde özel veya kamusal bir zarar doğarsa verilecek ceza altıda bir oranında artırılarak hükmolunur.

SERMAVE PİYASASI KANUNU

Kanun Numarası : 2499
Kabul Tarihi : 28/07/1981
Resmi Gazete Tarihi : 30/07/1981
Resmi Gazete Sayısı : 17416

Cezai Sorumluluk

Madde 47 – (Değişik: 29/4/1992 - 3794/34 md.) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde:

A) 1. Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, henüz kamuya açıklanmamış bilgileri kendisine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanarak sermaye piyasasında işlem yapanlar arasındaki fırsat eşitliğini bozacak şekilde mameleki yarar sağlamak veya bir zararı bertaraf etmek, içerden öğrenenlerin ticaretidir. Bu fiili işleyen 11 inci madde kapsamındaki ihraççılarla, sermaye piyasası kurumlarının veya bunlara bağlı veya bunlara hakim işletmelerin yönetim kurulu başkan ve üyeleri, yöneticileri, denetçileri, diğer personeli ve bunların dışında meslekleri veya görevlerini ifa etmeleri sırasında bilgi sahibi olabilecek durumda olanlarla, bunlarla temasları nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak bilgi sahibi olabilecek durumundaki kişiler.

2. Yapay olarak, sermaye piyasası araçlarının, arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak, fiyatlarını aynı seviyede tutmak, arttırmak veya azaltmak amacıyla alım ve satımını yapan gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenler,

3. Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, yalan, yanlış, yanıltıcı, mesnetsiz bilgi veren; haber yayan ya da yorum yapan açıklamakla yükümlü oldukları bilgileri açıklamayan gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenler,

4. **(Değişik: 15/12/1999 - 4487/25 md.)** 4 üncü maddenin birinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlerle, sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunan veya yetki belgeleri iptal olunduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde ticaret unvanlarında, ilan veya reklamlarında sermaye piyasasında faaliyette bulundukları intibainı yaratacak kelime veya ibare kullanan veya faaliyetlerine devam eden gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri,

5. **(Ek: 15/12/1999 - 4487/25 md.)** Yatırımcı tarafından sermaye piyasası faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veyahut her ne nam altında olursa olsun, sermaye piyasası kurumlarına kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası araçları, nakit ve diğer her türlü kıymeti kendisinin veya başkasının menfaatine satan veya rehmeden veya her ne şekilde olursa olsun kullanan, gizleyen yahut inkar eyleyen veyahut bu amaca ulaşmak ya da bu fiillerini gizlemek için bilgisayar ortamında tutulanlar dahil kayıtları tahvil ve tağyir eden ilgili gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri,

6. **(Ek: 15/12/1999 - 4487/25 md.)** Bu Kanunun 15 inci maddesinin son fıkrasında belirtilen işlemlerde bulunarak karı ve/veya mal varlığı azaltılan tüzel kişilerin yetkilileri ve bunların fiillerine iştirak edenler,

7. **(Ek: 15/12/1999 - 4487/25 md.)** Karşılıksız olarak sermaye piyasası araçlarının geri alım taahhüdü ile satımını yapan ilgili gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri,

(Değişik son paragraf: 15/12/1999 - 4487/25 md.) 2 yıldan 5 yıla kadar hapis ve 10 milyar liradan 25 milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar. Suçun işlenmesinde, bu bentte yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse, hapis cezasının asgari haddi 3, azami haddi 6 yıldır.

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU

Kanun Numarası : 5846
Kabul Tarihi : 05/12/1951
Resmi Gazete Tarihi : 13/12/1951
Resmi Gazete Sayısı : 7981

B) Ceza davaları:

I – Suçlar:

1. Manevi haklara tecavüz:

Madde 71 – (Değişik: 1/11/1983 - 2936/11 md.)

Bu Kanunun hükümlerine aykırı olarak kasten:

1. Alenileşmiş olsun veya olmasın, eser sahibi veya halefinin yazılı izni olmadan bir eseri umuma arz eden veya yayımlayan,
2. Sahip veya halefinin yazılı izni olmadan, bir esere veya çoğaltılmış nüshalarına ad koyan,
3. Başkasının eserini kendi eseri veya kendisinin eserini başkasının eseri olarak gösteren veya 15 inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı hareket eden,
4. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39 ve 40 ıncı maddelerdeki hallerde kaynak göstermeyen veya yanlış yahut kifayetsiz veya aldatıcı kaynak gösteren,
5. **(Ek: 21/2/2001 - 4630/26 md.)** Eser sahibinin yazılı izni olmaksızın bir eseri değiştiren,

(Değişik: 3/3/2004-5101/17 md.) Kişiler hakkında, iki yıldan dört yıla kadar hapis veya ellimilyar liradan yüzellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden hükmolunur.

2. Mali haklara tecavüz:

Madde 72- (Değişik: 3/3/2004-5101/18 md.)

Bu Kanuna aykırı olarak kasten;

1. Aralarında mevcut bir sözleşme olmasına rağmen bu sözleşme hükümlerine aykırı olarak bir eser veya işlenmelerinin kendi tarafından çoğaltılmış nüshalarını satan veya dağıtan kişiler hakkında, üç aydan iki yıla kadar hapis veya onmilyar liradan ellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden,
2. Hak sahibinin izni olmaksızın bir eseri ve çoğaltılmış nüshalarını, bu Kanunun 81 inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan yerlerde satan kişiler hakkında üç aydan iki yıla kadar hapis veya beşmilyar liradan ellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden,
3. Hak sahibinin izni olmaksızın;
  - a) Bir eseri herhangi bir şekilde işleyen,
  - b) Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan,
  - c) Bir eseri herhangi bir şekilde yayan,
  - d) Bir eserin nüshalarını yasal veya yasal olmayan yollardan ülkeye sokan ve her ne şekilde olursa olsun ticaret konusu yapan,

e) Bir eseri topluma açık yerlerde gösteren veya temsil eden, bu gösterimi düzenleyen veya dijital iletim de dahil olmak üzere her nevi işaret, ses ve/veya görüntü iletimine yarayan araçlarla yayan veya yayımına aracılık eden,

Kişiler hakkında iki yıldan dört yıla kadar hapis veya ellimilyar liradan yüzellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden hükmolunur.

3. Diğer suçlar:

Madde 73 - (Değişik: 3/3/2003-5101/19 md.)

Bu Kanunun 71, 72, 80 ve 81 inci maddelerinde belirtilen suçlar dışında kalan diğer suçlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

1. Kasten;

a) Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak çoğaltıldığını bildiği veya bilmesi icap ettiği bir eserin nüshalarını ticarî amaçla elinde bulunduran,

b) Mevcut olmadığını veya üzerinde tasarruf yetkisi bulunmadığını bildiği veya bilmesi icap ettiği malî hakkı veya ruhsatı başkasına devreden veya veren yahut rehnedenden veya herhangi bir tasarrufun konusu yapan,

c) Yegâne amacı bir bilgisayar programını korumak için uygulanan bir teknik aygıtın geçersiz kılınmasına veya izinsiz ortadan kaldırılmasına yarayan herhangi bir teknik aracı, ticarî amaç için elinde bulunduran veya dağıtan,

Kişiler hakkında iki yıldan dört yıla kadar hapis veya ellimilyar liradan yüzellimilyar liraya kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden,

2. Kasten; bu Kanunun hükümlerine uygun olarak çoğaltılmış ve yayılmış eser nüshalarının, yapımların ve fonogramların, çoğaltma ve yama hakkı sahiplerinin ayırt edici unvan, marka ve künye bilgileriyle birlikte tıpkı basım ve yapım yoluyla, işaret, yazı, ses, hareketli veya hareketsiz görüntü ya da veri tekrarına yarayan alet veya yöntemlerle çoğaltan veya bu şekilde çoğaltılmış nüshaları yayan, kişiler hakkında üç yıldan altı yıla kadar hapis veya yirmimilyar liradan ikiyüz milyara kadar ağır para cezasına veya zararın ağırlığı dikkate alınarak her ikisine birden,

Hükmolunur.

BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ KANUNU

Kanun Numarası :4632
Kabul Tarihi : 28/03/2001
Resmi Gazete Tarihi : 07/04/2001
Resmi Gazete Sayısı : 24366

Adli suç ve cezalar

Madde 23 – Bu Kanuna göre gereken izinleri almaksızın emeklilik faaliyetinde bulunan veya ticaret unvanları ve her türlü belgeleri ve ilan ve reklamları ve kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu Kanunda belirtilen kuruluşların adını kullanan ya da 10 uncu madde hükümlerine aykırı olarak bu Kanunda düzenlenen faaliyetlerde bulundukları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri hakkında fiile katılma derecelerine göre üç yıldan beş yıla kadar hapis ve altı milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası uygulanır. Ayrıca Müsteşarlığın talebi üzerine, bu suçları işleyen kişilerin işyerlerinin sürekli veya bir yılı geçmemek üzere geçici olarak kapatılmasına, ilan ve reklamların durdurulması veya toplatılmasına mahkemece karar verilir.

Şirketin yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile imza yetkisini haiz mensupları, portföy yönetim şirketinin yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile imza yetkisini haiz mensupları, görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetimleri ve sorumlulukları altında bulunan şirkete ait para veya diğer varlıkları zimmetine geçirirlerse altı yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar ve kuruluşun uğradığı zararı tazmine mahkûm edilirler.

Bu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen suç, kuruluşu aldatacak ve fiilin açığa çıkmasını önleyecek her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse, faile oniki yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve meydana gelen zararın üç katı kadar ağır para cezası uygulanır. Ayrıca, meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece re'sen ödettilmesine hükmolunur.

Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan cezalar, zararın kovuşturulmasına başlanmadan önce tamamiyle ödenmiş olması halinde yarısı, ödemenin hükümden önce yapılması halinde ise üçte biri oranında indirilir.

Bu Kanunda gösterilen yetkili mercilerin ve denetim görevlilerinin istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyen ya da denetim görevlilerinin görevlerini yapmalarına engel olan gerçek kişilerle tüzel kişilerin görevli ve ilgilileri hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası uygulanır.

Bu Kanuna tâbî gerçek ve tüzel kişilerin bu Kanunda gösterilen merciler ile denetim görevlilerine, mahkemelere ve diğer resmi dairelere hitaben düzenledikleri veya yayımladıkları belgelerde yapılan gerçeğe aykırı beyanlarından dolayı bunları veya bunların düzenlenmesine esas olan her türlü belgeleri imzalayanlar hakkında, görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre bir yıldan üç yıla kadar hapis ve altı milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası uygulanır.

Bu Kanuna tâbî kuruluşların itibarını kırabilecek veya servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan ya da bu yolda asılsız haber yayanlar için bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur. Bu fiilin 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanununda yazılı

ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzer yayın araçlarından biri ile işlenmesi halinde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve sekiz milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur. İsimleri belirtilmese dahi bu Kanuna tâbi kuruluşların güvenilirliği konusunda kamuoyunda tereddüte yol açarak bu kuruluşların malî bünyelerinin olumsuz etkilenmesine neden olabilecek nitelikte asılsız haberleri yukarıda belirtilen araçlarla yayınlayanlara sekiz milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezası uygulanır.

Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar, görevleri sırasında bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler, bunların iştirakleri ve kuruluşları ile katılımcıya ait öğrendikleri sırları, bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük bu kişilerin görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu yükümlülüğe uymayan kimseler için iki yıldan dört yıla kadar hapis ve dört milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.

Bu Kanuna tâbi kuruluşların mensupları ve diğer görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla bu Kanuna tâbi kuruluşlara veya emeklilik sözleşmesi ile ilgili kişilere ait öğrendikleri sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu madde hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen kişiler için bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.

Bu maddenin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarında yazılı kişiler, öğrendikleri sırları kendileri ya da başkaları için yarar sağlamak amacıyla açıklarlarsa, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasına ve altı milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilir ve fiilin önemine göre ilgili kuruluşlarda görev yapmaları geçici veya sürekli olarak yasaklanır.

VERGİ USUL KANUNU

Kanun Numarası : 213
Kabul Tarihi : 04/01/1961
Resmi Gazete Tarihi : 10/01/1961
Resmi Gazete Sayısı : 10703 - 10705

Özel usulsüzlükler ve cezaları:

a) Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmaması ile diğer şekil ve usul hükümlerine uyulmaması

Madde 353 – (Değişik : 24/6/1994 - 4008/17 md.)

9. (Ek : 22/7/1998 - 4369/12 md.) 4358 sayılı Kanun uyarınca işlemlerinde vergi kimlik numarası kullanma zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlardan yaptıkları işlemlere ilişkin bildirimleri Maliye Bakanlığının belirleyeceği standartlarda, araçlarla (yazı, manyetik ortam, disket, mikrofilm, mikro fiş gibi) ve zamanlarda yerine getirmeyenler hakkında 75.000.000 **(550 YTL)** lira özel usulsüzlük cezası kesilir. Ceza kesilenler, ödedikleri ceza için fiilleri ile ceza kesilmesine neden olan kişilere rücu edebilirler.

Mükerrer Madde 355 – (Ek:30/12/1980 - 2365/80.;Değişik : 22/7/1998 - 4369/13 md.)

Bu Kanunun 86,148,149,150,256 ve 257 nci maddelerinde yer alan zorunluluklar ile mükerrer 257 nci madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayan (Kamu idare ve müesseselerinde bilgi verme görevini yerine getirmeyen yöneticiler dahil);

1. Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı hakkında 100.000.000 **(1.180 YTL)** lira,

2. İkinci sınıf tüccarlar, defter tutan çiftçiler ile kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında 50.000.000 **(550 YTL)** lira,

3. Yukarıdaki bentlerde yazılı bulunanlar dışında kalanlar hakkında 25.000.000 **(270 YTL)** lira,

Özel usulsüzlük cezası kesilir.⁽²⁾

Bu hükmün uygulanması için, bilgi ve ibraz ödevinin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılacak tebliğlerde bilginin verilmesi için tayin olunan sürede cevap verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya defter ve belge ibrazı için tayin olunan süre ile defter ve belgelerin süresinde ibraz edilmemesi durumunda haklarında Kanunun ceza hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesi şarttır.

Özel usulsüzlük cezası kesilmesine rağmen mecburiyetleri yerine getirmeyenlere yeniden süre verilerek bu mecburiyetleri yerine getirmeleri tebliğ olunur. Verilen sürede bu mecburiyetlerin yerine getirilmemesi halinde yukarıda yazılı özel usulsüzlük cezaları bir kat artırılarak uygulanır.

(Ek fıkra: 16/7/2004-5228/10 md.) Tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsiik etme zorunluluğuna uymayan mükelleflerden her birine, her bir işlem için bu maddeye göre

uygulanan cezalardan az olmamak üzere işleme konu tutarın % 5'i nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir. Bu şekilde ceza kesilen mükellefler hakkında üçüncü fıkra hükmü uygulanmaz.

(Ek fıkra: 3/7/2005 – 5398/23 md.) Elektronik ortamda beyanname verilmesi mecburiyetine uyulmaması halinde kesilmesi gereken özel usûlsüzlük cezası, beyannamenin kanuni süresinin sonundan başlayarak elektronik ortamda 15 gün içinde verilmesi halinde 1/4 oranında, bu sürenin dolmasını takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise 1/2 oranında uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TASARILAR-TEKLİFLER

T.B.M.M. Başkanlığı'na 18.10.2005 tarihinde gönderilen 1/1120 Esas numaralı Elektronik Haberleşme Kanunu Tasarısı ile elektronik haberleşme hizmetlerinin yürütülmesi, elektronik haberleşme alt yapı ve şebekesinin tesisi ve işletilmesi, geliştirilmesi, yeni elektronik haberleşme şebeke ve hizmetlerinin teşvik edilmesi hususları ile ilgili politika, hedef ve ilkelerin tespiti, elektronik haberleşme sektöründe rekabetin tesisi ve korunması, tüketici haklarının gözetilmesi, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, sektörün düzenlenmesi, denetlenmesi ve bunlara ilişkin usul ve esaslar ile bu sektörde faaliyet gösterenlerin hak, yetki ve yükümlülüklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Halen T.B.M.M. gündeminde olan Kanun Tasarısının metnine aşağıda yer verilmektedir.

ELEKTRONİK HABERLEŞME KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; elektronik haberleşme hizmetlerinin yürütülmesi, elektronik haberleşme alt yapı ve şebekesinin tesisi ve işletilmesi, geliştirilmesi, yeni elektronik haberleşme şebeke ve hizmetlerinin teşvik edilmesi hususları ile ilgili politika, hedef ve ilkelerin tespiti, elektronik haberleşme sektöründe rekabetin tesisi ve korunması, tüketici haklarının gözetilmesi, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, sektörün düzenlenmesi, denetlenmesi ve bunlara ilişkin usul ve esaslar ile bu sektörde faaliyet gösterenlerin hak, yetki ve yükümlülüklerinin belirlenmesidir.

Kapsam

Madde 2- Elektronik haberleşme hizmetlerinin rekabete dayanan pazar ekonomisi içinde yürütülmesi ve elektronik haberleşme alt yapı ve şebekesinin tesisi ve işletilmesi ile her türlü elektronik haberleşme cihaz ve sistemlerinin imali, ithali, satışı, kurulması, işletilmesi, frekans dahil kıt kaynakların planlaması ve tahsisi ile bu konulara ilişkin düzenleme, yetkilendirme, denetleme ve uzlaştırma faaliyetlerinin yürütülmesi bu Kanuna tabidir.

Millî güvenlik ve kamu düzeni ile olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik, savaş hallerinde ve doğal afet durumlarında elektronik haberleşme hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin özel kanunların ve 697 sayılı Ulaştırma ve Haberleşme Hizmetlerinin Olağanüstü Hallerde ve Savaşta Ne Suretle Yürütüleceğine Dair Kanun hükümleri saklıdır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı ve kuruluş kanunlarında belirtilen görev sahaları ile ilgili konularda olmak üzere Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün elektronik haberleşme cihaz, sistem ve şebekeleri ile bedeli bu kurumlar tarafından ödenerek işletmeciler

tarafından kurulan veya kurulacak elektronik haberleşme cihaz, sistem ve şebekeleri hakkında 36 ncı ve 39 uncu maddeler hariç, bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Tanımlar ve kısaltmalar

Madde 3 - Bu Kanunda geçen;

Bakanlık: Ulaştırma Bakanlığını,

Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,

Kurul: Telekomünikasyon Kurulunu,

Abone: Kamu elektronik haberleşme hizmeti sağlayan bir işletmeci ile söz konusu hizmetin sunumuna yönelik olarak yapılan bir sözleşmeye taraf olan gerçek ya da tüzel kişiyi,

Abonelik sözleşmesi: İşletmeci ile abone arasında akdedilen ve işletmecinin bir bedel karşılığında dönemsel ya da sürekli olarak bir hizmeti yerine getirmeyi veya mal teminini üstlendiği ya da her ikisini birden kapsayan sözleşmeyi,

Abone kimlik ve iletişim bilgileri: Elektronik haberleşme hizmeti alan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişilere ait işletmeci tarafından aboneye tahsis edilen özel bilgileri,

Adres taşınabilirliği: Kamu kullanımına açık telefon hizmetinde abonenin numarasını değiştirmeden bulunduğu adresi değiştirmesini,

Ana elektronik haberleşme şebekesi: Kamu kullanımına açık telefon hizmetlerinin üzerinden yürütüldüğü, belirli noktalar arasında elektronik haberleşme sağlayan transmisyon alt yapısı ve anahtarlama ekipmanları da dahil olmak üzere iletim sistemleri şebekesini,

Arabağlantı: Bir işletmecinin kullanıcılarının aynı veya diğer bir işletmecinin kullanıcılarıyla irtibatının veya başka bir işletmeci tarafından sunulan hizmetlere erişiminin sağlanmasını teminen, aynı veya farklı bir işletmeci tarafından kullanılan kamu elektronik haberleşme şebekelerinin birbirlerine fiziksel ve mantıksal olarak bağlantısını,

Arabağlantı yükümlüsü: Arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciyi,

CEIR (Central Equipment Identity Register): Merkezî mobil cihaz kimlik tanımlama veri tabanını,

Cihaz: 9 kHz ile 3000 GHz frekans bandında suni bir iletim ortamı olmaksızın, uzayda yayınlanan elektromanyetik dalgaların iletimi ve/veya elektronik haberleşme şebekesine doğrudan veya dolaylı olarak bağlanan teçhizat ve ekipmanı,

Dağıtıcı: Cihazın satış ve/veya tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri cihazın özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Elektronik haberleşme: Elektriksel işaretlere dönüştürülebilen her türlü işaret, sembol, ses, görüntü ve verinin kablo, telsiz, optik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, elektrokimyasal, elektromekanik ve diğer iletim sistemleri vasıtasıyla iletilmesini, gönderilmesini ve alınmasını,

Elektronik haberleşme alt yapısı: Elektronik haberleşmenin, üzerinden veya aracılığıyla gerçekleştirildiği anahtarlama ekipmanları, donanım ve yazılımlar, terminaller ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü şebeke birimlerini,

Elektronik haberleşme alt yapısı işletimi: İlgili alt yapıya ilişkin gerekli elektronik haberleşme tesislerinin kurulması, kurdurulması, kiralanması veya herhangi bir surette temin edilmesiyle bu tesisin diğer işletmecilerin veya talep eden gerçek ve tüzel kişilerin kullanımına sunulmasını,

Elektronik haberleşme hizmeti: Elektronik haberleşme tanımına giren faaliyetlerin bir kısmının veya tamamının hizmet olarak sunulmasını,

Elektronik haberleşme şebekesi: Bir veya daha fazla nokta arasında elektronik haberleşmeyi sağlamak için bu noktalar arası bağlantıyı teşkil eden anahtarlama ekipmanları ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü iletim sistemleri ağını,

Elektronik haberleşme sektörü: Elektronik haberleşme hizmeti verilmesi, elektronik haberleşme şebekesi sağlanması, elektronik haberleşme cihaz ve sistemlerine yönelik üretim, ithal, satış ve bakım-onarım hizmetlerinin yürütülmesi ile bu faaliyetlerle ilgili tüm gerçek ve tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarını kapsayan sektörü,

Elektronik haberleşme şebekesi sağlanması: Elektronik haberleşme şebekesi kurulması, işletilmesi, kullanıma sunulması ve kontrolünü,

Elektronik kimlik bilgisi: Telsiz cihazlarına tek ve benzersiz olarak tahsis edilmiş kimlik tanımını,

Elektromanyetik girişim (Enterferans): İlgili kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılan her türlü elektronik haberleşmeyi engelleyen, kesinti doğuran veya kalitesini bozan her türlü yayın veya elektromanyetik etkiyi,

Erişim: Bu Kanunda belirtilen koşullarla, elektronik haberleşme şebekesi, alt yapısı ve/veya hizmetlerinin, diğer işletmecilere sunulmasını,

Erişim yükümlüsü: Erişim sağlama yükümlülüğü getirilen işletmeciyi,

Etkin piyasa gücü: İşletmecinin, ilgili elektronik haberleşme pazarında, tek başına ya da diğer işletmecilerle birlikte, rakiplerinden, kullanıcılarından ve tüketicilerinden fark edilir bir şekilde bağımsız olarak hareket edebilmesine imkan sağlayan ekonomik gücü,

EIR (Equipment Identity Register): Mobil cihaz kimlik tanımı veri tabanını,

Evrensel hizmet: Coğrafi konumlarından bağımsız olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde herkes tarafından erişilebilir, önceden belirlenmiş kalitede ve herkesin karşılayabileceği makul bir bedel karşılığında asgari standartlarda sunulacak olan, temel internet erişimi de dahil elektronik haberleşme hizmetlerini,

Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan ayrıcalıklı hakları,

Hizmet taşınabilirliği: Kamu kullanımına açık telefon hizmetinde abonenin numarasını değiştirmeden aldığı hizmet türünü değiştirmesini,

İlgili pazar: Ülkenin tümünde veya bir bölümünde sunulmakta olan belirli bir elektronik haberleşme hizmeti ve onunla yüksek derecede ikame edilebilen diğer elektronik haberleşme hizmetlerinden oluşan pazarı,

İlgili tesisler: İlgili şebeke ve/veya hizmet aracılığıyla hizmetlerin sunulmasını sağlayan ve/veya destekleyen bir elektronik haberleşme şebekesine ve/veya bir elektronik haberleşme hizmetine ilişkin tesisleri,

İnternet alan adı: İnternet üzerinde bulunan bilgisayar veya web sitelerinin adresini belirlemek için kullanılan internet protokol numarasını tanımlayan adları,

İnternet alan adı sistemi: Okunması ve akılda tutulması kolay olan ve genelde aranan adres sahipleri ile ilişkilendirilebilen simgesel isimlerle yapılan adreslemede, karşılığı olan internet protokolü numarasını bulan ve kullanıcıya veren sistemi,

İşletmeci: Kurum tarafından yapılan bir yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten sermaye şirketini,

İşletmeci numara taşınabilirliği: Kamu kullanımına açık telefon hizmetinde abonenin numarasını değiştirmeden hizmet aldığı işletmeciyi değiştirmesini,

Koşullu erişim sistemi: Radyo ve televizyon yayın sistemlerine abonelik veya başka bir yöntemle önceden izin verilmesi yoluyla koşullu olarak erişimi sağlayan her türlü teknik tedbir ve düzenlemeyi,

Kullanıcı: Aboneliği olup olmamasına bakılmaksızın kamu elektronik haberleşme hizmetlerini kullanan ya da talep eden gerçek veya tüzel kişiyi,

Kullanım hakkı: Frekans, numara, uydu pozisyonu gibi kıt kaynakların kullanılması için verilen hakkı,

Numara: Şebeke ve/veya sonlanma noktasını tanımlayan, söz konusu noktaya çağrının yönlendirilmesini sağlayan, kullanıldığı yere göre abone, uygulama, işletmeci, elektronik haberleşme şebekesi ve/veya hizmeti ile ilişkilendirilebilen bilgiyi içeren harf, rakamlar dizini veya sembolleri,

Numara taşınabilirliği: Kamu kullanımına açık telefon hizmetinde abonelerin numarasını değiştirmeden, hizmet aldığı işletmeciyi veya adresini veya aldığı hizmetin türünü değiştirebilmesini,

Onaylanmış kuruluş: Uygunluk değerlendirme faaliyetinde bulunmak üzere, Kurum tarafından belirlenerek, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Kanun ve ilgili teknik düzenlemelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişileri,

Radyo ve televizyon yayını: Radyo dalgaları yoluyla doğrudan kitle haberleşmesi amacıyla yapılan ses, televizyon ve öteki tip yayınları kapsayan yayın şekli,

Son kullanıcı: Kamu elektronik haberleşme hizmeti ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlamayan kullanıcıyı,

Spektrum: Elektronik haberleşme amacıyla kullanılan, frekansı 9 kHz-3000 GHz arasında olan ve uluslararası düzenleme yapılması halinde 3000 GHz'in üzerindeki frekanslar da dahil olmak üzere elektromanyetik dalgaların frekans aralığını,

Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve bu kapsamda uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,

Şebeke sonlanma noktası: Kamu elektronik haberleşme şebekesinde aboneye erişimin sağlandığı fiziksel noktayı, anahtarlama veya yönlendirme ihtiva eden şebekelerde ise abone numarası veya ismi ile ilişkilendirilebilen özel bir şebeke adresiyle tanımlanan noktayı,

Tarife: İşletmecilerin, elektronik haberleşme hizmetinin sunulması karşılığında kullanıcılardan alacakları ücretlerin tamamını,

Taşıyıcı: Bir çağrının başlatılması, sonlandırılması veya taşınması hizmetlerinin tümünü veya bir kısmını sunan işletmeciyi,

Taşıyıcı ön seçimi: Taşıyıcının, taşıyıcı seçim kodu çevrilmeksizin seçilmesine imkan sağlayacak şekilde önceden seçilmesi mekanizmasını.

Taşıyıcı seçimi: Taşıyıcının, taşıyıcı seçim kodu çevrilmesi suretiyle seçilmesi mekanizmasını,

Taşıyıcı seçim kodu: Taşıyıcılara, taşıyıcı seçimi amacıyla Kurumca tahsis edilen kodu,

Teknik düzenleme: Bir cihazın, ilgili idarî hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,

Telsiz: Aralarında herhangi bir fiziki bağlantı olmaksızın elektromanyetik dalgalar yoluyla açık, kodlu veya kriptolu ses ve veri vermeye, almaya veya yalnızca vermeye veya almaya yarayan sistemleri,

Telsiz kurma ve kullanma izni: Bu Kanun kapsamında kurulacak ve kullanılacak telsiz cihaz ve sistemleri için Kurum tarafından verilen izni,

Telsiz ruhsatnamesi: Bu Kanun kapsamında kurulacak ve kullanılacak telsiz cihaz ve sistemleri için Kurum tarafından verilen ruhsatnameyi,

Tüketici: Kamu elektronik haberleşme hizmetini ticari veya mesleki olmayan amaçlarla kullanan veya talep eden gerçek kişiyi,

Ulusal dolaşım: Bir işletmeciye ait hizmetlerin, teknik uyumluluk şartları saklı kalmak üzere, diğer bir işletmecinin abonelerine ait ekipmanlar üzerinden sunulmasına veya bir diğer sistemin arabağlantısına imkân sağlayan sistemlerarası dolaşımı,

Ulusal numaralandırma planı: Numaraların yapısını tanımlayan, yönlendirme, adresleme, ücretlendirme veya hizmet türüne ilişkin bilgi vermek üzere bölümlere ayrılarak tanımlanabilen numaralandırma planını,

Uyumlaştırılmış Avrupa standardı: Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesinde ismi yayımlanan standardı,

Uyumlaştırılmış ulusal standart: Uyumlaştırılmış Avrupa standartlarına uygun olarak Türk Standartları Enstitüsü tarafından uyumlaştırılarak kabul edilen ve Kurum tarafından listeleri tebliğler ile yayımlanan Türk standartlarını,

Üretici: Elektronik haberleşme cihazı imal eden, ıslah eden veya cihaza adını, ticarî markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi, üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı, ayrıca, cihazın satış ve/veya tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri cihazın güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Yerel ağ: Sabit elektronik haberleşme şebekesinde abone tarafındaki şebeke sonlanma noktasını, abonenin bağlı bulunduğu ana dağıtım çatısına veya eşdeğer tesise bağlayan fiziksel devreyi,

Yetkilendirme: Elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulması ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlanmasını teminen sermaye şirketlerinin, Kurum nezdinde kaydedilmesini veya kaydedilmesiyle birlikte söz konusu şirketlere elektronik haberleşme hizmetlerine özel, belirli hak ve yükümlülükler verilmesini,

ifade eder.

İlkeler

Madde 4 - Her türlü elektronik haberleşme cihaz, sistem ve şebekelerinin kurulması ve işletilmesine müsaade edilmesi, gerekli frekans, numara, uydu pozisyonu ve benzeri kaynak tahsislerinin yapılması ile bunların kontrolü Devletin yetki ve sorumluluğu altındadır. İlgili merciler tarafından elektronik haberleşme hizmetinin sunulmasında ve bu hususta yapılacak düzenlemelerde aşağıdaki ilkeler göz önüne alınır:

- a) Elektronik haberleşme sektöründe serbest ve etkin rekabet ortamının sağlanması ve korunması.
- b) Elektronik haberleşme sektöründe tüketici hak ve menfaatlerinin gözetilmesi.
- c) Kalkınma planları ve Hükümet programlarındaki hedefler ile Bakanlık tarafından belirlenen politikaların gözetilmesi.
- ç) Herkesin, makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme şebeke ve hizmetlerinden yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi.
- d) Aksini gerektiren objektif nedenler bulunmadıkça veya toplumdaki ihtiyaç sahibi kesimlere özel, kapsamı açık ve sınırları belirlenmiş kolaylıklar sağlanması halleri dışında, eşit şartlardaki aboneler, kullanıcılar ve işletmeciler arasında ayırım gözetilmemesi ve hizmetlerin benzer konumdaki kişiler tarafından eşit şartlarla ulaşılabilir olması.
- e) Bu Kanunda aksi belirtilmedikçe ya da objektif nedenler aksini gerektirmedikçe, niteliksel ve niceliksel devamlılık, düzenlilik, güvenilirlik, verimlilik, açıklık, şeffaflık ve kaynakların verimli kullanılmasının gözetilmesi.
- f) Elektronik haberleşme sistemlerinin uluslararası normlara uygun olması.
- g) Teknolojik yeniliklerin uygulanması ile araştırma-geliştirme faaliyet ve yatırımlarının desteklenmesi.
- h) Hizmet kalitesi standartlarına uygunluğun teşvik edilmesi.
- ı) Millî güvenlik ile kamu düzeni gereklerine ve acil durum ihtiyaçlarına öncelik verilmesi.
- i) Bu Kanunda, ilgili mevzuatta ve yetkilendirmelerde açıkça belirlenen durumlar haricinde, işletmecilerin, arabağlantı ücretleri ile hat ve devre kiralari da dahil, elektronik haberleşme hizmeti sunulması karşılığı alacakları ücretleri serbestçe belirlemesi.
- j) Elektronik haberleşme cihaz ve sistemlerinin kurulması, kullanılması ve işletilmesinde insan sağlığı, can ve mal güvenliği, çevre ve tüketicinin korunması açısından asgarî uluslararası normların dikkate alınması.
- k) Elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulmasında ve bu hususlarda yapılacak düzenlemelerde teknolojik tarafsızlığın sağlanması.
- l) Teknolojik yeniliklerin kullanılması da dahil olmak üzere özürsüz, yaşlı ve sosyal açıdan korunmaya muhtaç diğer kesimlerin özel ihtiyaçlarının dikkate alınması.
- m) Bilgi güvenliği ve haberleşme gizliliğinin gözetilmesi.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektronik Haberleşme Sektöründe Yetkili Merciler ve Görevleri

Bakanlığın görev ve yetkileri

Madde 5 - Bakanlığın, elektronik haberleşme sektörüne ilişkin yetki ve görevleri şunlardır:

a) Uydu pozisyonu ile ulusal çapta verilecek telsiz frekans bandı kullanımını ihtiva eden ve sınırlı sayıda işletmeci tarafından yürütülmesi gereken elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin, yetkilendirme politikası esaslarını, hizmetin başlama zamanını, yetkilendirme süresini ve hizmeti sunacak işletmeci sayısını belirlemek.

b) Elektronik haberleşme sektörünün; serbest rekabet ortamında gelişimini teşvik etmeye ve Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünün desteklenmesini sağlamaya yönelik hedef, ilke ve politikaları belirlemek ve bu amaçla teşvik edici tedbirleri almak.

c) Elektronik haberleşme alt yapı, şebeke ve hizmetlerinin; teknik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara, kamu yararına ve millî güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulması, geliştirilmesi ve birbirlerini tamamlayıcı şekilde yürütülmesini sağlamaya yönelik tedbirleri almak.

ç) Elektronik haberleşme cihazları sanayisinin gelişmesine ilişkin politikaların oluşumuna ve elektronik haberleşme cihazları bakımından belli oranlarda yerli üretimi özendirici tedbirleri almaya yönelik politikaları belirlemeye katkıda bulunmak.

d) Ucuz, hızlı ve güvenli internet erişiminin sağlanması ve kullanımının yaygınlaştırılması amacına yönelik politikaları belirlemek.

e) Ülkemizin üyesi bulunduğu elektronik haberleşme sektörü ile ilgili uluslararası birlik ve kuruluşlar nezdinde 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere Devleti temsil etmek veya temsile yetkilendirmek, çalışmalarla katılım ve kararların uygulanması konusunda koordinasyonu sağlamak.

f) Elektronik haberleşme politikalarının tespiti ve uygulanması amacıyla gerekli araştırmaları yapmak ve yaptırmak.

g) Elektronik haberleşmenin doğal afetler ve olağanüstü haller nedeniyle aksamamasını teminen gerekli tedbirleri almak ve koordinasyonu sağlamak.

h) Yukarıdaki görevleri olağanüstü hal ve savaşta 16/7/1965 tarihli ve 697 sayılı Kanun hükümleri dahilinde yürütmek.

ı) Kurumdan, işletmecilerden, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden elektronik haberleşme sektörüne yönelik belirlenecek hedef, ilke ve politikalara esas olmak üzere gerekli bilgi ve belgeleri almak.

Kurumun görev ve yetkileri

Madde 6 - Kurumun, görev ve yetkileri şunlardır:

a) Elektronik haberleşme sektöründe; rekabeti tesis etmek ve korumak, rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı uygulamaların giderilmesine ve rekabetin tesisine yönelik öncül ve ardıl düzenlemeleri yapmak, bu amaçla etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere ve gerekli hallerde diğer işletmecilere yükümlülükler getirmek ve her türlü tedbiri almak.

b) Elektronik haberleşme sektöründe ortaya çıkan rekabet ihlallerini denetlemek, yaptırım uygulamak, gerekli görülen hallerde elektronik haberleşme sektörüne ilişkin konularda Rekabet Kurumundan görüş almak.

c) Abone, kullanıcı, tüketici ve son kullanıcıların hakları ile kişisel bilgilerin işlenmesi ve gizliliğinin korunmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri ve denetlemeleri yapmak.

ç) İşletmeciler ile tüketicileri ilgilendiren ve gizliliği bulunmayan Kurul kararlarını şeffaflık ilkesi gereği tanımlanmış gerekçe ve süreçleri ile kamuoyuna açık tutmak.

d) Bu Kanun çerçevesinde gerektiğinde işletmeciler arasında uzlaştırma prosedürünü işletmek, uzlaşma sağlanamadığı takdirde ilgili taraflar arasında aksi kararlaştırılincaya kadar geçerli olmak üzere gerekli tedbirleri almak.

e) Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmeleri takip etmek, sektörün gelişimini teşvik etmek amacıyla gerekli araştırmaları yapmak veya yaptırmak ve bu konularda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde çalışmak.

f) Bu Kanunun 5 inci maddesinin (a) bendini de göz önünde bulundurarak, elektronik haberleşme hizmetlerinin tesis ve işletilmesi için gerekli olan frekans, uydu pozisyonu ve numaralandırma planlamasını ve tahsisini yapmak.

g) Elektronik haberleşme ile ilgili olarak yetkilendirme, tarifeler, erişim, geçiş hakkı, numaralandırma, spektrum yönetimi, telsiz cihaz ve sistemlerine kurma ve kullanma izni verilmesi, spektrumun izlenmesi ve denetimi, piyasa gözetimi ve denetimi de dahil öncül ve ardıl düzenlemeler ile denetlemeleri yapmak.

h) Telsiz sistemlerinin belirlenen tekniklere ve usullere uygun olarak kurulmasının ve çalıştırılmasının kontrolünü yapmak, elektromanyetik girişimleri tespit etmek ve giderilmesini sağlamak.

ı) Telsiz faaliyetleri ile ilgili olarak milli güvenliği ilgilendiren konularda mevzuat dahilinde ilgili kurumlarla işbirliği yapmak.

i) Ulusal ve uluslararası spektrum izleme ve denetleme faaliyetlerini yürütmek.

j) Elektronik haberleşmeyle ilgili olarak, işletmeciler, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi almak ve gerekli kayıtları tutmak.

k) Elektronik haberleşme sistemlerinin yerli tasarım ve üretimini, bu amaçla araştırma ve geliştirme çalışmalarını, teknik ve maddi destek dahil olmak üzere, teşvik etmek ve mevcut Kurum gelirlerini göz önünde bulundurarak söz konusu faaliyetlere ilişkin olarak ayrılacak kaynağı belirlemek.

l) Kullanıcılara ve erişim kapsamında diğer işletmecilere uygulanacak tarifelere, sözleşme hükümlerine, teknik hususlara ve görev alanına giren diğer konulara ilişkin genel kriterler ile uygulama usul ve esaslarını belirlemek, tarifeleri onaylamak, gerektiğinde değiştirerek onaylamak veya belirlemek, tarifelerin denetlenmesine ilişkin düzenlemeleri yapmak.

m) İşletmeciler tarafından hazırlanan referans erişim tekliflerini onaylamak.

n) Türkiye’de kurulu sermaye şirketleri tarafından yürütülecek elektronik haberleşme hizmetleri, şebeke ve/veya alt yapısı ile ilgili olarak yapılacak yetkilendirmelere ilişkin hüküm ve şartları belirlemek, uygulanmasını ve yetkilendirmeye uygunluğu denetlemek, bu hususta gerekli tedbirleri almak.

o) 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla, frekans planlama, tahsis ve tescil

işlemlerini, güç ve yayın sürelerini de göz önünde tutarak uluslararası kuruluşlarla işbirliği de yapmak suretiyle yürütmek.

ö) Elektronik haberleşme sektöründe kullanılacak her çeşit sistem ve cihazlar için teknik düzenlemeleri yapmak, yurt içinde ve yurt dışındaki ilgili kuruluşlarla eşgüdümlü olarak imalat ve kullanıma esas teşkil eden standartları tespit etmek, uyumlaştırılmış ulusal standartları yayınlattırmak ve uygulanmasını sağlamak.

p) Cihaz üreticileri ve dağıtıcılarını, uygunluk değerlendirme ve onaylanmış kuruluşlar ile ölçüm ve bakım-onarım yapacak ve elektronik haberleşme sektörüne hizmet verecek kuruluşları yetkilendirmek.

r) Elektronik haberleşme sektörüne yönelik pazar analizleri yapmak, ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmeci veya işletmecileri belirlemek.

s) Ülkemizin üyesi bulunduğu elektronik haberleşme sektörü ile ilgili uluslararası birlik ve kuruluşların çalışmalarına katılmak, kararlarının uygulanmasını takip etmek ve gerekli koordinasyonu sağlamak.

ş) Bu Kanunun 46 ncı maddesinde belirtilen ücretlerle ilgili olarak terkin de dahil olmak üzere her türlü usul ve esasları belirlemek, Kurumun yıllık bütçesini, gelir-gider kesin hesabını, yıllık çalışma programını onamak, gerekirse bütçede hesaplar arasında aktarma yapmak veya gelir fazlasını mevzuat çerçevesinde genel bütçeye devretmek.

t) Elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösterenlerin mevzuata uymasını denetlemek ve/veya denetlettirmek, konu ile ilgili usul ve esasları belirlemek, aykırılık halinde gerekli işlemleri yapmak ve yaptırımları uygulamak.

u) Millî güvenlik, kamu düzeni veya kamu hizmetinin gereği gibi yürütülmesi amacıyla elektronik haberleşme sektörüne yönelik olarak gerekli gördüğü tedbirleri almak.

ü) Ara bağlantı ve ulusal dolaşım da dahil erişim ile ilgili uygulanacak usul ve esasları belirlemek ve gerekli düzenlemeleri yapmak, elektronik haberleşme sağlanması amacıyla imzalanan anlaşmaların rekabeti kısıtlayan, mevzuata ve/veya tüketici menfaatlerine aykırı hükümler içermemesi amacıyla gerekli tedbirleri almak.

v) İlgili kanun hükümleri dahilinde, evrensel hizmetlere ilişkin hizmet kalitesi ve standartları da dahil olmak üzere, gerektiğinde her türlü elektronik haberleşme hizmetine yönelik hizmet kalitesi ve standartlarını belirlemek, denetlemek, denetlettirmek ve buna ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirlemek.

y) 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ve diğer kanunlarla verilen görevleri yerine getirmek.

z) Yasal olmayan elektronik kimlik bilgisini haiz cihazların kullanımını önleyici tedbirler almak.

Rekabetin sağlanması

Madde 7 – Kurum; elektronik haberleşme sektöründe rekabete aykırı davranış ve uygulamaları re'sen veya şikâyet üzerine incelemeye, soruşturmaya ve rekabetin tesisine yönelik gerekli tedbirleri almaya, görev alanına giren konularda bilgi ve dokümanların sağlanmasını talep etmeye yetkilidir.

Rekabet Kurulu, elektronik haberleşme sektörüne ilişkin olarak yapacağı inceleme ve tetkiklerde, birleşme ve devralmalara ilişkin olarak vereceği kararlar da dahil olmak üzere elektronik haberleşme sektörüne ilişkin olarak vereceği tüm kararlarda, öncelikle Kurumun görüşünü ve Kurumun yapmış olduğu düzenleyici

işlemleri dikkate almak zorundadır. Şirket birleşme ve devir almalarının milli güvenlik ve ülke menfaatlerine aykırı olmaması esastır. Kurum ve Rekabet Kurumu etkinliğin sağlanması amacıyla karşılıklı bilgi alış verişinin en üst seviyede olması ilkesini gözetir. Bilgi alış verişinde üçüncü taraflar açısından gizlilik arz etmesi gereken bilgilere ilişkin olarak gerekli hassasiyetin gösterilmesi esastır.

Kurum, yapacağı pazar analizleri sonucu ilgili pazarlarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecileri belirleyebilir. Kurum, etkin rekabet ortamının sağlanması ve korunması amacıyla etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere yükümlülükler getirebilir. Aynı ve/veya farklı pazarlarda etkin piyasa gücüne sahip olan işletmeciler arasında söz konusu yükümlülükler açısından farklılaştırma yapılabilir.

İKİNCİ KISIM

Genel Düzenlemeler

BİRİNCİ BÖLÜM

Yetkilendirme

Elektronik haberleşme hizmetlerinin yetkilendirilmesi

Madde 8 - Kurumca yapılacak yetkilendirmeyi müteakip, elektronik haberleşme hizmeti verilebilir ve/veya elektronik haberleşme şebekesi veya alt yapısı kurulup işletilebilir.

Ancak, bir elektronik haberleşme şebekesi, alt yapısı veya hizmetinin yetkilendirmeye tabi olmadığı;

a) Sağlanmasında herhangi bir ticari amaç güdülmemesi ve halka açık olarak sunulmaması,

b) Yalnızca kişisel veya kurumsal ihtiyaçlar için kullanılması,

c) Kamu kurum ve kuruluşu ise, münhasıran verdikleri hizmetlerle ilgili olması, özel kanunlarında bu yönde hükümlerin bulunmaması durumunda ise millî güvenlik, kamu yararı, etkin rekabet ortamının sağlanması,

gibi hususlar göz önünde bulundurularak belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Kurum tarafından tespit edilir.

Radyo ve televizyon yayıncılığı ile ilgili olmak üzere 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Yetkilendirme usulü

Madde 9 - Yetkilendirme, bildirim ve kullanım hakkının verilmesi yoluyla yapılır.

Elektronik haberleşme hizmeti sunmak ve/veya şebekesi veya alt yapısı kurup işletmek isteyen şirketler faaliyete başlamadan önce Kurum düzenlemeleri çerçevesinde Kuruma bildirimde bulunurlar.

Kuruma bildirimde bulunan şirketler, sunmak istedikleri elektronik haberleşme hizmeti için kaynak tahsisine ihtiyaç duymuyorlar ise bildirimle birlikte; kaynak tahsisine ihtiyaç duyuyorlar ise, Kurumdan kullanım hakkı alınması ile birlikte, yetkilendirilmiş sayılırlar.

Kurum, kullanım hakkı verilmesinin gerektiği elektronik haberleşme hizmetlerini ve bu hizmetlere ilişkin kullanım hakkı sayısının sınırlandırılmasının gerekip gerekmediğini tespit eder.

Kullanım hakkı sayısının sınırlandırılmasının gerekmediği tespit edilen elektronik haberleşme hizmetleri için usulüne uygun başvuruyu müteakip 30 gün içerisinde Kurumca kullanım hakkı verilir.

Kullanım hakkı sayısı, ancak kaynakların sınırlı sayıda işletmeci tarafından yürütülmesinin gerektiği durumlarda ve kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını teminen sınırlandırılabilir. Kullanım hakkı sayısının sınırlandırılması halinde;

a) Uydu pozisyonu ile ulusal çapta verilecek frekans bandı kullanımını ihtiva eden ve sınırlı sayıda işletmeci tarafından yürütülmesi gereken elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin yetkilendirme politikası esasları, hizmetin başlama zamanı, yetkilendirme süresi ve hizmeti sunacak işletmeci sayısı Bakanlık tarafından belirlenir ve gerekli diğer işlemler Kurum tarafından yürütülür.

b) (a) bendinin dışında kalan ve sınırlı sayıda işletmeci tarafından verilecek olan elektronik haberleşme hizmetlerinin yürütülmesine ve/veya elektronik haberleşme şebeke ve alt yapısının tesisi ve işletilmesine ilişkin olarak, gerekli işlemler Kurum tarafından yürütülür.

Yukarıdaki fıkrada yer alan her iki durumda da, Kurum, kaynakların etkin kullanımını sağlamak için gerekli tedbirleri alır ve yapılacak ihaleye ilişkin usul ve esasları belirler. Söz konusu ihalelerde nesnel, şeffaf, ayırım gözetmeyen ve orantılı yöntemler izlenir. Kurum, kullanım hakkı ile ilgili olan ihale faaliyetlerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir.

Kullanım haklarının süresi, yirmi beş yıldan fazla olmamak üzere belirlenir. Bu madde uyarınca belirlenen yetkilendirme süreleri, şebeke ve hizmetin niteliği ile başvuru sahibinin talebi de dikkate alınmak suretiyle tespit edilir.

Bu Kanunun 8 inci maddesi çerçevesinde yetkilendirmeye tabi olmayan ancak frekans gibi kıt kaynak kullanımı verilmesinin gerektiğine Kurum tarafından karar verilen elektronik haberleşme hizmetlerini sunmak isteyen gerçek veya tüzel kişilere, söz konusu kaynaklar için kullanım izni verilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Kurum, kullanım hakkı verilmesi taleplerini, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu sağlığı ve benzeri kamu yararı gerekleri, tahsis edilmesi gereken kaynakların yetersizliği ve ihale aşamasında belirlenen yeterli şartlarının sağlanmaması sebepleriyle reddedebilir.

Kullanım hakkı, işletmecinin faaliyetlerinin mevzuata aykırı olması durumunda Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara göre iptal edilebilir. Kullanım hakkının iptal edildiği hallerde Kurum, abonelerin menfaatlerini korumak için gerekli gördüğü tedbirleri alır.

Kurum, kamu güvenliği, kamu sağlığı ve benzeri kamu yararı gereklerinden kaynaklanan sebeplerle, şirketlerin elektronik haberleşme alanında faaliyete geçmelerini veya elektronik haberleşme sağlamalarını engelleyebilir.

Bu madde hükümlerine aykırı olarak elektronik haberleşme tesisi kuran, işleten veya elektronik haberleşme hizmeti verenlerin tesisleri Kurumun talebi üzerine ilgili mülki amirlerce kapatılarak faaliyetlerine son verilir.

Bildirim ve kullanım hakkı ile ilgili usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Deneme izni

Madde 10 - Kurum, elektronik haberleşme hizmetinin verilebilmesi için başvuruda bulunan gerçek ve tüzel kişilere deneme veya gösterim amaçlı geçici izin verebilir. Bununla ilgili usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Yetkilendirme ücreti

Madde 11 - Yetkilendirme ücreti, idarî ücretler ve kullanım hakkı ücretlerinden oluşur.

Kurum; pazar analizi, düzenlemelerin hazırlanması ve uygulanması, işletmecilerin denetlenmesi, teknik izleme ve denetleme hizmetleri, piyasanın kontrolü, uluslararası işbirliği, uyumlaştırma ve standardizasyon çalışmaları ve diğer faaliyetleri ile her türlü idarî giderlerinden kaynaklanan masraflara katkı amacıyla işletmecinin bir önceki yıl net satışlarının binde beşini geçmemek üzere, uluslararası yükümlülükler de dikkate alınarak işletmecilerden idarî ücret alır. Buna ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde belirlenen sürede idarî ücretlerin işletmeciler tarafından ödenmemesi halinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirlenen usule göre hesaplanacak gecikme zammı oranı kadar faiz uygulanır. İşletmecilerden alınacak idarî ücretler genel hükümler çerçevesinde Kurum tarafından tahsil edilir ve Kuruma gelir kaydedilir. Kurum, idari maliyet ve toplanan idari ücreti gösteren yıllık rapor yayımlar.

İdari ücretlerin tahsili on yıllık zaman aşımına tabidir.

Kaynakların kullanım hakkının verilmesine ve söz konusu kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının teminine yönelik olarak kullanım hakkı ücreti alınır.

Kullanım hakkı ücretlerinin asgari değerleri, Kurumun önerisi ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Kullanım hakkı ücretleri, Hazineye gelir kaydedilmek üzere ilgili Saymanlığa yatırılır. Zamanında ödenmeyen kullanım hakkı ücretleri, Kurumun bildirimine üzerine, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca, Gelir İdaresi Başkanlığınca tahsil olunur.

İşletmecilerin hak ve yükümlülükleri

Madde 12 - İşletmeci, mevzuat, Kurum düzenlemeleri ve yetkilendirmesinde öngörülen şartlara uygun olarak yetkilendirildiği kapsamdaki elektronik haberleşme hizmetini sunma hak ve yükümlülüğüne sahiptir.

Kurum, işletmecilere aşağıdaki hususlarla sınırlı olmamak kaydıyla yükümlülükler getirebilir:

- a) İdari ücretler,
- b) Hizmetlerin birbiriyle uyumlu çalışabilmesi ve şebekeler arası arabağlantının sağlanması,
- c) Ulusal numaralandırma planındaki numaralardan son kullanıcılara erişimin sağlanması,
- ç) Çevre ve şehir planlama ile ortak yerleşim ve tesis paylaşımı,
- d) Kişisel veri ve gizliliğin korunması,
- e) Tüketicinin korunması,
- f) Kuruma bilgi ve belge verilmesi,

- g) Yetkili ulusal kurumlarca yasal dinleme ve müdahalenin olanaklı kılınması,
- h) Afet durumlarındaki haberleşme koşulları,
- ı) Elektronik haberleşme şebekelerinden kaynaklanan elektromanyetik alanlara kamunun maruz kalmasının kısıtlanması ile ilgili önlemler,
- i) Erişim yükümlülükleri,
- j) Kamu haberleşme şebekelerinin bütünlüğünün idame ettirilmesi,
- k) İzinsiz erişime karşı kamu şebeke güvenliğinin sağlanması,
- l) Standartlar ve spesifikasyonlara uyumluluk.

Kullanım hakkı verildiği durumlarda, yukarıdakilere ilaveten aşağıdaki koşullarla sınırlı olmamak kaydıyla yükümlülükler getirilebilir:

- a) Frekans kullanım hakkının verildiği hizmet, şebeke ya da teknoloji türü ile numara kullanım hakkının verildiği hizmetin kapsamı,
- b) Frekans ve numaraların etkin ve verimli kullanımı,
- c) Elektromanyetik girişimin önlenmesi,
- ç) Numara taşınabilirliği,
- d) Rehber hizmeti,
- e) Yetkilendirme süresi,
- f) Hak ve yükümlülüklerin devri,
- g) Kullanım hakkı ücretleri,
- h) İhale sürecinde üstlenilen taahhütler,
- ı) Frekans ve numara kullanımları ile ilgili uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki yükümlülüklerin uyulması.

İşletmecilerin hak ve yükümlülükleri ile ilgili usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

İşletmeciler, elektronik haberleşme sistemleri üzerinden millî güvenlikle ilgili taleplerin karşılanmasına yönelik teknik alt yapıyı, elektronik haberleşme sistemini hizmete sunmadan önce kurmakla yükümlüdür. Halen elektronik haberleşme hizmeti sunan işletmeciler de; söz konusu teknik alt yapıyı, Kurum tarafından belirlenecek süre içerisinde aynı şartlarla ve tüm harcamaları kendilerine ait olmak üzere kurmakla yükümlüdürler.

İKİNCİ BÖLÜM

Tarifeler

Tarifelerin düzenlenmesi

Madde 13 - Tarife; abonman ücreti, sabit ücret, konuşma ücreti, hat kirası ve benzeri kira ücretleri ve bunlar gibi değişik ücret kalemlerinden birisi veya birkaçı olarak tespit edilebilir.

Her türlü elektronik haberleşme hizmetinin sunulması karşılığında uygulanacak tarifeler aşağıdaki hükümlere tabidir.

a) İşletmeciler, uygulayacakları tarifeleri, ilgili mevzuat ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmayacak şekilde serbestçe belirlerler.

b) İşletmecinin ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip olduğunun belirlenmesi halinde Kurum, gerekli hallerde değiştirerek onaylamak dahil tarifelerin onaylanması, izlenmesi ve denetlenmesine ilişkin yöntemleri ve tarifelerin alt ve üst sınırları ile bunların uygulama usul ve esaslarını belirleyebilir.

Bu maddenin uygulanması ile tarifelerin Kuruma sunulması, kamuoyuna duyurulması ve yayımlanması hususlarına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Tarifelerin düzenlenmesine ilişkin ilkeler

Madde 14 - Kurum, her türlü elektronik haberleşme hizmetinin sunulması karşılığında uygulanacak tarifelere ilişkin düzenlemeleri yaparken, aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulundurur:

- a) Kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme hizmetlerinden yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi,
- b) Tarifelerin, toplumdaki ihtiyaç sahibi kesimlere mahsus, kapsamı açık ve sınırları belirlenmiş kolaylıklar sağlanması halleri saklı olmak üzere, benzer konumdaki kullanıcılar arasında haklı olmayan nedenlerle ayırım gözetilmeksizin adil ve şeffaf olması,
- c) Tarifelerin, sunulan elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin maliyetleri yansıtması,
- ç) Bir hizmetin maliyetinin diğer bir hizmetin ücreti yoluyla desteklenmesinden veya karşılanmasından kaçınılması,
- d) Tarifelerin, rekabetin engellenmesi, bozulması veya kısıtlanmasına neden olacak şekilde belirlenmemesi,
- e) Uluslararası uygulamaların uygun olduğu ölçüde dikkate alınması,
- f) Tarifelerin, teknolojik gelişmeyi ve yeni teknolojilerin makul fiyatlarla kullanılmasına olanak veren yatırımları teşvik edecek nitelikte olması,
- g) Tüketici menfaatinin gözetilmesi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Erişim

Erişimin kapsamı

Madde 15 - Erişim kapsamında aşağıdaki hususlar yer alır:

- a) Yerel ağa ayrıştırılmış erişim ve veri akış erişimini de içerecek şekilde elektronik haberleşme şebekesi bileşenlerine ve ilgili tesislerine her türlü yöntemle erişim,
- b) Binalar, borular ve direkleri de içerecek şekilde fiziksel alt yapıya erişim,
- c) İşletim destek sistemlerini de içerecek şekilde ilgili yazılım sistemlerine erişim,
- ç) Numara dönüşümüne veya eşdeğer işlevselliğe sahip sistemlere erişim,
- d) Sanal şebeke hizmetlerine erişim,
- e) İki elektronik haberleşme şebekesi arasındaki arabağlantı,
- f) Ulusal dolaşım da dahil olmak üzere sabit ve mobil şebekelere erişim,
- g) Koşullu erişim sistemlerine erişim,
- h) Yeniden satış amacıyla hizmetlerin toptan seviyede sunulması,
- ı) Kurum düzenlemeleri ile belirlenen diğer hallerdeki erişim.

Erişim yükümlülüğü

Madde 16 - Erişim yükümlüleri ve yükümlülüğün kapsamı Kurum tarafından belirlenir. Kurum; bir işletmecinin diğer bir işletmecinin bu Kanunun 15 inci maddesinde belirtilen hususlarda erişimine izin vermemesinin veya aynı sonucu doğuracak şekilde erişim için makûl olmayan süre ve şartlar ileri sürmesinin, rekabet ortamının oluşumunu engelleyeceğine veya ortaya çıkacak durumun, son kullanıcıların aleyhine olacağına karar vermesi halinde, söz konusu işletmeciye diğer işletmecilerin erişim taleplerini kabul etme yükümlülüğü getirebilir.

Bu Kanun uyarınca, tüm işletmeciler, talep gelmesi halinde birbirleriyle arabağlantı müzakerelerinde bulunmakla yükümlüdürler. Tarafların anlaşamamaları halinde Kurum, işletmecilere arabağlantı sağlama yükümlülüğü getirebilir.

Kurum, erişim ve arabağlantı yükümlülüklerini, bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen ilkeleri göz önünde bulundurarak kamu menfaati açısından gerekli gördüğü hallerde, yapacağı düzenlemelerle sınırlandırabilir.

Kurum, tüm erişim anlaşmalarının bu Kanunun amaç ve kapsamına, rekabetin ve tüketici haklarının korunmasına ve şebekelerin bütünlüğü ile hizmetlerin karşılıklı işletilebilirliğine uygun olarak tesis edilmesine ve uygulanmasına yönelik gerekli düzenlemeleri yapar.

Kurum, erişim yükümlüsü işletmecilere, diğer işletmecilerin makul erişim taleplerini, bu Kanun hükümleri çerçevesinde karşılamalarına yönelik olarak eşitlik, ayırım gözetmeme, şeffaflık, açıklık, maliyet ve makul kâra dayalı olma yükümlülükleri ile erişim hizmetlerini kendi ortaklarına, iştiraklerine veya ortaklıklarına sağladıkları ile aynı koşul ve kalitede sunma yükümlülüğü getirebilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Tesis paylaşımı ve ortak yerleşim

Madde 17 - Bir işletmecinin tesislerini kamuya veya üçüncü şahıslara ait bir arazinin üzerine veya altına yerleştirebildiği veya bu tür arazileri kullanabildiği veya kamulaştırma müessesesinden yararlanabildiği hallerde Kurum, çevrenin korunması, kamu sağlığı ve güvenliği, şehir ve bölge planlaması ve kaynakların etkin kullanılması gereklerini gözeterek ilgili işletmeciye söz konusu tesisleri ve/veya araziye makul bir bedel karşılığında diğer işletmecilerle paylaşmasına ilişkin yükümlülükler getirebilir.

Kurum, işletmecilere kendi tesislerinde, diğer işletmecilerin ekipmanları için maliyet esaslı bir bedel karşılığında, başta fiziksel ortak yerleşim olmak üzere her türlü ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum ortak yerleşim tarifelerinin maliyet esaslı belirlenmediğini tespit etmesi halinde, ortak yerleşim tarifelerini; maliyetleri, uluslararası uygulamaları ve/veya rayiç bedelleri uygun olduğu ölçüde dikkate alarak belirleyebilir.

Radyo ve televizyon yayınlarını da içeren her türlü yayının belirlenmiş emisyon noktalarından yapılabilmesini teminen, ortak anten sistem ve tesisleri kurulması da dahil tesis paylaşımı ve ortak yerleşim ile ilgili usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

Erişim anlaşmaları ve uzlaşmazlıkların çözümü

Madde 18 - Erişim anlaşmaları taraflar arasında ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak kaydıyla serbestçe müzakere edilerek imzalanır.

Taraflar arasında erişim talebinden itibaren azami iki ay içerisinde anlaşma tesis edilememesi veya mevcut erişim sözleşmesinde bu Kanun kapsamında herhangi bir anlaşmazlık vuku bulması halinde Kurum, taraflardan herhangi birinin başvurusu üzerine, belirleyeceği esaslar çerçevesinde taraflar arasında uzlaştırma prosedürü işletmeye ve/veya geçici ücretin belirlenmesi de dahil olmak üzere, kamu menfaati açısından gerekli gördüğü diğer tedbirleri almaya veya uzlaştırma talebini reddetmeye yetkilidir.

Kurum, uzlaştırma sürecinde tarafların anlaşamaması halinde, erişim anlaşmasının anlaşmazlık konusu olan hüküm, koşul ve ücretlerini, belirlenen istisnai haller hariç olmak üzere dört ay içerisinde belirlemeye yetkilidir. Belirlenen hüküm, koşul ve ücretlerin işletmeciler tarafından, mevzuat ve Kurum düzenlemeleri çerçevesinde aksi kararlaştırılıncaya kadar uygulanmasına devam olunur.

Erişim anlaşmaları imzalanmasını müteakip Kuruma sunulur. Kurum ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırılık hallerinde işletmecilerden anlaşmalarda değişiklik yapılmasını talep eder. İşletmeciler Kurumun değişiklik taleplerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Erişim anlaşmaları, ticarî sırlar dışında alenîdir. Ticarî sırların kapsamı Kurum tarafından belirlenir. Etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerin tarife bilgileri ticarî sır kapsamında değildir.

Bu maddenin uygulanma usul ve esasları Kurum tarafından belirlenir.

Referans erişim teklifi

Madde 19 - Kurum, erişim yükümlüsü işletmecilere referans erişim teklifi hazırlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum tarafından referans erişim teklifi hazırlama yükümlülüğü getirilen işletmeciler, bu yükümlülüğün getirildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde söz konusu teklifleri Kurumun onayına sunmakla yükümlüdürler.

Kurum, bu Kanunun 4 üncü maddesindeki ilkeleri göz önünde bulundurarak, referans erişim tekliflerinde gerekli değişikliklerin yapılmasını işletmecilerden talep edebilir. İşletmeciler, Kurumun talep ettiği değişiklikleri yerine getirmekle yükümlüdürler. Kurum gerekli hallerde referans erişim tekliflerinde re'sen değişiklik yapmaya da yetkilidir.

Kurum uygun gördüğü teklifleri onaylar. İşletmeciler, Kurum tarafından onaylanan veya değiştirilerek onaylanan referans erişim tekliflerini yayımlamakla ve Kurum tarafından onaylanan referans erişim tekliflerindeki şartlarla erişim sağlamakla yükümlüdürler.

Referans erişim tekliflerinin süresi ve tekliflerde yer alması gereken asgari hususlar ile bu maddenin uygulama usul ve esasları Kurum tarafından belirlenir.

Erişim tarifeleri

Madde 20 - Kurum, erişim yükümlüsü işletmecilere, erişim tarifelerini maliyet esaslı olarak belirleme yükümlülüğü getirebilir. Kurum tarafından talep edilmesi halinde yükümlü işletmeciler erişim tarifelerinin maliyet esaslı belirlendiğini ispat etmek zorundadır.

Yükümlü işletmecilerin tarifelerini maliyet esaslı belirlemediğini tespit etmesi halinde, Kurum erişim tarifelerini maliyet esasına göre belirler. Ancak Kurum, tarifeleri maliyet esasına göre belirleyinceye kadar diğer ülke uygulamalarını uygun olduğu

ölçüde dikkate alarak, tarifeleri belirler ve/veya tarifelere üst sınır koyabilir. Kurumun belirlediği tarifelere uyulması zorunludur.

Hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi

Madde 21 - Kurum ilgili pazarda etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere hesap ayrımı yükümlülüğü getirebilir. Hesap ayrımı yükümlülüğü getirilen işletmeciler, Kurum tarafından belirlenecek hesap ayrımı ve maliyet muhasebesine ilişkin usul ve esaslar kapsamında her bir faaliyet alanı ve iş birimi için ayrı ayrı hesap tutarlar.

Kurum işletmecilerin hesaplarını denetleyebilir veya işletmecilere hesaplarını bağımsız denetim kuruluşlarına denetletme yükümlülüğü getirebilir. Bağımsız denetim kuruluşları, bu Kanun ve hesap ayrımı ve maliyet muhasebesine ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde inceleme ve denetimden sorumludurlar. Bağımsız denetim kuruluşları, denetimlere ilişkin olarak hazırladıkları raporlardaki yanlış ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan ve üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar. Hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi kapsamında yapılan bağımsız denetime ilişkin giderler ilgili işletmeciler tarafından karşılanır.

Kurum, işletmecilere; hesap ayrımı ve maliyet muhasebesi yükümlülükleri kapsamında hazırladıkları bilgi ve belgeleri yayımlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum, gerekli gördüğü takdirde bu bilgi ve belgeleri kendisi de yayımlayabilir. Yayımlanacak bilgi ve belgelerin kapsamı Kurum tarafından belirlenir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Kurum tarafından düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçiş Hakkı

Geçiş hakkının kapsamı

Madde 22 - Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar.

Geçiş hakkı talebinin kabulü

Madde 23 - Taşınmaza kalıcı zarar verilmemesi, bu taşınmaz üzerindeki hakların kullanımının sürekli biçimde aksatılmaması koşuluyla, teknik olarak imkan dahilinde, seçeneksiz ve ekonomik açıdan orantısız maliyetler ihtiva etmeyen geçiş hakkı talepleri, makul ve haklı sebepler saklı kalmak üzere, kabul edilir.

Kamu kurum ve kuruluşları, kendilerine yapılan geçiş hakkı talebini içeren başvuruları öncelikli olarak ve gecikmeye mahal vermeden, değerlendirirler ve benzer konumdaki işletmeciler arasında ayrım gözetmeksizin şeffaf davranırlar.

Tesis paylaşımı ve ortak yerleşimin önceliği

Madde 24 - Geçiş hakkı kapsamında kullanılacak bir taşınmaz üzerinde halihazırda bu Kanun ve Kurum düzenlemeleri çerçevesinde, Kurum tarafından ortak yerleşim ve tesis paylaşımı yükümlülüğüne karar verilmiş bir elektronik haberleşme şebekesi bulunması halinde ortak yerleşim ve tesis paylaşımına öncelik verilir.

Anlaşma serbestisi

Madde 25 - İşletmeci ile taşınmaz sahibi ve/veya taşınmaz üzerinde hak sahipleri, ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilirler. İşletmeciler, Kurum tarafından istenmesi halinde yapılan anlaşma ile ekleri ve değişiklikleri, her türlü bilgi, belge ile yazışmaları Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

Çevrenin korunması

Madde 26 - Geçiş hakkı kapsamında tanınan hakların kullanımı sırasında geçiş yollarında ve etrafında bulunan ağaçların ve çevresel değerlerin korunması esastır. Geçiş hakkı uygulamasında tarihi eserler ile kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin mevzuat hükümleri saklıdır. Bu konuda alınması gereken izinlere ilişkin başvurular ilgili kuruluşlarca öncelikli olarak değerlendirilir.

Diğer alt yapılarla ilişkili durumlar

Madde 27 - İşletmeciye ait elektronik haberleşme şebekesi ve bunların destekleyici ekipmanları, geçiş hakkının kullanılacağı taşınmaz üzerinde halihazırda bulunan, yol bakımına hizmet eden donanımlar, kanalizasyon, su, gaz kanalları, demiryolları, elektrik tesisleri, diğer elektronik haberleşme şebekesi ve benzeri kamu hizmeti alt yapısına zarar vermeyecek şekilde ve mesafede tesis edilir. Yeni alt yapı ve şebeke tesis edecek işletmeci, ilgili kamu kurumu ve kuruluşu ile gerekli koordinasyonu sağlayarak hareket eder. Zaruri hallerde söz konusu kamu hizmetlerinin kesintiye uğramaması için alınacak önlemlerden doğan masrafları geçiş hakkını kullanan taraf tazmin eder. Geçiş hakkına ilişkin çalışmalardan kaynaklanan tüm masraflar işletmeci tarafından karşılanır.

Geçiş hakkına ilişkin yükümlülükler

Madde 28 - Taşınmaz sahibi ve/veya taşınmaz üzerinde hak sahipleri, işletmecinin geçiş hakkı kapsamında yürüteceği faaliyetlerin, kesintisiz ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla, masrafları işletmeci tarafından karşılanmak üzere, gerekli tüm önlemlerin alınmasına izin verir.

Taşınmaz sahibi ve/veya taşınmaz üzerinde hak sahipleri bu haklarını kullanırken, işletmecinin geçiş hakkı kapsamında yürüteceği faaliyetler ile işletmeciye ait elektronik haberleşme şebekesini tehlikeye düşürücü veya zarar verici işlemlerden kaçınmakla yükümlüdür.

Geçiş hakkı kullanan işletmeciler, taşınmaz sahibi ve taşınmaz üzerindeki hak sahibinin geçiş hakkının kullanımı dışında ayrıca uğradıkları zararları en geç bir ay içerisinde karşılamak zorundadırlar.

Geçiş hakkı anlaşmaları ve geçiş hakkının süresi

Madde 29 - Geçiş hakkı süresi, işletmecinin yetkilendirme süresinden uzun olamaz. Kamu hizmetinin kesintiye uğramaması için, yetkilendirmenin sona ermesi, devri veya iptali üzerine geçiş hakkı kapsamında yapılan anlaşmalar, şebekenin yeni sahibi ile yenileninceye kadar aynı şartlarda devam eder.

Kamulaştırma

Madde 30 - Bu Kanunda öngörülen faaliyetlerin gerektirmesi halinde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununda belirtilen esaslar dahilinde kamulaştırma yapılır. Bu konuda Bakanlıkça verilecek lüzum kararı, kamu yararı kararı yerine geçer ve başka bir onaya gerek kalmaksızın müteakip işlemler Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre Bakanlık tarafından yürütülür.

Kamulaştırılan taşınmazın mülkiyeti Hazineye, kullanma hakkı kamulaştırma bedelini ödeyen işletmeciye ait olur. Kullanma hakkı ilgili işletmecinin yetkilendirme süresi ile sınırlıdır.

Yetkilendirmenin sona ermesi veya iptali halinde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın söz konusu taşınmaz Hazineye devredilir. İşletmeci tarafından ödenmiş bulunan kamulaştırma bedelleri iade edilmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Numaralandırma ve İnternet Alan Adları

Ulusal numaralandırma planı

Madde 31 - Kurum, ulusal numaralandırma planını hazırlar ve plana uygun olarak numara tahsis işlemlerini yapar. Numara kaynaklarının tahsisi, etkin ve verimli kullanımının sağlanması, geri alımı ve benzeri konularda uygulanacak usul ve esaslar Kurum düzenlemeleriyle belirlenir. Kurum, kamu elektronik haberleşmesi için yeterli numara kaynağının bulunmasını sağlayacak şekilde gerekli planlamaları yapar ve numara kaynaklarının adil, ayrımcı olmayan ve şeffaf ilkeler çerçevesinde yönetimini sağlar.

Kurum, numara kaynağının etkin ve verimli kullanılmasına yönelik olarak yapacağı düzenlemeler veya ilgili uluslararası kuruluşların düzenlemeleri doğrultusunda yapılabilecek yeni planlamalar çerçevesinde, işletmecilerin de görüşünü alarak ulusal numaralandırma planında değişiklik yapabilir. Değişikliklerin uygulanması amacıyla işletmecilere uluslararası normlara uygun olacak şekilde süre verilir. İşletmeciler bu değişiklikleri uygular ve gerekli önlemleri alır. Aksi yönde bir millî güvenlik gerekçesi olmadığı sürece, Kurum ulusal numaralandırma planını ve planda yapılan değişiklikleri yayımlar.

Kurum, numara tahsis ve kullanımını koşullara bağlayabilir, kamu düzeni ve millî güvenliğin gerektirdiği durumlar, numara kapasitesi ihtiyacı, üye olunan uluslararası kuruluşların düzenlemeleri veya taraf olunan uluslararası anlaşmalar doğrultusunda veya Kurum düzenlemelerine uygun olarak kullanılmadığı durumlarda tahsisli numaralarda Kurum tarafından değişiklik yapılabilir ve tahsisli numaralar geri alınabilir. Bu konuda yapılacak düzenlemeler sonucunda Kurum herhangi bir yükümlülük altına girmez.

Ankesörlü telefon hizmeti kullanıcıları da dahil olmak üzere, kamu kullanımına açık telefon hizmetinden faydalanan kullanıcılar, herhangi bir ücret ödmeden 112 acil çağrı numarasını çevirerek acil çağrıya cevap vermekle yetkili kuruluşa erişme hakkını haizdir. Kamu kullanımına açık telefon hizmeti sunan işletmeciler, kullanıcıların 112 acil çağrı numarasına ücretsiz erişimlerini sağlamak ve acil yardım talebinde bulunan kullanıcıların yerlerini teknik imkanlar elverdiği ölçüde tespit ederek ilgili kuruluşa bildirmekle yükümlüdür.

Numara taşınabilirliği

Madde 32 – Kamu kullanımına açık telefon hizmeti sunan işletmeciler, işletmeci numara taşınabilirliğini sağlamakla yükümlüdür. Kurum bu yükümlülüğün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları işletmecilerin de görüşünü alarak belirler. İşletmeciler, Kurum düzenlemelerine uygun olarak şebekelerinde gerekli düzenlemeleri yapar ve uygular. İşletmeciler, işletmeci numara taşınabilirliği kapsamında şebekelerinde yapacakları düzenlemelerden kaynaklanabilecek gider kalemleri için Kurumdan hak talebinde bulunamaz.

İşletmeciler, işletmeci numara taşınabilirliği hizmeti vermek veya taşınmış numaralara çağrı göndermek üzere kuracakları yazılım ve donanım sistemleri ile mevcut sistemlerinde yapacakları değişiklikler ve sistem testleri dolayısıyla oluşan maliyeti kendileri karşılar. Ortak kurulacak referans veri tabanı ve benzeri sistemlerin maliyet paylaşım esasları ise Kurum tarafından düzenlenebilir.

Kurum, işletmeci numara taşınabilirliği kapsamında tüketicilerin korunması ve anılan hizmetten en iyi koşullarda faydalanabilmelerini sağlamak amacıyla gerekli her türlü tedbiri alır. İşletmeciler, abonelerinin hizmet hakkında bilgilendirilmesi, aranan numaraya ait tarife bilgisinin arayan tarafça bilinirliğinin sağlanmasının temini ve benzeri hususlarda Kurumun yapacağı düzenlemelere uyar.

İşletmecilerin, işletmeci numara taşınabilirliği kapsamında birbirlerine uygulayacağı ücretler konusunda bu Kanunun 20 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Numara taşınabilirliği dolayısıyla aboneye doğrudan yansıyabilecek ücretler, abonelerin bu hizmeti almalarını engelleyici nitelikte olamaz.

Kurum kamu kullanımına açık telefon hizmeti sunan işletmecilere, adres taşınabilirliği veya hizmet taşınabilirliği sunma yükümlülüğü getirebilir. Bu yükümlülüğe ilişkin usul ve esaslar işletmecilerin de görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.

Taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi

Madde 33 - Kurum, kamu kullanımına açık telefon hizmeti sunan işletmecilere taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi uygulama yükümlülüğü getirebilir. Etkin piyasa gücünü haiz işletmeciler, şebekelerinde Kurum düzenlemeleri doğrultusunda taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi uygulamakla yükümlüdür. Kurum bu yükümlülüğün uygulama usul ve esaslarını belirler. İşletmeciler, taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında Kurum düzenlemelerine uygun olarak şebekelerinde gerekli düzenlemeleri yapar ve uygular. İşletmeciler, taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında şebekelerinde yapacakları düzenlemelerden kaynaklanabilecek gider kalemleri için Kurumdan hak talebinde bulunamaz.

İşletmecilerin taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi kapsamında birbirlerine uygulayacağı ücretler konusunda bu Kanunun 20 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçimi dolayısıyla aboneye doğrudan yansıyabilecek ücretler, abonelerin bu hizmeti almalarını engelleyici nitelikte olamaz.

Abonelere ait faturalama bilgisi bulunan sabit ya da mobil telefon hizmeti sunan işletmeciler ile bu şebekeler üzerindeki abonelere hizmet veren diğer işletmeciler arasında, abonenin birden fazla fatura almasını önlemek amacıyla, tüketiciye ek yük getirmeyecek şekilde, faturalama anlaşması yapılabilir. Tarafların anlaşamaması durumunda Kurum, etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere ücreti

karşılığında ve tüketiciye ek yük getirmeyecek şekilde faturalama hizmeti sağlama yükümlülüğü getirebilir.

Haczedilmezlik

Madde 34 - Elektronik haberleşme hizmetleri ile ilgili olarak abone veya kullanıcılara tahsis edilen frekans, numara ve hat kullanımı ile internet alan adları gibi intifa ve kullanım hakları hiçbir şekilde haczedilemez.

İnternet alan adları

Madde 35 - ".tr" uzantılı internet alan adlarının tahsisini yapacak kurum veya kuruluş ile alan adı yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM Spektrum

Frekans planlama, tahsis ve tescili

Madde 36 - 3984 sayılı Kanunda belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla;

a) Telsiz yayınlarının birbirleri üzerinde enterferans oluşturmaması ve frekans bantlarının etkin ve verimli şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla uluslararası frekans planlaması ve uluslararası kuruluşların aldığı kararlar da dikkate alınarak ulusal frekans planlaması, tahsisi, uluslararası koordinasyon ile tescilleri Kurum tarafından yapılır ve uygulanır.

b) Her ne şekilde olursa olsun telsiz cihaz veya sistemi kurmak ve işletmek isteyenler Kuruma frekans tahsis ve tescil işlemlerini yaptırmak zorundadır.

Bu Kanunun 37 nci maddesinde belirtilen, herhangi bir telsiz kurma ve kullanma iznine ve telsiz ruhsatnamesine ihtiyaç göstermeksizin kullanılan telsiz cihaz ve sistemlerinde kullanılacak frekanslar için tahsis ve tescil işlemi yapılmaz.

Frekans tahsislerinde Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyaçları da dahil Türk Silahlı Kuvvetlerine, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına ve Emniyet Genel Müdürlüğüne öncelik tanınır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, kendisine tahsis edilen frekans bantlarında frekans planlamasını yapar ve uygular.

Teknolojide meydana gelen gelişmeler ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası kuruluşların kararları doğrultusunda yapılabilecek yeni planlamalar çerçevesinde, tahsis edilen frekans ve bantlar için Kurum tarafından ilgili kurumlar ile gerekli koordinasyon sağlanarak Devlet güvenlik ve istihbaratında zafiyet yaratmayacak şekilde iptal dahil her türlü değişiklik yapılabilir. Bu konuda yapılacak düzenlemeler sonucunda Kurum, herhangi bir yükümlülük altına girmez.

Telsiz kurma ve kullanma izni, telsiz ruhsatnamesi ve kullanıma ilişkin esaslar

Madde 37 - 3984 sayılı Kanunda belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla, Kurum düzenlemelerinde belirtilen ve işletilmesi için frekans tahsisine ihtiyaç gösteren telsiz cihaz veya sistemi kullanıcıları, telsiz kurma ile kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesi almak zorundadır. Bu kapsamdaki kullanıcılar telsiz cihaz veya sistemlerini Kurum düzenlemeleri ve telsiz ruhsatnamesinde belirtilen esaslara uygun olarak kurmak ve kullanmak mecburiyetindedirler.

Telsiz kurma ve kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesi verilmesi, izin ve telsiz ruhsatnamesinin süresi, yenilenmesi, değişikliği ve iptali ile ilgili usul ve esaslar ile bu çerçevede öngörülen telsiz cihaz veya sistemlerinin kurulması, kullanılması, nakli, işletme tipinin değiştirilmesi, devri ve hizmet dışı bırakılmasında kullanıcıların tabi olacağı hususlar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Süresi içerisinde yenilenmeyen telsiz kurma ve kullanma izni ve telsiz ruhsatnamelerinde belirtilen cihaz ve sistemler için tahsis edilen frekanslar iptal edilir. Kurumdan yetki belgesi almak suretiyle telsiz hizmeti sunan işletmecilerin sistemlerine dahil telsiz cihazı kullanıcıları, telsiz kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesinden bu Kanunun 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde muaftırlar.

Kurum düzenlemelerinde belirlenen ve işletilmesi için frekans tahsisine ihtiyaç duyulmayan özel amaçlar için tahsis edilmiş frekans bantlarında ve çıkış gücünde çalışan Kurumca onaylı telsiz cihaz ve sistemleri, herhangi bir telsiz kurma ve kullanma iznine ve telsiz ruhsatnamesine ihtiyaç göstermeksizin kullanılabilir.

Münhasıran radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan telsiz alıcı cihaz veya sistemini kullanacaklar, kanunla yetkilendirilmiş kurumdan bandrol veya etiket almak mecburiyetindedirler.

Ulusal ve uluslararası kuruluşların belirlediği standart değerleri dikkate almak suretiyle telsiz cihaz ve sistemlerinin kullanımında uyulacak elektromanyetik alan şiddeti limit değerlerinin belirlenmesi, kontrol ve denetimleri münhasıran Kurum tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu işlemler ile ilgili usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığının görüşleri de dikkate alınmak suretiyle Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir. Yönetmelik ile belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafesine uygun bulunan sabit elektronik haberleşme cihazlarına Kurum tarafından güvenlik sertifikası düzenlenir. Elektronik haberleşme alt yapısına mahkeme kararı veya Kurum tarafından alınmış bir karar olmadıkça, elektronik haberleşmenin aksamasına neden olacak biçimde müdahalelerde bulunulamaz.

Uydu pozisyonu tahsisi

Madde 38 - Uluslararası planlama ve kriterler çerçevesinde Kurum, bu Kanunun 5 inci maddesinin (a) bendini de göz önünde bulundurarak uydu pozisyonlarına ilişkin planlama, tahsis, uluslararası koordinasyon ile tescil işlemlerini yürütür.

Kodlu ve kriptolu haberleşme

Madde 39 - Telsiz haberleşme sistemleri üzerinden kriptolu haberleşme yapmaya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Dışişleri Bakanlığı yetkilidir. Ayrıca yukarıda belirtilen kurumlara ait olanlar dışında kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin elektronik haberleşme hizmeti içinde kodlu veya kriptolu haberleşme yapma usul ve esasları Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Spektrum izleme ve denetimi

Madde 40 - Telsiz cihaz veya sistemlerinin belirlenen tekniklere ve usullere uygun olarak kurulmasının ve çalıştırılmasının denetimi, elektromanyetik girişimlerin

tespiti ve giderilmesi, Devlet ve kişi güvenliğini ilgilendiren telsiz faaliyetleri konularında mevzuat dahilinde güvenlik birimleriyle işbirliği yapılması, ulusal ve uluslararası spektrum izleme ve denetleme faaliyetleri Kurum tarafından yürütölür. Bu işlemler ile ilgili usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, telsiz cihaz ve sistemlerinin Kurum düzenlemeleri ve telsiz ruhsatnamesindeki hükümler dışında kullanılmaması ve başka kişilerin eline geçmemesi amacıyla emniyet ve muhafaza tedbirlerini almakla mükelleftirler.

Kurum, spektrum izleme ve denetleme faaliyetlerinde kullandığı her türlü araç, cihaz ve sistemler ile tesisler için emniyet ve muhafaza tedbirleri amacıyla gerek görmesi halinde her türlü riske karşı sigorta yaptırır.

Yabancılarla uygulanacak işlemler

Madde 41 - Yabancı devletlerle yapılan anlaşmalara dayanılarak kurulmuş veya kurulacak telsiz cihaz veya sistemleri, varsa bu anlaşmalardaki özel hükümlere tabidir.

Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerine, karşılıklılık esasına bağılı olarak, Dışişleri Bakanlığının uygun görüşüne istinaden telsiz cihaz veya sistemi kurma ruhsatı ve kullanma izni verilebilir.

Sahil telsiz istasyonları

Madde 42 - Deniz taşıtlarının kara ile haberleşmesini sağlayan sahil telsiz istasyonları ile deniz seyrüsefer sistemlerinin kurulması ve işletilmesi hizmetleri Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünce Kurum tarafından herhangi bir yetkilendirmeye tabi olmaksızın yürütölür.

Amatör telsizcilik

Madde 43 - Hiçbir maddi, kişisel veya siyasi çıkar gözetmeden, sadece kendi istek ve çabası ile telsiz iletişim teknikleri alanında kendini yetiştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası amatör telsizcilik faaliyetinde bulunmak isteyenlere, Kurum tarafından belirlenen esaslara göre Amatör Telsizcilik Belgesi verilir. Bu madde çerçevesinde kullanılacak her türlü telsiz cihaz ve sistemleri telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücretlerinden muaftır.

Hava ve deniz telsiz haberleşmesi

Madde 44 – Kurum,Türk hava ve deniz taşıtlarında ve bunlarla haberleşme yapacak liman, sahil ve yer istasyonlarında bulundurulacak telsiz ve seyrüsefer cihazlarının frekans planlamasını yapar ve bu cihazlara ait telsiz haberleşmesine ilişkin hususları belirler.

Yasak bölgelerde yabancı uyrukluların kullanacakları telsiz cihazları

Madde 45 - Yasak bölgelerde bulunmalarına müsaade edilen yabancı uyruklulara verici, verici-alıcı ve radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan cihazlar dışındaki alıcı telsiz cihazları için telsiz kurma ve kullanma izni ile telsiz ruhsatnamesi verilmesi Genelkurmay Başkanlığının müsaadesine bağılıdır.

Telsiz ücretleri

Madde 46 - Bu Kanun uyarınca yetkilendirme kapsamında ve yetkilendirme kapsamı dışında olan, telsiz cihaz ve sistemleri için alınacak telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücretleri, teknik muayene, denetleme ve benzeri hizmetler karşılığında alınacak ücretler bu Kanuna ekli ücret tarifesinde gösterilmiş olup, söz konusu tarifeyle ilave edilebilecek hizmet kalemleri ve bu hizmet kalemlerine ilişkin ücretler ile ücret tarifesinde belirtilen ücretler her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Maliye Bakanlığınca belirlenecek yeniden değerlendirme oranını geçmemek kaydıyla, Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir.

Ancak, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile köy tüzel kişilikleri, Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü, radyo-televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve amatör frekans bantlarında çalışmak kaydıyla yükseköğretim kurumlarında ve ilk ve orta dereceli okullarda eğitim ve öğretim maksadıyla ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları ile diğer kamu kurum ve kuruluşları, Kızılay tarafından kullanılan ve Dışişleri Bakanlığınca belirlenen yabancı devletlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait her türlü telsiz cihaz ve sistemleri telsiz ruhsatnamesi ve yıllık kullanım ücretinden muaftır.

Kurumdan yetki almak suretiyle elektronik haberleşme hizmeti yürüten işletmeciler, kendi sistemlerine dahil her türlü abonenin bu Kanun uyarınca Kuruma ödemek zorunda olduğu telsiz ruhsatname ve yıllık kullanma ücretlerini, abonelerinden Kurum adına tahsil ederek, Kurum tarafından belirlenecek usuller çerçevesinde, Kurum hesaplarına devretmekle yükümlüdürler.

Kurumun bu madde kapsamındaki alacakları 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun uygulanmasında imtiyazlı alacaklardan sayılır. Bu alacakların tahsili genel hükümlere tabidir ve her türlü vergi, resim ve yargı harçlarından muaftır. Bu alacaklar için zamanaşımı süresi on yıldır.

Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde belirlenen süre sonunda telsiz ruhsatname ve yıllık kullanım ücretlerinin ödenmemesi halinde söz konusu cihaz ve sistemlere ilişkin telsiz kurma ve kullanma izinleri ve telsiz ruhsatnameleri iptal edilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Tüketici ve Son Kullanıcı Hakları

Eşit hizmet alabilme hakkı

Madde 47 - İşletmeciler, sağladıkları elektronik haberleşme hizmetlerini benzer konumdaki bütün tüketici ve son kullanıcılara eşit koşullarda ve ayırım gözetmeden sunmakla yükümlüdür. Kurum bu madde ile ilgili usul ve esasları belirler.

Tüketicinin ve son kullanıcının korunması

Madde 48 - Kurum, elektronik haberleşme hizmetlerinden yararlanan bütün tüketici ve son kullanıcıların, hizmetlere eşit koşullarda erişebilmelerine ve hak ve menfaatlerinin korunmasına yönelik usul ve esasları belirler.

Şeffaflığın sağlanması ve bilgilendirme

Madde 49 - Kurum, son kullanıcı ve tüketicilerin azami faydayı elde edebilmeleri ve hizmetlerin şeffaflık ilkesine uygun olarak sunulabilmesi için hizmet seçenekleri, hizmet kalitesi, tarifeler ile tarife paketlerinin yayımlanmasına ve benzer hususlarda abonelerin bilgilendirilmesine yönelik olarak işletmecilere yükümlülükler getirebilir.

İşletmeciler, özellikle hizmetler arasında seçim yapılırken ve abonelik sözleşmesi imzalanırken tüketicilerin karar vermelerinde etkili olabilecek hususlar ile dürüstlük kuralı gereğince bilgilendirilmelerinin gerekli olduğu her durumda talep olmaksızın tüketicileri bilgilendirir.

Kurum bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirler.

Abonelik sözleşmeleri

Madde 50 - Tüketiciler, elektronik haberleşme hizmetine abone olurken bu hizmeti sağlayan işletmeciyle sözleşme yapma hakkına sahiptir. Abonelik sözleşmelerinde asgari olarak elektronik haberleşme hizmeti sağlayan işletmecinin adı ve adresi, sunulacak hizmetler, teklif edilen hizmet kalitesi seviyeleri ve ilk bağlantının gerçekleştirilebilme süresi, sunulacak bakım ve onarım hizmetlerinin çeşitleri, uygulanacak tarifelerin içeriği ve tarifelerdeki değişiklikler hakkında güncel bilgilerin hangi yollardan öğrenilebileceği, sözleşmenin süresi, sona ermesi ve yenilenmesine ilişkin koşullar, işletmecinin kusurundan kaynaklanan nedenlerle sözleşmede belirtilen hizmet kalite seviyesinin sağlanamaması halinde tazminat ya da geri ödemeye ilişkin prosedür, abone ile işletmeci arasında uzlaşmazlık çıkması halinde yargı dışı prosedürler de dahil uygulanacak çözüm yöntemleri gibi bilgilere yer verilir.

Kurum, re'sen veya şikayet üzerine abonelik sözleşmelerini işletmecilerden isteyebilir, inceler ve değiştirilmesi uygun görülen hususları işletmeciye bildirir. İşletmeciler Kurum düzenlemelerine uygun olarak gerekli değişiklikleri belirtilen sürede yapmakla yükümlüdür.

Abonelik sözleşmelerinde yer alan ve tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde, dürüstlük ilkesine aykırı düşecek biçimde abone aleyhine dengesizliğe neden olan hükümler geçersizdir.

İşletmeci tarafından abonelik sözleşme koşullarında değişiklik yapıldığının aboneye bildirilmesinden sonra, abone herhangi bir tazminat ödemediği sözleşmeyi feshedebilme hakkına sahiptir. İşletmeciler, sözleşmede yapılacak değişiklikler yürürlüğe girmeden en az bir ay önce abonelerini bilgilendirmekle ve söz konusu değişikliklerin abone tarafından kabul edilmemesi halinde abonelerin herhangi bir tazminat ödemediği sözleşmeyi fesh edebilme haklarının bulunduğunu bildirmekle yükümlüdürler. Aboneler yazılı olarak bildirmek kaydıyla aboneliklerini her zaman sona erdirebilir.

Abonenin önceden izni alınmadan otomatik arama makineleri, faksler, elektronik posta, kısa mesaj gibi elektronik haberleşme vasıtalarının kullanılması suretiyle doğrudan pazarlama, siyasi propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi maksatlarla istek dışı haberleşme yapılması halinde, abone ve kullanıcılara gelen her bir mesajı bundan sonrası için almayı reddetme hakkı kolay bir yolla ve ücretsiz olarak sağlanır.

Kurum bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirler.

Kişisel bilgilerin işlenmesi ve gizliliğin korunması

Madde 51 - Kurum, elektronik haberleşme sektörüyle ilgili kişisel bilgilerin işlenmesi ve gizliliğinin korunmasına yönelik usul ve esasları yönetmelikle belirler.

Hizmet kalitesi

Madde 52 - Kurum hizmet kalite seviyesine ilişkin olarak tüketici ve son kullanıcıların kapsamlı, yeterli ve anlaşılabilir bilgiye ulaşmasını sağlamak amacıyla, hizmet kalitesinin seviyesine ilişkin ölçütleri, işletmeciler tarafından yayınlanacak bilgilerin içeriğini, şeklini ve hizmet kalite seviyesine ilişkin diğer hususları belirleyebilir.

İşletmeciler, mevzuat uyarınca Kurum tarafından elektronik haberleşme hizmetlerinin tümü için belirlenebilecek hizmet kalitesi ölçütlerine ilişkin her türlü bilgiyi ve hizmet kalite standartlarına uyumu istenen şekilde ve belirlenen sürede sağlamakla yükümlüdür. Kurum işletmeciler tarafından gönderilen hizmet kalitesine ilişkin bilgileri kendisi yayımlayacağı gibi, işletmecilere de anlaşılabilir, karşılaştırılabilir ve güncel bilgileri kolay erişilebilir şekilde yayımlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum bilgilerin doğruluğunu ve hizmet kalitesi ölçüt ve standartlarına uyumu denetleyebilir veya denetletebilir.

Kurum işletmecilere, elektronik haberleşme hizmetlerine ve elektronik haberleşme alt yapı veya şebeke unsurlarına yönelik hizmet seviyesi taahhütleri hazırlama ve bu taahhütleri belirlenen biçimde ve sürede yayımlama yükümlülüğü getirebilir. Kurum, işletmecilerden, hizmet seviyesi taahhütlerinde değişiklik, iyileştirme ve düzeltme yapılmasını isteyebilir. İşletmeciler, söz konusu değişiklik, iyileştirme ve düzeltmeleri Kurum tarafından belirtilen sürede yerine getirmekle yükümlüdür.

İşletmeciler, her hal ve şartta doğru faturalama yapma yükümlülüğündedir. İşletmeci tarafından yaygın bir şekilde yanlış veya hatalı faturalama yapılması hizmetin kötü yürütüldüğüne karine teşkil eder. Bu hususun kasıtlı olarak devam ettirilmesi olayın özelliklerine göre diğer şartların da varlığı halinde ağır kusur kabul edilir. Fatura içeriği ile ilgili olarak ihtilaf durumunda, somut olayın özelliklerine göre olağan sayılamayacak bir faturalandırmanın varlığı halinde, tüketicilerin sadece kendi numaralarından yapılan aramaların ya da sadece kullandıkları hizmetlerin ücretlendirilmiş olduğunu yargı mercileri önünde ispat yükü işletmeciye aittir.

Kurum faturaların gönderimi, faturalarda bulunması gereken hususlar, ayrıntılı faturaların düzenlenmesi ile abone tarafından faturaların ödenmemesi halinde hizmetin kesilmesinde uygulanacak prosedüre ve bu maddeye ilişkin usul ve esasları belirler.

BEŞİNCİ KISIM

Onaylanmış Kuruluşlar ve Piyasa Gözetimi

Onaylanmış kuruluşlar ile piyasa gözetimi ve denetimi

Madde 53- Bu Kanun kapsamındaki cihazların Kurum tarafından yayımlanacak teknik düzenlemelere ve ilgili güvenlik koşullarına uygunluğu, bu konularda üretici ve dağıtıcıların yükümlülüğü, bu cihazların piyasa gözetimi ve denetiminde Kurumun yetki ve sorumluluğu ile Kurum tarafından belirlenecek onaylanmış kuruluşların

sorumlulukları hususunda 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Kurum, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinde gerekli gördüğü durumlarda gözetim ve denetime konu cihaza ilişkin uygunluk değeriendirme işlemlerinde yer almayan test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkanlarından yararlanabilir. Ancak, piyasa gözetimi ve denetiminde nihai karar Kuruma aittir. Cihazın güvenli olmadığının tespit edilmesi halinde, test ve muayeneye ilişkin giderler üretici tarafından ödenir.

Elektronik haberleşme cihazları, güvenli hale getirilmesinin imkansız olduğu durumlarda, masraflar üretici tarafından karşılanmak üzere, taşıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen Kurum tarafından bertaraf edilir veya ettirilir.

Onaylanmış kuruluşlar ve piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili usul ve esaslar 4703 sayılı Kanun ve ilgili teknik düzenlemeler çerçevesinde Kurum tarafından belirlenir.

Yetki belgesi

Madde 54- Kurum tarafından düzenlenmiş yetki belgesini haiz olmayan gerçek veya tüzel kişiler, elektronik haberleşme cihaz ve ekipmanlarının imal, ithal, satış, ölçüm, test, bakım ve onarım hizmetini veremez. Ancak araştırma ve geliştirme amacıyla yapılan prototip imalatı bu hükmün dışındadır.

Telsiz cihazlarına ait teknik bilgi ve ticari kayıtların üretici ve üreticinin müteselsilen sorumlu olduğu dağıtıcılar tarafından defter ve bilgisayar ortamında tutulması, takvim yılının üçer aylık dönemlerinde perakende satış bilgileriyle birlikte dağıtım zincirinde yer alan dağıtıcılara ait güncel bilgilerin üretici tarafından Kuruma bildirilmesi gereklidir.

Kullanılmış veya eski telsiz cihazları, fatura karşılığında piyasaya arz edilebilir. Bu cihazlar en az altı ay süreyle garantili sayılır. Cihaz faturası ve ambalajı üzerinde garanti süresi ve cihazın ikinci el olduğuna dair bilginin bulunması gereklidir.

Bu maddenin ikinci veya üçüncü fıkralarını bir yıl içinde birden fazla ihlal edenlerin yetki belgeleri iptal edilir ve takip eden bir yıl süresince yeni yetki belgesi verilmez.

Elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlar

Madde 55 - Kurum tarafından izin verilmedikçe işletmecilerce tedarik edilen abone kimlik ve iletişim bilgilerini taşıyan özel bilgiler veya cihazın teşhisine yarayan elektronik kimlik bilgileri yeniden oluşturulamaz, değıştirilemez, kopyalanarak çoğaltılamaz veya herhangi bir amaçla dağıtılamaz.

Elektronik kimlik bilgisi değıştirilmiş cihaz, kart, araç veya gereçlerle, değışiklik yapılması amacına yönelik yazılım, her türlü araç veya gereçlerin ithalâtı, üretimi, dağıtımı veya tanıtımı yapılamaz, bulundurulamaz, aracılık edilemez.

Elektronik kimlik bilgisi değıştirilmiş cihaz, kart, araç veya gereçlerle, değışiklik yapılması amacıyla kullanılabilen yazılım, her türlü araç veya gereçlere Kurumun talebiyle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunun 127 nci maddesi hükümlerine göre el konulur.

Abone ve cihaz kimlik bilgilerinin güvenliği

Madde 56 - Abone kimlik ve iletişim bilgilerini taşıyan özel bilgiler ile cihazların elektronik kimlik bilgilerini taşıyan her türlü yazılım, kart, araç veya gereç yetkisiz ve izinsiz olarak kopyalanamaz, muhafaza edilemez, dağıtılamaz, kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla kullanılamaz.

İşletmeci veya adına iş yapan temsilcisine abonelik kaydı sırasında abonelik bilgileri konusunda gerçek dışı belge ve bilgi verilemez.

Abonelik tesisi için gerekli kimlik belgeleri kontrol edilmeden işletmeci veya adına iş yapan temsilcisi tarafından abonelik kaydı yapılamaz.

Abonelik tesisine ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

Teknik uyumluluk

Madde 57 - İşletmeciler, kayıp, kaçak veya çalıntı cihazlarla, Kurumun CEIR'ında yer alan elektronik kimlik bilgileri değiştirilmiş cihazlara elektronik haberleşme hizmeti veremez.

İşletmeciler, yukarıdaki fıkrada açıklanan yasal olmayan cihazların haberleşme şebekelerine bağlanılmalarını önlemek üzere EIR sistemlerini Kurumdaki CEIR sistemiyle birlikte uyumlu olarak çalışır hâle getirmek, bununla ilgili teknik alt yapı ve sisteminin güvenliği ve güvenilirliğini sağlamak ve aksamaksızın işletmekle yükümlüdürler.

İkinci fıkradaki sistemin işletilmesinden kaynaklanan sorunların işletmeci veya Kurum tarafından tespit edilip derhâl bildirilmesinden itibaren Kurum tarafından sorunların giderilmesi için işletmeciye beş iş günü süre verilir. Sorunların giderilmemesi hâlinde işletmeci derhâl gerekçelerini yazılı olarak bildirerek ek süre verilmesi amacıyla Kuruma başvurur.

Bilgi ve ihbar merkezi

Madde 58 - Elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlar için Kurum, bilgi ve ihbar merkezi kurar veya kurdurur. Kurum sistemine kayıtlı olan elektronik kimlik bilgisini haiz cihazı çalınan, yağmalanan, kaybeden veya her ne suretle olursa olsun rızası dışında elinden çıkan kişiler cihazının elektronik haberleşme bağlantısının kesilmesi için öncelikle bu bilgi ve ihbar merkezine başvururlar.

ALTINCI KISIM

Denetim, Kurumun Yetkisi, İdari Yaptırımlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Denetim

Denetim

Madde 59 - Kurum re'sen veya kendisine intikal eden ihbar veya şikayet üzerine, bu Kanunda belirlenen görevleri ile ilgili olarak elektronik haberleşme sektöründe yer alan gerçek ve tüzel kişileri denetleyebilir, denetlettirebilir. Kurum, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, mahallinde de inceleme ve denetim yapabilir. Mülki amirler, kolluk kuvvetleri ve diğer

kamu kurumlarının amir ve memurları inceleme veya denetimle görevli Kurum personeline her türlü kolaylığı göstermek ve yardımda bulunmakla yükümlüdürler.

Görevlendirilen Kurum personeli, denetime tabi olanlar veya tesisleri nezdinde, defterler de dahil olmak üzere her türlü evrak ve emtianın, elektronik ortamdaki bilgilerin, elektronik haberleşme alt yapısının, cihaz, sistem, yazılım ve donanımlarının incelenmesi, suret veya numune alınması, konuyla ilgili yazılı veya sözlü açıklama istenmesi, gerekli tutanakların düzenlenmesi, tesislerin ve işletiminin incelenmesi konularında yetkilidir. Denetime tabi tutulanlar, denetimle görevli kişilere her türlü kolaylığı göstermek, yukarıda sayılan hususlarla ilgili taleplerini belirlenen süre içinde yerine getirmek, cihaz, sistem, yazılım ve donanımları denetlemeye açık tutmak, bu konudaki denetlemeyi sağlayıcı gerekli alt yapıyı temin etmek ve çalışır vaziyette tutmak için gerekli önlemleri almak zorundadır. Aykırı davranışta bulunanlara bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre cezai işlem uygulanır.

Kurum, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken, bu görevleri ile ilgili gerekli gördüğü bilgi ve belgeyi kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. Kurum gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarından denetim konusunda uzman personel talep edebilir.

Kurum, belirlenecek esaslar dahilinde işletmecileri belirleyeceği bağımsız denetim kuruluşlarına denettirebilir. Söz konusu bağımsız denetim kuruluşları Kuruma sunacakları bilgi, belge, rapor ve mali tabloların bu Kanun ve mevzuat hükümlerine uygunluğu ve hesapların doğruluğundan ve genel kabul görmüş denetim ilke ve esaslarına göre inceleme ve denetiminden sorumludur. Bağımsız denetim kuruluşları, hazırladıkları raporlardaki yanlış ve yanıltıcı bilgi ve kanaatlar nedeniyle doğabilecek zararlardan ve bu Kanun uyarınca yaptıkları faaliyetler dolayısıyla üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurumun Yetkisi ve İdari Yaptırımlar

Kurumun yetkisi ve idari yaptırımlar

Madde 60- Kurum; mevzuata, kullanım hakkı ve diğer yetkilendirme şartlarına uyulmasını izleme ve denetlemeye, aykırılık halinde işletmecilere ilgili hizmetin bir önceki takvim yılındaki net satışlarının yüzde beşine kadar idarî para cezası uygulamaya, millî güvenlik, kamu düzeni veya kamu hizmetinin gereği gibi yürütülmesi amaçlarıyla gerekli tedbirleri almaya, gerektiğinde tesisleri tazminat karşılığında devralmaya ya da ağır kusur halinde verdiği yetkilendirmeyi iptal etmeye yetkilidir.

Kurum, kamu hizmetinin gerekleri ve kamu düzeninin korunması amacıyla yönetmelikle önceden belirleyeceği hallerde, işletmecinin faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına ya da ihlalin önlenmesi için işletmeciye somut tedbirler uygulama zorunluluğu getirmeye de yetkilidir.

Kurum, işletmecinin faaliyete yeni başlamış olması halinde, ihlalin niteliği, ihlal neticesinde herhangi bir ekonomik kazanç elde edilip edilmemesi, iyi niyet ve gönüllü bildirim gibi ölçütleri de dikkate alarak önceden belirleyeceği usul ve esaslar

gerçevesinde bin YTL'den birmilyon YTL'ye kadar idari para cezası uygulamaya ve bu Kanunda belirtilen diğer yaptırımları uygulamaya yetkilidir.

Elektronik haberleşme hizmeti sunan bir işletmeci ile abonelik sözleşmesi yapan gerçek ve tüzel kişiler faaliyetlerinin gereği olarak aldıkları hizmeti üçüncü kişilere ücretli veya ücretsiz verebilir. Aboneler yararlandıkları hizmeti sadece ticaret amacıyla üçüncü kişilere sunamazlar. Aksine davrananların abonelik sözleşmeleri iptal edilir.

Bu Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırılık hallerinde; 4703 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde dağıtıcı, üretici ve onaylanmış kuruluşlar bakımından öngörülmüş bulunan idari para cezaları bir kat artırılarak uygulanır. Söz konusu idari para cezalarına neden olan fiillerin bu Kanun kapsamındaki cihazlar ile sınırlı olmak üzere, bir yıl içinde her tekrarında, verilmiş bulunan ilk idari para cezası dört kat artırılarak uygulanır.

Bu Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen haller hariç olmak üzere cihaz başına onbin YTL'den yirmibin YTL'ye kadar; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere onmilyon YTL; üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere, beşyüzbin YTL'den birmilyon YTL'ye kadar idarî para cezası verilir.

Bu maddedeki idarî para cezaları Kurum tarafından verilir.

Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının uygulanmasına ilişkin hususlar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İdari para cezalarının uygulanması, tahsili ve zamanaşımı

Madde 61 - Kurum tarafından verilen idarî para cezaları, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Kurum hesaplarına ödenir. Bu para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde, evrak üzerinden inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.

Süresi içerisinde ödenmeyen idarî para cezaları, Kurumun bildirimi üzerine 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre Gelir İdaresi Başkanlığınca tahsil olunur. Bu hüküm, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kurum tarafından verilmiş ancak henüz tahsili gerçekleşmemiş olan idarî para cezaları hakkında da uygulanır.

İdarî para cezalarına ilişkin zamanaşımı süresi, ihlâlin vuku bulduğu tarihten itibaren beş yıl, Kurumca ihlâlin öğrenildiği tarihten itibaren bir yıldır. Kurum tarafından ihlâl sebepleri hakkında herhangi bir işlem başlatılması hâlinde zamanaşımı süresi kesilir.

Sürekli veya tekrarlanan ihlaller söz konusu ise zamanaşımı süresi, ihlalin sona erdiği ya da en son tekrarlandığı günden itibaren başlar.

Dava hakkı

Madde 62- Kurumun sektörle ilgili düzenleyici işlemlerine karşı açılacak davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür. Bu davalar Danıştay tarafından acele işlerden sayılır.

Kurum tarafından açılacak davalarda teminat aranmaz.

YEDİNCİ KISIM

Cezai Hükümler

Cezai hükümler

Madde 63 – Bu Kanunun 9 uncu maddesine aykırı olarak Kuruma bildirimde bulunmaksızın elektronik haberleşme hizmeti verenler hakkında yüz günden az olmamak üzere adli para cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun 9 uncu maddesine aykırı olarak kullanım hakkı olmadan elektronik haberleşme tesisi kuran ve işletenler hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Kanunen belirlenmiş veya izin verilmiş olan hallerin dışında bir telgraf veya telefon haberleşmesi veya içeriğinin başka kişilere açıklanması veya birisine ait haberleşmenin varlığından başka kişilerin haberdar edilmesi yasaktır. Elektronik haberleşme hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş bulunan işletmecilerin bu hükme aykırı hareket eden personeli 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 132 nci maddesi hükmü uyarınca cezalandırılır.

Kurma ve kullanma izni ile ruhsatname alınması gereken telsiz cihazı veya sistemlerini bu Kanunun 37 nci maddesine aykırı olarak, Kurumdan izin almaksızın satan, kuran, işleten ve kullananlar hakkında bin güne kadar adli para cezası uygulanır. Bu cihazları, gerekli izinler alınmış olsa bile millî güvenliği ihlal amacıyla kullananlar altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Kurum tarafından yetkilendirilen, izin verilen ve tahsis yapılan kişiler tarafından;

a) Telsiz sistemlerinin Kurumun düzenlemelerine ve verilen telsiz ruhsatnamesine uygun olmayan bir şekilde kurulması, işletilmesi, fiziki yerinin, frekansının ve diğer teknik özelliklerinin değiştirilerek amacı dışında kullanılması,

b) Telsiz sistemlerinin Kurum düzenlemeleri ile belirlenen tekniklere ve usullere uygun olarak çalıştırılmaması sonucu her ne suretle olursa olsun diğer elektronik haberleşme sistemleri üzerinde elektromanyetik girişim veya diğer her türlü bozucu etkiye sebebiyet verildiğinin tespiti üzerine söz konusu elektromanyetik girişim veya bozucu etkilerin giderilmesi için gerekli tedbirlerin Kurum tarafından belirlenecek sürede alınmaması,

hallerinde, yüz günden az olmamak üzere adli para cezası uygulanır.

Bu Kanunun 39 uncu maddesine aykırı olarak kodlu ve kriptolu haberleşme yapan ve yaptıranlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

40 ıncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca telsiz cihaz ve sistemlerinin muhafazası ile ilgili gerekli emniyet tedbirlerini almayanlar adli para cezası ile; bu durumları Kurum tarafından tespit edilerek verilen süre içerisinde gerekli tedbirleri almayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu Kanunun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı olarak Kurum tarafından bertaraf ettirmek üzere üretici, dağıtıcı veya kullanıcısına teslim edilen cihazların piyasaya arz edildiği veya kullanıldığının tespiti halinde sorumluları hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ve üçbin güne kadar adli para cezası verilir.

Bu Kanunun 54 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında altı ay hapis cezası ve beş bin güne kadar adli para cezası

uygulanır. Kurum tarafından yazılı olarak bildirilmesine rağmen on beş gün içerisinde istenilen bilgi ve belgeleri bildirmeyen dağıtıcılar hakkında adli para cezası uygulanır.

Bu Kanunun 54 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında beşbin güne kadar adli para cezası uygulanır.

Bu Kanunun 55 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket edenler hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler, bir yıldan üç yıla; ikinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler altı aydan iki yıla; üçüncü fıkrası hükümlerine aykırı hareket edenler bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu maddede tanımlanan suçların bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek cezalar yarı oranında artırılır. Bu faaliyette bulunan tüzel kişi ise, hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundaki bunlara özgü güvenlik tedbirlerine de hükmolunur.

SEKİZİNCİ KISIM

Son Hükümler

Tebliğat

Madde 64 - Bu Kanun uyarınca Kurum tarafından ilgililere yapılacak tebliğler 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İmar Kanununa tabi olmayan elektronik haberleşme tesisleri

Madde 65 - Elektronik haberleşme ile ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan anten, dalga kılavuzu ve baz istasyonu ve bunların fonksiyonel olarak müstemilatı niteliğindeki tesisler, yapının ruhsat eki projelerinin değişmesini gerektiren bir işlem söz konusu değil ise, bu Kanun hükümlerine ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikalar alınmak şartıyla 3194 sayılı İmar Kanununa tabi değildir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan aynı nitelikteki elektronik haberleşme alt yapı tesisleri ve bunların müstemilatları için de bu Kanun hükümleri uygulanır. İdarelerce yürütülmeye başlanmış ve bu Kanun hükümlerine aykırı düşen tüm işlemler bulundukları aşamada durdurulur.

Muafiyet

Madde 66 - Kurumun yetkilendirme ve telsiz ücretlerinden doğan alacaklarının tahsili her türlü vergi, resim ve yargı harçlarından muaftır. Bu alacaklar 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun uygulanmasında imtiyazlı alacaklardan sayılır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 67 – 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 5 inci ve 8 inci maddeleri ile ek 2 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkraları dışındaki diğer maddeleri ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 1 inci maddesinin birinci, ikinci, yedinci, dokuzuncu, onuncu fıkraları dışındaki fıkraları ile, ek 17, ek 19, ek 20, ek 21, ek 22, ek 23, ek 24, ek 26, ek 28, ek 29, ek 30, ek 31, ek 32, ek 33, ek

34,

ek 36 ncı, geçici 1 , geçici 2, geçici 3, geçici 7, geçici 8, geçici 9, geçici 10, geçici 11 ve geçici 12 nci maddeleri dışındaki maddeleri, ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer Kanunlarda, 2813 sayılı Telsiz Kanununa ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa yapılan atıflar konuları itibarıyla bu Kanuna yapılmış sayılır.

Değiştirilen hükümler

Madde 68 - 2813 sayılı Telsiz Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kurumda, meslek personeli sayısının yüzde onunu geçmeyecek şekilde, sektörde en az on yıl mesleki tecrübesi olanlar ile Kurumun faaliyet alanına ilişkin konularda doktora unvan ve derecesini alanlar arasından yeteri kadar yerli ve yabancı uzman, hizmet veya vekalet akdi hükümlerine göre çalıştırılabilir. Bunların istihdamına ilişkin usul ve esaslar ile bunlara ödenecek ücretler, Kurum Başkan Yardımcısı için belirlenen ücret tavanını aşmamak üzere Kurulca belirlenir.”

Geçici Madde 1 - Bu Kanunda öngörülen düzenlemelerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin ile yetkilendirilmiş olan işletmeciler, bu Kanun uyarınca Kuruma bildirimde bulunmuş veya gerekli olduğu durumlarda yetkilendirmelerindeki süre ile sınırlı olarak kullanım hakkı almış sayılırlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurumla imzalanmış olan görev ve imtiyaz sözleşmeleri; süre bitimi, fesih, iptal veya başkaca herhangi bir nedenle sona ermelerine kadar mevcut hükümleri uyarınca geçerliliklerini devam ettirirler. 406 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin son fıkrasında yer alan tanımlar bu Kanunun 1 inci maddesinde yer alan tanımlarla açıkça çelişmediği sürece bu fıkra uygulamasında geçerliliklerini sürdürürler.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yetkilendirmeye tabi olmayan elektronik haberleşme hizmetleri için Kurum tarafından sistem kurma ve kullanma izni verilmiş olan kullanıcıların kaynak kullanım hakları devam eder.

Geçici Madde 3 - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurumdan izin alınmaksızın telsiz cihazı kuran ve kullanan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde gerekli belgelerle birlikte Kuruma başvurarak durumlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmeleri halinde haklarında 2813 sayılı Kanunun 32 nci maddesi çerçevesinde başlatılmış bulunan adli takipler ve açılan ceza davaları sona erdirilir.

Kurum, bu kişilerin durumlarını inceleyerek uygun olanların telsiz kullanma izinlerini verir. Uygun olmayanların telsiz cihazlarını kullanımdan kaldırır.

2813 sayılı Kanun çerçevesinde telsiz kullanım ve ruhsatname ücretlerinin tahsili ile ilgili olarak yetkilendirmeleri ve özel protokolleri uyarınca işletmecilere getirilmiş olan tahsil ve Kuruma ödeme yükümlülüğü çerçevesinde tahakkuk ettirilmiş

olanlar dışında, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 2813 sayılı Kanunun uygulamasından doğan ve her ne sebeple olursa olsun tahsil edilmemiş veya tahsili mümkün olmayan, miktarı ne olursa olsun genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köy tüzel kişilikleri tarafından kullanılan her türlü telsiz tesis ve sistemlerindeki cihazlar için tahakkuk ettirilmiş alacaklar ile yargı kararı ile kesinleşenler hariç gerçek ve tüzel kişiler tarafından kullanılan her türlü telsiz tesis ve sistemlerindeki cihazlar için tahakkuk ettirilmiş elli Yeni Türk Lirası ve altında kalan Kurum alacakları ve bunların fer'ilerinin tahsilinden herhangi bir işleme gerek kalmaksızın vazgeçilmiş sayılır. Bunlara ilişkin açılmış olan davalar ve yapılmış olan takipler iptal edilir.

Geçici Madde 4 - 2813 sayılı Telsiz Kanununun 27 nci maddesi ile anılan Kanuna ekli ücret cetveli uyarınca Kurum tarafından 2005 yılı için belirlenen ücret tarifelerinin, bu Kanuna ekli ücret tarifesi yürürlüğe girinceye uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

Madde 69 - Bu Kanunun eki ücret tarifesi 1/1/2006 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 70 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak 09.11.2005 tarihinde Başbakanlığa gönderilen ancak henüz T.B.M.M.'ne intikal ettirilmeyen Türk Ticaret Kanunu Tasarısının ilgili maddelerine aşağıda yer verilmektedir:

TÜRK TİCARET KANUNU TASARISI

C) Tacir olmanın hükümleri

I - Genel olarak

Madde 18 - (1) Tacir, her türlü borçları sebebiyle iflâsa tâbi olduğu gibi, kanun hükümlerine uygun olarak, bir ticaret unvanı seçmek ve kullanmakla, ticarî işletmesini ticaret siciline tescil ettirmekle ve ticarî defterleri de tutmakla yükümlüdür.

(2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.

(3) Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe veya sözleşmeden dönmeye ilişkin bildirim veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imzayı içeren bir yazı ile yapılır.

(4) Tacir sıfatına bağlı olan diğer hükümler saklıdır.

Ticaret Sicili

A) Kuruluş

I - Genel olarak

Madde 24 - (1) Ticaret sicili, ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları tarafından tutulur. Oda bulunmayan veya yeteri şekilde kurumlaşmamış odaların bulunduğu yerlerde ticaret sicili, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca belirlenecek bir oda tarafından tutulur.

(2) Ticaret siciline tescil ve ilân edilmesi gerekli içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulabilen sicil bilgi bankası, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde kurulur.

(3) Ticaret sicili müdürlüğünün kurulmasında aranacak şartlar ve odalar arasında sicil işlemleri ile ilgili olarak varlığı gerekli işbirliğinin sağlanmasına ilişkin esaslar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Ticarî Defterler

A) Defter tutma ve envanter

I - Defter tutma yükümü

Madde 64 - (1) Her tacir, ticarî defterleri tutmak ve defterlerinde, ticarî işlemleriyle malvarlığı durumunu, Türkiye Muhasebe Standartlarına ve 88 inci madde hükümleri başta olmak üzere bu Kanuna göre açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorundadır. Defterler, üçüncü kişi uzmanlara, akla yatkın bir süre içinde yapacakları incelemede işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutulur. İşletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesi defterlerden izlenebilmelidir.

(2) Tacir, işletmesiyle ilgili olarak gönderilen her türlü belgenin bir kopyasını (fotokopi, karbonlu kopya, mikrofiş, bilgisayar kaydı gibi) yazılı, görsel veya elektronik ortamda saklamakla yükümlüdür.

(3) Ticarî defterlerin tümü, açılış ve kapanışlarında noter tarafından onaylanır. Kapanış onayları, izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar yapılır. Şirketlerin kuruluşunda açılış onayları sicil müdürü tarafından da yapılabilir. Bu onayın noter tarafından yapıldığı durumlarda noter, odalardan getirilecek bir faaliyet onay belgesini aramak zorundadır. Türkiye Muhasebe Standartlarına göre elektronik ortamda veya dosyalama suretiyle tutulan defterlerin açılış ve kapanış onaylarının yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa bunun şekli ve esasları Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bir tebliğle belirlenir.

(4) Pay defteri, karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defteri gibi işletmenin muhasebesiyle ilgili olmayan defterler de ticarî defterlerdir.

(5) Yevmiye, defteri kebir ve envanter defteri dışında tutulacak defterler Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından bir tebliğ ile belirlenir.

II - Defterlerin tutulması

Madde 65 - (1) Defterler ve gerekli diğer kayıtlar Türkçe tutulur. Kısaltmalar, rakamlar, harfler ve semboller kullanıldığı takdirde bunların anlamları açıkça belirtilmelidir.

(2) Defterlere yazımlar ve diğer gerekli kayıtlar, eksiksiz, doğru, zamanında ve düzenli olarak yapılır.

(3) Bir yazım veya kayıt, önceki içeriği belirlenemeyecek şekilde çizilemez ve değiştirilemez. Kayıt sırasında mı yoksa daha sonra mı yapıldığı anlaşılmayan değiştirmeler yasaktır.

(4) Defterler ve gerekli diğer kayıtlar, olgu ve işlemleri saptayan belgelerin dosyalanması şeklinde veya veri taşıyıcıları aracılığıyla tutulabilir; şu şartla ki, muhasebenin bu tutuluş biçimleri ve bu konuda uygulanan yöntemler Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olmalıdır. Defterlerin ve gerekli diğer kayıtların elektronik ortamda tutulması durumunda, bilgilerin saklanma süresince bunlara ulaşılmasının ve bu süre zarfında bunların her zaman kolaylıkla okunmasının temin edilmiş olması şarttır. Elektronik ortamda tutulma hâlinde birinci ilâ üçüncü fıkra hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

III - Artan tutar

1. Saptanması

Madde 94 - (1) Sözleşme veya ticarî teamül uyarınca, belirli hesap devreleri sonunda devre hesabı kapatılır ve alacak ile borç kalemleri arasındaki fark saptanır.

(2) Hesap devresi hakkında sözleşme veya ticarî teamül yoksa, her takvim yılının son günü taraflarca hesabın kapatılması günü olarak kabul edilmiş sayılır. Saptanan artan tutarı gösteren cetveli alan taraf, aldığı tarihten itibaren bir ay içinde noter aracılığıyla veya taahhütlü mektupla ya da telgrafla yahut güvenli elektronik imza içeren bir yazıyla itirazda bulunmamışsa, artan tutarı kabul etmiş sayılır.

D) Sermaye koyma borcu

I - Konusu

Madde 127 - (1) Kanunda aksine hüküm olmadıkça ticaret şirketlerine sermaye olarak;

- a) Para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylar;
- b) Fikrî mülkiyet hakları;

- c) Taşınır ve her çeşit taşınmaz;
- d) Taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları;
- e) Kişisel emek;
- f) Ticarî itibar;
- g) Ticarî işletmeler;
- h) Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler;
- i) Maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değeri olan diğer haklar;
- j) Devrolunabilen ve nakden değerlendirilebilen her türlü değer; konabilir.

VIII- Yüklemenin hiç veya süresinde yapılmaması

1. Yüklemenin hiç yapılmaması

Madde 1159 - (1) Yükleme süresinin sonunda, 1152 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gemi bekleme alanında bekliyorsa veya yükleme başlamış değilse, taşıyan, 1158 inci maddede öngörülen hakları kullanmak üzere taşıtana faks mesajı, elektronik mektup veya benzeri teknik araçlarla da mümkün olmak üzere, yazılı bildirimde bulunabilir. Sürastarya süresi kararlaştırılmamışsa, yükleme süresinin sonu itibarıyla yolculuk charteri sözleşmesi feshedilmiş sayılır ve taşıyan, 1158 inci maddedeki haklarını kullanabilir. Sürastarya süresinin kararlaştırılmış olması hâlinde bu bildirim üzerine taşıtan, derhal taşıyana sürastarya süresinin sonuna kadar beklemesine dair açık bir talimat vermezse, yükleme süresinin dolmasıyla yolculuk charteri sözleşmesi feshedilmiş sayılır ve taşıyan, 1158 inci maddeden doğan hakları kullanabilir. Sürastarya süresinin sonunda hiç yükleme yapılmamışsa, yükleme süresinin sonuna kadar bildirimde bulunmamış olan taşıyan, bir bildirimde bulunarak 1158 inci maddeden doğan hakları kullanabilir.

X- Kırkambar sözleşmesi

1. Yükleme anı

Madde 1163 - (1) Kırkambar sözleşmesinde taşıtan, taşıyanın veya yetkili temsilcisinin çağrısı üzerine, gecikmeden eşyayı yüklemek zorundadır.

(2) Taşıtan gecikirse taşıyan, eşyanın teslimini beklemekle yükümlü değildir. Yolculuk, eşya teslim alınmadan başlamış olsa bile, taşıtan tam navlunu ödemekle yükümlüdür; şu kadar ki, taşıyanın teslim edilmiş olmayan eşya yerine yüklediği eşyanın navlunu, tam navlundan indirilir.

(3) Taşıyanın, geciken taşıtandan navlun isteyebilmesi için bunu yola çıkmadan önce taşıtana faks mesajı, elektronik mektup veya benzeri teknik araçlarla da mümkün olmak üzere yazılı şekilde bildirmesi gerekir; aksi hâlde istem hakkını kaybeder.

V- Fesih yetkisinin kullanılması

1. Feshin bildirimi

Madde 1224 - (1) Feshin bildirimi, faks mesajı, elektronik mektup veya benzeri teknik araçlarla da mümkün olmak üzere yazılı olarak yapılır.

3. Yabancı sicile kayıtlı gemilerin satışı için hazırlıklar

Madde 1384 - (1) Yabancı bir sicile kayıtlı geminin satışı istenildiğinde, icra müdürü, o geminin bayrağını taşıdığı devletin konsolosluğuna bu hususu bildirir ve yükümlülükler listesinin hazırlanmasını gerçekleştirmek için geminin sicil kaydını ister. Alacaklı dahi, sicil kaydının onaylı bir suretini icra dairesine sunabilir. Bu durumda, hangi kayıt önce gelirse, liste o kayda göre hazırlanır.

(2) İcra ve İflâs Kanununun 126 ncı maddesi uyarınca yapılacak ilânın, icra müdürü veya ilgililer tarafından,

a) Geminin kayıtlı olduğu sicil Devletinde, gemi sicilini tutmakla yükümlü olan makama,

b) Tescil edilmiş sözleşmesel rehin alacaklılarına,

c) İcra dairesine bildirilmiş olmaları kaydıyla kanunî rehin alacaklılarına,

d) Geminin sicile kayıtlı malikine,

bildirilmesi veya gideri ilgililer tarafından karşılanmak şartıyla tirajı ellibin üzerinde olan ve sicilin fiilen tutulduğu ülke düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle ilân edilmesi zorunludur.

(3) İkinci fıkrada belirtilen yazılı bildirim, iadeli taahhütlü mektupla, bildirimin muhataba ulaştığını doğrulayan elektronik iletişim araçlarıyla veya başkaca uygun bir yol ve araçla yapılır.

D) Elektronik işlemler ve bilgi toplumu hizmetleri

I - Web sitesi

Madde 1524 - (1) Her sermaye şirketi bir web sitesi açmaya ve bu sitenin açıkça belirlenmiş bir bölümünü, sayılacak içerik ile sınırlı olmamak üzere, şirketçe kanunen yapması gereken ilânlara, pay sahipleri veya ortakları açısından önem taşıyan açıklamalara; yönetim ve müdürler kurulu ile genel kurul toplantılarının hazırlıklarına; anılan kurulların yapılmasına ilişkin bilgilere; ortaklara ve pay sahiplerine sunulması gereken belgelerin yayımlanmasına; bu kurullara ait olanlar da dahil olmak üzere her türlü çağrıya; oy verme, şeffaflık ve kamuyu aydınlatma yönünden zorunlu ve bilgi toplumu bağlamında yararlı görülen tüm hizmetlerin ve bilgilerin sunulmasına; bilgi almaya yönelik sorulara, cevaplara ve benzeri diğer işlemler ile bu Kanunda ve diğer kanunlarda pay sahiplerinin veya ortakların aydınlatılmasının öngörüldüğü konulara, özgülemek zorundadır. Ayrıca, finansal tablolar, bunların dipnotları, ekleri, yönetim kurulunun yıllık raporu dahil, hesap durumlarına, ara finansal tablolara, yönetim kurulunun kurumsal yönetim ilkelerine ne oranda uyulduğuna ilişkin yıllık değerlendirme açıklamasına; denetçinin, özel denetçinin, işlem denetçilerinin raporlarına ve yetkili kurul ve bakanlıkların konulmasını istedikleri pay sahiplerini ve sermaye piyasasını ilgilendiren konulara ilişkin olarak, şirketin cevapları ve bildirimleri ve diğer ilgili hususlar şirketin web sitesinde yayınlanır. Bu hükümdeki yükümlülüğe uymama, kanuna aykırılığın ve yönetim kurulunun görevini yerine getirmemesinin bütün hukukî sonuçlarını doğurur. Ceza hükümleri saklıdır. Finansal tabloları ile her türlü rapor üç yıl sitede kalır.

(2) Web sitesinin bilgi toplumu hizmetlerine ayrılmış kısmının ticaret siciline kaydı da dâhil olmak üzere, bu maddenin amaçlarına özgülenmiş bulunan bu kısmının herkese açık nitelik taşıdığı, burada yer alan mesajlar ile bilgilerin ilgililere yönlendirilmiş açıklamalar ve hukukî iradeler olduğu, sitenin bu kısmına ulaşılmasının

usul ve esasları ile ilgili diğer hususlar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından bir yönetmelikle düzenlenir.

(3) Web sitesinin bu maddenin amaçlarına özgülenmiş kısmında yayımlanan içeriğin başına tarih ve parantez içinde "yönlendirilmiş mesaj" ibaresi konulur. Bu ibareli mesaj ancak Kanuna ve ikinci fıkrada anılan yönetmeliğe uyulmak suretiyle değiştirilebilir. Tahsis edilen kısımda yer alan bir mesajın yönlendirildiği karinedir.

(4) Bu Kanun ile ilgili diğer kanunlarda veya idarî düzenlemelerde daha uzun bir süre öngörülmedikçe, şirketin web sitesine konulan bir içerik, üzerinde bulunan tarihten itibaren en az altı ay süreyle web sitesinde kalır; aksi hâlde konulmamış sayılır.

(5) Yönlendirilmiş mesajların basılı şekilleri 82 nci madde uyarınca ayrıca saklanır. Web sitesinde yer alacak bilgiler metin hâline getirilip şirket yönetimince tarih ve saati gösterilerek noterlikçe onaylı bir deftere sıra numarasına göre yazılır veya yapıştırılır. Daha sonra sitede yayınlanan bilgilerde bir değişiklik yapılırsa, değişikliğe ilişkin olarak yukarıdaki işlem tekrarlanır.

II - Beyanlar, belgeler ve senetler

Madde 1525 - (1) Tarafların açıkça anlaşmaları ve 18 inci maddenin üçüncü fıkrası saklı kalmak şartıyla, bildirimler, ihtarlar, itirazlar ve benzeri beyanlar; fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları ve bu hüküm uyarınca yapılan elektronik gönderme ve elektronik saklama sözleşmesi, elektronik ortamda düzenlenebilir, yollanabilir, itiraza uğrayabilir ve kabul edilmişse hüküm ifade eder.

III - Güvenli elektronik imza

Madde 1526 - (1) Poliçe, bono, çek makbuz senedi, varant ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler güvenli elektronik imza ile düzenlenemez. Bu senetlere ilişkin arz, kabul, aval gibi senet üzerinde gerçekleştirilen işlemler güvenli elektronik imza ile yapılamaz.

(2) Konişmentonun, taşıma senedinin ve sigorta poliçesinin imzası elle, faksimile baskı, zımba, ıstampa, sembol şeklinde mekanik veya elektronik herhangi bir araç ile de atılabilir. Düzenlenedikleri ülke kanunlarının izin verdiği ölçüde bu senetlerde yer alacak kayıtlar el yazısı, telgraf, teleks, faks ve elektronik diğer araçlarla yazılabilir, oluşturulabilir, gönderilebilir.

IV - Elektronik ortamda yönetim kurulu ve genel kurul

1. Genel olarak

Madde 1527 - (1) Sermaye şirketlerinde müdürler kurulu ve yönetim kurulu üyelerinin, öngörülen belirli durumlarda, kurul toplantılarına görüntü ve ses aktarılması yoluyla katılabilmeleri ve oy vermeleri esas sözleşme veya şirket sözleşmesiyle düzenlenebilir.

(2) Kollektif, komandit, limited ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde, şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fizikî katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukukî sonuçlarını doğurur.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada öngörülen hâllerde, elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir web sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya

elverişliliğinin bir teknik raporla kanıtlanıp bu raporun tescil ve ilân edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır.

(4) Birinci ve ikinci fıkrada anılan şirketlerde esas sözleşme veya şirket sözleşmesi gereği şirket yönetimi, bu yolla oy kullanmanın bütün şartlarını gerçekleştirir ve ortağa gerekli bütün araçları sağlar.

(5) Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün hukukî sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulanması esasları bir Tüzük ile düzenlenir. Tüzükte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. Anonim şirketler Tüzükten aynen aktarılabacak olan bu hükümde değişiklik yapamazlar. Tüzük ayrıca oyun gerçek sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar ile 407 nci maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen komiserlerin bu hususa ilişkin yetkilerini içerir. Bu Tüzüğün yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kota edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelir.

(6) Birinci ilâ dördüncü fıkra hükümleri çerçevesinde oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine web sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usulleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

2. Uygulama kuralları

Madde 1528 - (1) Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri e-posta adreslerini şirkete bildirirler.

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak 09.11.2005 tarihinde Başbakanlığa gönderilen ancak henüz T.B.M.M.'ne intikal ettirilmeyen Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı metnine aşağıda yer verilmektedir:

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (1)Bu Kanunun amacı; kişisel verilerin işlenmesinde kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı ile temel hak ve özgürlükleri korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin uyacakları esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (1)Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek ve tüzel kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen, otomatik olan veya olmayan yollarla herhangi bir veri kütüğü sistemine dahil olacak şekilde işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

(2) Bu Kanun hükümleri, kişisel verilerin gerçek kişiler tarafından sadece kişisel veya birlikte oturanlarla ilgili faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmesi halinde uygulanmaz.

Tanımlar

Madde 3- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Kişisel veri: Belirli veya kimliği belirlenebilir gerçek ve tüzel kişilere ilişkin bütün bilgileri,

b) İlgili kişi: Hakkında kişisel veri işlenen gerçek ve tüzel kişileri,

c) Kişisel verilerin işlenmesi: Kişisel verilerin otomatik olan veya olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, değiştirilmesi, silinmesi veya yok edilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması veya başka bir şekilde elde edilebilir hale getirilmesi, üçüncü kişilere aktarılması, kullanılmasının sınırlandırılması amacıyla işaretlenmesi veya tasniflenmesi veya kullanılmasının engellenmesi gibi bu veriler üzerinde gerçekleştirilen bir işlem ya da işlemler bütünü,

d) Anonim hale getirme: Kişisel verilerin, belirli veya kimliği belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek veya kaynağı belirlenemeyecek hale getirilmek suretiyle işlenmesi,

e) Veri kütüğü sistemi: Gerçek ve tüzel kişilere ilişkin belirli bir kritere göre kişisel verilere ulaşımı kolaylaştıracak şekilde yapılandırılmış herhangi bir kişisel veri grubunu,

f) Veri kütüğü sistemi sahibi: Kişisel verilerin işlenmesinin amaç ve metodlarını tek başına veya başkaları ile birlikte belirleyen gerçek ve tüzel kişileri,

g) Kişisel verileri işleyen: Veri kütüğü sistemi sahibi adına, bu verileri işleyen gerçek ve tüzel kişileri

h) Üçüncü kişi: Veri kütüğü sistemi sahibi ile kişisel verileri işleyen ve bunların doğrudan talimatı altında bulunan kişilerin dışında kalan ve kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişi ile kişi topluluğunu, kamu kurum veya kuruluşunu,

ı) Alıcı: Kişisel verileri belirli bir soruşturma çerçevesinde alan makamlar hariç olmak üzere, üçüncü kişi olsun veya olmasın verinin açıklandığı herhangi bir gerçek veya tüzel kişi ile kişi topluluğunu, kamu kurum veya kuruluşunu

j) Kurum: Kişisel Verileri Koruma Kurumunu,

k) Başkanlık: Kişisel Verileri Koruma Başkanlığını,

l) Kurul: Kişisel Verileri Koruma Kurulunu,

m) Başkan: Kişisel Verileri Koruma Kurul ve Kurum Başkanını,

n) Sicil: Veri Kütüğü Sistemi Sicilini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kişisel Verilerin İşlenmesine İlişkin İlkeler

Kişisel verilerin işlenmesine ilişkin ilkeler

Madde 4- (1) Kişisel verilerin;

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olarak işlenmesi,
b) Belirli, açık ve meşru amaçlar için toplanması ve bu amaçlara aykırı olarak yeniden işlenmemesi,

c) Toplandıkları amaçla bağlantılı, yeterli ve orantılı olması,

d) Doğru olması ve gerektiğinde güncellenmesi,

e) İlgili kişilerin kimliklerini belirtecek biçimde ve kaydedildikleri veya yeniden işlenecekleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmesi zorunludur.

(2) Kişisel veriler, ilgili mevzuatta yeniden işlenme amacına yönelik yeterli koruma tedbirleri getiren düzenlemenin bulunması veya kişisel verileri kontrol eden tarafından bu yönde gerekli tedbirlerin alınması şartıyla tarihî, istatistikî veya bilimsel amaçlarla yeniden işlenebilir veya birinci fıkranın (e) bendinde öngörülenden daha uzun bir süre saklanabilir.

Hukuka uygunluk sebepleri

Madde 5- (1) Kişisel veriler ancak ilgili kişinin açık rızasıyla işlenebilir.

(2) Kanunlarda öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi dışında, ilgili kişinin bir itirazda bulunması hâlinde veri işlenemez.

(3) Aşağıdaki hâllerde de hukuka uygunluk sebeplerinin bulunduğu kabul edilir:

a) Kanunun öngördüğü bir zorunluluk dolayısıyla , kamu yararına veya resmi olarak verilmiş bir görevin yerine getirilmesi amacıyla veri işlenmesi,

b) Kişisel verilerin, ilgili kişinin rızasını açıklayamayacak durumda olması hâlinde kendisinin veya başkasının hayatını veya beden bütünlüğünü korumak amacıyla işlenmesi,

c) Bir sözleşmenin kurulması ve ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesi,

d) İlgili kişiler tarafından açıklanmış olması veya açık sicillerde mevcut bilgiler olması sebebiyle herkesçe bilinen kişisel verilerin işlenmesi.

e) Veri kütüğü sistemi sahibinin kendi haklı çıkarları için, ilgili kişinin temel hak ve özgürlükleri ile meşru çıkarlarına zarar vermediği sürece, veri işleminin zorunlu olması

Özel niteliği olan kişisel veriler

Madde 6- (1) Kişilerin ırk, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep veya diğer inançları; dernek, vakıf ve sendika üyeliği, sağlık ve özel yaşamları ve hür türlü mahkûmiyetleri ile ilgili kişisel veriler işlenemez.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kişisel verilerin, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğinin korunmasını sağlayacak yeterli önlemlerin alınması şartıyla, aşağıda sayılan hallerde işlenmesi mümkündür:

a) Kanunla yasaklanmayan hallerde kişinin yazılı rızasının alınması,
b) Hukukî veya fiilî nedenlerle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan bir kişinin kendisinin veya bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün idamesi için veri işleminin zorunlu olması,

c) İlgili kişiye yeterli koruma imkânının sağlanması şartıyla, veri kütüğü sistemi sahibinin, bu Kanunla veya diğer kanunlarla tanınan hak ve yetkileri kullanabilmesi veya yükümlülükleri yerine getirebilmesi için veri işleminin zorunlu olması,

d) Vakıf, dernek, sendika ve siyasi partilerce, kuruluş amaçlarına ve tâbi oldukları mevzuata uygun ve faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak şartıyla, üye ve mensuplarına yönelik ve ilgili kişinin rızası olmadan üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla veri işlenmesi,

e) İlgili kişi tarafından alenen açıklanmış olan veriler hakkında olması,

f) Hukuken bir hakkı tesis, kullanma veya korunması için veri işleminin zorunlu olması,

g) Koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi, bakım veya sağlık hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla kişisel verilerin;

- (1). Sağlık kurumları,
- (2). Sigorta şirketleri,
- (3). Sosyal güvenlik kurumları,
- (4). İşyeri sağlık birimi oluşturmakla yükümlü işverenler,
- (5). Okullar ve üniversiteler

tarafından ilgili kanunlara uygun olarak, hukuken veya meslek kurallarına göre sır saklama yükümlülüğü altında bulunan sağlık personeli veya eşdeğer seviyede sır saklama yükümlülüğü altındaki bir başka kişinin gözetimi altında işlenmesi.

(3) Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunmamak şartıyla, temel kamu yararlarının gerektirmesi hâlinde, ilgili mevzuatta yeterli koruma tedbiri bulunması kaydıyla, Kurul, özel niteliği olan kişisel verilerin işlenmesine karar verebilir.

(4) Suçun soruşturulmasına, koruma ve kontrol tedbirlerine ve ceza mahkûmiyetlerine ilişkin özel nitelikteki kişisel veriler, ilgili kanunlarda yeterli koruma tedbiri bulunması kaydıyla, yetkili mercilerin kontrolü altında işlenebilir. Ancak, ceza mahkûmiyetlerine ilişkin sicil sadece Adalet Bakanlığı'nın kontrolü altında tutulabilir.

(5) İdarî nitelikteki yaptırımlar ve özel hukuk alanındaki mahkeme kararlarına ilişkin veriler de resmî mercilerin kontrolü altında işlenebilir.

(6) Vatandaşlık kimlik numarası veya benzeri karakteristik işaretlerin işleme usul ve esaslarını belirlemek amacıyla yapılacak yönetmeliklerde Kurumun görüşü alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kişisel Verilerin Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından İşlenmesi

Kanunilik ilkesi

Madde 7- (1) Kamu kurum ve kuruluşları, kanunlarda öngörülen hâllerde kişisel verileri işleyebilir.

Kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılması

Madde 8- (1) Kamu kurum ve kuruluşları, aşağıda sayılan haller dışında kişisel verileri üçüncü kişilere aktaramaz:

- a) Aktarmayı isteyen gerçek ve tüzel kişilerin belirli bir olayda kanundan doğan bir görevini yerine getirmesi için bu bilgiye ihtiyaç duyması,
- b) İlgili kişinin belirli bir olayda verinin aktarılması konusunda açık rızasının olması,
- c) Kişisel verilerin ilgili kişiler tarafından açıklanmış olması sebebiyle herkesçe bilinebilir hale gelmesi.

(2) Kamu kurum veya kuruluşları, kamu yararı, sır saklama yükümlülüğü, ilgili kişinin meşru menfaati veya kişisel verilere ilişkin özel koruma kurallarının varlığından bahisle kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılmasını reddedebilir, sınırlandırabilir veya şarta bağlayabilir.

(3) Kamu kurum veya kuruluşlarının görev alanlarıyla ilgili konularda yapacakları talep üzerine, gizlilik esaslarına göre görev yapan personelin bilgileri hariç olmak üzere, kişilerin nüfus kayıt örnekleri ve adresleri bildirilir.

Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi veya yok edilmesi

Madde 9- (1) Kamu kurum veya kuruluşlarınca ihtiyaç duyulmayan kişisel veriler, koruma tedbiri veya ispat amacıyla muhafazasının gerekli olmadığı durumlarda, anonim hâle getirilir veya yok edilir.

(2) Verilerin anonim hale getirilmesi veya yok edilmesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

(3) Diğer kanun hükümleri saklıdır.

Verilerin araştırma, plânlama ve istatistik amacıyla kullanılması

Madde 10- (1) Kişisel veriler, araştırma, plânlama ve istatistik gibi kamuya yönelik amaçlarla anonim hale getirilmesi kaydıyla işlenebilir. Bu suretle elde edilen veriler ve sonuçlar üçüncü kişilere aktarılabilir veya yayımlanabilir.

İKİNCİ KISIM

İlgili Kişinin Hakları, Yurtdışına Veri Aktarımı

BİRİNCİ BÖLÜM

Aydınlatma Yükümlülüğü,İlgili Kişinin Hakları

Aydınlatma yükümlülüğü

Madde 11- (1) Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri kütüğü sistemi sahibi, ilgili kişilere;

- a) Veri kütüğü sistemi sahibi ve varsa temsilcisinin kimliği,
  - b) Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
  - c) Kişisel verilerin kimlere aktarılabileceği,
  - d) Veri toplamanın yöntemi, hukukî sebebi ve muhtemel sonuçları,
  - e) Kişisel verileri öğrenme hakkı,
  - f) Düzeltme hakkı,
- konusunda bilgi vermekle yükümlüdür.

(2) Kişisel verilerin, ilgili kişi dışındaki kaynaklardan edinilmesi hâlinde de ilgili kişiye yukarıdaki bilgilerle birlikte işleme konu olan veri kategorileri hakkında bilgi verilir.

(3) Kişisel verilerin istatistikî, tarihi veya bilimsel araştırma yapmak üzere işlenmesi amacıyla, başka bir veri kütüğü sisteminden edinilmesinde; ilgili kişiye bilgi verilmesinin imkânsız olması veya büyük güçlükler yaratması veya verilerin kayıt ve aktarılmasının açıkça kanunla öngörüldüğü hallerde birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

İlgili kişinin hakları

Madde 12- (1) Herkes, veri kütüğü sistemi sahibine başvurarak; kendisiyle ilgili kişisel veri kaydedilip kaydedilmediğini öğrenmek, kaydedilmişse bunları talep etmek, verinin muhtevasının eksik veya gerçeğe aykırı olması hâlinde bunların düzeltilmesini, hukuka aykırı olması hâlinde ise silinmesini, yok edilmesini veya aktarımının engellenmesini ve buna göre yapılacak işlemlerin verilerin açıklandığı üçüncü kişilere bildirilmesini istemek hakkına sahiptir.

(2) Bu talep karşısında veri kütüğü sistemi sahibi;

a) 1. Veri kütüğü sistemindeki ilgili kişiye ait bilgilerin ve işlenen bilgi türlerinin tamamını,

2. Veri işlemenin hukukî dayanağını ve amacını,

3. Hangi tür kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılabileceği ve aktarılacak kişilerin kimliklerini, bildirmekle

b) 1. Verinin muhtevasının eksik veya gerçeğe aykırı olması hâlinde düzeltmekle,

2. Hukuka aykırı olması hâlinde silmek, yok etmek ve üçüncü kişilere aktarımını engellemekle,

3. Uygulanması imkansız olmamak veya büyük güçlükler yaratmamak kaydıyla a) bendinin 1 ve 2 nci alt bentlerine göre yapılan işlemleri, verilerin açıklandığı üçüncü kişilere bildirmekle yükümlüdür.

Başvuru usulü

Madde 13- (1) 12 nci maddeye göre başvurular, yazılı olarak yapılır. Veri kütüğü sistemi sahibi talep hakkında başvuru tarihinden itibaren onbeş iş günü içinde cevap vermek zorundadır.

(2) İlgili kişi talebine cevap verilmediği, cevabın olumsuz olduğu veya yeterli olmadığı iddiasıyla yirmi gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, 41 inci madde çerçevesinde başvuru hakkında üç ay içerisinde karar verir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yurtdışına veri aktarımı ve tedbirler

Yurtdışına bilgi aktarımı

Madde 14- (1) Kişisel veriler, ancak kişilik haklarının korunması açısından verinin istendiği yabancı ülkede eşdeğer ve etkin koruma bulunuyorsa yurtdışına aktarılabilir.

(2) Verinin istendiği ülkede eşdeğer ve etkin bir koruma olmasa dahi;

a) İlgili kişinin açık rızasının bulunması,

b) İlgili kişi ile veri kütüğü sistemi sahibi arasında bir sözleşmenin yapılması, sözleşme öncesi ilişkinin yürütülmesi veya sözleşmenin ifası için aktarımın gerekli olması,

c) Temel kamu yararının bulunması, veya bir hakkın tespiti, icrası veya korunması için aktarımın gerekli veya kanun gereği zorunlu olması,

d) Veri konusu kişinin hayatı veya beden bütünlüğünün idamesi için aktarımın zorunlu olması,

e) Veri aktarımının, ilgili mevzuatın aradığı şartları yerine getirmek koşuluyla kamunun veya ilgisini ispat eden herkesin erişimine açık bulunan sicillerden yapılması,

f) Yabancı ülkede bulunan veri kütüğü sistemi sahibinin, eşdeğer ve uygun bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmesi ve Kurulun izninin bulunması,

hallerinde kişisel veriler yurtdışına aktarılabilir.

(3) Kurul, yurtdışına bilgi aktarımında taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar ile veri talep eden ülke ile ülkemiz arasında veri aktarımına ilişkin fiili karşılıklılık durumunu dikkate alır.

Kişisel verilerin işlenmesine ilişkin tedbirler

Madde 15- (1) Veri kütüğü sistemi sahibi, kişisel verilerin, tedbirsizlikle veya hukuka aykırı amaçlarla yok edilmesini, kaybolmasını, değiştirilmesini, yetkisiz olarak açıklanmasını veya aktarılmasını ve başka şekillerdeki tüm hukuka aykırı işlenmelerini önlemek için, korunacak verinin niteliği, teknolojik imkânlar ve uygulama maliyetine göre uygun teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.

(2) Verilerin, veri kütüğü sistemi sahibi adına başka bir işleyen tarafından işlenmesi halinde, veri kütüğü sistemi sahibinin, işleyenin yeterli teknik ve idari tedbirleri temin etmesini bir sözleşme veya hukukî tasarrufla yazılı olarak yükümlü tutması zorunludur.

(3) Veri kütüğü sistemi sahibi, işleyenin veya onun kontrolü altında olup da verilere ulaşma imkanı olan kişilerin:

a) Kanunla öngörülen haller dışında, yalnızca veri kütüğü sistemi sahibinin talimatları doğrultusunda veri işlemesini

b) Birinci fıkrada belirtilen yükümlölükleri yerine getirmesini, ikinci fıkrada belirtilen şekilde sağlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sicil

BİRİNCİ BÖLÜM

Sicil, Sicile Kayıt ve Ön İnceleme

Veri kütüğü sistemi sicili

Madde 16- (1) Kurum tarafından bir Veri Kütüğü Sistemi Sicili tutulur.

(2) Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri kütüğü sistemi kurmadan önce sicile kaydolmak zorundadır.

(3) Sicil kamuya açık olarak tutulur.

Sicile kayıt başvurusu

Madde 17- (1) Sicile kayıt başvurusu aşağıdaki hususları içeren bir bildirimle yapılır:

- a) Veri kütüğü sistemi sahibi veya varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri,
- b) Kişisel veri işlemenin amaçları,
- c) Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar,
- d) Verilerin açıklanabileceği alıcılar veya alıcı grupları,
- e) Üçüncü ülkelere aktarımı öngörülen veriler,
- f) 15inci madde uyarınca alınan tedbirlere ilişkin genel açıklama.

(2) Yukarıda sayılan bilgilerde yapılan değişiklikler yıl sonunda toplu olarak yeniden kuruma bildirilir.

Bildirimin istisnaları:

Madde 18- (1) Aşağıdaki hallerde sicile bildirim zorunluluğu yoktur:

- a) Kişilerin temel hak ve özgürlüklerini olumsuz yönde etkilemeyecek nitelikte veri işlenmesi,
- b) Veri işlemenin kamuya bilgi verilmesi amacıyla tutulan ve yasal çıkarı bulunan herkesin incelemesine açık bir sicil için yapılması
- c) Veri işlemenin altıncı maddenin ikinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen amaçlarla yapılması
- d) Veri koruma denetim kuruluşunun görevlendirilmiş olması

(2) Bu maddenin (a) bendinde belirtilen veriler veya veri kategorileri, veri işlemenin amaçları, ilgili kişilerin dahil olduğu kategoriler, alıcılar veya alıcı kategorileri ile verilerin saklama süreleri Kurum tarafından çıkartılacak bir tebliğ ile açıkça belirtilir.

Ön inceleme

Madde 19- (1) Kurum, veri konusu kişilerin, kişiliklerine, temel hak ve özgürlüklerine yönelik risk taşıma ihtimali olan ve bu kanunun dördüncü maddesinde belirtilen niteliklere uygun olmayan ve beş ve altıncı maddelerinde belirtilen koşulları

taşımayan veri işlemlerini belirlemek üzere, ilgili veri işlemleri başlamadan önce bir ön inceleme yapar.

(2) Ön inceleme, Kurum tarafından, veri kütüğü sistemi sahibi veya varsa temsilcisi tarafından sicile kayıt başvurusundan itibaren en geç bir ay içinde yapılır. Ön inceleme sonuçlanmadan veri işlemesi yapılamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Veri Koruma Denetim Kuruluşu ve Bildirim

Veri koruma denetim kuruluşu

Madde 20- (1) Veri kütüğü sistemi sahipleri, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak üzere bağımsız denetim kuruluşu görevlendirebilirler. Bu kuruluşlar, kendilerini atayan veri kütüğü sistemi sahibi tarafından bu Kanunun uygulanmasını, herhangi bir talimat almaksızın denetlerler ve bu amaçla, 16 ve devamı maddelerinde belirtilen sicili tutarlar.

(2) Denetleme kuruluşları, ilgili kişilerin şikayet ve talepleri nedeniyle öğrendikleri bilgileri, o kişilerin rızası olmadıkça, gizli tutmakla yükümlüdür. Kuruluşlar, çalışmalarını hakkında hazırladıkları yıllık raporları her yıl Ekim ayı sonuna kadar Kuruma sunarlar.

(3) Veri kütüğü sistemi sahibi, kuruluşun görevini yapabilmesi için gerekli imkanları sağlamakla yükümlüdür. Bağımsız denetleme kuruluşlarının kuruluş ve çalışma esasları bir Tüzükle düzenlenir.

Kuruma bildirim

Madde 21- (1) Bağımsız denetim kuruluşunun göreve başlayabilmesi için veri kütüğü sistemi sahibi tarafından Kuruma bildirimde bulunulması zorunludur. Kurum ayrı bir bağımsız denetim kuruluşu sicili tutar. Kurumun bu kanundan doğan görev ve yetkileri saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İstisnalar ve Meslek Kuralları

İstisnalar

Madde 22- (1) Bu kanunun 5, 6, 8, 11, 12, 13, 16, 17, 19 uncu maddeleri aşağıda sayılan haller bakımından uygulanmaz:

- a) Milli güvenliğin korunması ve milli savunmanın gerçekleştirilmesi,
- b) Kamu düzeninin korunması,
- c) Suçun önlenmesi için gerekli olması, suç veya meslek ahlak kurallarını ihlâl eden eylemlerin soruşturulması veya kovuşturulması,
- d) Bütçe, vergi ve mâli konulara ilişkin olarak devletin önemli ekonomik veya malî çıkarlarının gerektirmesi,
- e) (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen konularda, resmî mercilerin izleme, denetleme veya düzenleme görevlerinin gerektirmesi

(2) Bu Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen haklar, kişisel verilerin özellikle belli bir kişiye ilişkin tedbir veya karar alınmasına yönelik kullanılmadığı ve ilgili kişinin özel yaşamının gizliliğinin ihlal edilmesi riskinin bulunmadığı hallerde, ilgili mevzuatta

yeterli koruma tedbiri bulunması kaydıyla, bilimsel araştırma veya istatistik oluşturma amaçları ile sınırlanabilir.

Gazetecilik amacıyla kişisel verilerin işlenmesi

Madde 23- (1) Yayın sahipleri veya temsilcileri ile bunların çalışanları tarafından sadece gazetecilik amacıyla veri işlenmesi halinde bu Kanunun 4, 15 ve 24 üncü maddeleri uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kişisel verilerin işlenmesi fiilleri, ancak düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti sınırları çerçevesinde, yayın sahipleri veya temsilcileri ve bunların çalışanlarının enformasyon ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli olması halinde hukuka uygun sayılır.

Kişisel verilerin işlenmesi bakımından meslekî davranış kuralları

Madde 24- (1) Veri kütüğü sistemi sahiplerinin bağlı oldukları meslek birlikleri tarafından, değişik sektörlerin özellikleri dikkate alınarak, kişisel verilerin işlenmesiyle ilgili kuralların yerinde uygulanabilmesini temin etme amacıyla hazırlanan mesleki davranış kuralları, bu Kanuna uygunluğunun denetimi için, Kuruma sunularak görüşü alınır. Kurum yapacağı denetimde ilgili kişiler veya temsilcilerinin de görüşlerine başvurulur.

Kişisel verilerin silinmesi veya yok edilmesi

Madde 25- (1) 22 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan haller saklı kalmak üzere, bu Kanunda yer alan genel ilkeleri taşımayan kişisel veriler silinir veya yok edilir.

(2) Kişisel verilerin silinmesi veya yok edilmesinin esas ve usulleri Kurumca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Kurum ve Kurul

BİRİNCİ BÖLÜM

Kurum ve Kurulun Kuruluş ve Görevleri

Kuruluş

Madde 26- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yapmak üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip Kişisel Verileri Koruma Kurumu kurulmuştur.

(2) Kurum Başbakanlığın ilişkili kuruluşudur.

Kurum teşkilâtı

Madde 27- (1) Kurum, Kişisel Verileri Koruma Kurulu ile Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığından oluşur.

(2) Kurum, yetkilerini bağımsız olarak kullanır. Kurumun merkezi Ankara'dadır, gerekli gördüğü yerlerde şube açabilir.

(3) Kurum, görevleri ile ilgili konularda tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Tüm kurum ve

kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu isteğe cevap vermek ve Kurumun görevlilerine gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

Kurulun oluşumu

Madde 28- (1) Kurul, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarının yapacakları seçimle, kendi kurumlarında görevli birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar arasından önerecekleri birer, Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan ve hukuk fakültelerinde ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip öğretim üyeleri arasından göstereceği bir, Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip avukatlar içinden göstereceği bir, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun Bilim Kurulu üyeleri arasından göstereceği bir, Adalet Bakanının bu Bakanlıkta idari görevlerde çalışan birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar arasından göstereceği bir ve Bakanlar Kurulunca re'sen seçilecek üç kişi olmak üzere dokuz üyeden oluşur.

(2) Hâkim ve savcılar hariç, üyelerin yükseköğrenim görmüş, öğretim kurumlarında en az on yıl öğretim üyeliği yapmış veya kamu hizmetinde en az on yıl fiilen çalışmış olmaları şarttır.

(3) Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatleri aranır.

(4) Kurul Başkanını Bakanlar Kurulu atar. Başkan vekili, Kurul tarafından yapılacak bir seçimle kendi üyeleri arasından üye tamsayısının salt çoğunluğuyla seçilir.

Görev süreleri

Madde 29- (1) Kurul üyelerinin görev süresi altı yıldır. Görev süresi bitenler yeniden seçilemez.

(2) Başkanlık ve üyelikler görev süreleri dolmadan herhangi bir sebeple boşaldığı takdirde, boşalan yerlere bir ay içinde 28 inci madde hükümlerine göre, seçim ve atama yapılır. Bu şekilde atanan kişiler yerine atandıklarının süresini tamamlar ve bu şekilde atananlardan iki yıl veya daha az süreyle görev yapanlar bir defalığına tekrar atanabilir.

(3) Kurul Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak atanmaları için gerekli şartları taşımadığı anlaşılan, görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı haklarında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşen Kurul Başkan ve üyeleri süreleri dolmadan Başbakanın onayı ile görevden alınır. Bu durumda en geç bir ay içinde üye veya başkan seçimi veya ataması yapılır.

(4) Kurul Başkanının, kurulda görev yaptığı sürece önceki görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Kurul başkanlığına kamu görevlisi iken atananlar görevlerinin sona erdiği tarihi izleyen otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları halinde ilgili Bakan veya atamaya yetkili diğer makamlar tarafından müktesseplerine uygun bir kadroya atanır. Bu durumda Kurumda geçirdikleri süreler tabi oldukları Kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilir. Akademik ünvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Yemin

Madde 30-(1) Kurul üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda, "Üstlendiğim görevi Anayasa ve kanunlar gereğince tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlıkla yürüteceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim." şeklinde

yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay'ca acele işlerden sayılır. Kurul üyeleri, yemin etmedikçe göreve başlayamaz.

Kurulun çalışma esasları

Madde 31- (1) Kurul görevini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi kurulun kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

(2) Kurul ayda en az iki defa olmak üzere, gerekli hallerde başkanın veya başkanın bulunmadığı durumlarda başkan vekilinin çağrısı üzerine, başkan dahil en az yedi üye ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz.

(3) Başkan ve üyeler kendilerini, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarını, evlatlıklarını ve aralarındaki evlilik bağı kalkmış olsa bile eşlerini ilgilendiren kararla ilgili toplantı ve oylamaya katılamaz.

(4) Bu maddede belirtilen haller dışında bir nedenle bir takvim yılında üç toplantıya katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılır.

(5) Kurul tarafından alınan kararların yürütülmesi başkana, yokluğunda vekiline aittir.

Kurulun görev ve yetkileri

Madde 32- (1) Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kişilik hakları ihlâl edilenlerin başvuruları hakkında karar vermek,
- b) İlgili kişi bakımından telâfisi güç veya imkânsız bir zararın doğması ihtimalinin bulunması halinde geçici önlemler almak,
- c) Kişisel verilerin işlenmesine ilişkin konularda düzenleyici işlemler tesis etmek,
- d) Yabancı ülkelere veri aktarımı konusunda tereddüt bulunması hâlinde karar vermek,
- e) Başkanın sunduğu önerileri karara bağlamak,
- f) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Kurul faaliyetleri hakkında yıllık rapor hazırlamak,
- g) Kurumun yıllık çalışma raporu ve programı ile denetim raporunu onaylamak,
- h) Kurumun yıllık hesapları ile yıllık bütçe teklifini onaylamak,
- j) Kanunlarda verilen diğer görevleri yerine getirmek,

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum Başkanlığı, Hizmet Birimleri ve Görevleri

Kurum Başkanlığı

Madde 33- (1) Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığı, Başkan ve iki başkan yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşur.

(2) Başkanlığa ilişkin görevlerde Başkana yardımcı olmak üzere, Kurum başkanının önerisi ve Kurulun kararı ile iki başkan yardımcısı görevlendirilir.

Başkan

Madde 34- (1) Kurul başkanı kurumun da başkanı olup, Kurumun genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk, kurumun çalışmalarının genel

gerçevede düzenlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuya duyurulması görev ve yetkilerini kapsar.

(2) Başkanın bulunmadığı hallerde Başkan vekili Başkana vekalet eder.

Başkanın görev ve yetkileri

Madde 35- (1) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kurumu temsil etmek,
- b) Kurula başkanlık etmek,
- c) Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilke, usul ve öncelikler doğrultusunda Kurumu yönetmek ve itâ amirliği yapmak,
- d) Kurula sunulmak üzere Kurumun yıllık faaliyet raporu ve programı ile bütçesini hazırlamak ve Kurula sunmak,
- e) Kurum bütçesinin uygulanmasını, gelirlerin toplanmasını, giderlerin yapılmasını sağlamak,
- f) 45 inci maddede belirtilen denetim sonuçlarına ilişkin raporu hazırlamak,
- g) Sicilin tutulmasını sağlamak,
- h) Yurt içi ve yurt dışında verilerin korunması makamları ile işbirliği yapmak,
- i) Kurul tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmak,
- j) Veri koruma hukuku alanındaki gelişmeleri takip etmek ve bunların uygulanması için gerekli önlemleri almak,
- k) İhtiyaç duyulan alanlarda ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde araştırma ve teknik yardım projeleri hazırlamak, geliştirmek ve yürütmek,
- l) Veri koruması ile ilgili konularda diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini sağlamak ve uluslararası toplantılar düzenlemek,
- m) Kurum Başkan yardımcılarını, atamaları yapılmak üzere Bakanlar Kuruluna önermek,
- n) Kurum personelini atamak.

Hizmet birimleri

Madde 36- (1) Kurumun hizmet birimleri, Kurum görev ve yetkilerinin gerektirdiği sayıda daire başkanlıkları şeklinde teşkilâtlanmış ana hizmet birimleri, danışma birimleri ve yardımcı birimlerden oluşur.

(2) Başkanlığın

a) Ana hizmet birimleri ;

1. Sicil ve İnceleme Daire Başkanlığı,
2. Mevzuat ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı,

b) Danışma birimi, Hukuk Müşavirliği,

c) Yardımcı hizmet birimi, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığından oluşur.

(3) Kurumda, Başkana yardımcı olmak üzere, ihtiyaca göre sayıları beşi geçmemek üzere müşavir görevlendirilebilir.

Ana hizmet birimlerinin görevleri

Madde 37- (1) Sicil ve İnceleme Daire Başkanlığı, sicilin tutulması ve sicile kayıt işlemlerinden sorumlu olup, aynı zamanda bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili şikayet ve başvuru işlemlerini inceleyip Kurula sunmak üzere rapor hazırlar.

(2) Mevzuat ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Veri koruma hukuku alanındaki gelişmeleri takip etmek ve bunların uygulanması için gerekli önlemleri almak
- b) Kendi görev alanına giren konularda yurt içi ve yurt dışında ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- c) Kurula sunulmak üzere Kurumun yıllık faaliyet raporunu hazırlamak,
- d) İhtiyaç duyulan alanlarda ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde araştırma ve teknik yardım projeleri hazırlamak, geliştirmek ve yürütmek.
- e) Veri koruması ile ilgili konularda diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini sağlamak ve uluslararası toplantılar düzenlemek.

Danışma biriminin görevleri

Madde 38- (1) Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- a) Başkan, Başkanlık birimleri ve bakanlıklar tarafından gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile diğer hukukî konular hakkında görüş bildirmek.
- b) Başkanlığın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak.
- c) Başkanlığı, taraf olduğu davalarda temsil etmek
- d) Başkan tarafından verilecek görevleri yapmak.

Yardımcı hizmet biriminin görevleri

Madde 39- (1) Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Başkanlığın insan gücü politikası ve plânlaması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.
- b) Başkanlık personelinin atama, nakil, sicil, terfi, ücret, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.
- c) Başkanlığın eğitim plânını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.
- d) Program kapsamındaki kurum ve kuruluşlara yönelik eğitim programları hazırlamak ve uygulamak.
- e) Başkan tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.
- f) Başkanlığın ihtiyacı olan her türlü yapım, satın alma, kiralama, bakım ve onarım, arşiv, sağlık ve benzeri idarî ve malî hizmetleri yürütmek.
- g) Taşınır ve taşınmaz mal kayıtlarını tutmak.
- h) Başkanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini plânlamak ve yürütmek.
- ı) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yapmak

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şikâyet ve inceleme usulü

Şikâyet başvurusu

Madde 40- (1) Bu Kanunun uygulanmasından kaynaklanan şikâyetler dilekçeyle şikâyet konusu işlemin yapıldığı veya öğrenildiği tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma yapılır. Kurul şikâyeti uygun bir süre içerisinde inceleyerek işlem sonucunu ilgililere tebliğ eder.

(2) Şikâyet başvurusunda bulunanlar, şikâyet konusunda Kurulca verilen kararın kendilerine tebliğinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemelerinde dava açabilirler. Kişilik hakları ihlal edilenlerin genel hükümlere göre zararını tazmin hakkı saklıdır.

İnceleme usul ve esasları

Madde 41-(1) Kurul, re'sen veya ilgili tarafların başvurusu üzerine bu Kanunun uygulanması ile ilgili konuları inceler.

(2) Veri kütüğü sistemi sahibi, Kurulun istemi üzerine, inceleme konusuyla ilgili bilgi ve belgeleri onbeş gün içinde göndermek ve yerinde inceleme yapılmasına imkan sağlamakla yükümlüdür.

(3) İnceleme sonucunda bu Kanun hükümlerinin ihlâl edildiğinin anlaşılması hâlinde, Kurul, veri kütüğü sistemi sahibinden bu Kanun hükümlerine uygun olarak kişisel verilerin işlenmesini ister. Bu istem, derhal yerine getirilir.

(4) Veri kütüğü sistemi sahibi kamu tüzel kişisi ise, Kurul, ilgili kamu tüzel kişisinden verilerin bu Kanun hükümlerine uygun olarak işlenmesini ister. Bu istem, en geç otuz gün içinde yerine getirilir.

(5) Kurul, telafisi güç veya imkansız zararların doğması ihtimali ve açıkça hukuka aykırılık halinde ilgili kişi hakkında veri işlenmesinin durdurulmasına karar verebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kurul Başkan ve Üyelerinin Yükümlükleri, Uzman Yardımcılığı ve Uzmanlık

Başkan ve üyelerin görev alma yasağı, malî hakları ve sır saklama yükümlülüğü

Madde 42- (1) Kurum Başkanı, bilimsel amaçlı yayın, ders ve konferans gibi etkinlikler hariç olmak üzere herhangi bir kanuna dayanmayan resmî veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz.

(2) Kurul başkanına en yüksek devlet memuru için belirlenen her türlü ödemeler dahil malî ve sosyal haklar tutarında aylık ücret ödenir. En yüksek devlet memuruna ödenenlerden vergi ve diğer yasal kesintilere tâbi olmayanlar, bu Kanuna göre de vergi ve diğer kesintilere tâbi olmaz.

(3) Kurul üyelerine ve Başkana vekâlet ettiği sürece Başkanvekiline 10/02/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla fiilen görev yaptıkları her gün için uhdesinde kamu görevi bulunup bulunmadığına bakılmaksızın (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

(4) Kurul başkan ve üyeleri ile Kurumun her türlü personeli, çalışmaları ve denetlemeleri sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait öğrendikleri sırları bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılımlarından sonra da devam eder.

Kurum personelinin atanması ve malî hakları

Madde 43- (1) Kurumun başkan yardımcıları, daire başkanları, başkanlık müşavirleri ve meslek personeli kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilir. Kurum personeli ücret, malî ve sosyal haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbidir.

Emeklilik ve hizmet sürelerinin değerlendirilmesi

Madde 44- (1) Kurul başkanı ile kurum personeli 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı hükümlerine tâbidir. Emeklilik ve diğer bakımlardan kurul başkanı bakanlık müsteşarı, başkan yardımcıları genel müdür, daire başkanları genel müdür yardımcısı, başkanlık müşaviri bakanlık müşaviri ile denk statüde kabul edilir. Kurul başkanlığında geçirilen süreler makam, temsil ve hâkim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar için yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır.

(2) Emeklilik açısından kurum meslek personeline, kazanılmış hak aylık dereceleri itibariyle karşılık gelen Başbakanlık uzman ve uzman yardımcıları için tespit edilen ek gösterge ve makam tazminatı uygulanır.

Kişisel verileri koruma uzman yardımcılığına atanma

Madde 45- (1) Kişisel verileri koruma uzman yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ilâve olarak aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) En az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak,
- b) Yapılacak yarışma ve yeterlik sınavında başarılı olmak,
- c) Sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk günü itibariyle otuz yaşını doldurmamış olmak.

Kişisel verileri koruma uzmanlığı

Madde 46- (1) 42 inci maddeye göre kişisel verileri koruma uzman yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışması, olumlu sicil alması, konuları ile ilgili hazırlayacakları uzmanlık tezinin Kurul tarafından kabul edilmesi, açılacak meslekî yeterlilik sınavında başarılı olması, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit sınavından en az (C) düzeyinde yabancı dil puanı alması halinde "Kişisel Verileri Koruma Uzmanı" ünvanını alırlar.

(2) Kişisel verileri koruma uzmanlığı sınavında iki kez başarılı olamayanlar diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki öğrenim durumlarına uygun kadrolara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

(3) Kişisel verileri koruma uzman yardımcılığı sınavı ile kişisel verileri koruma uzmanlığı sınavının şekil ve uygulama esasları yönetmelikle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurumun Bütçesi, Yıllık Faaliyet Raporu ve Muafiyet

Kurumun gelirleri

Madde 47- (1) Kurumun bütçesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun üçüncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen cetvel için öngörülen usul ve esaslara göre hazırlanır ve kabul edilir.

(2) Kurumun gelirleri şunlardır:

- a) Her yıl Kurum adına konulacak ödenek,
- b) İdari para cezalarının yarısı
- c)Yayın gelirleri,
- d)Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallardan elde edilen gelirler,
- e)Yukarıda sayılan gelirlerin nemalandırılması suretiyle elde edilecek gelirler.

Kurum giderleri ve malları

Madde 48- (1) Kurumun harcamaları, Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır.

(2) Kurumun yıllık hesapları ile harcamalarına ilişkin işlemler, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 832 sayılı Sayıştay Kanunu çerçevesinde denetlenir. Kurum, denetleme sonuçlarıyla ilgili gerekli tedbirleri alır. Denetim sonuçları ile bunlara ilişkin işlemleri ve alınan tedbirleri gösterir bir rapor, Kurumun yıllık faaliyet raporu ile birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

(3) Kurumun para, evrak ve her çeşit malları Devlet malı hükmündedir.

Yıllık faaliyet raporu

Madde 49- (1) Kurum, faaliyetlerine ilişkin olarak her yılın Mart ayı sonuna kadar bir önceki yıla ait kararları, yaptığı düzenlemeleri ile bunların ekonomik ve sosyal etkilerini analiz eden bir faaliyet raporu hazırlar. Faaliyet raporu, ayrıca, kurumun performans hedefleri ile uygulama sonuçlarının karşılaştırılmasını ve değerlendirilmesini de içerir.

(2) Yıllık faaliyet raporu, kurul kararları ve ikincil düzenlemeler kurumun internet sayfasında yayınlanır.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Ceza, Soruşturma ve Kovuşturma Hükümleri

Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi

Madde 50- (1) Hukuka aykırı olarak üçüncü fıkra da belirtilenler dışında kişisel verileri işleyen kişi, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılır.

(2) Birinci fıkra da yazılı fiilin, bu Kanunun 6 ncı maddesinde düzenlenen özel niteliği olan kişisel veriler hakkında işlenmesi hâlinde de aynı cezaya hükmolunur.

(3) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri açıklayan, yayan, bir başkasına veren veya ele geçiren kişi 5237 sayılı Kanunun 136 ncı maddesine göre cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen eylemlerin 5237 sayılı Kanunun 137 nci maddesinde belirtilen şekilde işlenmesi halinde ceza, 5237 sayılı Kanunun 137 nci maddesine göre tayin edilir.

(5) 25 inci maddeye aykırı hareket edenler 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesine göre cezalandırılırlar.

Verilerin korunması ve yok edilmesi görevinin ihmali

Madde 51- (1) Kanuna uygun olarak veri kütüğü sistemine işlenmekle beraber bunların muhafazalarında veya kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmek yükümlülüğünde ihmalleri görülenler, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

Madde 52- (1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında, bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

İdarî para cezaları

Madde 53- (2) Bu Kanunun;

a) 11, 12, 15, 19, 27/3, 41 ve 42/1 nci maddelerinde öngörülen yükümlülükler aykırı hareket edenlere beşbin Yeni Türk Lirası,

b) 16, 21 ve 24 üncü maddelerinde öngörülen yükümlülükler aykırı hareket edenlere onbin Yeni Türk Lirası,

idarî para cezası verilir.

(3) İdarî para cezası Kurul tarafından verilir ve ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. Tahsil olunan para cezalarının yarısı ertesi ayın sonuna kadar Kurumun hesabına aktarılır.

(4) Bu maddedeki fiillerden tüzel kişiler de sorumludur.

Ceza soruşturması ve kovuşturması

Madde 54- (1) 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca görev sebebiyle işlenen suçlar dolayısıyla soruşturma izni yetkisi, Başkan ve üyeler hakkında Başbakan, Kurumun diğer personeli hakkında Başkan, yokluklarında ise başkanvekili tarafından kullanılır.

Disiplin soruşturması

Madde 55- (1) Kişisel Verileri Koruma Kurumunda çalışanlar hakkında genel hükümler uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yönetmelik

Madde 56- (1) Kurum:

- a) Yabancı ülkelere bilgi aktarımının esas ve usullerini,
  - b) Sicilin tutulmasına ilişkin esas ve usullerini,
  - c) Kurulun çalışma esas ve usullerini,
  - d) Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi veya yok edilmesine ilişkin esas ve usullerini,
  - e) Kişisel verileri koruma uzman yardımcılığı sınavı ile kişisel verileri koruma uzmanlığı sınavının şekil ve uygulama esaslarını,
  - f) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin sair hususları,
- (2) Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini alarak çıkartacağı yönetmeliklerle düzenler.

Geçici Madde 1- (1) Kişisel verileri işleyen kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra üç ay içinde Sicile kayıt başvurusunda bulunmak zorundadırlar. Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle 19 uncu maddenin ikinci fıkrası uygulanmaz.

Geçici Madde 2- (1) Kurumun kuruluşu, personel giderleri, araç gereç ve her türlü sair ihtiyaçlarının karşılanması için Başbakanlık bütçesine yeterli ödenek aktarılır.

Geçici Madde 3- (1) Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı (I) sayılı Cetvelin ilgili bölümüne eklenmiştir.

Geçici Madde 4- (1) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde 24üncü maddede sayılan kurum, kuruluş ve kurullar belirledikleri üyeleri Bakanlar Kuruluna bildirir. Aynı süre içinde Bakanlar kurulu kendi üyelerini belirler.

(2) Kurulun göreve başlamasından itibaren ikinci, üçüncü, dördüncü yılın sonunda, Başkan hariç üyelerinden, önceki ad çekmede görevi sona erip de tekrar seçilenler dışında ad çekme yoluyla belirlenen ikişer üyenin görevi sona erer. Boşalan üyeliklere aynı usulle seçim yapılır. Ad çekme suretiyle üyeliği sona eren üyeler bir kere daha seçilebilir. Bu şekilde atanan kişiler, yerine atandıklarının süresini tamamlar ve bu şekilde atananlardan iki yıl veya daha az süreyle görev yapanlar bir defalığına tekrar atanabilir.

Geçici Madde 5- (1) Kurul, oluşumundan itibaren bir yıl içinde, Kanunun 34 ve 35 inci maddelerindeki şartlar aranmaksızın toplam uzman sayısının beşte birini geçmemek üzere, en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından veya bunları denkliği kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olup, İngilizce, Fransızca veya Almanca dillerinden birinden Kamu Personeli Dil Sınavından en az yetmiş puan alan ve en az beş yıl kamu kurumlarında çalışmış olan kamu

görevlilerinden bir defaya mahsus olmak üzere Kurumda çalışmak üzere uzman atayabilir.

Yürürlük

Madde 57- (1) Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 58- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2000 yılında hazırlanan Ulusal Bilgi Güvenliği Teşkilatı ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağına kurumların katılımı ile yapılan toplantıda son şekli verilmiş, ancak TBMM Başkanlığına intikal ettirilmemiştir. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın e-Dönüşüm Türkiye Projesi 2003-2004 KDEP Uygulama Sonuçları ve 2005 Eylem Planı Kitapçığında Ulusal Bilgi Güvenliği Kanununun çıkarılmasına ilişkin eylemle ilgili olarak herhangi bir çalışma başlatılmadığı bildirilmektedir. Ulusal Bilgi Güvenliği Teşkilatı ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı metni aşağıda verilmektedir.

ULUSAL BİLGİ GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TASARISI TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; Ulusal güvenliği ilgilendiren, askeri, istihbari, dış ilişkiler, ekonomik, teknolojik, bilimsel, ticari, ve diğer çok gizli, gizli, özel, hizmete özel ve tasnif dışı gizlilik derecesini kapsayan bilgilerin korunması, Devletin bilgi güvenliği faaliyetlerinin geliştirilmesi, gerekli politikaların üretilmesi ve belirlenmesi, kısa ve uzun dönemli planların hazırlanması, kriter ve standartların saptanması, ihracat ve ithalat izinleri ile ilgili görüş ve sertifikaların verilmesi, haberleşme ve bilgi sistemlerinin teknolojisine uyumunun sağlanması, uygulamanın takip ve denetimi, kamu ve özel kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması amacıyla bir teşkilatın kurulması ve görevlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu Kanun, ulusal güvenliği ilgilendiren ve gizlilik dereceli bilgiye işlem yapan kamu ve özel kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını, üniversiteleri, bu yerlerde çalışan personeli, diğer gerçek ve tüzel kişileri, bilgi güvenliğinden faydalananları ve faydalananacak durumda olanları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- Bu Kanunda geçen deyimlerden;

a) Ulusal Bilgi : Kamu ve özel kurum ve kuruluşları ile yerel yönetimler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üniversiteler tarafından, askeri, istihbari, dış ilişkiler, teknolojik, bilimsel, ticari ve diğer alanlarda üretilen ve üreten kurum ve kuruluş tarafından, çok gizli, gizli, özel, hizmete özel ve tasnif dışı gizlilik dereceli olarak tasnif edilen bilgidir.

b) Ulusal Bilgi Güvenliği : Ulusal güvenliği ilgilendiren, yetkisiz ellere geçtiği takdirde, Devlet, kamu ve özel kurum ve kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, kamu kurumları niteliğindeki meslek kuruluşları ve üniversitelerin faaliyet alanlarında güvenliklerini tehlikeye sokabilecek veya Devlet ve yukarıda belirtilen kurum ve

kuruluşlar aleyhine kullanılabilecek, o kurum ve kuruluşlar tarafından, çok gizli, gizli, özel, hizmete özel ve tasnif dışı gizlilik derecelerinde tasnif edilen, belirlenen ve işaretlenen bilgiyi, üretim, kullanım, işleme, saklanma, nakledilme ve imha sırasında yetkisiz kişilerin erişimine ve olası her türlü fiziksel ve elektronik müdahaleye karşı korumaya, bilgiye erişim ve kullanıma ait usulleri açık şekilde belirlemeye ve bilgiyi gerektiğinde hazır bulundurmaya yönelik tedbirleri,

c) Haberleşme Güvenliği : Ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilginin, özellikle haberleşme kanallarından gönderilmesi sırasında yetkisiz kişiler tarafından elde edilmesine ve içeriğinin açığa çıkarılmasına ve diğer her türlü müdahaleye karşı alınan tüm tedbirleri,

d) Fiziki Güvenlik : Ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilgiyi ihtiva eden ya da bu bilgiye işlem yapan cihaz, malzeme ve tesisi, yetkisiz kişilerin erişimine karşı korumak üzere alınan fiziksel tedbirleri,

e) Personel Güvenliği : Ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilgiye yalnızca yetki verilen kişilerin, bilmeleri gerektiği oranda erişebilmeleri için alınan tüm tedbirleri,

f) Teknik Güvenlik : Yurtiçinde ve yurtdışında personel, araç, donanım ve binalarda dinleme ve gözetleme amacıyla yapılan teknik yerleşmelere karşı alınan tüm güvenlik tedbirlerini,

g) TEMPEST : Tüm elektronik teçhizattan ve bunların kuruluşundan iletkenlik ve ışıma yoluyla istem dışı yayılan bilginin önlenmesine ilişkin alınan tedbirleri,

h) Güvenlik İhlali : Ulusal bilgi güvenliğinin, bilerek veya istenmeyerek yapılan herhangi bir işlem nedeniyle tamamen ya da kısmen ortadan kaldırılmasını,

i) Kripto : Birbirleri ile haberleşen iki tarafın, haberleşmesi esnasında üçüncü tarafa bilgi sızdırmamak amacıyla ulusal bilginin gizlenmesini sağlayan sistemleri,

j) Kriptoloji : Kriptografi ve kripto analiz konularıyla ilgilenen bir bilim dalını,

k) Kripto Sistemleri : Şifreleme ve şifre çözme etkinliklerinden birisini veya ikisini birden yerine getirmeye yarayan, bu sistemler kapsamında, veri iletişimi de dahil olmak üzere her türlü iletişim sistemlerinde kullanılan sistemleri,

l) Kriptografik Algoritma : Bir bilginin gizlenmesi için yapılan matematiksel bir işlemi,

m) Kriptolojik malzemeler : Haberleşme ve bilgi sistemlerinin bilgiyi üretilmesi, iletmesi, depolanması ve işlemesi esnasında gizlilik, bütünlük ve elverişliliğini sağlamak üzere kullanılan yazılım ve donanım tipi tüm malzemeleri.

n) Ulusal Bilgi Ağı : Kamu ve özel kuruluşlarda ulusal güvenliği ilgilendiren bilgiye işlem yapan mevcut terminalleri, bilgi teatisi maksadıyla birbirine bağlayan ağı,

o) Üst Kurul : Ulusal Bilgi Güvenliği Üst Kurulunu,

p) Kurum : Ulusal Bilgi Güvenliği Kurumu Başkanlığını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevler

Kuruluş

MADDE 4- Ulusal bilgi güvenliğinin sağlanması amacıyla Başbakanlığa bağlı Ulusal Bilgi Güvenliği Üst Kurulu ile tüzel kişiliğe sahip genel bütçeli Ulusal Bilgi Güvenliği Kurumu Başkanlığı kurulmuştur.

Ulusal Bilgi Güvenliği Üst Kurulu

MADDE 5- Ulusal Bilgi Güvenliği Üst Kurulu; ulusal bilgi güvenliği alanında genel direktif organı olup, Başbakanın başkanlığında, Adalet, Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri, Ulaştırma, Sanayi ve Ticaret Bakanları ile Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Genelkurmay Muhabere Elektronik ve Bilgi Sistemleri Başkanı, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanı ile Kurum Başkanından oluşur. Başbakanın katılmadığı hallerde Üst Kurula, Adalet Bakanı başkanlık eder.

Üst Kurulun daimi üyeleri tarafından ihtiyaç duyulduğu hallerde diğer Bakanlar ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlarının temsilcileri de Üst Kurul toplantılarına katılabilir.

Üst Kurulun toplantı yeter sayısı daimi üyelerin üçte ikisidir. Kararlar, toplantıya katılan daimi üyelerin oy çokluğu ile alınır. Toplantılara katılmaları uygun görülen diğer kişilerin oy hakkı yoktur.

Üst Kurul, Nisan ve Ekim aylarında olmak üzere, yılda iki defa olağan olarak toplanır. Üst Kurulun gündemi Başbakan tarafından belirlenir. Başbakan, daimi üyelerden birisinin talebi üzerine Üst Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

Üst Kurulun sekreteryaya hizmetleri, Kurum tarafından sağlanır.

Üst Kurul'un görevleri

MADDE.6- Üst Kurul'un görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Ulusal bilgi güvenliğine yönelik tehdidi değerlendirmek, ulusal bilgi güvenliği siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanmasıyla ilgili kararları almak ve Kuruma bu konuda direktif vermek,

b) Tespit edilen ulusal bilgi güvenliği siyasetine ilişkin kararlar doğrultusunda yapılan uygulamaları incelemek, değerlendirmek ve yönlendirmek,

c) Ulusal bilgi güvenliğine ilişkin mevzuat değişikliği tekliflerini değerlendirmek.

Kurum

MADDE 7- Kurumun teşkilatı, aşağıda isimleri belirtilen ana hizmet birimlerinden oluşur.

- Plan, Program ve Koordinasyon Daire Başkanlığı,
- Bilgi Güvenliği Daire Başkanlığı,
- Kriptoloji Daire Başkanlığı,
- Bilgi Destek Daire Başkanlığı,
- Denetleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı,

Kurumun danışma birimi Hukuk Müşavirliği; yardımcı birimleri ise Personel, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı ile Ulusal Bilgisayar Güvenliği Merkezi Müdürlüğüdür.

Kurumun teşkilatı Ek'li cetvelde gösterilmiştir.

Kurumun görevleri

MADDE 8- Kurumun görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Ulusal bilgi güvenliğine karşı yurt içi ve yurt dışı tehdidin tespit edilmesini sağlamak, gerekli tedbirleri almak ve alınmasını sağlamak,
- b) Ulusal bilgi güvenliği sistemini oluşturmak için politika, konsept, ilke, standart ve usulleri tespit etmek ve geliştirmek,
- c) Ulusal bilgi güvenliğinin sağlanmasına esas olarak ulusal bilginin gizlilik, bütünlük ve kullanıma hazır olmasını sağlayacak tedbirleri belirlemek, uygulamak, uygulanmasını sağlamak ve kontrol etmek,
- ç) Ulusal bilgi güvenliği risk yönetimi ve değerlendirmesini yapmak ve yapılmasını sağlamak,
- d) Ulusal bilgi güvenliği alt yapısını korumak amacıyla gerekli görülecek ulusal bilgi güvenliği sistemi esaslarını tespit ederek kurmak ve geliştirmek,
- e) Ulusal bilgi güvenliği sisteminin mimarisinin oluşturulmasında caydırma, koruma, ikaz, tespit, onarım ve tedbir unsurlarını belirlemek,
- f) Ulusal bilgi güvenliği ile ilgili uluslararası mevzuat ve teknolojideki gelişmeleri takip etmek,
- g) Güvenlik hassasiyeti gösteren personel, yazılım, donanım, kriptoloji, iletişim ortamları ve iletişim ağlarını her türlü tehdit kaynağına karşı maliyet-etkin tedbirlerle koruma altına alınmasını sağlamak, bu tedbirleri uygulamaya sokmak ve kontrol etmek,
- h) Ulusal bilgi güvenliğine ilişkin güvenlik kategorilerini ve sistemin minimum güvenlik ihtiyaçlarını belirlemek, uygulanmasını sağlamak,
- ı) Tüm gizlilik dereceli ulusal bilgiye işlem yapacak birimler ve şebekeler için onay vermek,
- i) Ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilgiye işlem yapacak donanım ve yazılım ihtiyaçlarına ait güvenlik değerlendirmesini yapmak ve değerlendirilmiş ürün listelerini hazırlamak ve yayımlamak.
- j) Haberleşme güvenliği sistemlerinin tehdit analizi ve hassasiyet değerlendirmelerini yapmak,
- k) Gizlilik dereceli bilgiyi korumak üzere, anahtarlama materyali üretim esaslarını belirlemek,
- l) TEMPEST standartlarını hazırlamak ve onay işlemlerini gerçekleştirmek,
- m) Kriptoloji sistemlerinde kullanılacak materyal ve anahtarları üretecek teçhizatı onaylamak, kriptoloji anahtarlarının dağıtılmasına ilişkin usul ve esaslarını belirlemek ve denetlemek,
- n) Ulusal bilgi güvenliği gerekleri, ihtiyaçlar, ticaret ve gizlilik arasında uygun bir denge kurarak kriptolojik malzemelerin ihracat ve ithalatıyla ilgili Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının uygun görüşleri alınarak gerekli lisansları vermek üzere Dış Ticaret Müsteşarlığına görüş bildirmek,

- o) Ulusal bilgi güvenliği ile ilgili mevzuat değişikliklerine ilişkin teklifleri Üst Kurula sunmak,
- ö) Bilgi çağının gerektirdiği çağdaş güvenlik tedbirlerini belirleyerek Üst Kurula teklif etmek,
- p) Üst Kurulun almış olduğu karar ve direktifleri uygulamak,
- r) Ulusal bilgi güvenliği amacıyla, Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ile koordineli olarak diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- s) Sistemlerin, nihai sistem güvenlik kriterlerini belirlemek ve onay işlemlerini yapmak.
- ş) Ulusal bilgi güvenliği konusunda eğitim standartlarını belirlemek, plan ve programları yapmak,
- t) Ulusal bilgi güvenliği konusunda araştırma ve geliştirme faaliyetlerini sağlamak,
- u) Kamu ve özel kurum ve kuruluşlar için gizlilik dereceli ulusal bilgi veya kripto cihazlarına ilişkin her türlü yetki belgesi (klerans) düzenlemek ve onay yöntem ve usullerini belirlemek, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak,
- ü) Ulusal bilgi güvenliği konusunda üretim yapan kamu ve özel kurum ve kuruluşları bir program çerçevesinde denetlemek ve üretilen ürünlerin güvenlik seviyesini onaylamak,

Hukuk Müşavirliği

MADDE 9- Hukuk müşavirliği Kurum Başkanına doğrudan bağlı olup, görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Uluslararası bilgi güvenliği politikasının oluşturulmasında uluslararası ilişkileri ve gelişmeleri takip etmek, değerlendirmek, koordine etmek ve önerilerde bulunmak, gerekli kanun tasarısı taslaklarını hazırlamak,
- b) Ulusal bilgi güvenliği konusunda Kurum tarafından hazırlanan veya Başbakanlık, bakanlıklar ve kuruluşlardan gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik taslaklarını hukuki açıdan inceleyerek, görüş bildirmek,
- c) Ulusal bilgi güvenliğine ilişkin konularda altyapı teminat modelinin oluşturulması ve altyapının güvenirliliğinin sağlanarak kullanıma hazır tutulması için gerekli yasal düzenlemeleri ve sözleşmeleri hazırlamak,
- d) Bireysel mahremiyeti koruma ve birey için gerekli kamu bilgisine erişimi sağlayıcı yasal düzenlemeleri belirlemek,
- e) Uluslararası bilişim güvenliğine ilişkin suçların mevzuatımızda yer alması için gerekli kanun tasarısı taslaklarını hazırlamak,
- f) 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre adli ve idari davalara ilişkin gerekli bilgileri hazırlamak, adli ve idari davalarda Kurumu temsil etmek,
- g) Uluslararası bilgi güvenliğinin tehdiye uğradığı hallerde ekonomik kısıtlama, diplomatik yanıt gibi tedbirlerin kullanımını Dışişleri Bakanlığı ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine etmek ve önerilerde bulunmak,
- h) Kurumun ilgi alanı itibariyle yaptığı uluslararası faaliyetlerde Dışişleri Bakanlığı ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamak.

Personel, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı

MADDE 10- Personel İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Kurum Başkanı'nın resmi ve özel yazışmalarını yürütmek,
- b) Kurumun idari, bakım-onarım ve idame hizmetlerine ilişkin görevlerini yürütmek,
- c) Kurumun maliye ve satın alma hizmetlerini sağlamak,
- d) Kurumun güvenlikle ilgili hizmetlerini yürütmek,
- e) Kurumun personel faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek,
- f) Ulusal Bilgi Güvenliği Başkanlığının bütçe düzenleme faaliyetlerini yürütmektir.

Ulusal Bilgisayar Güvenliği Merkezi Müdürlüğü

MADDE 11- Ulusal Bilgisayar Güvenliği Merkezinin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Güvenli bilgi sistemlerinin geniş bir şekilde, kullanımını teşvik etmek.
- b) Endüstri ve kamu tarafından geliştirilmiş sistemlerin, teknik koruma yeteneklerini değerlendirmek.
- c) Bilgi güvenliği konusunda faaliyet gösteren, kamu ve endüstri gruplarına talep edildiğinde teknik desteği sağlamak.
- d) Bilgi sistemlerinin değerlendirilmesi için, gerekli teknik kriterleri geliştirmek.
- e) Elektronik ticarette kullanılan sistemlerin bilgi güvenliğini onaylamak,
- f) Güvenli bilgi sistemlerini geliştirme ve test etmede kullanmak için, gerekli modifikasyon ve analiz teçhizatını geliştirmek ve bilişim emniyetini sağlamak.
- g) Bilgi güvenliği sahasında eğitim vermek.
- h) Kamu ve endüstrinin diğer bölümlerine, bilgi güvenlik bilgisini dağıtmak,
- i) Tehdidin türüne göre geliştirilen karşı tedbirleri gerektiğinde uygulamaya koymak.
- e) Ticari sistemleri bilgi güvenliğini onaylamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ana Hizmet Birimleri ve Görevleri

Plan, Program ve Koordinasyon Daire Başkanlığı

MADDE 12 Plan, Program ve Koordinasyon Daire Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Haberleşme ve bilgi sistemleri ortamındaki değişimlere uyum sağlayacak ulusal bilgi güvenliği politikasının oluşturulması için gerekli verileri hazırlamak, prensipleri belirlemek,
- b) Ulusal bilgi güvenliği ile ilgili olarak görev alanına ilişkin planlama ve programlama faaliyetlerinde bulunmak, gerekli mevzuatı düzenlemek,
- c) Ulusal bilgi güvenliği altyapı esaslarını ortaya koymak, yapılmış olan risk analizleri neticelerine göre altyapıyı iyileştirici tedbirleri belirlemek,
- d) Bilgi güvenliği için gerekli uyum usul ve esaslarını belirlemek,

e) Kamu kurum kuruluşları ile gerektiğinde özel sektör elemanlarının ulusal bilgi güvenliği konusunda bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerini planlamak ve icra etmek

f) Kamu ve özel sektöre ulusal bilgi güvenliğine ilişkin danışmanlık ve teknik yardım sağlamak,

g) Üst kurulun sekreteryasını yapmaktır.

Bilgi Güvenlik Daire Başkanlığı

MADDE 13 - Bilgi Güvenlik Daire Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Ulusal bilgi güvenliği ihlallerine karşı alınacak tedbirleri belirlemek, ihlallere karşı gerekli tedbirleri almak ve ilgili makamlarla koordineli olarak uygulanmasını sağlamak,

b) Ulusal bilgi güvenliği açısından personel güvenliğine, fiziki güvenliğe ve donanım ve yazılım güvenliğine ilişkin usul, kriter ve prensipleri belirleyerek dokümantasyonu hazırlamak,

c) Kurumun, ulusal bilgi ağı, TEMPEST, haberleşme güvenliği ve teknik güvenliğine ilişkin usul, kriter ve prensiplerini belirleyerek dokümantasyonu hazırlamak,

d) Elektronik kriptu dışında ihtiyaç duyulacak kod ve parola sistemlerini belirlemek, geliştirmek ve üretmek,

e) İletişim ortamları, donanım ve ağlar için tehdidi ve zafiyeti dikkate alarak risk analizleri yapmak ve risk yönetim usullerini belirlemek, risk analizleri sonucunda belirlenmiş koruyucu tedbirleri uygulamaya koymak,

f) Yazılım güvenliğinin test edilmesinde uygulanacak usul ve esasları belirlemek

g) Ulusal ve uluslararası iletişim ağlarına ilişkin olarak ulusal bilgi güvenliği açısından güvenlik, usul, kriter ve prensipleri belirlemek, dokümantasyonu sağlamak,

h) Güvenlik denetimlerine ilgi alanları itibarıyla katılmak, alt kurullara sekreterya hizmeti vermek ve görev alanına ilişkin mevzuat değişikliklerine ilişkin teklifleri hazırlamaktır.

Kriptoloji Daire Başkanlığı

MADDE 14- Kriptoloji Daire Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir :

a) Kriptografik algoritma ihtiyaçlarını belirlemek, üretiminin denetimini yapmak ve kütüphanesini oluşturmak,

b) Kripto cihaz ve kriptografik bilginin ihracat ve ithalatında uygulanacak usul ve esasları; Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve gerektiğinde ilgili diğer bakanlıklarla koordineli olarak belirlemek ve lisans belgesi vermek üzere Dış Ticaret Müsteşarlığına görüş bildirmek,

c) Risk analizleri ve risk azaltma planları yapmak, kabul edilebilir riski tespit etmek,

d) Kripto merkezlerinin sağlaması gereken kriterleri ve denetleme usul ve esaslarını belirlemek, denetleme raporlarını değerlendirerek onay vermek, kripto anahtar üretimi ve dağıtımını yapmak, gerektiğinde kurum ve kuruluşlara kendi kripto anahtar üretimi ve dağıtımını konusunda yetki vermek,

- e) Gizlilik derecesiz uygulamalarda kript o kullanım esaslarını belirlemek, uygulamaları teşvik etmek ve denetlemek,
- f) Kript o cihaz ve dokümantasyonu için, kript o saymanlık, işletme, bakım ve onarım usullerini belirlemek,
- g) Kript o ihlallerine karşı alınacak tedbirleri belirlemek ve gerekli tedbirleri almak,
- h) Her tür kriptografik yöntem ve teçhizata ilişkin sertifikasyon ve onay usullerini belirlemek
- ı) Kript o hizmetlerinde çalıştırılacak personele kript o yetki belgesi verilmesi usul ve esaslarını belirlemektir.

Bilgi Destek Daire Başkanlığı

MADDE 15 - Bilgi Destek Daire Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir :

- a) Ulusal bilgi güvenliği altyapısına karşı iç ve dış tehdidi teşhis etmek, tanımlamak, genel tehdit değerlendirmesi yapmak ve Üst Kurula sunmak,
- b) Ulusal bilgi güvenliğine karşı tehdidin teknik özelliklerini ve muhtemel etkilerini belirlemek, karşı tedbirleri geliştirmek,
- c) İstihbarat üreten kurum ve kuruluşlar ile bilgi güvenliğine ilişkin istihbarat bilgisi değişimi için protokoller yapmak,
- d) Mevcut ve tasarlanan iletişim ortamları, donanım ve ağlar için tehdidi ve zafiyeti dikkate alarak risk analizleri yapmaktır.

Denetleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı

MADDE 16- Denetleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Ulusal bilgi güvenliği açısından kript o, bilgi güvenlik ve TEMPEST denetleme kriter ve usullerini belirlemek ve geliştirmek,
- b) Kript o denetleme programlarını hazırlamak, kript o merkezlerinin kriterlere uygunluğunun denetlenmesini sağlamak, gerektiğinde denetlemek ve denetleme raporlarını değerlendirmek,
- c) Ulusal bilgi güvenliği sistemlerine karşı yapılan saldırıları ve güvenlik ihlallerini değerlendirmek,
- d) Eğitim, öğretim ve bilinçlendirme ihtiyaçlarını tespit etmek,
- e) Genel değerlendirme raporu hazırlayarak Üst Kurula sunmak,
- f) İletişim ortamları, şebeke, yazılımlara ait güvenlik sistemleri ile ilgili denetleme usul ve kriterlerini belirlemek, geliştirmek, denetleme yapılmasını sağlamak, gerektiğinde denetlemek ve denetleme raporlarını değerlendirmek.
- h) TEMPEST emniyeti usul ve esaslarını belirlemek ve onay işlemlerini gerçekleştirmek.
- ı) Ulusal bilgi güvenlik alt yapısına ait sistemlerin nihai sistem güvenlik kriterlerini belirlemek ve onay işlemlerini yapmak,

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Gizlilik dereceleri

MADDE 17- Ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilgilerin işlenmesinde aşağıdaki gizlilik dereceleri kullanılır.

a) Tasnif Dışı : İçerdiği konular itibariyle, gizlilik dereceli bilgi taşımayan, ancak Devlet hizmeti ile ilgili bilgi, belge, evrak, mesaj ve dokümanlara verilen gizlilik derecesidir.

b) Hizmete Özel : İçerdiği konular itibariyle, gizlilik dereceli konular dışında olan, güvenlik işlemine ihtiyaç gösteren ve Devlet hizmetine ait özel bilgileri ihtiva eden bilgi, belge, evrak, mesaj ve dokümanlara verilen gizlilik derecesidir.

c) Özel : İçerdiği konular itibariyle, müsaadesiz olarak açıklandığı takdirde, milli menfaatlerimizi olumsuz yönde etkileyecek olan bilgi, belge, evrak, mesaj ve dokümanlara verilen gizlilik derecesidir.

d) Gizli : Müsaadesiz olarak açıklandığı takdirde, ulusal güvenliği, milli prestij ve menfaatlerimizi ciddi ve önemli derecede zedeleyecek olan bilgi, belge, evrak, mesaj ve dokümanlara verilen gizlilik derecesidir.

e) Çok Gizli : Müsaadesiz olarak açıklandığı takdirde, ulusal güvenliği büyük ölçüde tehlikeye düşürecek, Devletimize ve müttefiklerimize büyük ölçüde zararlar verebilecek olan bilgi, belge, evrak, mesaj ve dokümanlara verilen gizlilik derecesidir.

Bilgi güvenliğinin sağlanmasında kullanılacak gizlilik dereceleri ile hangi makam tarafından ne şekilde verilebileceği hususları, ulusal bilgiyi üreten kurum tarafından çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kamu ve özel kurum ve kuruluşlarının yükümlülüğü

MADDE 18 - Tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşları, ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilginin korunması için kendi idari yapıları içerisinde gereken organizasyonu kurmak veya değişiklikleri yapmak ve gerekli tedbirleri almaktan sorumludurlar.

Ulusal bilgi güvenliği, tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda bir bütün olarak değerlendirilir ve gerekli koordinasyon Kurum tarafından sağlanır. Bu amaca yönelik tüm kaynaklar yerinde, zamanında ve en etkin bir şekilde kullanılır. Kamu ve özel kurum ve kuruluşları, Kurum tarafından bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak yayımlanan esas ve usullere uymak zorundadır.

Kurum, gerekli gördüğü ulusal bilgi güvenliğini sağlamaya ilişkin ulusal bilgileri, bu Kanun kapsamına giren kamu ve özel kurum ve kuruluşlardan doğrudan istemeye yetkilidir. Bu konuda istenen gizlilik dereceli her türlü bilgi, makam onayı ile en kısa zamanda verilir.

Yürüttükleri hizmet , münhasıran ulusal güvenliği ilgilendiren ulusal bilgiye işlem yapmayı gerektiren Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Ulusal Bilgi Güvenliği Teşkilatı tarafından belirlenecek usul, prensip ve politikalar doğrultusunda bu üç kurum, ulusal bilgi güvenliği ile ilgili kendi çalışmalarını düzenleyecekleri mevzuat ile müstakilen yürütmeye yetkilidir.

Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Kişi ve kurumların hizmetlerinden yararlanma

MADDE 19- Kurumda özel ihtisas gerektiren görevler için yeterli personel olmaması halinde genel ve katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunlara bağlı kuruluşlar ve müesseselerde görevli ve söz konusu görev için gerekli niteliklere haiz personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanununu ek 8 nci maddesi ile (e) bendi hariç olmak üzere ek 9 ncu maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ve ilgili kurumların muvafakatı ile geçici süreli olarak görevlendirilebilirler.

Kadrolar ve personel

MADDE 20 - Kadroların tespit, ihdas, kullanım ve iptali ile kadrolara ait diğer hususlar, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Ekli (1) ve (2) sayısı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (1) sayılı cetveline "ulusal Bilgi Güvenliği Kurumu Başkanlığı" bölümü olarak eklenmiştir.

MADDE 21- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Ek'li (I) Sayılı Cetvelin "1- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (f) bendine "Ulusal Bilgi Güvenliği Kurumu Başkanı" ibaresi, aynı Kanuna Ek'li (II) Sayılı Cetvelin "2- Yargı Kuruluşları, Bağlı ve ilgili Kuruluşlar ile Yükseköğretim Kuruluşlarında" bölümünde "Ulusal Bilgi Güvenliği Kurumu Başkan yardımcısı" ibaresi eklenmiştir.

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun; 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün A/11 bendine "Dış Ticaret Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ulusal Bilgi Güvenliği Uzman Yardımcısı" ibaresi ve " Dış Ticaret Uzmanlığına" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ulusal Bilgi Güvenliği Uzmanlığına" ibaresi, "Özürlüler Uzmanları" ibaresinden sonra gelmek üzere " Ulusal Bilgi Güvenliği Uzmanları" ibaresi ve aynı Kanuna EK'li (I) Sayılı Cetvelin "1-Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (h) sırasına "Patent Uzmanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ulusal Bilgi Güvenliği Uzmanı" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 22- Kurum kadrolarında çalışan memurlara 657 Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil);

- a) 15 ila 11 nci dereceden aylık alanlara %20'sini
- b) 10 ila 7 nci dereceden aylık alanlara %25'ini
- c) 6 ila 4 ncü dereceden aylık alanlara %30'unu
- d) 3 ila 1 nci dereceden aylık alanlara %35'ini

geçmemek üzere Başbakanlık tarafından tespit edilecek usul ve esaslar çerçevesinde, her ay aylıkla birlikte gelir vergisine tabi olmaksızın peşin olarak fazla çalışma tazminatı ödenir.

Ulusal Bilgi Güvenliği Uzmanları

MADDE 23- Kurumun merkez teşkilatında ulusal bilgi güvenliği uzmanları çalıştırılır.

Ulusal Bilgi Güvenliği Uzmanlarının görevi, ulusal bilgiye olan tehdidin analizi ve tehdidi giderecek tedbirlerin gerçekleştirilmesi için gerekli uygulamaları yapmak, suç

teşkil eden fiiller hakkında bilgi ve belgeleri delilleri toplamak ve bunları Cumhuriyet Başsavcılığına aktarmaktır.

Ulusal Bilgi Güvenliği uzmanları, en az dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından yapılacak özel yarışma sınavı sonucunda mesleğe uzman yardımcısı olarak alınırlar ve en az üç yıl çalışmak ve olumlu sicil almak şartıyla Başbakanlık merkezinde açılacak yeterlilik sınavına girme hakkını kazanırlar. Yeterlilik sınavında başarılı olanlar Ulusal Bilgi Güvenliği Uzmanı kadrosuna atanırlar. Bunların mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, çalışmaları ve yükselmelerine ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Atama

MADDE 24 - Kurum Başkanı, başkan yardımcıları, birinci hukuk müşaviri ve daire başkanları haklarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun istisnai memuriyete ilişkin hükümleri uygulanır. Bunlardan Başkan, Bakanlar Kurulu Kararı ile; diğer personel ise, Başkanın onayı ile atanır.

Sözleşme ile araştırma, etüt, proje ve program yaptırma

MADDE 25- Kurumun hizmetlerine ilişkin araştırma, etüt, proje ve program işleri, üniversiteler ile gerçek ve tüzel kişilere sözleşme ile yaptırılabilir.

Kurumun gelirleri

MADDE 26- Kurumun gelirleri aşağıda belirtilmiştir :

- a) Başbakanlık bütçesine konulacak ödenek, genel bütçeden yapılacak hazine yardımı,
- b) Hazinece verilecek aynı yardımlar
- c) Döner sermaye gelirlerinden elde edilecek karlar.
- d) Bağış ve yardımlar

Döner sermaye işletmesi

MADDE 27- Kurumun faaliyet ve görevleriyle sınırlı ve bağlantılı olmak üzere döner sermaye işletmesi kurulur.

Döner sermaye işletmesinin sermaye limiti 2.5 trilyon Türk Lirasıdır. Tahsis edilen sermaye miktarı maliye bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlıklar Kurulunca on katına kadar artırılabilir. Bu suretle arttırılan sermaye elde edilen gelirle karşılanır.

Ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen karlar, hesap dönemini izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar Hazineye gelir kaydedilmek üzere ilgili saymanlığa yatırılır.

Döner sermaye faaliyetlerinin gerektirdiği giderler ile döner sermaye kadrolarında istihdam edilenlerin her türlü özlük hakları ve Bütçedeki ödenekten karşılanamayan kiralama, satın alma, araç, gereç, araştırma ve benzeri diğer ihtiyaçlar döner sermayeden karşılanır.

Kurum personeline (sözleşmeli personel hariç) 4000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere, döner sermaye gelirinden ek ödeme yapılabilir.

Döner sermaye işletmesinin faaliyet alanları, kurum personeline yapılacak ek ödemeler ile mali ve idari gelişmelerine usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ile Sayıştay'ın görüşleri alınarak Kurum tarafından hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Döner sermaye işleri 26/5/1927 sayılı ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 21/2/1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun vizeye ilişkin hükümlerine tabi değildir. Ancak gelir ve giderler için bütçe yılı sonundan itibaren 3 ay içinde düzenlenecek yıllık bilançolar ve ekleri gelir ve gider belgeleri ile birlikte Sayıştay Başkanlığına, tasdikli birer sureti de Maliye Bakanlığına gönderilir.

Ceza hükmü

MADDE 28- Kamu ve özel kurum ve kuruluşların yöneticisi durumunda olan personelden, bu Kanunun 18nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler, bu fiilleri başka bir suça vücut verse bile ayrıca bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Failin bu fiilden kendisi veya bir başkası yararına bir menfaat temin etmesi veya fiilin bir zarara sebebiyet vermesi halinde hapis cezası iki yıldan az olamaz.

Kurumun görev ve faaliyetlerine taalluk eden evrak veya malumatı üreten kişi , fiil daha ağır bir cezayı gerektirmiyorsa iki seneden sekiz seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Bu evrak ve malumatı ifşa eden kimseler hakkında da aynı hükümler uygulanır.

Geçici Madde 1: Üst Kurul ile Kurumun çalışma usul ve esasları, dairelerin alt birimlerinin kuruluş ve görevlerine ilişkin usul ve esaslar, Döner sermaye işletmesine ilişkin usul ve esaslar ile Kanunun uygulanmasında ihtiyaç duyulacak usul ve esaslar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kurum tarafından hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmeliklerde gösterilecektir.

Geçici Madde 2: Ekli (1) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (1) sayılı cetveline "Ulusal Bilgi Güvenliği Üst Kurulu ile Ulusal Bilgi Güvenliği Kurumu Başkanlığı" bölümü olarak eklenmiştir.

Geçici Madde 3: Bu Kanunun kabulü ile asgari ihtiyaçları karşılayacak çekirdek kadro ile faaliyete geçirilecek kendi ihtiyaçları doğrultusunda azami üç yıl içinde nihai teşkilatını kuracaktır.

Yönetmelik

MADDE 29 : Üst kurul ile kurumun çalışma usul ve esasları ve bu Kanunun uygulanması ile hususlar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir yıl içinde Kurum tarafından hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Geçici Madde 1- Bu kanunun kabulü ile asgari ihtiyaçları karşılayacak çekirdek kadro ile faaliyete geçirilecek, kendi ihtiyaçları doğrultusunda azami üç yıl içinde nihai teşkilat kurulur.

Yürürlük**MADDE 30 -**

Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme**MADDE 31 -**

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

T.B.M.M. Başkanlığı'na 28.02.2006 tarihinde gönderilen ve 2/723 Esas numaralı Elektronik Tebligat Kanunu Teklifi ile vatandaşlar ile gerçek veya tüzel kişiler arasında güvenilir, hızlı, düşük maliyetli ve etkili bir iletişimin elektronik tebligatla yapılması düzenlenmektedir. Halen T.B.M.M. komisyonlarında bulunan kanun teklifi metnine aşağıda yer verilmektedir.

ELEKTRONİK TEBLİGAT KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı vatandaşlar ile gerçek ve tüzel kişiler arasında güvenilir, düşük maliyetli, hızlı ve etkili bir iletişimi elektronik tebligatla yapılmasını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu Kanun tebligatın tarafları olan özel ve tüzel kişileri, kamu kuruluşları, bankalar, telekomünikasyon şirketleri ve isteyen diğer tüzel kişileri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Kurum: Türk Telekomünikasyon Kurumunu,
- b) Elektronik Tebligat: Belirli şekil ve usul kurallarına göre hazırlanmış, elektronik imza taşıyan, alıcıya elektronik ortamda ulaştırılan tebligatı,
- c) İnternet Bağlantı Sistemi: ADSL ve veya kablolu yada kablosuz gibi yöntemlerle yapılan bilgisayarın internete bağlanıp kullanım süresince sabit ücretin yanı sıra ücret ödemeyi gerektirmeyen internet erişim yöntemlerini ifade eder.

Elektronik tebligat zorunluluğu

MADDE 4- Gerçek ve tüzel kişilerin talep etmeleri halinde kamu kuruluşları, bankalar, telekomünikasyon şirketleri tarafından kendilerine gönderilecek tebligatların elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur. Bu kuruluşların dışında kalan dernek, vakıf ve şirketler tebligatlarını elektronik ortamda göndermek üzere sisteme dahil olabilirler. Gerçek veya tüzel kişiler, diğer gerçek veya tüzel kişilere ispatlanabilme kaydıyla elektronik tebligatta bulunabilirler.

ADSL ve ilgili düzenlemelerin yapılması

MADDE 5- Tebligatlarını elektronik ortamda almak isteyen gerçek kişilerin tebligatlara erişimini mümkün kılmak amacıyla Bakanlar Kurulu internet bağlantı sistemi hizmetini bu kişilere indirimli veya ücretsiz olarak verilmesine karar verir.

Gerçek veya tüzel kişilerin tebligatlarını elektronik ortamda talep etmeleri, bunlara internet bağlantı sistemi hizmetinin indirimli veya ücretsiz sağlanması, tebligatların elektronik ortamda gönderilmesi gibi hususlar "Türk Telekomünikasyon Kurumu" tarafından yürütülür. Kurum, bu amaçla bünyesinde idari ve mali değişiklikler yapmaya yetkilidir. Kurum tebligat gönderen kuruluşların tebligat başına ne kadar ücret ödeyeceklerini, internet bağlantı sistemi hizmetinin verilmesi için gerekli ihale ile ilgili işlemleri yapmaya yetkilidir.

Tebligat gönderen kuruluşların tebligat başına ödeyecekleri ücret, PTT

kuruluşu tarafından gönderilen bir tebligatın maliyetinin yarısından fazla olamaz.

Bu konuyla ilgili usul ve esaslar kurum tarafından altı ay içerisinde yayınlanacak yönetmelikle belirlenir.

Yürürlük

MADDE 6-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7-Bu Kanun hükümleri Bakanlar Kurulu tarafından yürütülür.

Henüz TBMM Başkanlığına intikal ettirilmeyen ancak Kurumların görüşüne açılan Kamudaki Bilginin Vatandaşın İstenmemesi Hakkında Kanun Teklifi metnine aşağıda yer verilmektedir.

KAMUDAKİ BİLGİNİN VATANDAŞIN İSTENMEMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı vatandaşlarla ilgili kamu kuruluşlarında bulunan bilgilerin vatandaşlardan istenmeyerek birbirlerinden temin edilmesini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2.- Bu Kanun bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3.- Bu Kanunda geçen,

a)Resmî yazı: Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında ve gerçek ve tüzel kişilerle iletişimlerini sağlamak amacıyla yazılan yazı, resmi belge, resmi bilgi ve elektronik belgeyi,

b)Resmî belge: Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında ve gerçek ve tüzel kişilerle iletişimlerini sağlamak amacıyla oluşturdukları, gönderdikleri veya sakladıkları belirli bir standart veya içeriği olan belgeleri,

c)Resmî bilgi: Kamu kurum ve kuruluşlarının kendi aralarında ve gerçek ve tüzel kişilerle iletişimleri sırasında metin, ses ve görüntü şeklinde oluşturdukları, gönderdikleri veya sakladıkları bilgiyi,

d)Elektronik ortam: Belge ve bilgilerin üzerinde olduğu her türlü bilgisayar, gezgin elektronik araçları, bilgi ve iletişim teknolojisi ürünlerini,

e)Elektronik belge: Elektronik ortamda oluşturulan, gönderilen ve saklanan her türlü belgeyi ifade eder.

Genel hükümler

MADDE 4.- Belediyeler, muhtarlıklar ve her türlü kamu kurum kuruluşu vatandaşlarla ilgili her türlü bilgiyi elektronik ortamda hazır tutarlar. Kamu kurum ve kuruluşları kişilerle ilgili bilgileri ilgili kişiden talep edemez, ancak bilginin ait olduğu kurum ve kuruluştan isteyebilir.Talep edilmesi ve vatandaşın bilgileri getirmemesi halinde doğacak sonuçlardan talep eden kuruluşun yönetici ve görevlileri sorumludur.

Bu bilgi ve belgeler kullanılarak yapılan işlemlerin sonucunda itirazların olması halinde diğer kuruluştan alınan bilgi ve belgenin tarihi, hangi bilgi ve belgelerin alındığı ispatlanabilir şekilde saklanır. Saklama süresi matbu evrakın saklanma süresiyle aynıdır. Saklanan bilgi ve belgelerin zarar görmemesi için kurum ve kuruluşlar gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Bilgi alışverişinin nasıl olacağı hangi konumdaki görevlilerin ne tür bilgileri ne seviyede görebilecekleri, kullanılacak şifre yöntemleri, talep edilen bilgi hususlarındaki uygulanacak usul ve esaslar kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay içerisinde Başbakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 1.-Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren;

a) 1 yıl içerisinde ikametgah bilgileri,fakirlik ilmuhaberi gibi muhtarlıktan alınan belgeler, nüfus cüzdanı sureti,vukuatlı nüfus kağıdı örneği gibi Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerden alınan belgeler, adli sicil kaydı gibi Adalet Bakanlığına bağlı birimlerden alınan bilgiler, sosyal güvenlik bilgileri gibi Sosyal Sigortalar Kurum Başkanlığı, Emekli Sandığı, Bağ-Kur Genel Müdürlüklerine bağlı birimlerden alınan belgeler,üzerine kayıtlı taşıt olup olmadığına, trafik tesciline dair ve benzeri Emniyet Genel Müdürlüğünden alınan belgeler, sahibi olduğu taşıtın vergi borcu veya cezası olup olmadığı, şahsın vergi borcu olup olmadığı gibi hususlardaki konularda Maliye Bakanlığına bağlı birimlerden alınan belgeler;

b) 3 yıl içerisinde vatandaşlarla ilgili bilgileri elinde bulunduran Odalar, Birlikler ile Maliye, Adalet, İçişleri, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarına bağlı birimlerden alınan belgeler;

c) 7 yıl içerisinde vatandaşlarla ilgili bilgileri elinde bulunduran, Milli Savunma, Milli Eğitim, Bayındırlık ve İskan Bakanlıkları ile bağlı birimler, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınan belgeler;

başka bir kurum tarafından talep edildiğinde, bu kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen şekilde hazır hale getirilir.

Yürürlük

MADDE 5.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

A r k a K a p a k

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cad. No: 3/11 - 12
06460 Aşağı Öveçler – Ankara
Tel : 0312 479 34 62; Faks : 0312 479 34 67
e - posta : [tbd - merkez@tbd.org.tr](mailto:tbd-merkez@tbd.org.tr)
www.tbd.org.tr

ISBN 975 xxxxxxxx